

KİTABA İLK BAKIŞ

Steve Flatt

:Çalışmanın arkasındaki bazı temel faktörler:

Görev -Misyona, İncil'in tamamını araştırmak ve ömür boyu sürecek bir çalışma için bir temel oluşturmaktır.

Motivasyon -Motivasyon, kutsal yazıların anlaşmalarını, devamlılığını ve karakter gelişimini daha iyi anlamamıza yardımcı olmaktır.

Yöntem -Yöntem doğrudan İncil'e odaklanacak. Çalışmamızda İncil birincil, bu notlar ikincildir.

I. Kutsal Kitap Hakkında Temel Gerçekler:¹

Cevap: Kutsal Kitap, 40 kişi tarafından 1600 yıl boyunca yazılan 66 kitaptan oluşan bir koleksiyondur.

1. Kitabın bazı bölümleri orijinal olarak İbranice, Yunanca ve Aramice olmak üzere üç dilde yazılmıştır.
2. Tanrı, yazarları olarak yaşamın her kesiminden insanları (balıkçılar, çobanlar, şairler, peygamberler, krallar, doktorlar vb.) kullandı.
3. Tek bir merkezi mesaj oluşturmak için dikkate değer bir birlik ile birleşir.

B. İncil Eski ve Yeni Ahit olarak ikiye ayrılmıştır.

1. Eski Ahit:

- A. Tanrı başlangıcı, yaratılışı, insanı ve insanın günahını (isyanını) açıklar. (Yaratılış 1-3:19)
- B. Tanrı'nın tüm insanlığı kurtarmak ve kutsamak için yaptığı anlaşmayı paylaşır. (Yaratılış 3:15; 12:1-3)
- C. Öncelikle Tanrı'nın, Mesih aracılığıyla kurtuluşu sağlamak için seçtiği insan ırkı olarak Yahudileri kullanmasına odaklanır. (Çıkış 19:4-6; 34:27)
- D. Mesih'in gelişimiyle, O'nun çarmıhta kefaretiler olarak kurban edilmesiyle ve O'nun dirilişimiyle yerine gelen Yahudilerle yapılan Antlaşma olan Musa Yasasını içerir. (Matta 5:17; Romalılar 7:4-6; Galatyalılar 3:23-25; ve İbraniler 9:15-17)
- e. Çalışmamız açısından hala değerlidir. (Romalılar 15:4; II Korintliler 10:11)
- F. Aşağıdaki şekilde bölünebilen veya gruplandırılabilen 39 kitap içerir:
 - [1] Kanun (5 kitap): Yaratılış-Tesniye
 - [2] Tarih (12 kitap): Joshua - Esther
 - [3] Şiir (5 kitap): Süleyman'ın Eyüp Şarkısı
 - [4] Başlıca Peygamberler (5 kitap): İsaiah-Daniel
 - [5] Küçük Peygamberler (12 kitap): Hoşea-Malachi

2. Yeni Ahit aynı zamanda Yeni Ahit olarak da anılır

- A. Yeni Antlaşma Mesih aracılığıyla mı verildi? (Yeremya 31:31-35; I Korintliler 11:25; İbraniler 9:15)
- B. Tanrı'nın vahyi ve iradesi tüm insanlar için midir? (Markos 16:15-16; Galatyalılar 3:27; Efesoslular 2:11-22)
- C. İsa Mesih hakkında bildiklerimizi, O'nun bizim kurtuluşumuz için olan planını ve yaşamlarımız için olan iradesini sağlar. (Aşağıdaki II.C.'ye bakınız)
- D. Aşağıdaki şekilde bölünebilen veya gruplandırılabilen 27 kitap içerir:
 - [1] İnciller (4 kitap): Matta - Yuhanna
 - [2] Kilise Tarihi (1 kitap): Elçilerin İşleri
 - [3] Pauline Mektupları (13 kitap): Romalılar - Philemon
 - [4] Genel Mektuplar (8 kitap): İbraniler - Yahuda
 - [5] Kehanet (1 kitap): Vahiy

II. Kutsal Kitap Hakkında Temel Önergeler:

C. Kutsal Kitap "Tanrı'nın ilhamıdır" veya "ilham edilmiştir". - "Kutsal Yazıların tümü Tanrı esinlemesidir ve öğretmek, azarlamak, düzeltmek ve doğruluk konusunda eğitmek için faydalıdır; öyle ki, Tanrı adamı her iyi iş için tam olarak donatılsın." (II Timoteos 3:16-17)

1. Bu ilham iddiası kutsal kitapların her yerinde mevcuttur. (II Petrus 1:21; II Samuel 23:1-3; Yeremya 1:9; Mika 3:8; Elçilerin İşleri 1:16; II Korintliler 14:37, vb.)
2. İlham yanılmazlığı ve yanılmazlığı gerektirir
3. Tanrı'nın insan yazarlara ilham verme şekli farklılık gösteriyordu:
 - A. Sözlü ifadeler (Çıkış 20 ve Vahiy 2-3)

- B. Görümler (Elçilerin İşleri 10:9-16)
- C. Bir bireyin araştırmasını veya çalışmasını yönlendirmek. (Luka 1:1-4)
- D. Bilinmeyen yollarla (I Korintliler 11:23)

B. Kutsal Kitap Tanrı'nın eksiksiz, açıklanmış ve nesnel iradesini temsil eder.

1. Tarih boyunca Tanrı, Kendi iradesinin giderek daha fazlasını açıkladı. (Yeremya 31:31-34; İbraniler 1:1-2; Yuhanna 16:12-13; Elçilerin İşleri 2:4; II Korintliler 13:8-10)
2. İsa havarilerine, Tanrı'nın Ruhunun, yaşamları boyunca onlara "tüm gerçeğe" (yani, açıklanan tüm gerçeklere - Yuhanna 13:16) rehberlik edeceğini vaat etti.
3. Kutsal yazıların verilmesinin kronolojik sonuna doğru, havariler müminlerin yalan vahye karşı dikkatli olmalarını söyledi. "Ama biz ya da gökten bir melek size bildirdiğimizden başka bir müjdeyi duyurursa, o sonsuza dek mahkûm olsun! Daha önce söylediğimizi şimdi bir kez daha söylüyorum: Eğer bir kimse size kabul ettiğinizin dışında bir müjde vaaz ediyorsa, onu sonsuza kadar kınayın!" (Galatyalılar 1:8-9)

C. Kutsal Kitap, Mesih'i ve O'nun sunduğu kurtuluşu nasıl tanıdığımızı anlatır.

1. İsa'ya çeşitli laik tarihsel referanslar vardır.²Ancak Kutsal Kitap bize Mesih'in düşüncesi ve işi hakkında ilham veren bir açıklama veren tek kaynaktır. (Filimon 3:8-10; 1 Petrus 2:21)
2. Bir kişinin Mesih'e olan inancı, kutsal yazılardan öğrendiklerine dayanır. (Romalılar 1:16-17; 10:17)

D. Tanrı'nın Sözü kişinin yaşamının yönünü ve gidişatını belirler. (Mezmun 119:105; II Petrus 1:19; Süleymanın Meselleri 3:5-6)

E. Kutsal Kitap sıradan insan tarafından anlaşılabilir.

1. Kutsal Kitap, herkes tarafından okunacağı ve duyulacağı beklentisiyle o günün ortak dillerinde yazılmıştır.
2. İnanlılar sözü aramaya ve ondan beslenmeye teşvik edilir. (I. Petrus 2:2)
3. Pavlus mektuplarının geniş bir kitleye okunmasını istiyordu. (çapraz başvuru I Selanıkliler 5:27; Koloseliler 4:16)
4. Eğer siz ve ben Tanrı'nın Sözü'nü anlayamıyorsak, bu, Tanrı konusunda ya bir güç ya da karakter ikilemi yaratır.

YARATILIŞ

Giriş: Yaratılış kitabı büyük çapta bir destan, bir dramdır. Tanrı'nın güzel yaratımının, insanın günahının bir sonucu olarak giderek bozulduğunu görüyoruz. Bununla birlikte, aynı zamanda Tanrı'nın düşmüş insanı kurtarıp geri getirmeye yönelik ebedi planının nasıl ortaya çıkmaya başladığını da görüyoruz.

İsim:

1. Yaratılış köken veya başlangıç anlamına gelir
2. Yaratılış kitabının ilk dört kelimesi "Başlangıçta Tanrı"dır.

Yazar: Yazarı Musa'dır.

1. Yeni Ahit onu Pentateuch'un yazarı olarak kabul eder. (Matta 19:8; Yuhanna 5:46-47; Elçilerin İşleri 3:22; Romalılar 10:5)
2. Ölümüne ilişkin açıklama daha sonraki bir yazar tarafından eklenmiş olmalıdır. (Tesniye 34)

Amacve ana mesaj:

1. Yaratılış kitabına doğru bir şekilde "başlangıçlar kitabı" adı verilir, çünkü aşağıdakilerle ilgilidir:
 - A. Evrenin kökeni. (1:1-25)
 - B. Erkeğin ve kadının, evliliğin ve evin kökeni. (1:26-2)
 - C. Günahın ve ölümün kökeni. (3:1-7)
 - D. Tanrı'nın insanlığı kurtarma vaadinin kökeni. (3:8-24)
 - e. Kurbanlığın kökeni. (4:1-15)
 - F. Medeniyetin kökeni. (4:16-9:29)
 - G. Farklı dillerin ve ulusların kökeni. (10-11)
 - H. Mesih'in dünyaya geleceği, özel olarak seçilmiş bir halk olarak İbrani ulusunun kökeni. (15-20)
2. Yaratılış, büyük Kurtuluş hikayesine zemin hazırlıyor.

I. Kitabın Özeti(Yaratılış, yaratılıştan İbrani halkının Yusuf'un günlerinde Mısır'a inmesine kadar geçen tarihi dönemi

kapsar.)

A. Dünyanın yaratılışı ve insanlığın başlangıcı. (1:11-11:32)

1. Yaratılış, evrenin insanın evi olarak yaratılmasıyla başlar. (1:1-2:3)
2. Dikkatler hızla insanlığın yaratılıştaki yerine çevrilir. (2:4-25)
3. Günah dünyaya girer ve düşüşün sonuçlarını öğreniriz. (3:1-4:26)
4. Günah arttıkça. Tanrı Tufan aracılığıyla dünyayı günahlardan arındırdı. (6:1-9:29)
5. Nuh ve ailesi, insan ırkının hayatta kalmasının ve yeryüzünde yeniden nüfusun oluşmasının aracıydı. (10:1-11:32)

B. İbrahim'in hayatı. (12:1-25:18)

1. Tanrı Avram'ı çağırdı ve onunla ve soyundan gelenlerle bir antlaşma yaptı. (12:1-14:24)
2. Anlaşma, sünnetin işareti olarak onaylandı. (15:1-17:27)
3. Sodom'daki olaylarda görüldüğü gibi günah devam etti. (18:1-19:28)
4. İbrahim bile Abimelek'e karşı utanç verici davrandı. (20:1-18)
5. Tanrı'nın vaadini yerine getirmesini yıllarca bekledikten sonra İbrahim ve Sara'dan İshak doğdu. (21:1-34)
6. Tanrı ona İshak'ı kurban olarak sunmasını söylediğinde İbrahim'in imanı ciddi bir şekilde sınandı. (22:1-19)
7. İshak, Rebekah ile evlenir ve onun hakkında başka bilgiler de okuruz.
İbrahim. (22:20-25:18)

C. İshak ve ailesinin hayatı. (25:19-26, 35)

1. Esav ve Yakup, İshak'ın çocuğu olarak doğar (25:19-28) ve büyük olan, doğuştan gelen hakkını küçüğe satar. (25:29-43)
2. İshak, babasının daha önce yaptığı gibi II. Abimelek'i aldattı. (26:1-16)
3. İshak çatışmalarla karşı karşıyadır ve Esav'ın evlilikleri ebeveynlerinin hoşuna gitmez. (26:17-35)

D. Yakup'un hayatı. (27:1-28:22)

1. Yakup babasını aldattı ve kardeşinin bereketini çaldı, bu da onun Rab'le karşılaştığı sürgüne kaçmasına ve Tanrı'nın İbrahim'le olan antlaşmasının yenilenmesine yol açtı. (27:1-28:22)
2. Yakup sürgündeyken Lea ve Rahel ile evlendi ve İsrail ulusunu oluşturan büyük bir aile kurdu. (29:1-36:43)

E. Yusuf'un hayatı. (37:2-50:26)

1. Yusuf'un çocukluğu (37:1-26) ve Yahuda'nın Tamar'la yaşadığı deneyim. (38:1-30)
2. Yusuf köle olarak satılır ve Tanrı onu, sonunda hem Mısır'ı hem de ailesini açlıktan kurtarabilecek konumlara yerleştirir. (39:1-41:57)
3. Yıllarca ailesini göremeyen Joseph onlarla yeniden bir araya gelir. (42:1-50:26)
4. Yaratılış İsraililerin Mısır'da refaha kavuşmasıyla sona eriyor.

II. Kitabın Ana Temaları

A. Yaratılış: her şeyin başlangıcı

1. Yaratılış 1-2 hikayeyi anlatıyor: Tanrı dünyayı altı günde var etti ve her günün sonunda Tanrı, işinin iyi olduğunu ilan etti.
2. Yaratılış, Tanrı'nın yüceliğini ve azametini ilan eder. (Mezmun 19:1; Romalılar 1:20)
3. Tanrı, insanoğluna, yaratılış akıllıca kullanma sorumluluğunu vermiştir. (1:28:2:15)
4. Dünyaya bakmak ne kadar muhteşem bir sorumluluk
5. Yaratılış 1-11'in her şeyin başlangıcına ilişkin doğru bir anlatım olduğuna güvenebilir miyiz?
 - A. Liberal akademisyenler bu bölümleri "İbrani efsanesi" olarak adlandırıyorlar.
 - B. Ancak Kutsal Yazı Yaratılış 1-11'i tarihsel olarak ele alır.
(Çıkış 20:11; Romalılar 5:12-14)

B. İnsanların Benzersizliği.

1. 6. günde Tanrı hem hayvanları hem de Adem'i yarattı.
2. Ancak insan diğer hayvanlardan farklıydı; o farklıydı.
 - A. Yalnızca insan, Tanrı'nın suretinde veya benzerliğinde yaratıldı.³(1:26-27)
 - B. Tanrı tüm yaratıklara hayat verdi, ancak yalnızca insana sonsuz bir ruh (bazen ruh olarak da anılır) verdi.
3. İnsan, Tanrı için yaratıldı, karşılık verebildi ve aynı zamanda Yaratıcısını reddedebildi.

C. İnsanlar Tanrı'nın benzerliğinde yaratıldığı için her biri saygınlığa ve büyük değere sahiptir.

1. İnsan değerli olduğu için Tanrı cinayeti yasakladı. (9:6)
2. İnsanlar Tanrı'nın benzerliğinde yaratıldığına göre, diğer insanları lanetlememeli ve aşağılamamalıyız. (Yakup 3:9)

D. Evliliğin ve evin başlangıcı.

1. Belirsiz bir süre boyunca Adem bahçede başka bir insan olmadan yaşadı. (2:18; 21-25)
2. Arkadaşlık Kutsal Yazılar boyunca temel bir insani ihtiyaç olarak resmedilir.
3. Tanrı, Adem'in arkadaşlık ihtiyacını Adem'in kopyasını yaratarak değil, Adem'in zıddı ve tamamlayıcısını yaratarak karşılamayı seçmiştir.
4. Tanrı'nın evlilikle ilgili tasarımı, erkek ve kadının anne ve babayı bırakıp birbirleriyle birleşmeleri ve tek beden olmalarıydı.

E. Sin dünyaya girdi ve insanın düşüşü gerçekleşti. Yaratılış 3 bu trajik hikayeyi anlatıyor.

1. Şeytan, yılan aracılığıyla Havva'nın aklına şüphe yerleştirdi. (3:1-5)
2. Adem ve Havva Tanrı'ya itaatsizlik etmeyi seçtikleri için mükemmel evleri paramparça oldu ve Tanrı ile sınırsız ilişkileri bozuldu.
 - A. Günah, Tanrı'nın yaşamlarımız için olan niyetinin reddedilmesidir.
 - B. Adem ve Havva, Tanrı'dan başka bir şeyin hayatlarının merkezi olmasına izin verdiler.
3. Günah insanı alçalttı ve aşağıdakilerle ilişkilerini bozdu:
 - A. Diğer insanlar.
 - B. Onun evreni, doğayla birlikte.
 - C. Kendimiz – şimdi şüpheyi, korkuyu, hayal kırıklığını, kaygıyı yaşıyoruz, depresyon, hastalık ve ölüm.
 - D. Tanrı - günah bizi Tanrı'dan uzaklaştırır ve ayırır.
4. Düşüş anından itibaren günahın ölümcül etkileri Kutsal Yazılarda ana temadır.
 - A. Temelde günah bir kalp sorunudur. (Yaratılış 6:5; Yeremya 17:9)
 - B. Adem ile Havva'dan bu yana insanlar günahın ve günahın getirdiği sonuçlardan kaçınmaya çalıştılar.

F. Kurtuluşun başlangıcı.⁴

1. İnsanın günahı, Tanrı'nın Kendi benzeyişinde yarattığı insanları sevdiği gerçeğini hiçbir zaman değiştirmedir.
2. Ancak Allah'a isyanın cezası ölümdür.
3. Ama Allah'ın azabında bile lütfu ortadadır.
4. Tanrı, Adem ile Havva'yı, tövbe edip kurtulabilmeleri ve başkalarına günahın ciddiyetini gösterebilmeleri için akıllarını başlarına getirmek üzere disipline etti. Tanrı bizi hâlâ sevdiği için terbiye ediyor. (Tesniye 8:5; Süleyman'ın Meselleri 3:11-12)
5. Kurtuluşun ilk vaadi Yaratılış 3:15'tir.
6. Tanrı, İbrahim'den başlayarak, kurtuluşu tüm dünyaya sunacağı insanlardan oluşan bir ulus seçti.
 - A. Tanrı, İsrail'in insanlığın geri kalanına yönelik ilk misyonerleri olmasını istedi.
 - B. BTKurtarıcı İsrail aracılığıyla gelecekti. Tanrı, İsrail'in tek başına yapamayacağı şeyi yapması için kendi Oğlunu gönderdi.
7. Tanrı bizi Kendi benzeyişinde yenilemek ve yenilemek istiyor.
(Koloseliler 3:10; Efesoslular 4:24)
8. İsrail gibi Tanrı da bizim Tanrı'nın lütfükâr davetinin taşıyıcıları olmamızı istiyor.
Tanrı - İsa Mesih aracılığıyla kurtuluşun kraliyet elçileri olmak.
9. "Çünkü herkes Adem'de öldüğü gibi, herkes Mesih'te yaşama kavuşacak." (I Korintliler 15:22)

ÇIKIŞ

Giriş: Çıkış kitabı muhtemelen Hıristiyanların Yeni Ahit'in arka planı olarak bilmesi ve anlaması gereken en önemli Eski Ahit kitabıdır. İsrail'in ulusal yaşamının başlangıcını ve Tanrı'nın Sina'da Musa aracılığıyla İsrailoğullarıyla yaptığı antlaşmayı kaydeder. Bu antlaşma O'nun İbrahim'le yaptığı antlaşmanın yerine geçmedi veya onu yerine getirmedir.

İsim-Exodus kelimesi dışarı çıkmak, ayrılmak anlamına gelir.

Yazar- Kitap Musa tarafından yazılmıştır. (Çıkış 17:14; 24:4-8; Sayılar 33:1-2; Tesniye 31:9, 22, 24)

1. Kitabın ana figürüydü ve temel olayların görgü tanığıydı.
2. Bunu 40 yıllık gezginlik döneminde yazdığı neredeyse kesindir.

Amac-Kitabın amacı, Tanrı'nın İbrahim'le yaptığı ilk antlaşma ile vaat edilen Mesih'in geleceği antlaşma ulusunun sonraki gelişimi arasında geçenleri okuyucuyla paylaşmaktır. Musa aracılığıyla İsrailoğullarıyla yapılan antlaşma, amacı tamamlandığında, yani Mesih'in gelişiyile yerine getirilmiş olacaktır.

I. Kitabın arka planı

C. Kitap, Jacob'ın ailesini en son bıraktığımız Mısır'da başlıyor. (çapraz başvuru Yaratılış 50:12-14)

1. Yusuf'un ölümünün üzerinden iki yüz yetmiş beş yıl geçti.
2. Göçün muhtemel tarihi MÖ 1450 civarındadır.
 - A. 1. Krallar 6:1, Süleyman'ın Tapınağı 480 yıl inşa etmeye başladığını söylüyor İsrail Mısır'ı terk ettikten sonra.
 - B. Tapınağın inşaatı MÖ 967 civarında başladı.
 - C. 967'ye 480 yılı eklersek göçün MÖ 1447 tarihini elde ederiz.

B. Mısır'da artık yeni liderlik hüküm sürüyordu.

1. Joseph, Hiksos'un Mısır yönetimi altında otoriteye yükselmişti.
2. Hiksoslar da İbraniler gibi Sami kökenliydi.
3. Mısır'ı yaklaşık MÖ 2160'tan 1580'e kadar yönettiler.
4. MÖ 1580'de Hiksoslar yerli Mısırlılar tarafından kovuldu.
 - A. Yeni Firavun, Yusuf'u, ulusunun tarihinin o dönemini takdir etmemesi anlamında "tanımıyordu".
 - B. Ayrıca çok sayıda İbrani'nin (şu anda sayıları 2 ila 3 milyona ulaştı) başka bir yabancı işgalciyle ittifak kurmasından korkuyordu.
 - C. İbranilere karşı çok ağır bir zulüm planı uygulanıyor. (1:11-22)
 - [1.] Köle emeğiyle başlar. (1:11-14)
 - [2.] Plan çocukların katledilmesine varıyor. (1:15-22)

II. Kitabın Ana Mesajı

C. Çıkış'ın ana mesajı kurtuluştur.

B. Tanrı'nın Tanrı'ya olan bağlılığını koruma ve geliştirme konusundaki sadakatini canlı bir şekilde gösterir. İbrahim'le yapılan antlaşma.

C. Kitap aynı zamanda Tanrı'nın insanlar üzerindeki ilahi kontrolünü de ortaya koymaktadır. ulusların O'nun istediği sonu gerçekleştirmesini sağladı.

D. Tanrı'nın halkının Mısır esaretinden kurtuluşu, İsa Mesih'in Tanrı'nın halkını günahın esaretinden kurtarmasının bir habercisidir.

III. Kitabın ana hatları

A. Kurtuluş hikayesi - Çıkış 1-12:

1. Kitap Musa'nın doğumunun ve Mısırlı prenses tarafından evlat edinilmesinin öyküsüyle başlıyor. (2:1-10)
2. Şimdi 40 yaşında olan Musa, yaşadığı bir olaydan dolayı öfkeli. bir Mısırlının İbrani bir köleyi dövdüğüne tanık olur. Mısırlıyı öldürüp Midyan'a kaçar. (2:11-15)
3. Musa sonraki 40 yıl boyunca kayınpederi Yetro'nun sürüsüne çoban olarak hizmet ediyor. (2:16-25)
4. Tanrı, İbranileri esaretten kurtarmak için Musa'yı yanan bir çalıdan Mısır'a dönmeye çağırır. (3:1-4:31)
5. Musa'nın başlangıçtaki özgürlük taleplerinin ardından Firavun, İsrailoğullarının yükünü artırır. (5:1-6:13)
6. Tanrı daha sonra ülkeye bir dizi on korkunç bela gönderir. (7:14-12:36)
7. Halk göçe başlıyor. (12:37-51)

B. Sina'ya yolculuk - Mısır'dan Çıkış 13-19:

1. Firavun Mısır'dan ayrıldıktan sonra öfkelenir ve savaş arabalarını İsrailoğullarını yok etmeye gönderir. (14:1-13)
2. Tanrı Kızıldeniz'in sularını ayırarak İsraililerin geçmesine izin verir. Firavun'un savaş arabaları onları takip etmeye çalışırken sular üzerlerine çöker. (14:14-31)
3. Musa ve kız kardeşi Miryam, kurtuluşu için Rab'be övgüler düzüyor. (15:1-21)
4. Kızıldeniz'den Sin Çölü'ne doğru yolculuk yapan halk (Çıkış 15:22-16:1), yiyecek ve su kıtlığından yakınmaya başladı. (16:2-3)
5. Tanrı onların homurdanmalarına şu şekilde karşılık verdi:
 - A. Kudret helvası. (16:4-36)
 - B. Rephidim'de su. (17:1-7)
6. Tanrı ayrıca Amalekliler'e karşı da büyük bir zafer sağladı. (17:8-16)
7. Yetro (Musa'nın kayınpederi), İsrailoğullarına katılır ve Musa'ya halkı organize etmesini ve hükümleri yönetmesini tavsiye eder. (18:1-27)
8. Sina'ya varırlar ve kanunu almaya hazırlanırlar. (19:1-25)

C. Sina'da - Çıkış 20-40

1. On Emir verilmiştir. (20:1-17)
2. Bir dizi medeni kanun verilmiştir. (20:18-23:19)
3. Anlaşma onaylandı. (24:1-18)
4. Mişkan'ın inşaatı ve tefrişatı ile ilgili talimatlar verilmektedir. (25:1-27:21)
5. Rahip kıyafetleri, Mişkan hizmeti ve Şabat kutlamalarına ilişkin talimatlar verilmektedir. (28:1-31:18)
6. Musa dağdayken halk bir altın buzağı yapar ve ona tapar. (32:1-33:23) Altın buzağının yok edilmesinden sonra Tanrı ile yapılan antlaşma yenilenir. (34:1-35)
7. Mişkan'ın inşası ve içindeki mobilyalar ayrıntılı olarak anlatılmıştır. (35:3-40:33)

IV. Kitabın Ana Temaları

A. Kurtuluş

1. Çoğumuzun göçle ilişkilendirdiği dört kelime: "Halkımı bırakın!"
2. Kurtuluş öyle bir şekilde gerçekleşti ki, yalnızca Tanrı yücelik kazanabildi. (Çıkış 3:14)

B. Fısh Bayramı

1. Fısh Bayramı'nın kökeni 10. belayla, yani ilk doğanın ölümüyle ortaya çıktı.
2. Tanrı, İsrailoğullarının ilk doğanlarının "geçmesini" ve korunmasını sağlayan bir plan sağladı. (Çıkış 12)
3. Fısh Bayramı ve Mayasız Ekmek Bayramı o tarihten itibaren göçü anmak için birlikte kutlandı. (çapraz başvuru Çıkış 23:15)
4. Fısh imgesi, Mesih'in kefareti kavramının merkezinde yer alır. (Yuhanna 1:29; I Korintliler 5:7)

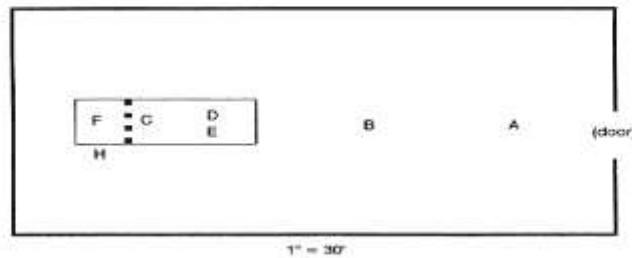
C. Musa Kanunu

1. Musa ve İsrail çocukları yasayı alıp anlamak için bir yıldan fazla bir süre Sina'da kaldılar.
2. Musa'nın Yasası, İbrahim'le yapılan antlaşmanın geliştirilmesinde bir sonraki büyük adımı temsil ediyordu. (Yaratılış 15)
3. On Emir (veya On Emir), insanların Tanrı'ya ve hemcinslerine karşı temel görev ve yükümlülüklerini temsil ediyordu. (Çıkış 20:17; çapraz başvuru Tesniye 6:5; Matta 22:37-40)
4. Kanunun temelini oluşturan temel ilkeler (örneğin, Tanrı'ya saygı, ibadet, evlilikte sadakat, insan yaşamının kutsallığı vb.) Tanrı'nın ebedi doğasının bir parçasıdır ve kalıcı olarak geçerlidir. Ancak yasanın kendisi (örneğin hayvan kurbanları, Şabat ibadeti, beslenme kısıtlamaları) İsa Mesih'in gelişiyle amacını yerine getirmiştir (ve onun yerine geçmiştir).
5. Kanun daha sonra şu şekilde anılacaktır:
 - A. Lanet (Galatyalılar 3:10-13)
 - B. Hapishane (Galatyalılar 3:23)
 - C. Bizi Mesih'e götüren şey. (Galatyalılar. 3:24)
 - D. Bir habercisi veya türü. (İbraniler 10:1)
 - e. Bahçivan veya öğretmen. (Galatyalılar 4:2)

D. Mişkan

1. Tanrı'nın insanlar arasındaki varlığının ve liderliğinin simgesiydi.
2. Aynı zamanda İsrailoğullarının ibadetlerinin de odak noktasıydı.
3. Yapım şartnamesi Sina'da verilmiştir. (Çıkış 25-40)

Diagram of the Tabernacle

A - Brazen Altar	E - Candelstick
B - Laver	F - Ark of the Covenant
C - Alter of Incense	G - The Holy Place
D - Table of Bread	H - The Holy of Holies

Levililer

Giriş:Sıradan bir okuyucu için Levililer kanunlar, tüzükler, bayram günleri, bayramlar ve kurbanlar hakkında sonsuz gibi görünen ayrıntılar arasında gezinmesi zor bir kitaptır ve biraz sıkıcı olabilir. Ancak kitap, İsa'nın kurtarma işinin gerçek anlamda takdir edilmesi için hayati önem taşıyan arka plan bilgileri içerir.

İsim-"Levililer", adını Levi'nin rahip kabilesinin çalışmalarından alır. Kelimenin tam anlamıyla Levililere ait anlamına gelir.

Yazar-Kitap Musa tarafından yazılmıştır. Muhtemelen bunu göçten yaklaşık bir yıl sonra yazdı.

1. "Rab Musa'yla konuştu" ifadesi birkaç kez geçmektedir.
kitap. (Levililer 1:1; 4:1; 5:14; 6:1, vb.)
2. Yeni Ahit kitabı Musa'ya atfeder. (Matta 8:4; Luka 2:22; İbraniler 8:5)

Amaç-Kitabın amacı iki yönlüdür:

1. İsrail milletine Tanrı'ya giden yolu öğretmek.
2. Onlara Tanrı ile nasıl yürüyeceklerini öğretmek.

I. Kitabın arka planı

Cevap: Levililer kitabının içeriği muhtemelen Musa'ya İsrail'in Sina'da kamp kurduğu yıl verilmişti.

B. Tarihsel bir anlatı değil; kurban türlerinin, uygun yaşam için emirlerin ve bayramlara, festivallere ve kutsal günlere uyulmasına ilişkin kuralların uzun bir açıklamasıdır.

II. Kitabın Ana Mesajı

Cevap: Levililer'in temel mesajı kutsallıktır.

1. Levililer bazen kutsallık kodu olarak anılır.
2. Mesaj en iyi şekilde Levililer 11:45'te özetlenmiştir: "Tanrının olmak için seni Mısır'dan çıkaran RAB benim; bu nedenle kutsal olun, çünkü ben kutsalım."

B. Halk şu şekilde kutsal olacaktır (ayrılmış veya kutsanmış):

1. İlahi kanuna uymak.
2. Günahın kefareti olarak kurban sunmak.
3. Topluları içindeki günahları cezalandırmak.

III. Kitabın ana hatları

A. Kurbanlarla ilgili kanunlar - Levililer 1-7:

1. Yakmalık sunu. (1:1-17)
2. Tahıl sunusu. (2:1-16)
3. Barış sunusu. (3:1-17)
4. Günah sunusu. (4:1-5:13)
5. Suç sunusu. (5:14-6:7)
6. Görevli rahiplere özel talimatlar. (6:8-7:38)

B. Rahiplerin rolü ve sorumlulukları. - Levililer 8-10.

C. İsrail'in Tanrı ile yürüyüşü - Levililer 11-27:

1. Temizlik kuralları. (11-15)
2. Kefaret Günü. (16)
3. Kişisel davranış kuralları. (17-20)
4. Rahiplerin davranışlarına ilişkin kurallar. (21-22)
5. Bayram ve kutsal günlere ilişkin kurallar. (23-25)
 - A. Şabat. (23:1-4)
 - B. Fısıh Bayramı. (23:5)
 - C. Mayasız Ekmek Haftası. (23:6-8)
 - D. Pentikost (veya Hasat Bayramı). (23:15-21)
 - e. Trompet Bayramı. (23:23-25)
 - F. Kefaret Günü. (23:26-32)
 - G. Çardak Bayramı. (23:33-44)
 - H. Şabat Yılı ve Jübile Yılı. (24:1-25:55)

D. Tanrı'nın halkına verilen sözler ve uyarılar - Levililer 26-27.

IV. Kitabın Anahtar Temaları

A. Kurban kavramı

1. Kurban uygulaması Yaratılış 4:4'e kadar uzanır ve tüm kutsal metinlere yayılır.
2. Levililer 17:11 kurban kavramını anlamak için önemli bir ayettir. "Çünkü bir yaratığın yaşamı kanındadır ve onu sunmakta kendinizi kefarete etmeniz için size verdim; kişinin hayatına kefarete olan kandır."
 - A. Kefarete, başkası veya vekili için yapılan ödeme anlamına gelir.
 - B. Kurban, bir ödeme veya ikame anlamına geliyordu.
3. Levililer kitabında beş tür kurban ana hatlarıyla belirtilmiştir:
 - A. Yakılmış sunu(1:1-17) - Kurbanların en yaygın olanı, kişinin Rab'be olan tam bağlılığının bir simgesi olarak kusursuz bir hayvanın tamamen ateşte yakılmasıdır.
 - B. Tahıl sunusu(2:1-16) - Tanrı'ya şükran ifade etmek için un veya tahıl sunusu yapılırdı. Genellikle kan kurbanıyla bağlantılı olarak sunulurdu.
 - C. Barış teklifi(3:1-17) - Bu gönüllü sunu İsrailoğullarına Rab'le paydaşlık arzularını ifade etme fırsatı sağladı. İbadet eden kişi, bayram yemeği olarak tadını çıkarmak üzere kurban edilen hayvanın bir kısmını aldı.
 - D. Günah sunusu(4:1-5.13) - Bu sunu, yasaya karşı işlenen suçların çoğu için yapıldı. Hayvanın leşinin büyük kısmı kampın dışında yandı.
 - e. Suçluluk teklifi(5:14-6:7) - Eğer bir kişi Rabine ait olan bir şeyi (örneğin ondalık) ya da insana (örneğin mal) alarak yasayı ihlal ederse, kurban olarak kusursuz bir koç getirmesi gerekiyordu. Bu teklifin uygun bir iade ile gerçekleştirilmesi gerekiyordu.
4. Bu kurbanların ilk üçü (yakmalık sunu, tahıl sunusu ve esenlik sunusu) gönüllüydü. Son ikisi (günah sunusu ve suç sunusu) belirli koşullar altında gerekliydi.
5. Tüm fedakarlık sistemi nihai ve tatmin edici olanı işaret ediyordu
İsa'nın kurbanı.

B. Rahiplik - Levililer 8-10:

1. Konut tamamlandığında Harun ve oğulları Musa tarafından kâhin olarak atandılar. (8:1-36)
2. Tüm rahiplerin Levi kabilesinden olması gerekiyordu.
 - A. Yalnızca Harun'un soyundan gelenler kâhin olarak hizmet edebiliyordu; diğer Levililer de ilgili görevlere yardım ediyordu.
 - B. Özel bir ondalık onları destekledi.
 - C. Görevleri kurban sunmak ve yasayı halka öğretmektir. (çapraz başvuru Tesniye 33:8-10)
3. Rahipler, halkla Tanrı arasında aracılık görevi görüyorlardı. Onlar Mesih'in şefaati için bir "tipiydi". (İbraniler 9:1-15)
4. Nadab ve Abihu'nun hikayesi (10:1-8), Tanrı'nın ibadette aradığı saygı ve itaati gösterir.

C. İsrail'in Bayramları ve Bayram Günleri (Levililer 23):

1. Şabat -Her yedinci gün (Şabat) kutsal bir dinlenme ve ibadet günüydü. Bu aynı zamanda halkın toplanma zamanıydı. (23:1-3)
2. Fıfış Bayramı -Bütün bayramların en önemlisi olan Fıfış, İsrail'e Tanrı'nın kurtuluşunu hatırlatıyordu. (23:5)
3. **Mayasız ekmek** -Fıfış Bayramı'ndan sonraki hafta kutlanan mayasız ekmek bayramı, Fıfış kutlamasını uzattı. (23:6-8)
4. Pentikost (veya Hasat Bayramı) -Fıfış Bayramı'ndan 50 gün sonra kutlanan Pentekost, bir şükran günü tatiliydi. Hasat zamanına denk geldi. (23:15-21)
5. **Trompetler** -Bu tatil İbranice yeni yılın başlangıcını işaret ediyordu. (23:23-25)
6. Kefarete Günü -Bu, her yıl başrahabin tüm halkın günahı için kurban sunmak üzere Kutsallar Kutsalı'na girdiği bir gündü. Diğer bayram günlerinden farklı olarak bu gün oruç tutma ve yas tutma zamanıydı. (23:26-32)
7. Çardak Bayramı -İsrailoğulları, çölde dolaştıkları 40 yılı anmak için bir hafta boyunca çadırlarda yaşayacaklardı. (23:33-44)
8. İbranilerin Kutsal Günleri, Tanrı'nın doğasının harika yönlerini simgeliyordu:
 - A. Şabat – Yaratıcı olarak Tanrı.
 - B. Fıfış – Kurtarıcı olarak Tanrı.
 - C. Pentikost – Sağlayıcı olarak Tanrı.
 - D. Kefarete Günü – Kutsal ve Rahim Olan Tanrı.

NUMARALAR

Giriş:Sayılar, İsrail'in çölde dolaştığı 40 yılın nedeni ve süresinin öyküsünü anlatıyor. Daha spesifik olarak o dönemin başında ve sonunda meydana gelen olaylara odaklanır. Kutsal Kitap aradan geçen 38 yıl hakkında neredeyse sessiz kalıyor. Sayılar, Tanrı'nın antlaşmalı halkına yönelik planının, gücünün, cezasının, sabrının ve sağlayışının grafik bir

anlatımıdır.

İsim-Sayılar İngilizce İncillerimize Septuagint'ten gelir.

1. Bu başlık, Tanrı'nın kendi halkı hakkında yaptığı iki nüfus sayımını yansıtmaktadır.
(Sayılar 1:26)
2. Kitabın İbranice başlığı "Vahşi Doğada"dır.

Yazar- Musa, Kutsal Kitap'ın ilhamıyla Sayıları kaleme aldı
Ruh.

1. Özellikle liderlik durumlarını içeren ayrıntılı anlatım, görgü tanığı yazarın Musa olduğunu gösteriyor.
2. Sayılar 33:2 bize şunu söylüyor: "Rabbin emri üzerine Musa şunu kaydetti:
yolculuklarındaki aşamalar."

Amac-Sayılar, İsrail'in Sina'dan ayrılışından Ürdün Nehri'nin doğu yakasındaki Moab'a varışına kadar olan tarihini kaydetmek için yazılmıştır.

1. Bu süreçte insanların imansızlığını ve sadakatsizliğini ortaya koyar.
2. Daha sonra inançsızlıkları nedeniyle Tanrı'nın cezalarını anlatıyor.
3. Sonuçta Tanrı'nın antlaşmasını yerine getirirken sağladığı sağlayışı ve korumayı sunar.

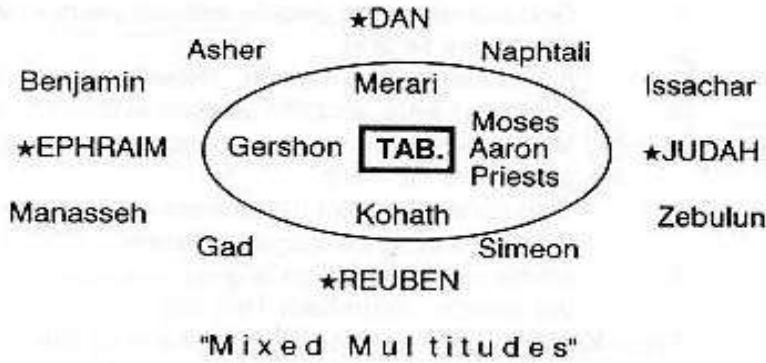
I. Kitabın arka planı

A. Sayılar muhtemelen 40 yıllık yolculuğun sonunda, yani MÖ 1406 civarında tamamlanmıştı.

B. 2-3 milyon kişinin harekete geçeceği düşünüldüğünde organizasyona ihtiyaç duyulması ilginçtir.

1. Sayılar 2. bölümde kampın düzenini açıklayan bazı ayrıntılara giriliyor.
2. Kamp düzeni şuna benliyordu:

PLAN OF THE CAMP OF ISRAEL

II. Kitabın Ana Mesajı:

A. Kitap erkeklerin sadakatsizliğini ortaya koyuyor. (Sayılar 11:1; 14:2; 16:2 6:41; 20:2; 21:4)

B. Kitap Tanrı'nın sadakatini ortaya koyuyor. (Sayılar 11:31-32; 20:11 21:9; 33:50-54)

III. Kitabın ana hatları

A. Sina'dan ayrılmaya hazırlanıyoruz. (Sayılar 1-9)

1. Çıkıştan on üç ay sonra Tanrı, potansiyel askerlerin sayımının yapılmasını emretti. (1:1-16)
 - A. Nüfus sayımı 20 yaş ve üzeri erkekleri içeriyordu. (1:17-46)
 - B. Levililer ana nüfus sayımından muaf tutuldu. (Sayılar 1:47-54). Ayrı ayrı sayıldılar ve belirli görevler verildi. (3:1-4:49)
2. Yürüyüşten önce halka özel talimatlar verildi. (5:1-9:23)
 - A. Şu konularda kanunlar verildi:
 - [1.] Kirli olanı kamptan kovmak. (5:1-4)
 - [2.]Tazminat. (5:5-10)
 - [3.]Zina. (5:11-31)
 - B. Nezir yemininin seçeneği ve açıklaması verildi. (6:1-27)
 - C. Tapınağın adanması için adaklar sunuldu. (7:1-89)
 - D. Levililer yaptıkları işlerden dolayı kutsandılar. (8:1-26)

e. Fısıh Bayramı kutlandı. (9:1-14)

F. Mişkan'ın üzerindeki bulut (9:15-23) ve borazanların çalınması (10:1-10) açıklandı.

B. Sina'dan Kadeş-Barnea'ya (Sayılar 10-12):

1. Kenan'a doğru yürüyüş başlıyor. (10:11-36)

2. İnsanlar et eksikliğinden şikayetçi. (11:1-9)

A. Musa Tanrı'dan yardım ister ve alır. (11:10-30)

B. Tanrı, insanları beslemek için bildircini kampa gönderir. (11:31-35)

3. Harun ve Meryem Musa'ya isyan ettiler. (12:1-16)

C. Çölde Dolaşmak (Sayılar 13-19):

1. 12 casustan 10'u Kenan'la ilgili korkutucu bir haber getirdikten sonra halk Tanrı'nın planına karşı çıkar. (13:1-14:19)

2. Allah, insanları 40 yıl başıboş dolaşmakla cezalandırır. (14:20f)

3. Ek kanunlar verilir. (15:1-41)

4. Levili Korah ve İsrail'deki 250 lider açıkça Musa'nın otoritesine karşı çıktılar ve Tanrı tarafından yok edildiler. (16:1-50)

5. Tanrı, rahipliğin yalnızca Harun'un soyundan geleceğini doğruladı. (17:1-3)

6. Rahiplerden sağlanan hükümlere ilişkin ek bilgi verilmektedir. (18:1-32)

D. Kadeş-Barnea'dan Moab'a (Sayılar 20-36):

1. Musa günah işler ve Vaat Edilmiş Topraklara girmesine izin verilmez. (20:1-13)

2. Miriam ve Aaron ölür. (20:1-28)

3. İsrail, Amorluların Kralı Sihon'u (21:21-25) ve Başan Kralı Og'u (21:23-35) yener ve Ürdün'ün doğu yakasının çoğunun kontrolünü ele geçirir.

4. İsrailoğullarından korkan Moab Kralı Kral Balak, İsrail'i lanetlemesi için Balam adında bir peygamber tuttu. Bunun yerine Tanrı onu İsrail'i kutsamak için kullanıyor. (23:1-24:25)

5. Moab yakınında kamp kuran İsraililer, Moablı fahişeleri alıp Baal'e tapınmaya başladılar. (25:1-5)

6. Tanrı, ceza olarak İsraililerden 24.000'ini yok eden bir veba gönderdi. (Sayılar 25:6-18)

7. İkinci nüfus sayımı yapılır. (26:1-51)

8. Kenan ülkesine girmeden önce İsrailoğullarına talimatlar verildi.

A. Joshua yeni lider olarak seçildi. (27:18-23)

B. Ruben ve Gad oymaklarıyla Manaşşe oymağının yarısı Ürdün'ün doğu yakasına yerleşme izni aldı.

C. Musa altı "sığınak şehir" belirledi. (35:1-34)

IV. Kitabın Anahtar Temaları

A. Nüfus sayımı

1. Çıkıştan 13 ay sonra çekilmiş olup, Levi kabilesi hariç, 20 yaş ve üzeri erkekleri (1:2-3, 45) kapsamaktadır. (1:47-54).

2. Nüfus sayımının toplamı 603.550 idi. (Sayılar 1:46; 2:32)

A. Bu rakam 2 ila 3 milyonluk bir millete işaret ediyor.

B. 75 kişi (çapraz başvuru Yaratılış 46:26-27) 430 yıllık bir süre içinde çoğalarak 2 milyonun üzerine çıkabilir mi?

C. Şüpheciler bu kadar büyük bir sayının olasılığıyla alay ediyorlar.

3. Basit hesaplamalar bunun mümkün olduğunu gösteriyor.

4. Bu hesaplamaların ötesinde, toplam nüfus, Tanrı'nın vaatlerinin gerçekleşmesiydi. (çapraz başvuru Yaratılış 13:14-17; Çıkış 1:7-12)

B. Sadakatsizlik.

1. Tanrı, vaat edilen toprakların vaadiyle antlaşma halkını esaretten kurtardı.

2. O sadece sözünü tutma ve onların sağlayıcısı olma yeteneğine olan inancını istedi.

3. Sina'dan yola çıktıktan üç gün sonra (10:33-36) sorunlar başlıyor:

A. Taberah'a şikayet ediyorum. (11:1-3)

B. Et eksikliğinden şikayetçiyim. (11:4-35)

C. Harun ve Meryem'in Musa'ya karşı kıskançlığı ve muhalefeti. (12)

4. Bu olaylar Kadeş'teki inançsızlık krizinin yanında sönük kalıyor. (13:1-14:45)

A. İsrailoğulları Vaat Edilmiş Topraklara girmek üzereyken halk bu ülkeye casuslar göndermek istedi. (Tesniye 1:22)

B. On iki casustan onu olumsuz bir rapor getirdi. (13:26-29, 31-33)

C. Halk sadakatsiz casusların yanında yer aldı ve Mısır'a dönmek istedi. (14:4-10)

D. Tanrı, Musa'nın şefaati sayesinde bu kavmi anında yok olmaktan kurtardı (14:10-20), ancak onları 40 yıl boyunca çölde dolaşmaya mahkûm etti. (14:21-35)

e. Acı bir yas gecesinde halk fikrini değiştirdi ve Kenan'ı almaya çalıştı ama mağlup oldu. (14:39-45)

- İbraniler 3:19 İsrailoğullarının sorununun bir özetini sunuyor. "İmansızlıklarından dolayı içeri giremediklerini görüyoruz."
- Bir inanlının yaşamının özü imandır (çapraz başvuru II Korintliler 5:7)

C. Nankörlük ve Şikayet

- İman eksikliğinin etkisiyle İsraililer hoşnutsuz ve şikayetçi bir topluluktu.
- Bir sonraki sayfadaki şikayet listesine bakın.
- İsrail, nankör ruhunun bedelini ağır ödedi ve biz de aynıını yapmamamız konusunda uyarıldık. (çapraz başvuru I Korintliler 10:10)

D. Mesih'in işinin öncüleri.

- Pirinç yılanın dirilişi (Sayılar 21:8-9) İsa'nın çarmıha gerilmesinin bir türüydü. (çapraz başvuru Yuhanna 3:14-15)
- İsa "gökten gelen ekmeği" (manna) kendisine benzetti. (çapraz başvuru Yuhanna 6:32-40)
- Musa'nın Tanrı'dan, insanları günahlarından dolayı yok etmemesi için yaptığı rica (Sayılar 14:13-19), Mesih'in kurtarıcı, şefaatçi çalışmasının tipik bir örneğidir. (Romalılar 5:6-8)
- Pavlus bize, Mesih'in çöldeki ihtiyaçların karşılanmasında etkin olduğunu anlatır. (1 Korintliler 10:3-4)

SCRIPTURE	ISRAEL'S COMPLAINT	MOSES' RESPONSE	GOD'S RESPONSE
Exodus 14:11	Grumbled at the sight of Pharaoh's army	Encouraged Israel to trust God	Delivered Israel
Exodus 15:24	Grumbled about the bitter water	Cried out to God	"Healed" the water
Exodus 16:2	Grumbled about the lack of food	Rebuked Israel	Supplied manna
Exodus 17:2	Grumbled about the lack of water	Prayed to the Lord	Water from the rock
Numbers 11:1	Grumbled about God's provision of food	Anger and prayer	Judgment
Numbers 14:2	Grumbled about Moses' leadership. Can't possess Canaan	Pled with Israel, prayed to the Lord	Judgment
Numbers 16:2	Grumbled about Moses' leadership	Rebuked and prayed	Judgment
Numbers 16:41	Grumbled about Moses	Prayed	Judgment
Numbers 20:2	Grumbled about Moses and a lack of water	Rebuked Israel	Supplied water
Numbers 21:4	Grumbled about Moses and the manna	Struck rock No response	Judgment

DÖTERONOMİ

Giriş: Tesniye kitabı bizim için üç veda reklamını kaydeder Musa'nın kariyerinin sonunda verdiği elbiseler. Adresler sıralıydı; birincisi geçmişe, ikincisi bugüne, üçüncüsü geleceğe odaklanıyordu.

İsim- Tesniye, ikinci döter kanun nomos anlamına gelir.

- İsim bize Septuagint aracılığıyla geliyor.
- Başlık, Tesniye'nin bir anlam vermesi nedeniyle seçilmiştir.
Daha önce Pentateuch'ta bulunan yasanın yeniden ifade edilmesi.

Yazar- Musa, Tanrı'nın Ruhunun aracılığıyla ilham ve vahiy sağlayacağı insan aracıdır.

- Kitap bu iddiayı ortaya koyuyor. (Tesniye 31:9-26)
- İsa bu çalışmayı Musa'ya atfetti. (çapraz başvuru Matta 19:7; Markos 7:10; Luka 10:28)
- Musa'nın ölümüyle ilgili kayıt (Tesniye 34:1-12) kesinlikle başka bir yazar tarafından eklendi -- muhtemelen Joshua.

Amac - Kitabın temel amacı İsrail'e Tanrı ile olan özel ilişkisini hatırlatmaktır.

- Musa halka, bir antlaşma olarak ayrıcalıklı konumlarının, Tanrı'ya sadakatle hizmet etme sorumluluğunu getirdiğini hatırlattı.
- Musa Tesniye'de kayıtlı üç mesajında halka emirlere uymaları konusunda ricada bulundu.
- Sina'da emirleri ilk alan nesil öldüğü için yasa ikinci kez verildi.

I. Kitabın arka planı

- A. Tesniye Musa'nın 120. yılında yazılmıştır (çapraz başvuru 34:7), çölde 40 yıllık gezginlik sona ererken ve İsrail Kenan'a girmek üzereyken.
- B. MÖ 1405-1410 tarihi muhtemeldir.
- C. İsraililer Moab ovalarındaki son kamplarındayken yazılmıştır.

II. Kitabın Ana Mesajı: Tesniye kitabının özet mesajı sevgi, güven ve itaattir.

Cevap: "Ve şimdi, ey İsrail, Tanrınız RAB sizden Tanrınız RAB'den korkmaktan, O'nun bütün yollarında yürümekten, O'nu sevmekten, Tanrınız RAB'be bütün yüreğinizle ve bütün yüreğinizle kulluk etmekten başka ne istiyor? canını sıkma ve kendi iyiliğin için bugün sana verdiğim RAB'bin emirlerine ve hükümlerine uyma mı?" (Tesniye 10:12-13)

B. Bu sevgi ve itaat kavramları bir araya gelerek Tanrı'nın her nesilde halkından beklediği tepkiyi oluşturur. "Eğer beni seviyorsan, emirlerime itaat edeceksin." Yuhanna 14:15

C. İsrail'in Kenan'daki müreffeh geleceği onların itaatine bağlıdır. (Tesniye 6:3; 8:17-18; 11:8)

III. Kitabın ana hatları

A. Musa İsrail'in Geçmişini Değerlendiriyor (Tesniye 1-4)

1. İnsanlara 40 yıl boyunca çölde dolaşmaya yol açan günahı hatırlattı. (1:5-46)
2. 40 yıllık yolculuğun önemli olaylarını anlatıyor. (2:1-3:29)
3. Musa onları Rab'be itaat etmeye teşvik ediyor. (4:1-14)
4. Putlardan uzak durmalarını söyler. (4:15-31)
5. Ürdün'ün doğusundaki üç "sığınak şehri" bir kenara bırakarak bu konuşmasını bitiriyor. (4:41-43)

B. Musa'nın 2. Konuşması - Yeni Nesil İçin Kanunun Gözden Geçirilmesi (Tesniye 5-26):

1. Musa On Emir'i (5:1-21) ve onu Sina Dağı'nda nasıl aldığı anlatıyor. (5:22-33)
2. Komutların çocuklara ve sonraki nesillere öğretilmesine önem verir. (6:1-25)
3. Yeni toprakların fethedilmesi ve burada yaşanılması konusunda talimatlar verdi. (7:1-26)
4. Musa İsraililere Tanrı'yı sevmeleri, onurlandırmaları ve itaat etmeleri için yalvarır.
Kral. (8-11)
5. Doğru ibadet için talimatlar verilmektedir. (12-14)
6. Aşağıdakilerle ilgili talimatlar verilmektedir:
 - A. Diyet kısıtlamaları. (14:1-21)
 - B. Ondalık. (14:22-29)
 - C. Borçların silinmesi. (15:1-11)
 - D. Hizmetçileri serbest bırakmak. (15:12-18)
 - e. Kurbanlık hayvanlar. (15:19-23)
 - F. Kutsal günler. (16:1-17)
 - G. Yargıçlar. (16:18-20)
 - H. Putperestlikten kaçınmak. (16:21-17:7)
 - Ben. Yasa mahkemeleri. (17:8-13)
 - J. Bir kral için erzak. (17:14-20)
 - k. Rahipler ve Levililer için gelir. (18:1-8)
 - l. İğrenç uygulamalara verilen cezalar. (18:9-22)
 - M. Sığınma şehirleri. (19:1-14)
 - N. Tanıklar. (19:15-21)
 - Ö. Savaşa gidiyorum. (20)
 - P. Çeşitli kişisel kanunlar ve cezalar. (21-25)
 - Q. İlk ürünler ve ondalıklar. (26:1-15)

C. Musa'nın 3. Hitabı - Vaat Edilen Topraklarda Yaşamak. (27-30):

1. Ülkeye girdiklerinde Musa onlardan Ebal Dağı'nda bir sunak yapmalarını ister ve Levililer orada dualar okurlar. (27)
2. İtaat karşılığında bereket vaat edilir. (28:1-14)
3. İtaatsizliğe lanetler eşlik edecektir. (28:16-68)
4. Sözleşmenin şartları ve yaşam ya da ölüm seçimi. (29:1-30:20)

D. Musa'nın Son Veziri. (Tesniye 31-34)

1. Yeşu, Musa'nın yerine atanır. (31:1-8)
2. Musa İsrail'in isyan edeceğini önceden haber veriyor. (31:14-29)
3. Musa halka peygamberlik niteliğinde bir şarkı sunuyor. (31:30-32:43)
4. Tanrı Musa'yı Nebo Dağı'na çağırır. (32:48-52)
5. Musa ölmeden önce İsrail kabilelerini kutsar. (33:1-29)
6. Musa'nın ölümü kaydediliyor. (34)

IV. Kitabın Anahtar Temaları

A. Sevgi ve İtaat.

1. Zaten kitabın ana mesajı/mesajları olarak tanımlanan bu mesajlardan birincisinin ikincisini nasıl beslediğini görmek bizim için hayati önem taşıyor.
2. "Dinleyin, ey İsrail: Tanrımız RAB, RAB tektir. Tanrımız RAB'bi bütün yüreğinizle, bütün canınızla, bütün gücünüzle sevin. Bugün size verdiğim bu emirler yüreklerinizde yer almalıdır. (6:4-6)
3. Bazılarının öne sürdüğünün aksine, Eski Ahit kısır, sevgisiz bir yasa değil, Tanrı'nın sevgisine dayanan ve karşılığında bunu bekleyen bir antlaşmadır.
4. Buna karşılık, lütuf ve sevgi antlaşması olarak kabul edilen Yeni Ahit itaat bekler ve emreder. (Yakup 1:22; Matta 7:21)

B. Çocuklarımızın Manevi Eğitimi.

1. Tesniye 6, İbrani çocukların ruhi eğitimini vurguluyor.
2. Tesniye 6:6-7 önemli bir pasajdır. "Onları çocuklarınıza etkileyin. Evde oturduğunuzda, yolda yürürken, yattığınızda ve kalktığınızda bunlardan bahsedin. Onları sembol olarak ellerinize bağlayın ve alınlarınıza bağlayın."
3. Tanrı'nın kurtuluşuyla ilgili hikayeler aktarılacaktı. (6:20-25)
4. Allah'ın hükümlerinin sürekli tanınması evlerimize nüfuz etmelidir. (6:10-12)
5. Tesniye 6'daki örneği takip ederek ebeveynler şunları yapmalıdır:
 - A. Evlerimizde ruhi konular hakkında özgürce ve sık sık konuşun.
 - B. Tanrı'nın emirlerini ve ilkelerini öğretin ve örnek alın.
 - C. Evlerimizi ibadet merkezi yap.

C. Tanrı'nın "seçilmiş halkı" olarak İsrail (Tesniye 7:6ff):

1. Tesniye, İsrailoğullarının seçilmiş bir halk olarak ilk tanımlandığı yerdir. (7:6)
2. Boyutları, büyüklükleri ya da kendilerine ait herhangi bir erdem nedeniyle seçilmediler. (7:7)
3. Aşağıdaki nedenlerden dolayı seçildiler:
 - A. Tanrının sevgisi. (7:8)
 - B. Tanrı'nın İbrahim'le yaptığı antlaşmaya olan sadakati. (7:8)
4. İsrail, seçimlerinin kibir yerine sorumluluk (7:11-12) yaratacağını anlamamış görünüyordu.
5. İbrahim'e (Mesih'i ortaya çıkarmak için) yapılan antlaşmada belirtilen amaçlarını yerine getirmek; İsrail artık seçilmiş bir halk değil. Kilise bugün Tanrı'nın "seçilmiş halkıdır"; yani Tanrı'nın Oğlu Mesih aracılığıyla doğruluğa çağrılanlardır. (çapraz başvuru Romalılar 2:28-29; Galatyalılar 3:29; Efesoslular 1:4)

D. Musa'nın ölümü (Tesniye 34)

1. Genellikle üzüntüyle karşılanan Musa'nın ölümü ve gömülmesi, tüm tarihin en inanılmaz sahnelerinden ikisiydi.
2. Tanrı, Musa'ya asla girmeyeceği Vaat Edilmiş Toprakları bizzat gösterdi.
3. Sonra Tanrı onu gerçek Vaat Edilmiş Topraklara götürdü. Benzersiz bir şekilde, Tanrı Musa'nın cesedini alıp gömdü.
 - A. Kimse mezarın yerini bilmiyor.
 - B. Yahuda, Musa'nın cenazesine ilgi çekici bir değişiklik sunuyor. "Fakat başmelek Mikail bile Musa'nın cesedi hakkında İblis'le tartışırken, ona karşı iftira niteliğinde bir suçlamada bulunmaya cesaret edemedi ve şöyle dedi: 'Rab seni azarlasın!'" (Yahuda v. 9)

Joshua

Giriş: Pentateuch'u tamamladıktan sonra Yeşu kitabı, bilim adamlarının "İbrani Tarihi Kitapları" dediği şeye başlıyor. İsrail, Joshua'nın yeni liderliği altında Ürdün'ü geçecek ve sonunda vaat edilen topraklara sahip çıkacak.

İsim-"Joshua" adı kitabın ana figürünü yansıtır.

Yazar-Kitapta herhangi bir yazarın adı belirtilmese de, Yahudi geleneği kitabı bizzat Joshua'ya atfeder.

1. Joshua'nın kitapta bulunan bazı şeyleri yazdığı açıktır. (çapraz başvuru Yeşu 18:9:24:26)
2. Verilen ayrıntılar belirli olaylara ilişkin kesin bilgileri yansıttığından, yazar kesinlikle olayların görgü tanığıydı. (çapraz başvuru Yeşu 3:14-17; 4:19-20; 5:1-12)
3. Yeşu'nun ölümü, onun zamanından daha sonra ortaya çıkan bazı bilgilerle birlikte (Yeşu 24:29f) kaydedildiğinden (Yeşu 15:13-17), bu olayların daha sonraki bir yazar tarafından eklenmiş olması muhtemeldir.

Amac- Yeşu'nun amacı, toprakların fethini kaydetmektir.

İsraililer tarafından Kenan. Bunu yaparken aynı zamanda Tanrı'nın antlaşmasına olan sadakatini de kaydediyoruz.

I. Kitabın arka planı

A. Adam Joshua:

1. Efrayim kabilesine mensuptu ve Nun'un oğluydu. (Sayılar 13:8)
2. Harika bir askeri liderdi.
 - A. Efsane, Mısır'dayken askeri eğitim aldığını öne sürüyor.
 - B. Musa onu Sina yolundaki önemli bir savaşta İsrail ordusunun başına getirdi. (Çıkış 17:8-16)
 - C. O, Vaat Edilmiş Toprakları araştırmak üzere Kenan'a gönderilen 12 casustan biriydi. (Sayı 13)
 - [1] Yalnızca Yeşu ve Kaleb imana dayalı bir rapor getirdiler. (Sayılar 13:25-14:10)
 - [2] Bu inanç nedeniyle, bu ikisi, göç sırasında Kenan'a girene kadar hayatta kalan 20 yaşın üzerindeki tek erkeklerdi. (Tesniye 1:34-40)
 - D. Gezinti dönemi boyunca Musa'nın özel asistanı olarak hizmet etmişti. (Çıkış 24:13; 32:17; 33:11)
3. Yeşu büyük bir ruhani liderdi.
 - A. Evinde manevi liderlik uyguladı. "Fakat eğer RAB'be hizmet etmek size hoş gelmiyorsa, bugün kime kulluk edeceğinizi kendiniz seçin; atalarınızın İrmağın ötesinde hizmet ettiği tanrılara mı, yoksa topraklarında yaşadığınız Amorluların tanrılarına mı? Ama ben ve ev halkım RAB'be kulluk edeceğiz." (24:15)
 - B. Halkı üzerinde muazzam bir manevi etkiye sahipti. "İsrail, Yeşu'nun ve ondan sonra hayatta kalan ve RAB'bin İsrail için yaptığı her şeyi yaşamış olan ihtiyarların yaşamı boyunca RAB'be hizmet etti." (24:31)
4. Yeşu ismi "Yehova kurtuluştur" anlamına gelir.
 - A. Yunanca'da adı "İsa"dır.
 - B. Adından ve görevlerinden de anlaşılacağı gibi o bir tür Mesih'tir.

B. Kitap, vefatı arasındaki 25-30 yıllık dönemi kapsamaktadır.

Musa ve Yeşu'nun ölümü.

C. Kenan ülkesine girdiklerinde Tanrı onların "dış politikasını" belirlemişti.

1. İsrail, bu bölgede yaşayan uluslarla kısıtlı anlaşmalar yapabilir. tarafından kendilerine verilen arazi örtüsünün sınırları dışında Sözleşme. (Tesniye 20:10-15)
2. Ancak bu sınırların içindeki milletler tamamen yok edilecekti. (Tesniye 7:1-2; 20:16-20)

II. Kitabın Ana Mesajı

A. Kitabın ana mesajı iman yoluyla kazanılan zaferdir.

B. Yeşu 12'de İsraililer tarafından fethedilen 31 kral ve krallığın isimleri listeleniyor.

1. Şaşırtıcı bir şekilde, 13. bölüm şu ayetle başlıyor: "Yeşu yaşlandığında ve yaşı oldukça ilerlediğinde, Rab ona şöyle dedi: 'Sen çok yaşlısın ve hâlâ ele geçirilecek çok geniş topraklar var.'"
2. Yeşu 13:2-7 hâlâ fethedilmeyi bekleyen bölgeyi anlatıyor.

C. Bu zaferler sadık bir Tanrı'ya olan imanla elde edildi. "Rab'bin İsrail halkına verdiği güzel sözlerin hiçbiri gerçekleşmedi; herkes tatmin oldu. (Yeşu 21:45)

III. Kitabın ana hatları

A. Kenan'ın girişi (1:1-5:12):

1. Tanrı, Yeşu'ya yeni lider rolünde "güçlü ve cesur" olmasını öğütüyor. (1:1-9)
2. Yeşu imanla karşılık veriyor. (1:10-18)
3. Girişlerine hazırlık olarak iki casus ülkeyi araştırmak üzere gönderilir.
 - A. Eriha'da yaşayan bir fahişe olan Rahab casusları sakladı (2:1-7)
 - B. Onun yardımına ve inancına karşılık, İsrailoğulları ülkeye girdiğinde onun başışlanacağına söz verdiler. (2:8-24)

4. Tanrı'nın emriyle halk Ürdün Nehri'ni kuru topraktan geçerek Kenan'a girdi. (3:1-17)
5. Gilgal'da on iki taştan oluşan bir anıt dikildi. (4:1-24)
6. Gilgal'da konaklarken taşınmadan önce iki şey yapıldı daha öte:
 - A. Gezinti döneminde doğan tüm erkekler sünnet edildi. (5:2-9)
 - B. Fısıh Bayramı kutlandı. (5:10-12)

B. Merkezi Kenan'ın fethi. (5:13-8:35)

1. Eriha yakınlarında Yeşu, Rab'bin varlığından ve liderliğinden emin olur. (5:13-15)
2. İsrail, surlarla çevrili büyük şehir Eriha'yı itaatkar bir şekilde fethetti. Allah'ın emrine imanla karşılık vermek. (6:1-27)
3. İsrail, minik Ai'ye karşı bir sonraki savaşında başarısız oldu. (7:1-5)
 - A. Yenilgi, Achan'ın açığa çıkan ve cezalandırılan günahına atfedildi. (7:6-26)
 - B. Ai daha sonra yenilir. (8:1-29)
4. Ebal Dağı'nda bir sunak kurulur ve kanun halka okunur. (8:30-35)

C. Güney Kenan'ın fethi. (9:1-12:24)

1. İsrail'den korkan Givonlular, onları kandırıp öyle olduklarına inandırıyorlar. "yabancılar" ve bir anlaşmaya giriyorlar. (9:1-27)
2. Şehir üstüne şehir İsrailoğullarının önüne düşüyor. (10:1-43)

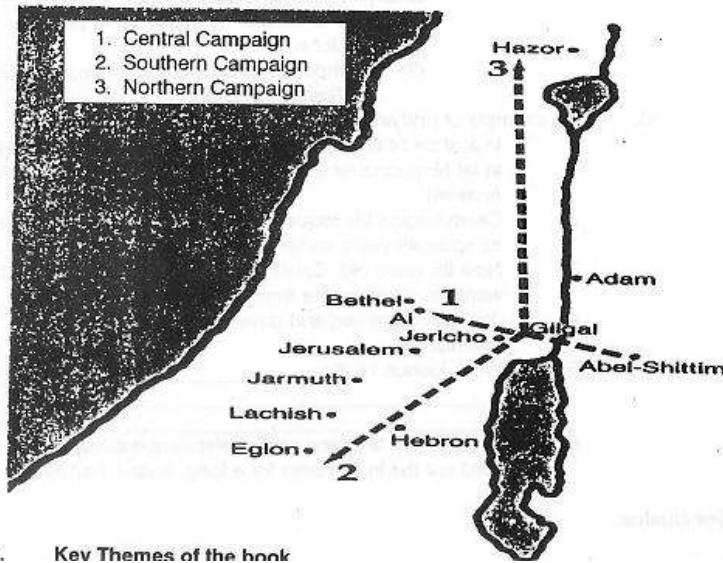
D. Kuzey Kenan'ın fethi. (11:1-12:24)

1. İsrail'i geri püskürtmek amacıyla güneyden geriye kalanlar kuzeydeki güçlerle birleşti ve İsrail en zorlu düşmanıya karşı karşıya kaldı. (11:1-9)
2. İsrail kuzey Kenan'ın geri kalanını fethediyor. (11:10-23)
3. Ürdün'ün her iki yakasındaki fetihlerin özeti verilmektedir. (12:1-24)

E. Arazinin bölünmesi ve yerleştirilmesi. (13-24)

1. Allah ek toprak edinilmesini emreder. (13:1-7)
2. Kutsal yazıların uzun bir bölümü, toprakların farklı kabilelere nasıl dağıtıldığını ayrıntılarıyla anlatıyor. (13:8-21:45)
3. Doğu kabileleri (Ruben, Gad ve Manaşşe kabilesinin yarısı) evlerine dönüyor. (22:1-34)

F Yeşu'nun Veda konuşmaları (Yeşu 23:1-24:28) ve ölüm (24:29-33).

IV. Key Themes of the book

IV. Kitabın Ana Temaları

A. Muzaffer iman – Yeşu 6:

1. İsrail Kenan'a girmeye hazırlanırken, en müstahkem güçlerle karşı karşıyaydı. antik dünyanın şehri - Eriha.
2. Tanrı, zafer için tuhaf bir plan emretti. (Yeşu 6:2)
3. Zafer şu nedenlerle elde edildi:

- A. Tanrı'nın gücü. (Yeşu 6:2)
- B. İsrail'in inancı.
- C. İtaatkar bir inanç tepkisi.

B. İki "sorunlu" pasaj.

1. Birçoğunun, insanlığın tamamen yok edilmesi konusunda etik soruları var.

Kenanlılar. (Yeşu 11:20),

- A. Tarih ve arkeoloji, Kenanlıların bayağı, ahlaksız ve putperest bir halk olduğunu ortaya koyuyor. (çapraz başvuru Tesniye 18:9-14)
 - B. Şüphesiz Allah, İsrail'in korunması adına bu etkinin tamamen ortadan kaldırılmasını istemiştir.
 - C. Tanrı'nın günahı küçümsemesini küçümsüyoruz. Tamamen kutsal bir Tanrı, putperestlik ve ahlaksızlıktan intikam alma hakkına ve yükümlülüğüne sahiptir. (çapraz başvuru Yuhanna 2:14-16; 2 Selanikliler 1:7-9; Vahiy 21:8)
2. Rahab'ın öyküsü (Yeşu 2:1-7) belirli koşullar altında yalan söylemeyi haklı çıkarır mı?
- A. Rahab, Eriha'yı gözetlemek için gönderilen iki casusu korumak için yalan söyledi.
 - B. Bazı etikçiler onun yalanının uygun olduğunu savundu ve haklı.
 - C. Gerçekte, Rahab yalanına rağmen (ve fahişeliğine rağmen) kurtarıldı ve kutsal yazılar hiçbir yerde onu bu konuda övmüyor.
 - D. Bizim gibi o da iman aracılığıyla lütufla kurtuldu.
 - e. Kutsal Kitap her koşulda yalan söylemeyi mahkûm eder. (çapraz başvuru Levililer 19:11; Efesliler 4:25)
[1] Şeytan "tüm yalanların babasıdır." (Yuhanna 8:44)
[2] Pişman olmayan yalancılar uğursuz bir kaderle karşı karşıyadır. (Vahiy 21:27)

C. Ölümsüz iman ve gayret örneği – (Yeşu 14)

- 1. Yeşu 14:6f'de Kaleb, eski dostu Yeşu'dan Anakites (ya da Anakim) tarafından tahkim edilmiş bir dağı fethetmesine izin vermesi için ricada bulunur.
- 2. Caleb, isteğine 45 yıl önce casus olarak bağlılıklarını anlatarak başlıyor.
- 3. Şimdi 85 yaşında olan Caleb, ölümsüz bir güce sahip olduğunu iddia ediyor ve Anakim'i kovmak istiyor. (14:12)
- 4. Yeşu razı oldu ve Kaleb Hebron'u miras olarak verdi.
- 5. "Fakat ben tüm yüreğimle Tanrım RAB'bin yolundan gittim." (14:8)
- 6. Caleb'inkine benzer bir iman ve onun Rab'be olan "tüm kalbiyle bağlılığı" uzun, verimli ve mutlu bir yaşamın bileşenleridir.

YARGIÇLAR VE RUTH

Giriş:

Bu iki kitap, tarihin aynı dönemine ait oldukları ve ayrıca bazı İbranice kutsal kitaplar listelerinde Rut'un Hakimler'in bir eki olarak ele alındığı için birlikte incelenmeyi hak ediyor. Yargıçlar toplumsal kaosun, Tanrı'ya itaatsizliğin, baskının, kurtuluşun ve dinden dönmenin kasvetli bir öyküsünü anlatıyor; Ruth tüm bunların ortasında adanmışlığın, sevginin ve sadakatin güzel bir öyküsünü anlatıyor.

İsim-Hakimler ismi, Allah'ın yaklaşık 200 yıllık bu dönemde kurduğu liderlik türünden gelmektedir.

- 1. Yargıçlar temelde İsrail'in zalimlerin boyunduruğunu atmasına öncülük eden ve daha sonra sivil liderler haline gelen askeri liderlerdi.
- 2. Ruth, adını kitabın merkezinde yer alan Moablı kadından alıyor figür.

Yazar-Bu kitapları kimin yazdığına dair net bir kanıt bulunmamakla birlikte bazı bilim adamları ya Samuel'in ya da onun öğrencileri bunları yazdı.

Amac

- 1. Yargıçların amacı İsrail'in atalarını yüceltmek değil, İsrail'in Tanrısı'nın lütfunu yüceltmek.
- 2. Rut'un amacı, Yahudi olmayanları bile Kendi krallığına kabul eden Tanrı'nın Lütfunun geniş kapsamlı kapsamını görmemize izin vermektir.

I. Hakimler ve Ruth kitaplarının arka planı

A. Hakimler muhtemelen İsraililerin ilk günlerinde yazılmıştır.

monarşi (Yargıçlar 17:6; 18:1; 19:1; 21:25), muhtemelen MÖ 1000 civarında. MÖ 1385-1050 yılları arasındaki

dönemin hikayesini anlatıyor.

B. Ruth muhtemelen Davut'un doğumundan önce değil, aynı dönemde yazılmıştır.

C. Yeşu öldüğünde, İsrail Kenan'daydı ve burayı tamamen ele geçirme süreciyle meşguldü.

1. Ülkedeki ve Kenan sınırlarındaki fethedilmemiş kabilelerle henüz ilgilenilmedi. (Hakimler 1:1-4)

2. İsrail, Kenanlıları tamamen yok etmelerini emrettiği için Tanrı'ya itaat etmedi (Hakimler 1:19-33)

D. Tanrı, başkalarını zulmetmek için kullanarak onların itaatsizliklerini ve başarısızlıklarını cezalandırdı onlara.

E. Kitap aşağıdaki yedi döngüyü sunar:

1. Mürtedlik.

2. Ceza.

3. Tövbe.

4. Kurtuluş.

F. 14 Yargıç vardı:

1. Sekiz Büyük Hakim: Othniel, Ehud, Deborah, Gideon, Jephthah,

Şimşon ve Hâkimler kitabında yer almayan iki kişi daha: Eli ve Samuel.

2. Altı Küçük Hakem: Shamgar, Tola, Jair, Ibzan, Elon ve Abdon.

G. Ruth muhtemelen hakimlerin ilk dönemlerinden birinde geçiyor.

II. Hakimler ve Rut kitaplarının ana mesajı

A. İsrail, tek lideri olarak Tanrı'yı takip etme çağrısında başarısız oldu.

1. Hâkimler'in temel ifadesi ve tüm kitabın özeti Hâkimler 21:25'tir: "O günlerde İsrail'in bir kralı yoktu, herkes kendi uygun gördüğünü yapardı."

2. İsrail'in antlaşmaya uyma konusundaki defalarca başarısızlığı, merkezi monarşi kurumunun yolunu hazırladı.

B. Burada ima edilen mesaj şudur: Tanrı'nın seçilmiş halkının Adil bir krala ihtiyacı vardır.

C. Rut kitabı, hem Kral Davut'un hem de İsa'nın soyundaki özel rol açısından önemlidir.

III. Hakimler ve Ruth'un kitaplarının ana hatları

A. İsrail'in Kenan'ı kısmi fetihleri. (Hakimler 1:1-2:5)

B. Hakimlerin işi. (Hakimler 2:6-16:31).

C. Kitabın iki eki.

1. Efrayimli Mika ve kâhin olarak kutsanan bir Levilinin kaydı. (Hakimler 17:1-18:31)

2. Benyamin'in Gibeah kentinde işlenen bir suç bununla bağlantılıdır. (Hakimler 19:1-21:24)

3. Her ikisi de o dönemde halkın yaşadığı anarşiyi, kanunsuzluğu ve kafa karışıklığını göstermeye hizmet ediyor. (Hakimler 21:25)

D. Rut'un öyküsü (Rut 1:1-4:22)

İbrani bir aile Moab'a göç etti ve yaşanan trajedi, anneyi ve iki Moablı gelini yalnız bıraktı. Naomi Beytullahim'deki evine dönmeye karar verdiğinde Ruth onun yanında kalmaya karar verdi. Rut, Kenan'da Boaz adında bir adamla tanıştı, onunla evlendi ve İsa'nın mesih soyunun bir parçası oldu.

IV. Hakimler ve Ruth'un kitaplarının ana temaları

A. Günah esarete ve ölüme yol açar.

1. Yol gösterici bir standart olmadığında bireyler doğrudan günaha düşerler.

2. Tanrı'nın sert disiplini, İsrail'in kendisine geri dönmesine neden olmak için tasarlanmıştı.

3. Tanrı'nın günah hakkındaki duyguları değişmedi.

B. Tanrı'nın büyük şefkati ve lütfü ölçülerin ötesindedir. (Hakimler 2:18-19; 10:10-16)

1. Eğer Allah'ın yerinde olsaydık bu kadar affedici olmazdık.

2. Tanrı bize olan sevgisini hak etmediğimiz halde gösterir. (Romalılar 5:8)

C. Halkının zaferlerinin arkasında her zaman Tanrı'nın gücü vardır.

1. İsrail her zaman sayıca üstündü, güçlüydü ve beceriksizdi.
2. Yedi kez şunu okuyoruz: "Rab'bin Ruhü geldi."

D. Her nesle öğretmeliyiz

1. Hakimler 2:7-10, Yeşu'dan sonraki bir nesil içinde İsrail'in Tanrı'yı unuttuğunu belirtir.
2. Biz öğretmediğimiz sürece çocuklarımızın Tanrı'yı bileceklerini varsayamayız.

E. Tanrı'ya olan inancımızı ve güvenimizi kullanmalıyız.

1. Her hakemde kusurlar görüyoruz, bunlardan bazıları büyük zayıflıklar ve başarısızlıklar.
2. Ancak onlarda aynı zamanda çok ihtiyaç duyduğumuz inanç ve güven niteliğini de görüyoruz.

F. Tanrı'nın kurtarıcı sevgisi tüm insanları kapsar. O, orijinal "eşit fırsatlar" Kurtarıcısıdır.

1. Bazen Tanrı'nın eski çağlarda yalnızca tek bir ırkı sevip kurtardığı yönündeki yanlış görüşe sahibiz.
2. Rut, Tanrı'nın lütfunun erişilebilirliğinin tüm bireylere, hem Yahudi olmayanlara hem de Yahudilere açık olduğunu gösteren örneklerden yalnızca biridir.
3. Rut'un kocası Boaz, Erihalı Rahab'ın oğluydu. (Mat. 1:5)
4. Bütün bunlar, Mesih İsa'nın işinin dünya çapındaki kapsamını öngörüyor.

ben samuel

Giriş: I Samuel, İsrail tarihinde ve yönetiminde yeni bir dönemi sunuyor. Kitap bize İsrail'in son iki yargıcının (Eli ve Samuel) anlatılmasıyla başlıyor ve ilk iki kralın (Saul ve Davut) meshedilmesinin anlatılmasıyla bitiyor.

İsim -Kitap, adını ilk ana karakteri ve kısmi yazarı Samuel'den almıştır.

1. I ve II Samuel'in kitapları başlangıçta tek kitaptı.
2. Septuagint'te (M.Ö. 270 civarı) bölünmüşlerdi çünkü ikisi tek bir tomara sığmıyordu.

Yazar-Yazarlık belirsizdir.

1. Yahudi Talmudu, kitabın ilk bölümünü Samuel'in yazdığını (I Samuel 1-24) ve geri kalanını Nathan'ın yazdığını (çapraz başvuru I Tarihler 29:29) iddia eder.
2. Samuel'in bazı şeyleri belgelediğini biliyoruz. (I Samuel 10:25; I Tarihler 29:29)
3. Muhtemelen Samuel'in kayıtlarını kullanan daha sonraki bir peygamber, diğer kaynaklar ve Kutsal Ruh'un yönlendirmesi ile kitap MÖ 975 ile 930 yılları arasında ortaya çıkmıştır.

Amac-I Samuel'in amacı, ulusun teokrasiyi bırakıp monarşiye geçmesiyle İsrail'in ulusal yaşamındaki büyük geçişi bizim için kaydetmektir. Samuel, Tanrı'nın bu geçişte kullandığı anahtar karakterdi.

I. Kitabın arka planı

Cevap: Hakimlerin dönemi İsrail tarihinde kaotik bir dönemdi.

1. Tekrarlanan bir isyan, baskı ve kurtuluş döngüsü vardı.
2. Yaklaşık 330 yıl sonra İsrail bir kral talep etti.
 - A. Aslında monarşi fikri yargıçların yönetimi sırasında çeşitli zamanlarda ciddi olarak düşünülmüştü. (çapraz başvuru Hakimler 8:22; 9:6)
 - B. Bu fikir, Samuel oldukça yaşlandığında ve İsrail'in ileri gelenleri bir kralın zamanının geldiğini hissettiklerinde ortaya çıktı. (I.Samuel 8:1-5)
- B. Pek çok kişinin düşündüğünün aksine kral düşüncesi Tanrı'nın planı kapsamındaydı. (çapraz başvuru Tesniye 17:14-20)

C. Tanrı, I Samuel 8'de monarşinin kurulmasına iki nedenden dolayı karşı çıktı:

1. Talep erkendi.
2. Kuruluşuna yol açan motivasyon ve tutum yanlıştı.

II. Kitabın Ana Mesajı.

A. Tanrı'nın bakış açısı.

1. "Ama RAB Samuel'e şöyle dedi: 'Onun görünüşüne ya da boyuna bakma, çünkü ben onu reddettim. İnsanın baktığı şeye RAB bakmaz. İnsan dış görünüme bakar, ama RAB yüreğe bakar.'" (I Samuel 16:7)
2. I Samuel'in pek çok olayı dünyevi bir bakış açısı nedeniyle ortaya çıktı:
 - A. Bir krala sahip olma arzusu. (8:1-5)

- B. İlk kralın seçimi. (9:1-2)
- C. Saul'un Agag'ı ve Amalekli hayvanları bağışlama seçimi. (15:1-33)
- D. Samuel'in Jesse'nin oğlu Eliab hakkındaki ilk izlenimleri. (16:6-7)
- e. İsraililerin Golyat korkusu. (17)

B. Davut'un Tahtı.

1. "Davut'un tahtı" yalnızca İsrail'in ulusal yaşamının ayırt edici özelliği olmakla kalmıyor, aynı zamanda kilisenin kuruluşunun da anahtarı oluyor. (Elçilerin İşleri 2:25-31; 3:24)
2. II. Samuel'i incelediğimizde bu motifi daha detaylı inceleyeceğiz.

III. Kitabın ana hatları

A. Samuel: Hakim ve Peygamber (1-7)

1. Kitap, Samuel'in doğumunun dokunaklı hikayesiyle başlıyor. (1:1-2, 10)
2. Samuel, Eli'nin asi oğullarıyla birlikte bir evde büyüdü. (2:11-26)
 - A. İdeal olmayan bu ortamda Samuel dürüstlüğü korudu. (2:26)
 - B. İsimsiz bir peygamber, Eli'nin evinin yok edileceğini önceden bildirdi. (2:27-36)
3. Tanrı'nın Samuel'i peygamberi ve lideri olarak kullanacağı belli oldu. (3:1-4:1)
4. Filistliler İsrail'i mağlup edip Ahit Sandığı'na ele geçirdiğinde Eli öldü ve Samuel Tanrı'nın lideri oldu. (4:1-22)
5. Birçok felaketin ardından Filistliler sandığı İsrail'e geri gönderdiler. (5:1-7:2)
6. Samuel ulusu Rab'be ve askeri dönemlere geri götürdü zafer. (7:3-17)

B. Saul - İsrail'in ilk Kralı (8:1-12:25)

1. Halk bir kral için haykırıyordu. (8:1-22)
2. Saul, Samuel tarafından seçilip meshedildi. (9:1-10, 14-17)
3. İlk günleri başarılı geçti (11:1-15; 13:1 -14:52) ve Amalekliler'le savaşması emredildi. (15:1-3)
4. Saul'un bu kampanyadaki itaatsizliği onun Tanrı tarafından reddedilmesine yol açtı. (15:4-35)

C. Davut'un Meshedilmesi ve Saul'un Düşüşü. (16-31)

1. Tanrı, Samuel'e Davut'u İsrail'in bir sonraki kralı olarak meshetmesini emretti. (16:1-23)
2. David, dev Goliath'ı yenerek ulusal sahneye çıkıyor. (17:1-58)
3. Kitabın geri kalanının çoğu Saul'un büyüyen kıskançlığını ve Davut'u yok etme arayışını bizimle paylaşıyor. (18:1-30:31)
4. Kitap, Saul'un intiharının üzücü anlatımıyla bitiyor. (31:1-13)

IV. Kitabın Ana Temaları

A. İki dindar adamın asi oğulları.

1. Eli'nin oğulları son derece kötüydüler, rahipliği saptırdılar ve fuhuş yaptılar. (2:12-25)
 - A. Kutsal Yazı isyanlarının sorumluluğunun bir kısmını Eli'nin omuzlarına yüklüyor. (3:13)
 - B. Filistliler tarafından öldürüldüler. (4:10-18)
2. Eli'nin oğullarıyla aynı evde büyüyen dindar bir adam olan Samuel, kendi oğullarının kötülüğünün yürek acısını gördü. Kendisine, onların günahları için doğrudan bir sorumluluk verilmese de, bize anlatılanlar bazı soruları gündeme getiriyor:
 - A. Olması gereken baba olamayacak kadar mı meşguldü? (7:15-17)
 - B. Onları "kendi ayak izlerini takip etmeye" zorlamaya çalıştı mı? (çapraz başvuru 8:1)
3. Bu iki durum her nesildeki ebeveynlere büyük bir ders ve uyarı niteliğindedir.

B. David, Tanrı'nın kendi yüreğine uygun bir adam.

1. O inançlı bir adamdı. (17)
2. O, antlaşmanın koruyucusuydu. (18:1-3; 20:16-17; 20:42; II. Samuel 1:26; 9:1-13)
3. Tanrı'nın otoritesini onurlandırdı. (24:7; 26:9-11)
4. Tanrı'yı sevinçle övdü. (II Samuel 6:1-76; Mezmurlar)

C. Saul'un ölümü.

1. Saul iyi bir başlangıç yaptı. (11:1-15)
2. Kısa süre sonra meseleyi kendi eline aldı. (13:6-14)
3. Amaleklilerin Kralı Agag'ı ve hayvanlarını esirgediğinde itaatsizliği daha da hızlandı. (15:1-9)
 - A. Samuel itaatsizliği konusunda Saul'la yüzleşti. (15:10-23)
 - B. Saul itaatsizliğini gerekçelendirdi. (15:13, 15, 20-21)
 - C. "RAB, sözünün dinlenmesi kadar, yakılan sunulardan ve kurbanlardan da hoşlanır mı? İtaat etmek kurbandan,

itaat etmek ise koçların yağından daha iyidir. (15:22)

4. Saul'un imanı azalmaya başladı. (17)

5. Başkalarının başarısını delicesine kıskanır (I Samuel 18:8-11), hatta cinayete teşebbüs eder. (I. Samuel 18:11; 19:1, 15)

6. Saul, masum insanları öldürecek kadar kendini koruma konusunda takıntılı hale gelir. (I.Samuel 22:6-19)

7. Hatta büyüye bile yöneldi. (I.Samuel 28:1-25)

8. Sonunda, tam bir yenilgi ve aşağılanmayla Saul kendi canına kıyar. (I.Samuel 31:1-13)

II SAMUEL

Giriş:I. Samuel sona yaklaşırken Saul ve oğulları Gilboa Dağı'nda ölürlür. II Samuel'de ana karakter Davut'tur ve hikaye onun tahta gelişini ve kral olarak kahramanlıklarını ele alır.

İsim-Kitapta (başlangıçta I Samuel ile birleştirilmiş) şu ifadeler yer alıyor:

İsrail'in son yargıcı Samuel'in adı. Samuel oydu

Tanrı Saul ve Davut'u meshediyordu.

Yazar-Yazarlık belirsizdir.

1. Yahudi Talmud'u, kitabın ilk bölümünü (I Samuel 1-24) Samuel'in yazdığını ve geri kalanını Nathan'ın yazdığını iddia ediyor.

(çapraz başvuru I Tarihler 29:29)

2. Samuel'in bazı şeyleri belgelediğini biliyoruz. (I Samuel 10:25; I Tarihler 29:29)

3. Kitabı, Samuel'in kayıtlarını, diğer kaynakları ve Kutsal Ruh'un yönlendirmesini kullanan daha sonraki bir peygamberin MÖ 975 ile 930 yılları arasında yazmış olması muhtemeldir.

Amac -II. Samuel'in amacı, İsrail'in en büyük kralı Davut'un saltanatını kaydetmek ve İbrahim'le yapılan antlaşmadaki rolünü belirlemektir.

I. Kitabın arka planı.

A. II Samuel, Saul'un ölümü (MÖ yaklaşık 1010) ile Davut'un ölümünün arifesine (MÖ yaklaşık 970) kadar olan dönemi kapsar.

B. Saul'un, ölümünden yaklaşık on yıl önce Davut'u avladığını unutmayın.

1. Kitabın başında Davut, Yahuda kabilesinin kralı olarak meshedilmiştir. (II.Samuel 2:1-7)

2. Ancak Saul ile Davut'un evleri arasında savaş çıkar.
ve onun tüm İsrail'in kralı olması 7 1/2 yıl alacaktı.

C. Aşağıdaki tarihler I. ve II. Samuel'in faaliyetlerini tarihe yerleştirmek açısından faydalı olabilir.

1. Saul'un hükümdarlığı MÖ 1050 - 1010

2. Davut'un hükümdarlığı MÖ 1010 - 970

3. Süleyman'ın saltanatı MÖ 970 - 930

4. Krallığın bölünmesi MÖ 930

II. Kitaptaki ana mesajlar:

A. Davut'un karakteri

1. Bize David'in başarıları gösteriliyor. (örneğin 5:1-7; 6:12-19; 8:1-14)

2. Kitap aynı zamanda Davut'un günahlarını ve kişisel zayıflıklarını da ortaya koyuyor. (örneğin 11:1-27; 13:1-39; 24:1-10)

3. Davut, Saul'un aksine, işlediği günaha her zaman tövbekâr bir yürekle karşılık verdi. (örneğin 12:13; 24:10)

B. Davut'un evi (7:4-16)

1. Bu mesajı kitabın "Ana Temalar" başlığı altında inceleyeceğiz.

2. "Evin ve krallığın sonsuza kadar önümde kalacak; tahtınız sonsuza dek sürecek." (7:16)

III. Kitabın Ana Hatları

A. Davut'un Saul ve Yonatan için ağtı. (II Samuel 1)

1. Amalekli bir adam Davut'a gelip Saul'u öldürdüğünü iddia etti. (1:1-13)

2. Davut derhal öldürülmesini emretti. (14-16)

3. Davut, Saul ve Yonatan için yas tutuyor. (1:17-27)

B. Davut Yahuda'nın kralı olarak meshedildi ve bunu yıllarca süren iç savaş izledi. (2-4)

1. Davut kendi kabilesinin kralı olarak taç giyer. (2:1-7)
2. Saul'un oğlu İşboşet, Saul'un ordusunun komutanı Abner tarafından kuzey bölgesinin kralı yapıldı. (2:8-11)
3. İki krallık yedi yıl boyunca savaştı. (2:12-4:12)
 - A. Bu süre zarfında Abner öldürüldü. (3:30)
 - B. Daha sonra Ishbosheth suikasta kurban gitti. (4:5-6)

C. Davut'un tüm İsrail üzerindeki saltanatı. (II Samuel 5-24)

1. Başarılı ilk yıllar. (5-10)
 - A. Kuzeydeki kabile liderleri bölünmüş bir halk olmanın akıllıca olmadığını anladılar ve İsrail ile Yahuda yeniden birleşti. (5:1-5)
 - B. Davut Kudüs'ü ele geçirdi. (5:6-16)
 - C. Filistlilerin yenilgisine öncülük etti (5:17-25) ve sandığı Yeruşalim'e getirdi. (6:1-23)
 - D. Tanrı Davut'un tapınağı inşa etmesine izin vermezken. Onunla "evinden" gelecek mesih kralı hakkında bir antlaşma yaptı. (7:1-29)
 - e. Davut'un daha sonraki fetihleri kaydedildi. (8:1 -10:19)
 2. Davut'un Bathsheba ile işlediği günah. (11:1-12:31)
 - A. Davut evdeyken Bathsheba ile birlikte günah işledi (11:1-13) ve kocasının öldürülmesini ayarladı. (11:14-17)
 - B. Peygamber Natan, krala günahını açıklamak için bir benzetme anlattı (12:1-6) ve karşılaşacağı sonuçları önceden bildirdi. (12:7-14)
 - C. Nathan'ın öngördüğü sonuçlardan ilki, David ve Bathsheba'dan doğan çocuğun ölümü gerçekleşti. (12:15-31)
 3. Davut'un daha sonraki sorunlu saltanatı. (II.Samuel 13:1-24:25)
 - A. Nathan'ın tahmin ettiği gibi "kılıç David'in evinden çıkmadı".
 - B. Amnon, kız kardeşine tecavüz ettikten sonra (II Samuel 13:1-22), kardeşi Absalom tarafından öldürüldü. (13:23-39)
 - C. Absalom kaçtıktan sonra Yeruşalim'e döner. (14:1-33)
 - D. Babasına karşı bir isyana öncülük eder (15:1-12) ve Davut kaçmak zorunda kalır. (15:13-17:29)
 - e. David yeniden güç kazanırken Absalom, Joab tarafından öldürülür. (18:1-33)
 - F. Davut Yeruşalim'e döndü ve yeniden iktidara geldi. 19:1-20:26)
 - G. Kitap çeşitli olay ve açıklamalarla sonuçlanıyor.
- David'in son yılları. (21:1-24:25)
- [1] Givonluların intikamı alındı. (21:1-14)
 - [2] Yine Filistlilerle savaşır. (21:15-22)
 - [3] Davut bir övgü ilahisi sundu. (22:1-51)
 - [4] Davut'un güçlü adamlarının isimleri anıldı. (23:8-39)
 - [5] Davut savaşan adamların sayımını yapar. (24:1-17)
 - [6] Rab'be bir sunak yapar. (24:18-25)

IV. Kitabın ana temaları

A. Davut'un evi (2 Samuel 7:4-16):

1. "Ev" kelimesiyle ilgili bir oyun var.
 - A. Davut, Tanrı'ya bir "ev" (yani bir tapınak) inşa etmek istiyor.
 - B. Tanrı onun planını reddederken, Davut'a bir "ev" (yani bir krallık) inşa etme sözü verdi.
2. Vaadin bir kısmı Süleyman aracılığıyla yerine getirildi.
 - A. David'in inşa etmeyi hayal ettiği Tapınağı inşa edecekti. (7:13)
 - B. Süleyman aynı zamanda günahın cezasını da bilecekti. (7:14)
3. Ancak sonuçta kehanet Mesih aracılığıyla yerine geldi. (Luka 1:31 -33, 68-70; Elçilerin İşleri 2:29-31; 15:12-18)
 - A. Bu, Eski Antlaşma'daki en önemli mesih kehanetlerinden biridir.

"O gece Rab Natan'a şu söz geldi: "Git ve kulum Davud'a söyle: 'Rab şöyle diyor: Oturmam için bana ev yapacak olan sen misin? Ben bir evde oturmam. İsrailoğullarını Mısır'dan çıkardığım günden bu yana, bütün İsrailoğullarıyla birlikte nereye gidersem gideyim, bir çadırda bir yerden bir yere taşınıyorum. halkım İsrail'e çobanlık etmeni emrettim: "Neden bana sedirden bir ev yapmadın?"

"Şimdi kulum Davut'a de ki, 'Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor: Halkım İsrail'e önder olmak için seni otlaklardan ve sürüyü takip etmekten aldım. Gittiğin her yerde benimle birlikteydin ve Şimdi benim adımı dünyanın en büyük adamlarının isimleri gibi yücelteceğim ve halkım İsrail'e bir yer sağlayacağım ve onlara bir yuva kuracağım. Başlangıçta ve halkım İsrail'in başına liderler atadığımdan beri yaptıkları gibi, artık kötü insanlar onlara baskı yapmayacak. Ben de sizi tüm düşmanlarınızdan kurtaracağım.

"Rab size, Rabbin bizzat sizin için bir ev kuracağını bildiriyor: Günleriniz bittiğinde ve atalarınızın yanında dinlendiğiniz zaman, sizin yerinize sizin vücudunuzdan gelecek olan zürriyetinizi yetiştireceğim ve ben Onun krallığını kuracak olan odur ve ben onun krallığının tahtını sonsuza kadar kuracağım, o da benim oğlum olacak. Ama senin önünden uzaklaştırdığım Saul'dan aldığım gibi, sevgim de ondan asla alınmayacak. Senin evin ve krallığın sonsuza dek önümde kalacak; tahtınız sonsuza kadar ayakta kalacak."(7:4-16)

B. İsrail'in "mesih umudunun" temelini oluşturdu.

C. "Git ve hizmetkarım Davut'a söyle. RAB şöyle diyor: Oturmam için bana ev yapacak olan sen misin? İsrailoğullarını Mısır'dan çıkardığım günden bugüne kadar tek bir evde oturmam. Çadırı mesken olarak kullanarak bir yerden bir yere taşınmıyorum. Bütün İsrailoğullarıyla birlikte nereye gidersem gideyim, onların yöneticilerinden herhangi birine, halkım İsrail'e çobanlık etme emrini verdiğimi hiç söyledim mi? Neden bana sedirden bir ev yapmadın?" (2 Samuel 7:5-7)

4. İbranice "mesih" terimi (Yunanca - Christos) şu anlama gelir:
"mesh edilmiş biri."

B. Davut'un Bathsheba'ya karşı işlediği günah (II Samuel 11:1 -12:31):

1. Kutsal Kitap, karakterleri ve kahramanları konusunda tamamen dürüsttür.
2. Davut başka bir yerde olması gerekirken (11:1), Bathsheba'yı arzuladı ve onunla zina yaptı. (11:4)
3. Bu günah bir takım yanlış seçimlere, günahkar davranışlara ve olumsuz sonuçlara yol açtı.
 - A. Bathsheba hamileliğini fark etti ve Davut'a haber gönderdi. (11:5)
 - B. David olayı örtbas etmeye çalıştı. (11:6-11)
 - C. Bu başarısız olunca Bathsheba'nın kocası Uriah'ı öldürmek için komplo kurdu. (11:12-17)
 - D. Peygamber Natan, günahı konusunda Davut'la yüzleşti (12:1-9) ve bunun sonuçlarını önceden bildirdi. (12:10-14)
 - [1] Kılıç onun evinden asla ayrılmazdı. (12:10)
 - [2] Davut'un başına kendi evinden felaket gelecekti. (12:11; krş. 16:11, 21-22)
 - [3] Davud'un eşlerinden bazıları ondan alınıp kendisine yakın birine verilecekti. (12:11; krş. 16:22)
 - [4] Bathsheba'nın çocuğu ölecekti. (12:14, 18-19)
4. Davut'un yüreği ile Saul'un yüreği arasındaki temel fark, Davut'un alçakgönüllülükle ve tamamen tövbe etmeye istekli olmasıydı. (12:13; Mezmur 51)
5. Bizim için alınacak dersler çoktur:
 - A. Hiç kimse günaha karşı bağışık değildir. (I Korintliler 10:12)
 - B. Bir günah sıklıkla diğerine, sonra diğerine vs. yol açar.
 - C. Günahın sonuçları çoğu zaman hayal gücünün ötesindedir. (çapraz başvuru Hoşea 8:7)
 - D. Tanrı'nın bağışlaması her zaman mevcuttur ve ücretsizdir.
 - e. Ancak affedilen kişi yine de işlediği günahın sonuçlarıyla karşı karşıya kalacaktır.

C. Mefiboşet'in hikayesi.

1. Davut'un kral olmasından yıllar önce; Jonathan'la bir antlaşma yaptı. (I.Samuel 18:1-4; 20:16)
2. Yonatan Davut'tan antlaşmayı kendi soyundan gelenleri de kapsayacak şekilde genişletmesini özellikle istedi. (I.Samuel 20:42)
3. Yaklaşık 20 yıl sonra Davut, Saul'un soyundan gelenlerin olup olmadığını sormaya başladı. (II.Samuel 9:1)
 - A. Saul'un hizmetkarlarından biri olan Ziba, Yonatan'ın oğlu Mefiboşet'i krala anlattı.
 - B. Beş yaşındayken bir hemşire tarafından düşürüldü ve her iki ayağı da sakat kaldı. (II.Samuel 4:4)
 - C. Artık Lo Debar'da inzivaya çekilerek yaşıyordu. (II Samuel 9:4)
4. Davut onu çağırır ve korku içindeki Mefiboşet kralın huzurunda eğilir. (II.Samuel 9:8)
5. Onu çok şaşırttı. Kral Davut, Saul'un ailesine ait olan tüm toprakları ve malları Mefiboşet'e bağışladı ve onu kralın masasında yemek yemeye davet etti. (II Samuel 9:10)
6. Davut'un Mefiboşet için yaptığı şey, İsa Mesih'in bizim için yaptıklarının bir örneğidir.

I VE II KRALLAR

Giriş: Bu iki kitap, ilk ikisi dışında tüm İsrail ve Yahuda kralları hakkındadır. Bir kısmının adı yazılı, bir kısmının ismi olmayan büyük peygamberler de tanıtılıyor. Materyalin büyük bir kısmı I ve II Chronicles'da paralel olarak sunulacaktır.

İsim

1. Başlangıçta bu iki kitap tek kitap sayılıyordu.

2. Kralların saltanat dönemleriyle ilgilendikleri için uygun unvanlara sahiptirler.

Yazar-Yazarlığı kesin değildir, ancak çoğu bilim adamı bunun Yeremya ve bir veya daha fazla çağdaşı tarafından yazıldığına inanmaktadır.

Amac

1. Her iki kitap da ulusun refahının sonuçta insanların Tanrı'ya olan sadakatine bağlı olduğunu göstermektedir.
2. Her kralın, Tanrı'nın antlaşmasını yerine getirerek veya reddederek Tanrı'ya nasıl karşılık verdiğini göstermek.

I. Kitabın Arka Planı

ACİsraail tarihinin tüm bölümleri I ve II Krallar tarafından kapsanmaktadır.

1. Davut'un saltanatının sonundan (MÖ 970), Süleyman'ın altın çağına, İsrail ile Yahuda arasındaki uçuruma (Süleyman'ın ölümüyle yaklaşık MÖ 930), Samiriye'nin Asurlular'ın eline geçmesine (MÖ 722) ve Kudüs'ün yıkılması (MÖ 587).
2. Hikaye, güçlü bir kralın yönetimindeki istikrarlı bir Birleşik Krallık ile başlıyor.
 - A. Ancak Süleyman'ın ölümüyle (M.Ö. 930 civarı) ulus iki krallığa bölündü.
 - [1] Kuzey Krallığı İsrail olarak biliniyordu. Bazen önde gelen kabilesi Efraim'in adıyla anılırdı.
 - (a) İsrail'in dokuz hanedanı ve 20 kralı vardı.
 - (b) İsrail'in tek bir adil kralı yoktu.
 - [2] Yahuda olarak bilinen Güney Krallığının iki kabilesi vardı: Yahuda ve Benyamin.
 - (a) Yahuda'nın yalnızca bir hanedanı (Davut'ununki) ve 20 kralı vardı.
 - (b) Yahuda'nın sekiz kralı, değişen derecelerde doğrulukla tanındı.
 3. Hikaye tamamen çöküş ve Babil'e toplu sürgünle sona eriyor.

B. Bu tarihsel dönemde etkin olan başlıca uluslararası güçler Asur, Babil, Mısır ve Fenike'ydi.

C. Kitap makul bir doğrulukla MÖ 562 ile 536 arasına tarihlenebilir.

D. Yahuda ve İsrail Kralları.

 1. Kitaplar, iki milletin hikâyelerinin çağdaş zamanlarda anlatılmasına imkan verecek şekilde hazırlanmıştır.
 2. Peygamberler de bu dönemde görevlerini yapmaktadırlar.
 3. Aşağıdaki listelerde krallar ve hükümdarlık tarihleri verilmektedir. Bazı tarihler ortak vekillik nedeniyle çakışıyor. Sekiz iyi kralın isimleri tamamı büyük harflerle yazılmıştır. Belirlenen tarihler büyük ölçüde ER Theile'nin The Mysterious Numbers of the İbrani Kralları ve A Kronolojisi of the İbrani Kralları adlı iki kitabında verilenlere dayanmaktadır; bunlar yakın tahminlerdir ve elbette M.Ö.'ye aittir.

Birleşik Krallık

Saul 1050 -1010

Davut 1010 - 970

Süleyman 970 - 930

Yahuda		İsrail	
<u>Kral</u>	<u>Kural tarihleri</u>	<u>Kral</u>	<u>Kural tarihleri</u>
Rehoboam	930-913	Yarovam I	930-909
Abijam	913-910	Nadab	909-908
OLARAK	910-869	Baasha	908-886
YEHOSAFAT	872-848	Ela	886-885
Yehoram	853-841	Zimri	885
Ahazya	841	Tibni	885-880
Athaliah	841-835	Omri	885-874
JOASH	835-796	Ahab	874-853
AMAZIAH	796-767	Ahazya	853-852
AZARYA (UZZIAH)	792-740	Yehoram (Joram)	852-841
YOTHAM	750-732	Yehu	841-814
Ahaz	735-715	Yehoahaz	814-798
HİZKİYA	715-686	Yehoas	798-782

Manaşşe	697-642	Yarovam II	793-753
Amon	642-640	Zekeriya	753
YOSIAH	640-609	Şallum	752
Yehoahaz	609	Menahem	752-742
Yehoyakim	609-598	Pekah	752-732
Yehoyakin	598-597	Pekahya	742-740
Sidkiya	597-586	Hoşea	731-721

(Kudüs yıkıldı 586) (Samiriye'nin Düşüşü 721)
(Yehoyakin 562 kişiyi serbest bıraktı)

II. Kitabın Ana Mesajı

Cevap: Kitaplar, İsrail'in kaderinin, Rab'bin kendileriyle yaptığı antlaşmaya uymalarına bağlı olduğunu göstermeye çalışıyor.

B. Her kralın hükümdarlığı, siyasi veya tarihi önemine göre değil, manevi hayatına göre değerlendirilir.

III. Kitabın Ana Hatları

A. Kral Süleyman'ın 40 yıllık saltanatı. (Ben Krallar 1-11)

1. Süleyman, yetkisi ve bilgeliği Tanrı'dan geldiği için hüküm sürdü. (1)
2. Süleyman tapınağı inşa etti. (5-6)
3. Süleyman sonunda krallığının yıkılmasına yol açan iki şey yaptı:
 - A. Dünyayla ittifaklar kurdu. (3:1-2)
 - B. Putperestliğin Tanrı'ya tapınmayla karıştırılmasına izin verdi. (3:3)
4. Süleyman'ın yüreği Tanrı'dan uzaklaştı. (11:1-6)

B. Bölünmüş krallıkların ilk 80 yılı. (I.Krallar 12-22)

1. Süleyman'ın ölümünden sonra ulus bölündü.
 - A. Süleyman'ın oğlu Rehoboam, babasının yerini aldıktan sonra aptalca bir şekilde tebaası arasında bir isyan başlattı.
 - B. Ulus bölündü; Yeroboam Kuzey Krallığının kralı oldu ve Rehoboam Güney krallığının kralı oldu.
 - [1] Kuzey krallığı "İsrail" in 10 kabilesi vardı.
 - (a) Yaklaşık üç kat daha fazla toprağı ve iki katı kadar insanı vardı.
 - (b) Başkenti Samiriye idi.
 - [2] "Yahuda" olarak bilinen güney krallığında 2 kabile vardı: Yahuda ve Benyamin.
 - (a) Başkenti Kudüs'tü.
 - (b) Ayrıca Süleyman Tapınağı da vardı.
2. Kral Yeroboam İsrail'in altın buzağılara tapınmasına öncülük etti. (12)
3. Mısır, Yahuda Kralı Rehoboam'ı istila etti ve mağlup etti. (14)
4. Tanrı, kasıtlı günahın korkunç sonuçlar getirdiğini göstermek için İlyas'ı gönderdi. (17-22)

C. Kuzey Krallığının kalan yılları. (II Krallar 1-17)

1. İlyas öldü ve mantosunu Elişa'ya devretti. (18-25)
2. İsrail ve Yahuda kralları.
3. İsrail Asur'a sürüldü. (17)
 - A. Kuzey Krallığı bir ulus olarak varlığını sona erdirdi.
 - B. Samiriyelilerin kökenine ilişkin bir açıklama verilmektedir. (17:24-41)

D. Güney Krallığının kalan yılları. (II Krallar 18-25)

1. İsrail Asur'un eline geçtiğinde Yahuda iyi kalpli Kral Hizkiya tarafından yönetiliyordu.
 - A. Onun yönetimi altında Tanrı, Yahuda'yı Sennacherib komutasındaki Asurlu işgalcilerden kurtardı.
 - B. İsaiah, Hizkiya'nın çağdaşydı ve hayatındaki birçok olayda yer aldı.
2. Hizkiya'nın yerine, putperestliğı ve kötülüğü tüm ulusu baştan çıkaran kötü oğlu Manaşşe geçti.
3. Manasse'yi, kötülüğü daha da artırmaya devam eden oğlu Amon kısa bir süre takip etti.
4. Sonra Yahuda'nın son adil kralı, ülkede dinsel bir canlanmaya öncülük eden Josiah geldi.
5. Ancak M.Ö. 606 yılında Babil Kralı Nebukadnessar Yahuda'ya hakim olmaya başladı.
6. MÖ 597'de Babilliler Kudüs'ü ele geçirdiler ve Kral Yehoyakin'i esir olarak Babil'e taşıdılar.
 - A. Bu, Daniel'in, üç arkadaşının ve diğer birçok Yahudi'nin Babil'e esir olarak götürüldüğü zamandı.
 - B. Nebuchadnezzar, Yahuda'yı Sidkiya'nın yönetimi altına bıraktı.
 - C. Ancak ertesi yıl Sidkiya'nın hükümdarlığı sona erdi, Yerusolim yıkıldı ve Tapınak aranıp yıkıldı.

IV. Kitabın ana temaları

A. Tanrı halkının arasında yaşıyor. Bu, O'nun Tapınaktaki varlığıyla sembolize ediliyordu.

B. Tanrı'nın Sözü günahlarımızla yüzleşir. (I. Krallar 16:30-33; 18:17-18; 19:1-2:21:20)

1. Tanrı'nın peygamberleri, hem krallara hem de sıradan insanlara, Rab'bin doğru yollarını takip etmeleri konusunda cesurca meydan okudular. (I. Krallar 18:17-18) Onların mesajı şuydu: "Rab şöyle dedi."
2. Tövbe olunca bağışlama gelir.
3. Allah'ın sözünü ihmal etmek çöküşe yol açar.
4. Tanrı sabırlıdır ama sonunda sabrı tükenir ve O'nun hükmü verilir.

C. Lordluk tam sadakat gerektirir. (I. Krallar 18:36-40; Matta 10:32-39)

D. Tek bir kişi bile hem iyilik hem de kötülük konusunda büyük bir etkiye sahip olabilir.

1. Etkisi kötü olan birine örnek Jezebel'dir
2. Etkisi iyi olan birine örnek olarak Yoşiya verilebilir.

I - II KRONİKLER

Giriş:I ve II Chronicles'ı okurken muhtemelen de ja vu yaşadınız. Chronicles'taki malzemenin yarısından fazlası Samuel ve Kings'te bulunan bilgilerin kopyasıdır. Bu veriler neden tekrarlanıyor? Chronicles, Samuel veya Kings'ten farklı bir bakış açısı sunar ("Ana Mesaj" bölümüne bakın). Diğer ikisini tamamlamak için yazılmıştır.

İsim- Günlükler

1. İbranice İncil'de kitaba "Günlerin Sözleri" veya "Dönemin Olayları" adı verildi.
2. Septuagint kitaptan "İhmal Edilen Şeyler" olarak bahsetti.
3. "Günlükler" başlığı İngilizce İncillerimize bir isimden geldi
4. yüzyıl tarihçisi Jerome tarafından yapılan değişiklik.

Yazar-Gelenek bu kitapları Ezra'nın yazdığını söylüyor.

1. Kesinlikle bunu yapmaya yetkiliydi. (Ezra 7:10-11)
2. Talmud bu geleneği desteklemektedir.
3. Kesin olmamakla birlikte, Ezra'nın yazarının olması makul bir olasılıktır.
4. Chronicles'in yazarı bu kitapları on farklı kaynaktan derlemiştir. (I. Tarihler 9:1; II. Tarihler 12:15)

Amac-I ve II Tarihler, Babil esaretinden kurtulmayı başaran ulusun geri kalanını güçlendirmek için yazıldı.

1. Bu artakalanlara, antlaşmaya bağlı bir kavim oldukları için Rab'bin hâlâ kendileriyle birlikte olduğu hatırlatılmalıdır.
2. Kitap aynı zamanda gelecekteki dinden dönmeye ve/veya putperestliğe karşı uyarılar da içeriyordu.

I. Kitabın arka planı.

Cevap: Eski İbranice İncil'de, I ve II Chronicles, Ezra ile birlikte muhtemelen tek ciltti.

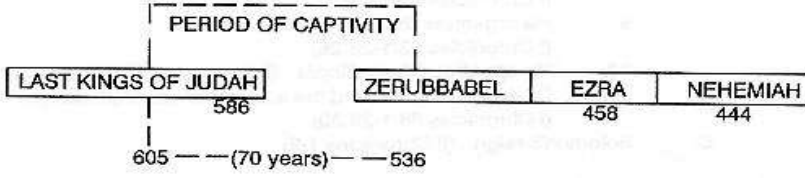
B. Babil esareti.

1. Yahuda'nın esareti resmi olarak MÖ 605-536 yılları arasında (70 yıl) sürdü.
2. 70 yıllık sürgünün nedeni II Tarihler 36:21'de anlatılmaktadır.

C. Dönüş.

1. MÖ 536'da Cyrus, tüm Yahudilerin anavatanlarına dönebileceğini ilan etti. (II Tarihler 36:22-23)
2. Ezra, İran'ı MÖ 465'ten 423'e kadar yöneten Kral I. Artaxerxes'in yedinci yılında Kudüs'e döndü.)
3. Tapınak MÖ 520 ile 515 yılları arasında yeniden inşa edilmişti ancak insanlar ruhen kayıtsızdı.
4. Nehemya'nın liderliği altında (yaklaşık MÖ 445), Tarihler gibi bir kitabın yazılmasına olanak sağlayan manevi bir ortam vardı;

D. Aşağıdaki tablo zaman çizelgesine yardımcı olur:

II. Kitabın Ana Mesajı.

Cevap: Kitap(lar)ın ana mesajı, insanlara Tanrı ile olan antlaşma ilişkilerini hatırlatmak ve onları buna göre davranmaya teşvik etmektir.

1. Sürgündekiler Babil'den eve dönmüştü.
2. Tapınak yeniden inşa edilmesine rağmen halk tarafından ihmal edilmişti.
3. Ülkede yeniden canlanma, orada uygun ibadet yeniden tesis edilene kadar gerçekleşmeyecekti ve gerçekleşemedi.

O halde B. Chronicles, rahiplerin bakış açısından ulusun tarihidir.

1. Bunun aksine, Samuel ve Kings'in kitapları tarihi siyasi perspektiften sunuyordu.
2. Aşağıdaki tablo kitaplar arasında faydalı bir karşılaştırma sunmaktadır:

Samuel-krallar	KRONİKLER
-Kuzey ve Güney'i görüntüledi	-Yalnızca Güney'i görüntüledi
-Taht vurgusu	-Tapınağa Vurgu
-Sivil/siyasi tarih	-Kutsal tarih
-Peygamber vurgusu	-Rahip vurgusu
-Savaşlar öne çıkıyor	-Savaşlar daha az öne çıkıyor
-İki ülkeye suçlama	-Kalan teşvik edildi

III. Kitabın ana hatları.

A. Şecere. (I. Tarihler 1-9)

1. Adem'den Nuh'a. (I. Tarihler 1:1-4)
2. Nuh'un oğullarından Yakup ve Esav'a. (I. Tarihler 1:5-54)
3. Yahuda'dan Davut'un soyuna. (I. Tarihler 2:1-4; 23)
4. Yakup'un diğer oğullarının soyu özellikle Levi'ye dikkat edilerek verilmektedir.
5. Babil sürgününden sonra Kudüs'e yerleşenlerin listesi verilmektedir. (I. Tarihler 9:1-44)

B. David'in saltanatı. (I. Tarihler 10-29)

1. Davut'un saltanatının sahnesi, Kral Saul'un ölümünün ayrıntılarıyla hazırlanıyor. (10:1-14)
2. Davut tüm İsrail'in kralı yapılır ve Yerusolim'i ele geçirir. (11:1-9)
3. Davut'un sadık hizmetkarlarının isimleri anılır. (11:10-12:40)
4. Davut Ahit Sandığı'nı Yerusolim'e geri getirir. (13:1 -16:43)
5. Davut'un Tapınağı inşa etmesine izin verilmeyecektir (17:1-2), ancak Tanrı onunla özel bir antlaşma yapar. (17:3-27)
6. Davut İsrail güçlerini güçlendiriyor. (18:1-20:8)
7. İzinsiz nüfus sayımı yapıyor. (21:1-30)
8. Davut Tapınağın inşası için hazırlık yapıyor. (22:1-19)
9. Kâhinleri ve Levilileri örgütler. (23:1-26:28)
10. Diğer görevlileri atar. (26:29-27:34)
11. Davut'un son sözleri ve ölümünün öyküsü veriliyor. (28:1-29:30)

C. Solomon'un saltanatı. (II Tarihler 1-9)

1. Süleyman İsrail'in kralı olarak atanır ve Gibeon'da bir görünüm görür. (1:1-17)
2. Onun liderliğinde Tapınak inşa edilir. (2:1-5:1)
3. Ahit Sandığı Tapınağa getirilir. (5:2-14)
 - A. Sandık Rabbe adanmıştır. (6:1-42)
 - B. Tapınak Rab'be adanmıştır. (7:1-10)
4. Süleyman'ın büyük zaferleri ve başarıları kaydedilmiştir. (8:1-9:31)

D. Yahuda kralları. (II Tarihler 10-36)

1. Krallık Rehoboam'ın (Süleyman'ın oğlu) yönetimi altında bölündükten sonra kuzeydeki krallık göz ardı edilir ve Yahuda krallarının tarihi verilir.

- A. Rehoboam. (10:1-12:16)
 - B. Abijah. (13:1-22)
 - C. Olarak. (14:1-16:14)
 - D. Yehoşafat. (17:1-20:37)
 - e. Jehoram. (21:1-20)
 - F. Ahazya. (22:1-9)
 - G. Athaliah. (22:10-12)
 - H. Joash. (23:1-24:27)
 - Ben. Amaziah. (25:1-28)
 - J. Azarya. (26:1-23)
 - k. Jotham. (27:1-9)
 - I. Ahaz. (28:1-27)
 - M. Hizkiya. (29:1-32:33)
 - N. Manaşşe. (33:1-20)
 - Ö. Amon. (33:21-25)
 - P. Josiah. (34:1-35:27)
 - Q. Yehoahaz. (36:1-4)
 - R. Yehoyakim, (36:5-8)
 - S. Yehoyakin. (36:9-10)
 - T. Zedekiah. (36:11-21)
2. İyi krallara (yani Asa, Yehoşafat, Hizkiya ve Yoşiya) daha fazla yer ve ilgi gösterilirken, kötülükle karakterize edilenlere çok az ilgi gösterilir.

IV. Kitabın Anahtar Temaları

A. İyi manevi liderlerin ortak özellikleri.

1. Rab'bi aradılar.
 - A. Olarak. (II Tarihler 14:11)
 - B. Yehoşafat. (II Tarihler 17:4,6a; 18:6)
 - C. Hizkiya. (II Tarihler 30:6-9)
 - D. Josiah. (II Tarihler 34:3)
2. Kötü ve iğrenç uygulamalardan yüz çevirdiler.
 - A. Olarak. (II Tarihler 14:3-5)
 - B. Yehoşafat. (II Tarihler 17:6b)
 - C. Hizkiya. (II Tarihler 29:6-10)
 - D. Josiah. (II Tarihler 34:4-7)
3. Ruhla ve hakikatle tapınmayı arzuluyorlardı.
 - A. Olarak. (II Tarihler 15:11-12)
 - B. Yehoşafat. (II Tarihler 20:18-21)
 - C. Hizkiya. (II Tarihler 29:3-5, 15-36)
 - D. Josiah. (II Tarihler 34:8-35:19)
4. İnsanları dua etmeye ve Sözü incelemeye yönlendirdiler.
 - A. Olarak. (II Tarihler 14:4)
 - B. Yehoşafat. (II Tarihler 20:5-12)
 - C. Josiah. (II Tarihler 34:29-31)
5. Düşmanları tarafından tehdit edildiklerinde Rab'be güvendiler.
 - A. Olarak. (II Tarihler 14:11-12)
 - B. Yehoşafat. (II Tarihler 20:5-12)
 - C. Hizkiya. (II Tarihler 32:20-23)
 - D. Josiah. (II Tarihler 34:19-21)
6. Her birinin "Aşıl topuğu" vardı.
 - A. Olarak. (II Tarihler 16:7-10)
 - B. Yehoşafat. (II Tarihler 20:35-37)
 - C. Hizkiya. (II Tarihler 32:24-25)
 - D. Josiah. (II Tarihler 35:20-25)

B. İbadetin rolü.

1. İbadet kelimesi bize "gemiye değer" kavramından gelir (yani Tanrımız övgü ve tapınmaya layıktır).
2. Yaptığımız her şeye yansıtılmalıdır. (Romalılar 12:2; Koloseliler 3:17)
3. Bununla birlikte, Tanrı'nın halkının Tanrı'yı yüceltmek ve birbirlerinin imanını geliştirmek amacıyla bir araya

geldiği toplu ibadet zamanları da vardır. (İbraniler 10:25)

4. Montaj süresinin kalitesi veya düzenliliği göz ardı edildiğinde, manevi ilgisizlik her zaman sonuçtur.

C. Yahudiler ve Samiriyeliler.

1. Kutsal Kitabı inceleyenlerin çoğu Yahudilerle Samiriyeliler arasında var olan düşmanlığı biliyor (çapraz başvuru Yuhanna 4:9)
2. Samiriyelilerin kökeni Chronicles'in yazıldığı döneme kadar izlenebilir.
3. Asur, M.Ö. 721'de Sargon'un yönetimi altında Samiriye'yi fethetti. (çapraz başvuru II. Krallar 17:24-40)
 - A. Binlerce İsrailiyi sürgüne gönderdi ve ülkeye Yahudi olmayanları yeniden yerleştirdi.
 - B. Geriye kalan Yahudiler ile ithal edilen Yahudi olmayanlar arasındaki evlilikler, ırksal, kültürel ve dini açıdan karışık bir halk yarattı.
 - C. Yahudiler Babil'den döndüklerinde iki grup arasında gergin bir ilişki vardı. (çapraz başvuru Ezra 4:1-3)
 - D. Sonunda Samiriyeliler Gerizim Dağı'nda kendi tapınaklarını inşa ettiler.
4. Yahudiler gibi Samiriyeliler de kendilerini İbrahim'in gerçek mirasçıları olarak görüyorlardı.

EZRA VE NEHEMYA

Giriş: Ezra ve Nehemya kitapları, Babil esaretinden sonraki 100 yıl hakkındaki temel bilgi kaynağımızı sağlar. Bize Filistin'in Yahudiler tarafından yeniden doldurulmasını, tapınağın yeniden inşasını ve Kudüs duvarının yeniden inşasını anlatıyorlar.

İsim- Her kitap ana karakterine göre adlandırılır.

1. Bir zamanlar iki kitap tek kitap gibi ele alınıyor ve Ezra olarak adlandırılıyordu.
2. Her ikisinin de bir zamanlar Chronicles'in parçası olduğuna dair başka kanıtlar da var.

Yazar- Kitaplar muhtemelen kendi adaşları tarafından yazılmıştır.

1. Her iki kitapta da ana karakterler sıklıkla birinci şahıs olarak konuşur. (çapraz başvuru Ezra 8:15f; Nehemya 1:1f)
2. Her iki yazar da kitaplarını yazarken çeşitli kaynaklardan yararlanmıştı. (Ezra 1:2-4; 4:8f; 6:3f)

Amaç

1. Ezra kitabı, Tanrı'nın Yahudileri bu topraklarda yeniden kurma konusundaki sadakatini kaydetmek için yazılmıştır.
2. Nehemya kitabı, Tanrı'nın sadık bir lider olan Nehemya aracılığıyla yaptığı işi göstermek için yazılmıştır.

I. Kitapların arka planı.

A. Babil esareti.

1. Babil, Yahuda'yı fethetti ve MÖ 606'da ilk tutsakları ülkeden çıkardı. (çapraz başvuru Daniel 1:1-7)
2. MÖ 597 ve 586 yıllarında iki büyük sürgün daha yaşandı.
3. Peygamber Yeremya esaretin 70 yıl süreceğini öngördü. (Yeremya 25:12)

B. Dönüş.

1. MÖ 539'da Babil, Med Darius'un eline geçti ve Pers egemenliği başladı. (çapraz başvuru Daniel 5:30)
2. Ezra 1:1-4, Yahudilerin evlerine dönüp Tapınaklarını yeniden inşa etmelerine izin veren bir bildiri yayınlayan "Pers Kralı Koreş"ten söz eder.
 - A. Bu Cyrus'un, MÖ 539'dan 530'a kadar Ahameniş Pers İmparatorluğu'nu yöneten Büyük Cyrus II olduğu anlaşılıyor.
 - B. Peygamber İşaya, tapınağın yeniden inşasında Koreş'in kesin rolünü, bu inşaatın gerçekleşmesinden 150 ila 200 yıl önce öngörmüştü.
3. İsrailoğullarının Babil'e üç aşamada (M.Ö. 606, 597 ve 586) girmeleri gibi; dönüşleri üç aşamalıydı.
 - A. Zerubbabel, MÖ 536'da ilk grubu eve götürdü. (Not: Tapınak MÖ 515'te Ester zamanında yeniden inşa edildi ve adandı.)
 - B. Ezra, MÖ 458'de ikinci grup esirleri eve götürdü ve büyük bir canlanma yaşandı.
 - C. Nehemya, MÖ 445'te son sürgün grubunu evlerine götürdü ve Yerusolim duvarını yeniden inşa etti.

C. Yahuda'nın restorasyonu. Aşağıdaki tablo Yahuda'nın restorasyonundaki önemli karakterlerin ve olayların kronolojisini sunmaktadır:

FARS KRALI	TARİH	İncil'deki karakterler	KUTSAL KİTAP	ETKİNLİK
------------	-------	------------------------	--------------	----------

Cyrus	539-530	Zerubbabel, Joshua, Haggai, Zekeriya	Ezra 1-4	İlk dönüş Tapınağı başladı, sonra durduruldu
Kambyses	530-521	-----	-----	Temple'da çalışma yok
Darius 1	521-486	Haggai, Zekeriya	Ezra 4-6	Tapınak çalışmaları tamamlandı
Xerxes - Ahasuerus	486-465	Ester, Mordecai	Ester 1-10	Yahudilerin korunmasının
Artaxerxes	465-423	Ezra, Nehemya, Malaki	Ezra 7-10 Nehemya	Ezra yönetimindeki ikinci dönüş Üçüncü dönüş
SONU	ESKİMİ	VASIYET	TARİH	Malaki Bakanlığı

D. Bu iki kitabın kapsadığı dönem MÖ 536'dan (Kyrus'un saltanatının başlangıcı) MÖ 433'e (Nehemya'nın ikinci valiliği) kadar uzanır.

E. Bu dönemde "Yahudi" terimi, İbrahim, İshak ve Yakup'un torunları için kullanılan ortak terim olan "İbrani" veya "İsraili"nin yerini aldı.

1. Asur esaretinden sonra kuzey krallığı ortadan kayboldu.
2. Hayatta kalan ulus esas olarak Yahuda soyundan oluşuyordu.
3. Yahudi kelimesi başlangıçta "Yahudalı" anlamına geliyordu.

II. Kitabın Ana Mesajı. İki kitabın ana mesajı, Tanrı'nın sadık liderler aracılığıyla yeniden inşa ettiği, yeniden inşa ettiği ve diriltiğidir.⁵

A. Ezra bir Rahip ve katipti. (Ezra 7:10)

1. Ezra kitabı Tapınağın restorasyonuna ve Yahuda kültürünün merkezi olarak yeniden kurulmasına odaklanıyor.
2. Ezra 7:27-28 kitabı özetliyor. "Kralın yüreğine Yeruşalim'deki RAB'bin Tapınağı'nı bu şekilde onurlandırmayı koyan ve kralın ve danışmanlarının önünde bana iyi lütufta bulunan atalarımızın Tanrısı RAB'be övgüler olsun. ve kralın tüm güçlü görevlileri. Tanrım RAB'bin eli üzerimde olduğundan cesaretimi topladım ve benimle birlikte çıkmaları için İsrail'den ileri gelenleri topladım."

B. Nehemya, Pers Kralı I. Artaxerxes'in sakisiydi.

1. Sürgündeyken Yeruşalim duvarının harap olmasından dolayı üzüldü ve onu yeniden inşa etmeyi arzuladı.
2. Nehemya, Artaxerxes'in izniyle Ezra'dan on üç yıl sonra Yeruşalim'e döndü.
3. Nehemya'nın davaya olan bağlılığı en iyi şekilde 6:3a'da özetlenmektedir. "Büyük bir proje yürütüyorum ve aşağıya inemiyorum. Ben oradan ayrılıp size inerken neden iş dursun?"

III. Kitapların ana hatları.

A. Zerubbabel döneminde geri dönüş. (Ezra 1-6)

1. Babil'i fethettikten sonra Kral Koreş, Yahudilerin anayurtlarına dönmelerine ve Tapınaklarını yeniden inşa etmelerine izin veren bir ferman yayınladı. (Ezra)
2. Geriye götürülecek 50.000 Zerubbabel'in ayrıntılı bir sayımı verilmektedir. (Ezra 2)
3. Sunak ve Tapınak yeniden inşa edildi. (Ezra 3:1-13)
4. Binaya itirazlar yükseldi. (Ezra 4:1-24)
5. Haggai ve Zekeriya peygamberlerin meydan okuduğu ve motive ettiği halk, Tapınak'taki çalışmalarına yeniden başladı. (Ezra 5:1-17)
6. Kral Darius Tapınağın yeniden inşası için bir ferman çıkardı. (Ezra 6:1-12)
7. Dört yıllık sıkı çalışmanın ardından Tapınak tamamlanıp adandı. (Ezra 6:13-18)
8. Fısh Bayramı kutlandı. (Ezra 6:19-22)

B. Ezra yönetimindeki dönüş. (Ezra 7-10)

1. Zerubbabel yönetimindeki ilk dönüşten yaklaşık 80 yıl sonra, yazarı Ezra yaklaşık 1700 kişiyle birlikte geri döndü. (Ezra 7:1-10)

A. Kral Artaxerxes onlara eşlik etmek üzere bir ferman yayınladı. (Ezra 7:13-27)

- B. Aile reislerinin bir listesi verilmiştir. (Ezra 8:1-14)
2. Ezra oraya vardığında, ülkedeki insanlarla evliliklerin onların ruhi bağılıklarını tehlikeye attığını görmekten rahatsız oldu. (Ezra 9:1-4)
- A. İnsanlara dua etti. (Ezra 9:5-15)
- B. İnsanlar tövbe edip günahlarını itiraf ettiler. (Ezra 10:1-17)
- C. Yabancı eşlerle evlilik yapanların listesi verildi. (Ezra 10:18-44)
- C. Nehemya yönetimindeki dönüş. (Nehemya 1-13)
1. MÖ 445 civarında Nehemya'ya Yerusolim duvarının harap olduğu haberi geldi. (Nehemya 1:1-11)
2. Artaxerxes'in izniyle surları yeniden inşa etmeye kararlı olarak kutsal şehre döndü. (Nehemya 2:1-20)
3. İyi planlanmış ve sistemli bir şekilde çalışmalara başlandı. (Nehemya 3:1-32)
4. Sorun başladı.
- A. Düşmanca komşular onları sıkıştırdı. (Nehemya 4:1-23)
- B. Yahudilerden bir tepki var. (Nehemya 5:1-19)
- C. Hatta Nehemya'nın hayatına karşı bir komplo bile var. (6:1-14)
5. Nehemya'nın liderliğinde duvar iki aydan kısa sürede tamamlanır. (Nehemya 6:15 - 7:1-4)
6. Geri dönen sürgünlerin isimleri ve numaralandırılır. (7:5-73)
7. Ezra Musa Kanununu okuyup açıkladı. (Nehemya 8:1-18)
8. Halk günahlarını itiraf etti ve kendilerini Rab'be adadı. (Nehemya 9:1 -10:39)
9. Kura çekilir ve halkın onda biri Yerusolim'de yaşamak üzere seçilir. (Nehemya 11:1-36)
10. Kâhinlerin ve Levililerin bir listesi verilmiştir. (Nehemya 12:1-26)
11. Duvar Rab'be adanmıştır. (Nehemya 12:27-47)
12. Nehemya Artaxerxes'e döndüğünde nüfuzunun büyük bir kısmı da gitti. (Nehemya 13:1-6)
13. Nehemya Yerusolim'e geri döndüğünde suçlularla gayretle ilgilendi. (Nehemya 13:7-11, 23-25)
14. Halk, kâhinleri desteklemeye (Nehemya 13:10-14) ve Şabat yasalarına uymaya teşvik edildi. (13:10-14)

IV. Kitabın Konuları

A. Uzlaşmaya karşı hoşgörüsüzlük.

1. Yerusolim'e döndükten sonra Ezra, İbranilerin Kenan halklarıyla evlenmelerinden ve putperest uygulamalara katılmalarından rahatsız oldu. (Ezra 9:1-4)
2. Nehemya daha sonra aynı sorunla karşılaştı. (Nehemya 13:23-27)
3. Her iki lider de kararlı bir şekilde konuştu ve hareket etti. (Ezra 10:10-12; Nehemya 13:25-26)
4. Tanrımız, bizi Kendisinden uzaklaştıran hiçbir şeye karşı ittifakımıza kesinlikle karşıdır.

B. Tanrı için harika bir şey yapmak.

1. Süreç bir ihtiyacın farkına varılmasıyla başlar. (Nehemya 1:3)
2. İhtiyacın farkına varılmasının ardından bol bol dua edilir. (Nehemya 1:4-11; 2:4b)
3. Tanrı'nın hizmetkarları işe alınır ve iş devredilir. (Nehemya 3:1-32)
4. Sorunlar ortaya çıkacaktır. (Nehemya 5:1-7a)
5. Muhalefet gelecektir. (Nehemya 2:19, 4:7-8:6:1-14)
- A. Onunla dua ederek ve ihtiyatlı bir önlemlerle savaşın. (Nehemya 4:9)
- B. Muhalefeti engellemek için Tanrı'ya güvenin. (Nehemya 4:14)
6. Odağınızı koruyun. (Nehemya 4:6; 6:15)
7. Tanrı'yı övün. (Nehemya 8:2-6)

C. Esaretin etkisi.

1. Esaretten üç önemli kurum çıktı:
- A. Sinagog yerel ibadet yeridir.
- b, Katip – hukuk öğrencisi/öğretmeni.
- C. Diaspora, uluslar arasında dağılmış halde kalan Yahudilerdir.
2. Esaret ve geri dönüş Ortodoks Yahudiliğin doğuşuna yol açtı.

ESTER

Giriş: Ester kitabı, Pers kralı Ahasuerus'un (Kserkses) zamanında tüm Yahudi ulusunu yok etmeye yönelik bir komplonun öyküsünü ve bu komplonun nasıl engellendiğini anlatır.

İsim-Kitap, adını Pers Kraliçesi olan Yahudi yetim kızdan alıyor. Ester Farsça bir kelime olup yıldız anlamına gelir.

Yazar-Kitapta hiçbir yazarın adı geçmiyor. Yahudi geleneği

Yazarlığı kitabın ana karakterlerinden biri olan Esther'in amcası Mordecai'ye atfeder. Diğer bilim adamları bunun Ezra'yı takip eden kimliği belirsiz katipler tarafından yazıldığına inanıyor.

Amac

1. Tanrı'nın üstün takdirini göstermek.
2. Tanrı'nın İsrail'i antlaşma halkı olarak seçmesini onurlandığını göstermek.
3. Yönetmenin Allah olduğu bir insanın hayatında neler olabileceğini göstermek.

I. Kitabın arka planı.

Cevap: Koreş, sürgündeki Yahudilerin anayurtlarına dönmelerine izin verdiğinde, çoğu yeni yerlerinde kaldı.

1. Mordekay, Ester ve binlerce kişi daha bölgede kaldı
Filistin dışındaki Perslerin.
2. Bu kitap, Tanrı'nın bu insanlarla birlikte varlığını da göstermektedir.

Yahuda'ya dönenlerle.

B. Kral Ahaşveroş'un saltanatı hakkında İncil dışı kaynaklardan pek çok bilgiye sahibiz.

1. Tarihte daha çok MÖ 486'dan 465'e kadar Pers Kralı olan Yunanca ismiyle tanınır.
2. Üçüncüsü (Ester 1:3) ile yedincisi arasındaki boşlukta
(Ester 2:16) yıllarında Yunanistan'ı feci bir istilaya girişti.

C. Tarih - M.Ö. 450-400 yılları arasında İran'da yaşayan bir Yahudi tarafından yazılmış olmalıdır.

1. Arkeoloji, yazarın Pers İmparatorluğu dönemindeki Pers toplumu ve mimarisi hakkında ilk elden bilgiye sahip olduğunu göstermiştir.
2. Xerxes, MÖ 486-465 yılları arasında Pers İmparatorluğu'nda hüküm sürmüştür ve genellikle Ahasuerus olarak tanımlanır.
3. İngilizce İncil onu Ezra ve Nehemya'dan sonra yerleştirir çünkü onlarla Farsça bir geçmişi paylaşır.

D. Kitapla ilgili olağandışı gerçekler.

1. Kutsal Yazılar'da Tanrı'nın adının geçmeyen tek kitabıdır.
2. Kumran'ın Ölü Deniz Parşömenleri arasında bulunmayan tek Eski Ahit kitabıdır.
3. Yahudi Kutsal Yazılarına kabul edilen son kitaptı.

E. II Tarihler 36:20-23, Ester kitabının arka planını sağlar.

II. Kitabın ana mesajları

A. Kitap, Yahudi Purim Bayramının (Şubat/Mart) kökenini açıklıyor.

B. Kitabın daha geniş teması Yüce Tanrı'nın takdiridir.

III. Kitabın ana hatları.

- A. Ahaşveroş'un bayramı ve Vaştı'nın boşanması. (1:1-22)
- B. Esther'in Kraliçe olarak seçilmesi. (2:1-23)
- C. Haman'ın Mordekay'ı ve Yahudileri yok etme planı. (3:1-15)
- D. Mordecai'nin Esther'i müdahale etmeye ikna etmesi. (4:1-17)
- E. Esther'in Kral'a başarılı dilekçesi. (5:1-7; 10)
- F. Haman'ın düşüşü ve Yahudilerin kurtuluşu. (8:1-9; 16)
- G. Purim bayramı. (9:17-32)
- H. Sonuç: Yahudi Mordekay'ın şöhreti. (10:1-3)

IV. Kitabın Anahtar Temaları.

A. Denemeler ne kadar şiddetli olursa olsun gerçek bir kişinin imanını yok edemez.
mümin.

1. Denemekten çekinmek doğaldır.
2. Denemeler imanımızı güçlendirmek içindir. (I. Petrus 4:12; Yakup 1:2-4).

B. Tanrı'nın tıpkı Ester için olduğu gibi sizin hayatınız için de bir planı var.

1. Tanrı'nın sizi tam da böyle bir zaman için çağırması olabileceğini kim bilebilir?
A. Seni harika bir şekilde kullanmak isteyebilir.

- B. Büyük olasılıkla sizi hayatınızın doğal olaylarında kullanmak istiyor.
 C. Tanrı, ne olursa olsun, O'nun iradesine boyun eğmemizi bekler.
 durumlar.
 D. Biz istemedikçe Tanrı bizim için olan planını gerçekleştirmek için bizi kullanamaz
 O'nun çağrısına kulak vermek.
2. Bu, Tanrı'nın takdiri öğretisiyle bağlantılıdır.
- C. Gurur ve intikam ölüme yol açar. (Süleymanın Meselleri 11:2; 16:18; 29:23).
- D. İnsanın planları asla Tanrı'nın amacını boşa çıkaramaz:
1. Haman'ın kurnazca planı kesin bir başarı gibi görünüyordu.
 A. Medlerin ve Perslerin kanunları değiştirilemezdi.
 B. Ancak Haman bir şeyi gözden kaçırdı: Yüce Tanrı'yı.
2. Yüce Olan'ı asla gözden kaçırmayın.
- E. Kendini Tanrı'ya adanmış bir kişinin büyük bir gücü ve etkisi vardır.
 F. Sorumluluğumuz itaat etmektir. Sonuç Allah'a kalmıştır.
 G. Irksal önyargı kesinlikle yanlıştır.

Çözüm:

- A. Esther'in açıkça gösterdiği gibi, tüm tarih aslında O'nun Hikayesidir ve tüm insanlar kendilerini Kutsal Tanrı'ya karşı sorumlu yaratıklar olarak görmelidir.
 B. İsrailoğullarının ana olaylarının özet tablosu bir sonraki sayfada gösterilmektedir.
 C. Eskilerin şiirsel ve kehanet kitaplarına doğru ilerlerken
 Vasiyetnamede, onları bu tarihsel çerçeveye yerleştirmeye çalışacağız.
 D. Esther çok açık bir şekilde gösteriyor ki, tüm tarih aslında Tarihtir [Onun Hikayesi],ve tüm insanlar kendilerini Kutsal Tanrı'ya karşı sorumlu yaratıklar olarak görmelidir.

A CHRONOLOGY OF THE OLD TESTAMENT		
Biblical Events		World History
Call of Abraham	2100 BC	Hyksos comes to power in Egypt
Birth of Joseph	1915 BC	
Jacob's family moves to Egypt	1876 BC	
Death of Joseph	1805 BC	
	1580 BC	Hyksos expelled from Egypt
Birth of Moses	1530 BC	
	1504 BC	Thutmose III (Pharaoh of Oppression)
	1450 BC	Amenhotep II (Pharaoh of the Exodus)
The exodus; Ten Commandments	1447 BC	
Moses' death; entry of Canaan under Joshua	1407 BC	
Death of Joshua; period of the judges begins	1385 BC	
	1361 BC	Tutankhamen ("King Tut") becomes Pharaoh
		(Cycles of apostasy, oppression and deliverance during time of Israel's judges)
Saul becomes king	1050 BC	
Saul's death; David becomes king of Israel	1010 BC	
David's death; Solomon comes to the throne	970 BC	
Solomon begins the temple	967 BC	
Solomon's death; division of the kingdom	930 BC	
Northern Kingdom falls to Assyria	721 BC	
	701 BC	Sennacherib's invasion of Judah
	612 BC	Destruction of Nineveh
First deportation of captives from Judah	606 BC	
Second deportation	597 BC	
Third deportation; Solomon's temple destroyed	586 BC	
Jehoiachin freed in Babylon	562 BC	
	539 BC	Babylon falls; Persian period begins
Cyrus allows first captives to leave under Zerubbabel	536 BC	
Work begins on second temple	535 BC	
Temple completed	515 BC	
	486 BC	Ahasuerus becomes King of Persia
Esther becomes Ahasuerus' queen	480 BC	
	465 BC	Artaxerxes I becomes King
Ezra leads captives home	458 BC	
Nehemiah leads captives home	445 BC	
Nehemiah visits Artaxerxes	433 BC	

İŞ

Giriş: Ortalama bir okuyucu bu beş şiir kitabını (Eyüp -Süleyman'ın Şarkısı) bu şekilde tanımayacaktır çünkü İbrani şiiri bizim İngiliz şiirimiz gibi ses ve görüntü açısından değildir. Onlar düşüncelidirler. Bize alışılmadık gelse de, herhangi bir dil veya kültürdeki şiirin hassas bir kalp üzerinde özel bir gücü ve etkisi vardır.

Eyüp kitabı, Atasözleri ve Vaizlerle birlikte "hikmet edebiyatı" olarak da anılır. Ton olarak yansıtıcı olan bilgelik edebiyatı, yaşamın derin sorularıyla (örneğin varoluş, amaç, mutluluk vb.) ilgilenir. Eyüp, pratik hayattaki sorunlarla ilgilenir; bunlardan biri belki de insan deneyiminin en büyük ve en kafa karıştırıcı sorularından biri olan acı çekme sorunudur.⁶

İsim -Kitap, ana karakterinin adını almıştır.

Yazar- Yazar bilinmiyor.

Amaç-Kitabın amacı erdemli insanların çektiği acılar sorununu ele almaktır.

1. "Sorun" aşağıdaki mantıkta yatmaktadır:
 - A. Tanrımız sonsuz derecede iyi, sevgi dolu ve güçlüdür.
 - B. O'nun benzerliğinde yaratılanlar neden acı çekiyor?
2. Kitap tam bir entelektüel açıklama değil, manevi bir öğüt veriyor.

I. Kitabın arka planı.

A. Eyüp tarihi bir karakterdi. (çapraz başvuru Hezekiel 14:14, 20; Yakup 5:11)

B. Muhtemelen patriklerin zamanında yaşamıştı. (yani tufan günlerinden sonra ve Musa zamanından önce)

1. Ömrünün uzunluğu bu görüşü desteklemektedir. (42:16)
2. Eyüp'ün, ataerkil günlerde tipik bir rol olan, ailesi için bir rahip olarak görev yaptığı görülüyor. (1:5)
3. Eyüp ve arkadaşlarının teolojik tartışmalarının hiçbirinde Musa Kanunundan ve/veya peygamberlerin vahiylerinden hiç bahsedilmiyor.
4. Kitapta ana hatlarıyla anlatılan olaylar dizisi muhtemelen MÖ 2000 civarında meydana geldi.

C. Kitabın şu anki haliyle yazılması, muhtemelen bilgelik literatürüne ilginin zirvede olduğu Süleyman'ın zamanına (yaklaşık MÖ 950) kadar gerçekleşmemiştir.

II. Kitabın Ana Mesajı.

C. "Amaç" bölümünde de belirtildiği gibi kitap, insanın çektiği acılar sorunuyla ilgilidir.

1. Bu belki de inananların karşılaştığı en zorlu sorudur.
2. Eyüp'ün karısı ve "arkadaşları", kişinin çektiği acıların her zaman günahının doğrudan bir sonucu olduğu şeklindeki sığ ve dar bakış açısını ortaya koyuyordu.
 - A. Bu kavram sadece sığ değil aynı zamanda Kutsal Kitap'a da aykırıdır. (çapraz başvuru Yuhanna 9:1f)
 - B. Ayrıca acı çeken kişiye hiçbir yardım ya da teselli sağlamaz.

B. Eyüp kitabının sunduğu yanıt teorik olmaktan çok pratiktir.

1. Acı çekmenin "Neden"iyle değil, daha çok onunla "Nasıl" başa çıkılacağıyla ilgilenir.
2. Öne sürülen temel öncül, Tanrı'nın mutlak egemenliğine güvenmektir. (Eyub 38:1-42:6)
3. Aynı mesaj Yeni Ahit'in çeşitli pasajlarında da duyurulmaktadır. (çapraz başvuru Romalılar 8:28; 2 Korintliler 12:9-10)

III Kitabın ana hatları.

A. Önsöz. (Eyub 1:1-2:13)

1. Eyüp dürüst ve dürüst bir adam (1:8) ve aynı zamanda çok zengin bir adam olarak tanıtılır. (1:13)
2. Şeytan, Eyüp'ün imanının samimiyetini sorgular (1:6-11) ve Tanrı onu sinamasına izin verir. (1:13-2:8)
 - A. Eyüp öküzlerini ve hizmetçilerini kaybetti. (1:13-16)
 - B. Develerinin hepsini kaybetti. (1:17)
 - C. Şölen yaptıkları evin fırtına nedeniyle çökmesi sonucu on çocuğunun hepsi öldü. (1:18-21)
 - D. Eyüp'ün sağlığı bile elinden alındı. (2:1-8)
3. Eyüp'ün arkadaşları ona sempati duymaya geliyor. (2:11-13)

B. Eyüp'ün durumuna ilişkin tartışmalar. (Eyub 3:1-40)

1. Eyüp, durumundan yakındıktan sonra (3:1-26) üç tur konuşma yapılır.
 - A. Her turda Eyüp, Elifaz, Bildad ve Zofar, Eyüp'ün çektiği acıların nedenini tartışıyor.
 - B. Konuşmaların ilk turu (4:1-14:22), ikinci turu (15:1-21:34) ve üçüncü turu (22:1-31:40) şiirsel bir biçime sahiptir.
2. Arkadaşların konuşmalarından varılan genel sonuç, bu tür olağanüstü çalkantıların Eyüp'ün hayatındaki büyük günahtan kaynaklanmış olması gerektiğidir.

C. Elihu'nun konuşmaları. (Eyub 32:1-37:24)

1. Elihu, bu konuşmaları dinleyen ve duydukları karşısında hayal kırıklığına uğrayan genç bir adamdır. (32:1-5)
2. Kendi başına dört konuşma yapıyor. (Eyub 32:6 - 33:33; 34:1-37; 35:1-16; 36:1 -37:24)
 - A. Bunlarda hakikate diğerlerinden daha yaklaşıyor.
 - B. Tanrı'nın önünde kendini haklı çıkardığı için Eyüp'ü azarladı.
 - C. Üç arkadaşı çok konuşup az konuştukları için azarladı.
 - D. Elihu, acı çekmenin cezalandırmanın yanı sıra eğitime de hizmet edebileceğine dikkat çekti.

D. Tanrı'nın Eyüp'e yanıtı. (Eyub 38:1-42:6)

1. Tanrı, iki muhteşem konuşmasında Eyüp'e, yaratılışının harikalarını açıklaması için meydan okudu.
2. Eyüp, Tanrı'nın bildiklerinin en ufak bir kısmını bile anlayamadığını hemen anladı ve teslimiyet ve teslimiyetle karşılık verdi.
3. Tanrı Eyüp'e neden acı çektiğini açıklamadı; daha doğrusu O basitçe Eyüp'ün O'na güvenmesini ve O'nun önünde eğilmesini istedi.

E. Sonsöz. (Eyub 42:7-17)

1. Tanrı Eyüp'ün arkadaşlarını azarlıyor. (42:7-10)
2. Eyüp'ün sağlığı düzelir, serveti iki katına çıkar ve ona on çocuk bahşedilir. (42:11-17)

IV. Kitabın Anahtar Temaları.

A. Acı çekme sorunu.

1. Her şeye gücü yeten, tümüyle iyi ve sevgi dolu bir Tanrı bu dünyada kötülüğe, acıya ve acıya nasıl izin verebilir?
2. Kitap tam bir açıklama sunmasa da dünyadaki varlığının bazı nedenlerine değiniyor.
 - A. Acı çekmek karakteri test eder. (Eyub 1:6-12; çapraz başvuru Yakup 1:2-4)
 - B. Acı çekmek kişinin kendi günahından kaynaklanabilir. (Eyub 4:7-9; bkz. Yuhanna 5:14)
 - C. Acı çekmek nesnesini arındırır. (Eyub 23:10; çapraz başvuru Malaki 3:2-3)
 - D. Bazı acılar Tanrı'nın disiplininin sonucu olabilir. (Eyub 33:19-30; İbraniler 12:4-11)
3. Bunların her biri belirli durumlarda geçerlidir.
 - A. Bunlardan hiçbiri acının evrensel bir açıklaması değildir.
 - B. Eyüp kitabı, acıların nedenini her zaman tam olarak belirlemenin insan anlayışının ötesinde olduğunu açıkça ortaya koyuyor. (Eyub 38:1ff)
 - C. Tüm acıları Tanrı'nın cezası olarak görmemek özellikle önemlidir. (çapraz başvuru Yuhanna 9:11)

B. Eyüp'ün "sabır".

1. "Eyüp'ün sabrı" ifadesi bize Yakup 5:11'in KJV tercümesinden gelmiştir.
2. Eyüp kitabını okursanız, onun sabırlı olmaktan çok uzak olduğunu görürsünüz (normalde bu kelimeyi tanımladığımız şekliyle).
 - A. Eyüp durumu hakkında inledi ve sızlandı. (3:1-26; 6:1-13)
 - B. Etrafındakilerin anlayışsız, sığ bakış açısına saldırdı. (6:14-30)
 - C. Eyüp bile Tanrı'yı Tanrı'ya şikayet etti. (30:20-23)
3. KJV'de "Sabır" olarak çevrilen orijinal kelime, "kararlılık" (RSV), "azim" (NIV) ve "kararlılık" (NEB) olarak daha iyi tercüme edilir.
4. Eyüp, anlamadığı zamanlarda bile Tanrı'ya cesaretle tutunan kararlı bir adamın örneğidir. "Bütün bunlarda Eyüp, Tanrı'yı kötülükle suçlayarak günah işlemedi." (1:22)

C. Tanrı'nın egemenliği.

1. Belki de kitabın en ilham verici kısmı Tanrı'nın Eyüp'e yaptığı muhteşem hitaptır. (Eyüp 38-41)
2. Güçlü ve şiirsel, bize Allah'ın heybetli azametini, hükümdarlığını ve büyüklüğünü hatırlatır.

MEZMURLAR

Giriş: Kutsal yazıların evrensel olarak en sevilenlerinden bazıları Mezmurlarda bulunabilir. İnsani duyguların tüm yelpazesini yansıtan Mezmurlar, yüzyıllar boyunca insanların farklı yaşam deneyimlerinde yollarını bulmalarına yardımcı olmuştur. İnsanoğlunun üzüntü veya sevinç, depresyon veya sevinç, karanlıkta veya aydınlıktaki duygularının ifadeleri olarak hizmet ederler.

İsim-Mezmurlar

1. "Mezmun" kelimesi tam anlamıyla övgü anlamına gelir.
2. Bu koleksiyonun İbranice başlığı "Övgü Şarkıları"dır.

Yazarlar-Çeşitli mezmurlara verilen üst yazılara göre, birçoğunun yazarının izi sürülebilir.

1. Yetmiş üçünün David tarafından bestelendiği bilinmektedir.
2. Süleyman iki tane yazdı. (72; 127)
3. Heman bir tane kaleme aldı. (88)
4. Ethan bir tane daha besteledi. (89)
5. Biri Musa tarafından yazılmıştır. (90)
6. Davut'un saray müzisyenlerinden biri olan Asaf on iki tane yazdı. (50, 73-83)
7. On mezmun "Korah'ın oğulları" tarafından yazılmıştır. (42-49;84;85;87)
8. Diğerleri anonimdir.

Amaç-Mezmurlar öncelikle bir şarkı kitabı veya övgü ve tapınma ilahisi oluşturmak için toplandı ve saklandı.

1. Kitap şarkı söylemek için tasarlanmış şiirlerden oluşuyor.
2. Tapınak ve havra ibadetlerinde ilahi kitabı olarak kullanılmaya başlandı.
3. Mezmurlar ilk kilise tarafından kullanılmıştı (çapraz başvuru Efesliler 5:19) ve bugün söylediğimiz bazı şarkılarda kullanılan sözlerin kaynağıdır.
4. Mezmurlar, şarkı olarak kullanılmasının yanı sıra, yüzyıllar boyunca Tanrı'nın halkına adanmışlık açısından düşünme, teselli, teşvik ve ikna sağlamıştır.

I. Kitabın arka planı.

Cevap: Bazı yazarların tespit edilmesiyle mezmurların bin yıldan uzun süredir yazıldığını biliyoruz. (MÖ 1500-500)

1. Çoğunun birleşik monarşi döneminde bestelendiği açıktır. (I Samuel -I Kings)
2. Büyük çoğunluğu MÖ 1030-930 arasındaki yüz yıllık dönemde yazılmıştır.

B. Kitap beş ayrı gruba ayrılmıştır.

1. Mezmurlar 1-41.
2. Mezmurlar 41-72.
3. Mezmurlar 73-89.
4. Mezmurlar 90-106.
5. Mezmurlar 107-150.

C. Mezmurları kimin toplayıp şimdiki sırasına göre düzenlediğini bilmiyoruz.

D. Bazı mezmurların üst yazıları (veya başlıkları) yalnızca yazarlığı belirtmekle kalmaz, aynı zamanda King James çevirmenleri tarafından başka birçok şey de eklenmiştir.

1. Bileşimlerini çevreleyen koşullar. (34; 51; 102)
2. Mezmurun amaçlanan işlevi veya kullanımı. (4; 30; 92)
3. Mezmurlara eşlik edecek bir melodi veya melodi. (45; 56; 57; 69; 75)

E. Anlamı belirsiz olan müzik notaları (örneğin, "selah"; "gittith"; "maskit") de sağlanmaktadır.

F. Mezmurların en önemli edebi özelliği paralelliktir

1. İbrani şiiri sesten ziyade düşünceyi dengeler.
2. Şair paralelliği kullanarak bir satırda bir açıklama yapar ve bunu bir sonraki satırda tamamlayıcı bir açıklamayla paralelleştirir.
3. Mezmurlarda bulunan temel paralellik türlerinden bazıları şunlardır:
 - A. Eşanlı paralellik - Bu formda, ilk satırlarda belirtilen düşünce ikinci satırda pekiştirilir. (örneğin 10:1; 18:2; 19:1; 114)
 - B. Sentetik paralellik - Bu paralel formda, ikinci satırlar birincinin düşüncesini tamamlar. (örneğin 8:2; 12-1; 33:1)
 - C. İklimsel paralellik - İlk satırın bir kısmı tekrarlanır ve ikinci satıra yeni bir düşünce eklenir. (örneğin 29:1-2)

32:1-2; 77:1)

D. Antitetik paralellik - İkinci satır, ilk satırı vurgulayan zıt bir düşünce sunar. (örneğin, 1:6; 18:27; 34:10)

G. İbranice'de bazı mezmurlar akrostiş oluşturur. (örneğin 9, 10, 25, 34; 37; 111 ve 112)

II. Kitabın Ana Mesajı.

Cevap: Mezmurların ana mesajı, yüce Tanrımız'ın sevgisine, merhametine ve gücüne olan hayranlığın ve bağlılığın ifadesidir!

B. Mezmurlarda ifade edilen üç temel unsur övgü, rica ve tövbedir.

III. Kitabın ana hatları.

C. Mezmurlar beş alt gruba ayrılmış olsa da (bkz. I.B.), mezmurları stil veya içeriğe göre özetlemek neredeyse imkansızdır.

1. Dualar, ricalar, övgüler, kehanetler vb. kitabın beş grubu arasında ayırım gözetmeksizin karıştırılmıştır.
2. Bazı mezmurlar birden fazla temayı tek bir şiirde birleştirir.

B. Akademisyenlerin mezmurları sınıflandırma yöntemleri farklılık gösterir. İşte bir örnek:

1. Mesih mezmurları - Bunlar peygamberlik niteliğinde Mesih'in kişiliğinden ve işinden söz eder. (örneğin 2, 8, 22, 69, 110)
2. Ağıt Mezmurları - Bu mezmurlarda, sıkıntı anında yardım için Tanrı'ya bir çığlık vardır. (örneğin, 7, 26 ve 60)
3. Tanıklık mezmurları - Bu mezmurların temel özelliği, yazarın Tanrı'nın kendisi için yaptıklarını beyan etmesidir. (örneğin, 30; 34)
4. Hacı Mezmurları - "Yükseliş Mezmurları" olarak da bilinen bu mezmurlar, kutsal Kudüs şehrine yapılan hac ziyaretleriyle ilgilidir. Görünüşe göre bu şarkılar İsraililer yıllık ziyafetler için Yeruşalim'e çıkarken söyleniyordu. (örneğin, 120-134)
5. Yalancı Mezmurlar - Bunlar, kötü adamların yargılanmasını isteyen mezmurlardır. (58, 109)
6. Tövbe mezmurları - Çoğunlukla Davut tarafından yazılan bu mezmurlar, günahından dolayı acı çeken tövbecar bir bireyin yüreğini açığa çıkarır. (32, 51)
7. Bilgelik mezmurları - Bu mezmurlar, tanrısız bir dünyada yaşayan dindar insanlara öğüt verir. (örneğin, 37, 73)
8. Tarihsel mezmurlar - Tarihsel mezmurlarda yazar, Tanrı'nın İsrail milletiyle olan ilişkisine dönüp bakıyor. (örneğin, 78, 105, 106)

IV. Kitabın Anahtar Temaları.

A. Mezmurlarda Tanrı'nın sunumu.

1. Mezmurlar, Eski Ahit'in diğer kitaplarından daha fazla, Tanrı'nın kişiliğinin ve doğasının ana yönlerini bizimle paylaşır.
 - A. Mezmur yazarlarının Tanrı'yı kişisel ve şefkatli, aynı zamanda her şeye gücü yeten ve adil olarak gördükleri kolaylıkla anlaşılıyor.
 - B. O'nu Yaratıcı, Destekleyici, Egemen ve Yargıç olarak sürekli övdüler.
2. Tanrı'nın belirli özelliklerinden bazıları vurgulanmaktadır:
 - A. Onun sonsuzluğu. (çapraz başvuru Mezmurlar 139)
 - [1] O, her şeyi bilendir [sınırsız bilgi]. (ayet 1-6)
 - [2] O, her yerde mevcuttur [her yerde mevcuttur]. (ayet 7-12)
 - [3] O her şeye kadirdir. [sonsuz güç] (ayet 13-18)
 - [4] O tümüyle kutsal ve doğrudur. (ayet 19-24)
 - B. Onun iyiliği. (Mezmurlar 25:8-10; 33:5; 34:8; 52:1,9; 73:1; 86:5; 100:5; 106:1)
 - C. Onun gücü. (Mezmur 21:13; 46:1-7; 62:11; 65:6, 7; 77:14-18)
 - D. Onun doğruluğu. (Mezmur 7:9; 48:10; 50:6; 71:15,19; 89:16; 97:2; 111:3; 1119:142-144)
 - e. Onun sadakatı. (Mezmurlar 18:30:25:10; 36:5; 40:10; 89:1-34; 92:1, 2, 15; 111:5-9)
 - F. Onun aşkı. (Mezmur 42:8; 47:4; 63:3; 78:68; 89:33)
 - G. Onun merhameti. (Mezmurlar 18:50; 32:1-5; 57:10; 62:12; 65:3; 69:16; 78:38-39; 85:2-3); 103:3-17)

B. Mesih Mezmurları.

1. Yeni Ahit'te birçok mezmur, Mesih'ten söz ettiği şeklinde yorumlanmıştır.
 - A. Mezmurlar 2; bkz. Elçilerin İşleri 4:25-26; 13:33; İbraniler 1:5; 5:5
 - B. Mezmurlar 16; bkz. Elçilerin İşleri 2:24-31; 13:35-37
 - C. Mezmurlar 22; bkz. Matta 27:35-46; Yuhanna 19:23-25
 - D. Mezmurlar 45; bkz. İbraniler 1:8-9
 - e. Mezmurlar 89; Elçilerin İşleri 2:30

F. Mezmurlar 110; Matta 22:43-45; Elçilerin İşleri 2:33-35; 5:6-10:6:20; 7:24

2. Yeni Ahit'te bu mezmurlara atıfta bulunulma şekli, Davud tahtına yapılan atıfların Mesih'in habercisi olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.
3. İsa mezmurların kendisinden bahsettiğini iddia etti. "Musa'nın Yasasında, peygamberlerin ve Mezmurlarda benim hakkımda yazılanların hepsi yerine getirilecek." (Luka 24:44)

C. Tanrı'ya bağımlılık. - Mezmurlar 23:

1. Mezmurlar bir şeyi açıklığa kavuşturuyorsa, o da tüm geçimimizin ve geleceğimizin Tanrı üzerine kurulu olduğudur.
2. Şunları sağlar:
 - A. Bizim rehberliğimiz. (23:1)
 - B. Korumamız. (23:4-5)
 - C. Bizim beslenmemiz. (23:2)
 - D. Cesaretimiz. (23:4b)
 - e. Disiplinimiz. (23:4b)
 - F. Bizim nimetlerimiz. (23:6a)
 - G. Değer duygumuz. (23:5b)
 - H. Sonsuz kaderimiz. (23:6b)

Atasözleri, Vaizler, Süleyman Şarkısı

Giriş: Bu kitaplar büyük ölçüde Süleyman'ın eserleri olduğu için bir arada verilmiştir. Haham geleneği, bu üç kitabın Süleyman'ın yaşamının üç mevsimi boyunca yazıldığını söyler: Süleyman'ın Ezgileri gençlik çağındayken, Atasözleri orta yaşta ve Vaizler, acı yaşlı bir adamken. Bu efsanenin ne kadar gerçekçi olduğu hakkında hiçbir fikrimiz olmasa da kitapların ayrı, farklı mesajlar taşıdığı doğrudur.

İsimler

1. Atasözleri - Atasözü, bir gerçeği iletme için kullanılan kısa bir sözdür.
 - A. "Atasözü" kelimesinin kökü "yönetmek" veya "yönetmek" fikrini taşır.
 - B. Atasözleri hayatlarımızı yönlendirmek için kullanılan bilge ve özlü ifadelerdir.
2. Vaiz - Bu isim, İbranice "Qoheleth", yani "Vaiz" başlığının Yunanca tercümesinden gelmektedir.
3. Süleyman'ın Şarkısı
 - A. Bu başlık İngilizce İncillerimize geliyor çünkü Süleyman tarafından bestelenmiş bir şiir (şarkı).
 - B. Kitabın İbranice adı "Şarkıların Şarkısı"dır ve "şarkıların en iyisi" anlamına gelir.

Yazar- Genel olarak şu hususlarda mutabakata varılmıştır:

1. Süleyman, Vaiz'in, Süleyman'ın Şarkısı'nın ve Atasözlerinin çoğunun yazarıdır. (Süleyman'ın Meselleri 1:1; 10:1; 25:1; Vaiz 1:1-12: Süleyman'ın Ezgisi 1:1)
2. Atasözleri'nin son iki bölümü Agur tarafından yazılmıştır. ve hakkında çok az şey bildiğimiz Kral Lemuel.

Amaç

1. Atasözleri hayatı iyi yaşamak için sağlam öğütler sağlamak üzere yazılmıştır.
2. Vaiz, insanın hayatta anlam ve tatmin bulma çabalarını kaydeder.
3. Süleyman'ın Şarkısı, Tanrı'nın amaçladığı şekliyle fiziksel sevginin güzelliğini canlı bir şekilde ayrıntılarıyla anlatıyor.

I. Kitapların arka planı.

Bu materyallerin çoğunun yazarı olan A. Solomon, MÖ 970'den 930'a kadar hüküm süren İsrail'in üçüncü kralıydı.

1. Davut ve Batşeba'nın oğluydu. (çapraz başvuru II Samuel 12:24)
2. Adı barışçıl anlamına gelir.

B. Süleyman'ın iktidara yükselişi I. Krallar 1:1-2:46'da anlatılmaktadır.

C. İsrail'in yeni kralı olarak ilahi bir hediye seçme şansı verilen Süleyman alçakgönüllülükle bilgelik ister. (I. Krallar 3:5-9)

1. En uygun istek olduğu için Rab ona bilgelik, zenginlik ve şöhret verdi. (I. Krallar 3:10-14)
2. Onun bilgeliğinin klasik bir örneği, ihtilafli çocuk konusunda önerdiği çözümdür. (çapraz başvuru I. Krallar 3:16-28)

- D. Kariyerinin başlarında Solomon belki de şimdiye kadar yaşamış en bilge adam olarak kabul ediliyor.
1. 3000 atasözü ve 1005 şarkı besteledi. (I. Krallar 4:32)
 2. İsrail'in bilgelik literatürünün önde gelen yazarıdır. (I. Krallar 3:1; 11:1-6) ve putperestliğe sürüklendi.
- E. Daha sonraki saltanat döneminde Süleyman birçok harika şey başardı (örneğin tapınağın inşası), ancak bu başarıların büyük bir bedeli vardı. 1. Solomon iddialı inşaat projelerinden bazılarını tamamlamak için zorla çalıştırmaya başvurdu ve halkın iyi niyetini kaybetti. (çapraz başvuru I. Krallar 4:6b)
2. Siyasi amaçlarla yabancı kadınlarla eşler aldı (I. Krallar 3:1; 11:1-6) ve putperestliğe sürüklendi.
- F. Bu üç kitap onun deneyimlerinin faydalarını bizimle paylaşıyor.
1. Atasözleri ve Süleyman'ın Şarkısı doğrudan Tanrı'dan alınan bilgeliği bizimle paylaşır.
 2. Vaiz, zor yoldan yeniden elde ettiği hikmeti bizimle paylaşıyor.

II. Kitapların mesaj(lar)ı.

- A. Üç kitabın ana mesajı, hayatın gerçek bir değere sahip olduğu ve sadece Tanrı ile yürüdüğünüz zaman anlamına gelir.
1. Atasözlerinde anahtar bir ifade "Rab korkusu"dur.
 2. Vaiz'de, "güneşin altında" olan her şey, Allah'tan başka "anlamsız" ve "rüzgârın peşinde koşmak"tır.
 3. Süleyman Ezgileri'nde, Tanrı'nın yolundan keyif alındığında fiziksel yakınlığın güzelliği övülür.
- B. Tema ayetleri:
1. "RAB korkusu bilginin başlangıcıdır, ama aptallar bilgeliği ve disiplini küçümserler." (Süleyman'ın Meselleri 1:7)
 2. "Artık her şey duyuldu; işin sonucu şudur: Allah'tan korkun ve O'nun emirlerini yerine getirin, çünkü insanın bütün [görevi] budur." (Vaiz 12:13)
 3. "Pek çok su aşkı söndüremez; nehirler onu yıkayamaz." (Süleyman Şarkısı 8:7a)

III. Kitapların ana hatları.

- A. Atasözleri.
1. Süleyman bilgelik üzerine seçilmiş atasözlerini sunuyor. (1-9)
 2. Daha sonra geniş bir konu yelpazesini (10-29) ele alan bir Atasözleri derlemesi geliyor:
 - A. Dilin kullanılması ve kötüye kullanılması.
 - B. Çalışkanlığın ve çalışmanın yararları ve bereketleri.
 - C. İyi arkadaşlar.
 - D. Çocuk eğitimi.
 - e. Varlık.
 - F. Tanrı'nın rehberliği.
 - G. vesaire.
 3. Agur 30. bölümde çeşitli atasözleri yazıyor.
 4. Lemuel, iyi bir eşe övgüler sunan güzel bir akrostiş şiir de dahil olmak üzere 31. bölümün atasözlerini yazar. (31:10-31)

B. Vaizler.

1. Giriş. (1:1-11)
2. Süleyman, gerçekleştirmek için giriştiği çeşitli uğraşları anlatıyor. (1:12-6:12)
3. Bir sonraki bölümde aptallığı hâlâ ortadadır, ancak bazı bilgelikler ortaya çıkmaya başlar. (7:1 -12:8)
4. Kitabın sonuç kısmı Allah ile doğru ilişkiye ve itaate işaret etmektedir. (12:9-14)

C. Süleyman'ın Şarkısı

1. Birinci şahıs anlatımını kullanan şiir, bir gelinin kocasını övmesi ve özlem duymasıyla başlar. (1:1-3:11)
2. Sonraki bölümde koca gelini övüyor. (4:1 - 5:1)
3. Açıklanmayan nedenlerden dolayı kocası uzaktadır ve kadın onun geri dönmesini arzulamaktadır. (5:2 - 6:9)
4. İki aşık yeniden bir araya geldiğinde aşklarının sevinci yücelir. (6:10-8:14)

IV. Kitapların ana temaları.

- Cevap: Özdeyişlerin ana teması gerçek bilgeliğin değeridir. (1:20-23) Gerçek hikmetin bazı temel bileşenleri şunlardır:
1. Bilgelik her zaman Tanrı'ya saygı, inanç ve güvene dayanır. (1:7; 9:10; 3:5-8)
 - A. Bilgelik bilgiyle eşanlamlı değildir.
 - B. Bilgelik, Tanrı'nın yüceliğini getirmek için bilgi ve becerilerin doğru kullanılmasıdır.

2. Bilgelik şu şekilde görüntülenir:

- A. Dilin doğru kullanımı. (4:23)
 - [1] Sözlerinizi minimumda tutun. (10:14-19; 17:28)
 - [2] Onları dürüst tutun. (12:19-22; 19:22)
 - [3] Bunları kısa tutun. (17:27)
 - [4] İftira atmayın. (10:18; 11:13; 16:28; 18:8; 20:19; 26:20)
- B. Kişisel bütünlük. (10:9; 13:6; 15:26; 28:18)
- C. Nezaket. (11:16-17; 12:25)
- D. Alçakgönüllülük. (11:2; 13:10; 15:25; 16:5; 18; 19; 22:4)
- e. Sabır. (12:16; 14:16-17; 14:29; 15:18; 16:32; 22:24, 25)
- F. Evlilik sadakati. (5:1-14. 21-23; 6:20-35; 7:1-27)
- G. Cömertlik. (3:27-28; 11:24-26; 18:16; 19:17:21:13)
- H. Çalışkanlık. (6:6-8; 10:26; 12:11, 24, 27; 20:4, 13)

3. Bilgelik şu şekilde bulunur:

- A. Arayan bir yürek. (Süleymanın Meselleri 2:1-4; çapraz başvuru 1 Petrus 2:2)
- B. Tanrı'dan gelen vahiy. (Süleymanın Meselleri 2:6)
- C. Teslimiyetçi bir yaşam. (çapraz başvuru Mezmur 119:98-100)

B. Vaizlerin ana teması: Dünyanın mutluluk sağlayamayacağı.

1. Ne yazık ki Süleyman hikmeti isteyip aldıktan sonra onu çarçur etti.
2. Vaiz anlam ve mutluluk arayışının izini sürüyor. Bu erdemleri şu yollarla aradı:
 - A. Bilgelik ve bilgi. (1:12-18)
 - B. Zevk. (2:1)
 - C. Kahkaha. (2:2)
 - D. Alkol. (2:3)
 - e. Harika inşaat projeleri. (2:4-6)
 - F. Zenginlik ve varlıkların birikmesi. (2:7-11; 5:10-11)
 - G. Zor iş. (3:22-23)
3. Solomon tüm bunların "anlamsız, rüzgarı kovalamaca" olduğu sonucuna varıyor.
4. Kitabın sonunda Süleyman, anlam ve mutluluk. (12:1-13)

C. Süleyman Ezgisi'nin ana teması, Tanrı'nın iradesinin parametreleri dahilinde zevk alındığında cinselliğin güzelliğidir.

1. Seksin "gerekli bir kötülük" olduğu düşüncesi çağlar boyunca yanlış bir şekilde aktarılmıştır.
2. Kutsal Kitap cinsellik konusunda çok olumlu bir görüş sunar.
 - A. Tanrı insanları cinsel ihtiyaç ve arzularla yaratmıştır. (Yaratılış 1:27-28; 2:18-25; I Korintliler 7:3-5)
 - B. Cinsel ifadenin yalnızca evlilik ortamında iyi ve doğru olduğunu açıkça ortaya koydu. (Çıkış 20:14; Levililer 18:20; Sayılar 5:12-13, 29; Süleymanın Meselleri 6:29-32; Matta 5:27; Markos 10:19)
 - C. Süleyman'ın Ezgisi, evlilik bağı içinde iki kişi arasında ayrıcalıklı (Süleyman'ın Ezgisi 4:9) ve kırılmaz (8:6-7) bir ilişkiyi teşvik eder.
3. Evliliğe ve cinselliğe ilişkin bu olumlu görüş evlerimizde ve Kutsal Kitap derslerimizde öğretilmelidir.

İŞAİAH

Giriş:İşaya kitabıyla; kutsal yazıların tamamen yeni bir bölümünü başlatıyoruz: Peygamberler. İngilizce "peygamber" kelimesi Yunanca prophētēs (başkası adına konuşan ve İbranice nabi (ilahi iradeyi ileten) kelimesini tercüme etmek için kullanılan) kelimesinden gelir. İsrail'de bir peygamber, Tanrı'nın aracılığıyla konuşacağı bir kişi olarak kabul edilirdi. , (çapraz başvuru Yeşaya 45:11-13; Yeremya 1:9; Amos 1:3-5). Kralların döneminde peygamberler yönetici veya hükümet görevlisi değillerdi; cesur ruhlu, dindar adamlardı. krallara ve insanlara Rab'bin yollarını takip etmeleri konusunda meydan okudu (çapraz başvuru I Krallar 18:17-18).

MÖ 850'den önceki peygamberlere "yazmayan" peygamberler adı verilmektedir. Her ne kadar yazılarının bir kısmı İncil'in bir parçası olsa da (örneğin Musa, Samuel), kolektif kehanet kitaplarını arkalarında bırakmadılar.

M.Ö. 850'den sonraki peygamberlere genel olarak "yazılı" peygamberler adı verilmektedir. Kutsal Kitap'ta Tanrı'nın Ruhunun bu adamlar aracılığıyla yazdığı on yedi kitap vardır. Bu on yedi kitaptan beşi büyük peygamberler, on ikisi ise küçük peygamberler tarafından yazılmıştır. (Not: Büyük ve Küçük Peygamber arasındaki ayrım, kitapların uzunluğuna dayanmaktadır) İşaya, yazılan ilk peygamberlik kitabı değildir (peygamberlerin kronolojik tablosuna

bakın), ancak İncillerimizde karşılaştığımız ilk kitaptır.

İsim-Kitap, yazarının adını almıştır.

Arthur

1. Kitabın yazarı İsaiah'tır:
 - A. Adı "Rab kurtarır" anlamına gelir.
 - B. Saray vaizi olduğu Kudüs'te yaşadı ve hizmet etti.
 - C. İşıya'nın iyi eğitilmiş olduğu, konuşma ve yazma konusunda yetenekli olduğu ve kraliyet sarayında tanındığı anlaşılıyor.
 - D. Geleneğe göre Manaşşe'nin hükümdarlığı sırasında ikiye bölündü.
2. Liberal akademisyenler İsaiah'ın 40-66. bölümleri yazıp yazmadığını sorguluyor:
 - A. Kitap 39. ve 40. bölümler arasında temaları değiştiriyor.
 - B. İsaiah'ın tam yazarlığına itirazın temel nedeni, kehaneti doğrulama konusundaki isteksizliktir.
 - C. Yeni Ahit kitabı bir bütün olarak ele alır. (Matta 3:3; 8:17; 12:17; 13:14; 15:7; Yuhanna 12:38-41)

Amac-İşıya kitabı üç şey yaptı:

1. İşıya, Yahuda'nın liderliğini Rab'be güvenmek yerine siyasi güvenlik arayışında oldukları için azarladı.
2. Babil esaretini ve Yahuda'nın anavatanlarına dönüşünü öngördü.
3. İşıya anlık olayların ötesine baktı ve Mesih'in gelişini, acılarını ve hükümdarlığını önceden bildirdi.

I. Kitabın arka planı.

- A. İsaiah'ın, Kral Uzyiah'ın öldüğü yıl (MÖ 740) başlayan ve Manaşşe'nin hükümdarlığına (MÖ 696-642) kadar devam eden uzun bir bakanlığı vardı.
 1. Onun hizmeti dört Yahuda kralının hükümdarlığı boyunca sürdü.
 2. Çalışmaları en az elli yıllık bir süreyi kapsıyordu.
- B. İsaiah, ülke tarihinin kritik bir döneminde hizmet etti.
 1. Henüz iki krallık varken çalışmalarına başladı.
 2. İsrail'in düşüşünü gördü (MÖ 721) ve Yahuda'yı da aynı kader konusunda uyardı.
 3. İşıya, Güney'deki Mika (Yahuda) ve Kuzey'deki Hoşea'nın (İsrail) çağdaşydı.
 4. O, tanrısal Kral Hizkiya'ya büyük yardım ve destek sağladı.

II. Kitabın Ana Mesajı.

Cevap: Kitabın ana mesajı sert bir azarlama ve tövbe talebidir.

1. Sosyal adaletsizlik olağandı. (çapraz başvuru İşıya 5:8)
2. Yahuda'nın ruhi yaşamı acı çekiyordu. Rahipler ve peygamberler vardı yozlaşmış. (İşıya 56:10-12)

B. İsaiah 1 kitabın tamamının özetidir.

1. Peygamber tövbe ve dönüştürülmüş bir yaşam için yalvarır.
2. "Ellerinizi kanla dolu; yıkayın ve kendinizi temizleyin. Kötü işlerinizi gözümün önünden çekin! Yanlış yapmayı bırak, doğru yapmayı öğren! Adaleti arayın, mazlumları cesaretlendirin. Öksüzün davasını savunun, dul kadının davasını savunun." (İşıya 1:16-17)

III. Kitabın ana hatları.

A. Milletlere karşı hükümle ilgili kehanetler. (Yeşaya 1-35)

1. Yahuda ve Yeruşalim günahlarından dolayı mahkemeye çıkarılır. (1:1-31)
2. Kudüs'ün uğrayacağı yıkım, "Yahveh'nin Kudüs'ünün" (yani Mesih'in saltanatının) güzelliğiyle tezat oluşturuyor. (2:1-5:30)
3. İşıya çağrısını ve görevini Tanrı'dan alır. (6:1-13)
4. Aşağıdaki kehanetleri sunan "İmanuel'in kitabı" devam etmektedir. Mesih, Sino-Efraimitik Savaşın arka planına karşı geliyor. (7:1 -12:6)
5. Aşağıdakilere karşı bir dizi hüküm kehaneti verilmektedir:
 - A. Babil. (13:1-14:23)
 - B. Asur. (14:24-27)
 - C. Filistin. (14:28-32)
 - D. Moab. (15:1-16:14)
 - e. Şam. (17:1-14)

F. Cush ve Mısır. (18:1-20:6)

G. Babil. (21:1-10)

H. Edom. (21:11-12)

Ben. Arabistan. (21:13-17)

J. Kudüs. (22:1-25)

k. Yorulmak. (23:1-18)

6. "Rab'bin Günü"nde yeryüzüne verilecek yargıyla ilgili genel kehanetler verilmektedir. (24:1-27:13)

7. Uyarılar şu kişilere yapılır:

A. Kuzey Krallığı. (28:1-13)

B. Güney Krallığı. (28:14-31:9)

8. Rab'bi doğrulukla arayanlara bir bereket ve sevinç vaadi sunulur. (32:1-35:10)

B. Tarihi köprü (Yeşaya 36-39):

1. Bu dört bölüm, Kral Hizkiya'nın yaşamındaki çeşitli olayları tartışan tarihi bir parantez içerir. (36-39)

A. Sennacherib, Kudüs'ü işgal etmekle tehdit etti ve Kral Hizkiya, İşaya'yı çağırdı. (36:1-37:5)

B. Peygamber kurtuluş sözü verdi ve bir melek Asur ordusunu yok etti. (37:6-38)

C. Hizkiya bir hastalık sırasında hararetle dua etti ve Tanrı onun ömrünü 15 yıl uzattı. (38:1-22)

D. Ancak Hizkiya iyileşince aptalca ulusun zenginliğiyle övündü ve İşaya, Babil'in bir gün Yahuda'yı yağmalayacağını öngördü. (39:1-8)

2. Bu bölümler aynı zamanda kitabın Asurluların egemenliğiyle ilgili olan ilk kısmı ile ikinci kısmı ve Babil'in fethiyle ilgili kehaneti arasında köprü kurmaya da hizmet ediyor.

C. Geleceğe dair kehanetler (Yeşaya 40-66):

1. Az önce tahmin edilen Babil sürgününün arka planına karşın, Tanrı'nın lütufkar kurtuluşu önceden bildirilmektedir. (40:1-48:22)

2. Anavatanlarına geri dönmeye ötesinde, nihai kurtuluş "Rab'bin Hizmetkarı" aracılığıyla gelecektir. (49:1-53:12)

3. Yaptığı işe zafer eşlik edecekti. (54:1-57:12)

4. Kitap, tövbe ricasıyla (58:1-59:15) ve Yahuda'nın nihai umudunun yalnızca gelecek Mesih aracılığıyla bulunabileceğinin anlaşılmasıyla sona ermektedir. (59:16-66:24)

IV. Kitabın ana temaları.

Kehanet

1. Birçok kişi, kitabın tamamının İsaiah'ın yazarlığını inkar ediyor çünkü son bölümde kehanetler (bölüm 40-66).

A. Örneğin, İşaya 44:28 ve 45:1, Tanrı'nın tapınağı yeniden inşa etmek için kullanacağı kişi olarak Koreş'in adını özellikle verir... Bu olay gerçekleşmeden 150 yıl önce!

B. Bu bölümde birçok özel Mesih kehaneti de yer alıyor.

2. Bununla birlikte, kitabın ilk bölümünün aynı zamanda kehanetler içerdiğini de belirtmek gerekir.

A. Babil'in, Asur'un, Mısır'ın vb. gelecekleri önceden bildiriliyor.

B. Mesih'le ilgili kehanetler de ilk bölümde yer almaktadır.

3. Buradaki asıl sorun hiçbir yazarın geleceği bilemeyeceği varsayımdır.

A. Böyle bir öncül, Söz'ün ilahi kökenini reddeder.

B. Tahmin edici kehanetin varlığı ilhamın bir kanıtıdır. (çapraz başvuru Tesniye 18:21-22)

B. Tanrı'nın Kutsallığı.

1. Kök şekliyle (qds-kutsal) ayırmak, ayrı tutmak düşüncesini taşır.

2. İşaya'nın "İsrail'in Kutsalı" ifadesi kitapta 25 defa geçmektedir. (Eski Ahit'in geri kalanında yalnızca altı kez geçmektedir.)

3. İncil'in muhteşem sahnelerinden birinde İşaya'nın Rab'bin tahtını görmesine izin verilir. (İşaya 6:1-13)

A. Seraflar, "Kutsal, kutsal, kutsal, Her Şeye Gücü Yeten Rab'dir" diye seslendiler.

(İşaya 6:3)

B. İsaiah'ın tepkisi, kişisel kötülüğünden kaynaklanan bir utanç ve korkudur.

C. Tanrı, İsrail'i pagan ulusların tutum ve davranışlarından "ayrı tutmaya" çağırmak için İşaya'nın deneyimine izin verdi ve onu kullandı.

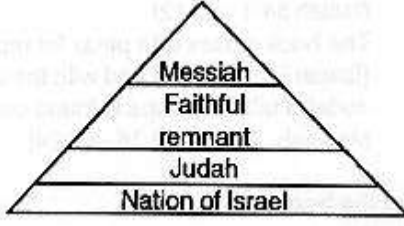
4. Tanrı'nın kutsallığı, O'nun kurtarıcı ve kurtarıcı ruhunu boşa çıkarmaz.

A. İsaiah isminin "Tanrı kurtaracak" anlamına geldiğini unutmayın.

B. İsaiah kitabında birçok kez "Kurtarıcınız, İsrail'in Kutsalı" diyor. (çapraz başvuru İşaya 41:14; 43:14; 47:4; 48:17; 54:5)

C. Rab'bin Hizmetkarı.

1. Yeşaya 40. bölümden başlayarak "Rab'bin Hizmetkarı"nın yinelenen figürünü buluyoruz.
2. Bazen hizmetçi açıkça İsrail ulusudur (Yeşaya 49:3), bazen de değildir. (İşaya 49:5-6)
3. Bazı akademisyenler hizmetçiyi bu piramitte örneklenen bir ilerleme olarak görüyor:

4. İşaya 53, hizmetçinin İsa Mesih olduğunu açıkça göstermektedir. (çapraz başvuru Elçilerin İşleri 8:32-34; I. Petrus 2:22-25)

YEREMYA VE ağıtlar

Giriş: Yeremya'nın kehanetleri Yahuda'ya Yerus̄alim'in düşüşünden hemen önce ve hemen sonra verildi. Kitap, İsaiah'ın hizmetinin sona ermesinden yaklaşık 60 yıl sonrasını anlatıyor.

İsimler

1. Yeremya, onu yazan peygamberin adını almıştır.
2. Ağıtlar kitabı, Kudüs'ün Babil orduları tarafından yok edilmesine yönelik bir ağıt olması nedeniyle adını almıştır.

Yazar

1. Her iki kitap da Yeremya tarafından yazılmıştır.
2. Başlangıçta tek bir parşömen üzerine kaydedilmişlerdi.
3. Kitaplar muhtemelen Yeremya'nın sorumluluğu altındaki sadık bir yazar olan Baruk tarafından son haline getirildi. (çapraz başvuru Yeremya 36:27-32)

Amac

1. Yeremya'nın kehanetleri Yahuda yöneticilerine ve halkına verildi.
 - A. Mesajı sertti ve verdiği hüküm geri döndürülemezdi.
 - B. İnsanların çoğu onun mesajını küçümsedi ve reddetti.
2. Ağıtlar, Yeremya ve halkının esaretten dolayı yaşadığı büyük duygusal ve fiziksel acıyı canlı bir şekilde gösteriyor.

I. Kitapların arka planı.

Cevap: Yeremya hakkında diğer Eski Ahit peygamberlerinden daha fazlasını biliyoruz.

1. Kâhin Hilkiya'nın oğluydu. (Yeremya 1:1)
2. Çocukken peygamberlik işine çağrılmıştı. (Yeremya 1:6)
3. Yeremya, Yerus̄alim'in sadece birkaç kilometre kuzeyinde bulunan kâhin şehri Anatot'ta yaşıyordu.
4. Evlenmemesi talimatı verildi. (Yeremya 16:1-2)
5. Popüler olmayan bir mesajla Yeremya dövüldü, hapsedildi ve Tanrı'nın mesajını duyurduğu için kötü muameleye maruz kaldı.

B. Yeremya'nın hizmeti Yahuda'da yaklaşık 40 yıl sürdü.

1. Onun bakanlığı beş Yahuda kralının hükümdarlık dönemini kapsıyordu: Yoşiya, Yehoahaz, Yehoyakim, Yehoyakin ve Sidkiya. (çapraz başvuru II Krallar 22-25)
2. O, diğer beş peygamberin çağdaşydı: Nahum, Tsefanya, Habakkuk, Daniel ve Hezekiel. [Peygamberlerin Kronolojik Tablosuna bakınız]
3. Yeremya, Yahuda'daki hizmetinin yanı sıra daha sonra Mısır'daki bir arta kalan kişiye de hizmet etti.

C. Kral Yehoyakim'in krallığının dördüncü yılında Tanrı, Yeremya'ya o ana kadar aldığı mesajları belgelemesini emretti. (36:1-4)

1. Orijinal tomar yaklaşık bir yıl sonra Yehoyakim tarafından yok edildi. (36:9-23)
2. Tanrı Yeremya'ya materyali yeniden yazmasını emretti. (36:27-32)
3. İkinci tomar daha sonraki kehanetlerle desteklendi ve son biçimine Kudüs'ün düşüşünden (M.Ö. 586) hemen sonra verildi.

II. Kitapların Ana Mesajı.

Cevap: Yeremya kitabının ana mesajı sadakatsizliğin azarlanması ve tövbe için bir ricadır.

1. Tanrı, Babil'in vereceği hükmün yaklaştığını önceden bildirdi.
2. Anavatanlarına dönüşleri de öngördü.

B. Ağıtlar kitabının ana mesajı, Yerus̄alim'in ve tapınağın yıkılmasından duyulan üzüntünün ifadesidir.

C. Kitaplar bir araya gelerek ilahi yargının mesajını taşır.

III. Kitapların ana hatları.

A. Kudüs'ün düşüşünden önceki kehanetler.

1. Yeremya peygamber olmaya çağrıldı. (1:1-19)
2. Onun ilk kehaneti Yahuda'nın irtidatına ilişkin ilahi bir hükmü duyurur. (2:1-3:5)
3. İkinci kehaneti, insanları kuzey krallığıyla aynı kadere düşmemeleri konusunda uyarıyor. (3:6-6:30)

4. Yeremya'nın üçüncü kehaneti, onları sadakatsizliklerinin sonuçlarından korumak için tapınağa ve dinsel dış görünümlere güvenmemeye karşı uyarıda bulunur.
5. Dördüncü bir peygamberlik, halkı antlaşmayı bozdukları için azarlıyor. (7:1 -10:25)
6. Beşinci bir kehanet ülkede cezalandırılacağını duyuruyor. (14:1-17:27)
7. Yargı mesajını dramatize etmek için özel semboller kullanılır. (18:1-19:15)
8. Yeremya tutuklanır (Yeremya 20:1-6) ve kaderinden yakınır. (20:7-18)
9. Malzemenin bir sonraki büyük bölümü kronolojik sıraya göre değil. Yehoyakim ve Sidkiya'nın hükümdarlığı döneminde Yeremya, yaklaşmakta olan esaret konusunda uyardı ve mesajı nedeniyle zulme katlandı. (21:1 - 39:18)

B. Kudüs'ün düşüşünden sonraki kehanetler. (Yeremya 40:1-51:64)

1. Yerusolim'in düşüşünden sonra (MÖ 586), Yeremya Tanrı'nın halkına şu peygamberlikte bulundu:
 - A. Yahuda. (40:1-42:22)
 - B. Mısır. (43:1-44:30)
 - C. Babil. (45:1-51:64)
2. Bu kehanetlerin odak noktası, mağlup olmuş Yahudilere, Tanrı'nın çevrelerindeki kötü ulusları da yargılayacağına dair bir güvencedir.
3. Bu kehanetler aynı zamanda Mesih'e de işaret etmektedir.

C. Tarihsel ek.

Yeremya'nın son bölümü II. Krallar 24-25 ile hemen hemen aynıdır. (Yeremya 52:1-34)

D. Düşen Kudüs için ağıtlar. (Ağıtlar 1-5)

1. Yeremya, Yerusolim'in kaderinin gökten gelen bir hüküm olduğunu açıklıyor. (1:1-2:22)
2. Rabbinden merhamet diler. (3:1-66)
3. Kudüs'ün kaybolan ihtişamına ağıt yakıyor. (4:1-22)
4. Kitap kurtuluş için yapılan bir duayla kapanıyor. (5:1-22)

IV. Kitapların ana temaları.

A. Putperestliğin çağırısı:

1. Yeremya'nın zamanında Yahuda putperestliğin ahlaksız derinliklerine batmıştı.
 - A. Yoşiya'nın hükümdarlığı sırasında putlara tapınma azaldı. (çapraz başvuru II Krallar 23:4ff)
 - B. Onun ölümüyle bu alçak uygulama yeniden yürürlüğe girdi.
2. Yeremya bu pagan sembollerinin etkisiz ve güçsüz yanılsamalar olduğunu ilan etti. (Yeremya 10:1-16)
3. Bu gerçeğe rağmen Yahudiler putperestlik konusunda "boynuna kadar" bağlıydılar.
 - A. Tapınağa putlar bile dikilmişti.
 - B. Hatta çocuklar Molech'e kurban ediliyordu. (Yeremya 32:35)
4. Bunun aksine Yeremya, Yehova'nın Yararı ve Kurtarıcı olduğunu açıklıyor. (Yeremya 27:5; 31:1-3)

B. İtaatkar bir yürüyüşe karşı dindar bir görünüm.

1. Şaşırtıcı bir şekilde Yahuda'nın putperestliğine rağmen halk "dindar" kaldı.
2. Onların dini, sadık bir kalbin itaatkar yürüyüşünden çok, bir yüzey, anlamsız bir ritüeldi.
3. Yeremya aşağıdaki ilkeleri vurguladı:
 - A. İtaat olmadan bilgi işe yaramaz. (Yeremya 2:8; 23:9-17)
 - B. Kurbanlar ve tapınak hizmetleri, kutsanmış yaşamlar dışında sonuçsuzdur. (Yeremya 7:4-11)
 - C. Etin sünneti kadar kalbin sünneti de gerekliydi. (Yeremya 4:4; 9:26)
4. Kutsal Kitabın geri kalanı bu ilkeleri doğrular.

“İnsanlar kendilerini seven, parayı seven, övünen, kibirli, küfürbaz, ana-babaya itaatsiz, nankör, kutsal olmayan, sevgisiz, affetmeyen, iftiracı, nefesine hakim olmayan, zalim, iyiliği sevmeyen, hain, aceleci olacaklar. , kibirli, zevki sevenler, bir çeşit tanrısallığa sahip olan ama onun gücünü inkar eden Tanrı'yı sevenler. Onlarla hiçbir ilgin yok.” (II Timoteos 3:2-5)

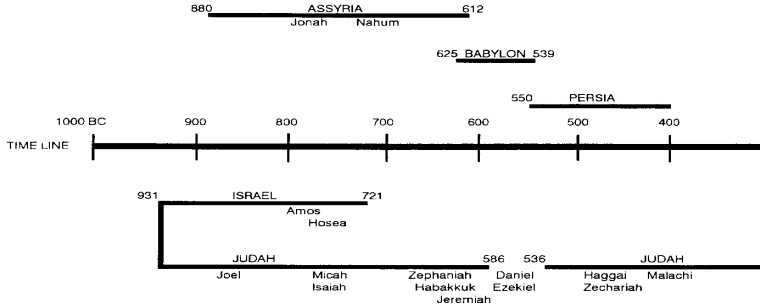
“Kardeşlerim, bir adam iman ettiğini iddia etse de ameli yoksa bunun ne faydası var? Böyle bir iman onu kurtarabilir mi? Bir erkek veya kız kardeşin giysisiz ve günlük yiyeceksiz olduğunu varsayalım. Sizden biri ona, "Git, sana kolaylıklar dilerim, ısınmanı ve beslenmeni dilerim" derse ve fiziki ihtiyaçları konusunda hiçbir şey yapmasa, bunun ne faydası olur? Aynı şekilde iman da, eğer eylem eşlik etmiyorsa, tek başına ölüdür. Ama birisi şöyle diyecek: 'İnancın var; Benim işlerim var.' Bana imanını amelsiz göster, ben de sana imanımı yaptıklarımla göstereyim. Tek bir Tanrının olduğuna inanıyorsun. İyi! İblisler bile buna inanıyor ve titriyor.” (Yakup 2:14-19)

“Sahte peygamberlere dikkat edin. Koyun kılığında sana gelirler ama aslında onlar vahşi kurtlardır. Onları meyvelerinden tanıyacaksınız. İnsanlar dikenli çalılardan üzüm mü, devedikenlerinden incir mi topluyorlar? Aynı şekilde her iyi ağaç iyi meyve verir, kötü ağaç ise kötü meyve verir.” (Matta 7:15-18)

C. Yeni Antlaşma. (Yeremya 31:31-34)

1. Eski Ahit'teki Musa Antlaşması'nın hiçbir zaman Tanrı'nın nihai vahyi olması amaçlanmamıştı. (çapraz başvuru Galatyalılar 3:24-25; Romalılar 7:4-6; İbraniler 9:15-17)
2. İbraniler 8, Yeremya 31'in Mesih'in Antlaşması tarafından yerine getirildiğini aktarır.

CHRONOLOGICAL CHART OF THE PROPHETS

EZEKİEL

Giriş: Hezekiel kitabı, İsrail kehanetinde yeni bir aşamanın başlangıcıdır ve şekli ve özellikleri, şu ana kadar incelediğimiz kehanet kitaplarından farklıdır. Hezekiel, yüzyıllar boyunca anlamları kaybolan kıyamet imgelerine büyük ölçüde güveniyor. Orijinal okuyucuları bile kıyametle ilgili parçaları belirli ayrıntılardan ziyade canlı izlenimler için okurdu. Bu tür, siyasi kargaşa ve zulüm zamanlarında yaygın olarak kullanıldı.

İsim- Kitap, onu yazan peygamberin adını almıştır.

Yazar- Ezekiel

1. Hezekiel kâhin bir ailenin üyesiydi. (Hezekiel 1:3)
2. Babil esaretinin ikinci dalgasında (MÖ 597) 25 yaşındayken Kudüs'ten götürüldü. (Hezekiel 1:2)
3. Hezekiel, Tel Abib'de sürgündeyken 30 yaşında peygamber olmaya çağrıldı. (Hezekiel 1:1)

Amac- Hezekiel'in iki amacı vardır:

1. Kitap, bölgede yaşayan "ikinci dalga" tutsakları anlatıyor
Babil'in Yahuda ve Yerusâlim'e karşı vereceği nihai hüküm hâlâ bekleniyor.
2. İlham veren peygamberlik kitaplarının çoğu gibi, Hezekiel de Mesih aracılığıyla mümkün kılınan geleceğin görkemine ve ümidine dikkat çekiyor.

I. Kitabın arka planı.

C. Hezekiel kitabını anlamak için Babil esaretinin aşamalarını hatırlamakta fayda var.

1. Babil'in ilk kuşatması M.Ö. 606'da gerçekleşti. Daniel ve diğerleri bu grupta esir alındı.
2. İkinci sürgün MÖ 597'de gerçekleşti. Hezekiel de bu gruptaydı ve bu fetih sırasında 10.000 esire peygamberlik etmişti.
3. Üçüncü kuşatmada (MÖ 586) Kudüs yağmalanır, Tapınak yıkılır ve nüfusun çoğu esir alınır.
4. Yukarıdakilerin hepsi aracılığıyla Yeremya Yerusâlim'de vaaz veriyordu.

B. Kitap boyunca birinci tekil şahıs kullanılıyor.

C. Hezekiel'in peygamberlik işi sürgününün beşinci yılında başladı

(M.Ö. 592 civarı) ve sürgünün en azından 27. yılına (M.Ö. 570 civarı) kadar uzatılmıştır. (1:2; 29:17)

D. Yazının kıyamet tarzı, büyük ayaklanmaların çalkantılı zamanlarını canlı bir şekilde anlatmak için kullanıldı. İlk okuyucuların aşına olduğu ancak bugün büyük ölçüde gözden kaçırdığımız imgeler ve sembolizmle doluydu.

II. Kitabın mesajı. Mesaj Tanrının sadakatidir.

C. Günahın sonucunu getirme konusunda sadıktır. (1-32)

B. Kutsama antlaşmasına sadıktır. (33-48)

III. Kitabın ana hatları.

A. Kudüs'ün düşüşünden önceki kehanetler. (1:1-24:27)

1. Hezekiel "İsrail evinin bekçisi" olarak hizmet etmeye çağrıldı. (1:1-3:27)
2. Sembollerin kullanımı yoluyla Kudüs'ün yıkılacağı öngörülüyor. (4:1-5:17)
3. Hezekiel yaklaşan olayla ilgili iki özel kehanet sunuyor. (6:1 -7:27)
4. Ezeziel, esaretinin altıncı yılında Tapınak'taki putperestlik ve bu putperestliğin yol açacağı yıkıma dair bir görünüm görür. (8:1-10:22)
 - A. Hezekiel aynı rüyette milletin liderlerinin yargılandığını gördü. (11:1-15)
 - B. Ayrıca Yahuda'nın anavatanlarına dönüşünü de öngörüyor. (11:16-25)
5. Yıkım, Yeruşalim'in isyanı (12:1-28), sahte peygamberler (13:1-23) ve putperestlik (14:1-23) nedeniyle gerçekleşecek.
6. Cezayı tasvir eden alegoriler ve metaforlar sunulur. (15:1-18:32)
7. Hezekiel İsrail prensleri için ağıt yakıyor. (19:1-14)
8. Kudüs'ün yıkımını simgelemek için ek alegoriler ve resimler kullanılmıştır. (20:1-24:27)

B. Diğer uluslara karşı kehanetler. (Hezekiel 25:1 -3 2:32, 35:1-15) Peygamberlikler özellikle şu konularda verilmektedir:

1. Ammon. (25:1-7)
2. Moab. (25:8-11)
3. Edom. (25:12-14)
4. Filistya. (25:15-17)
5. Lastik. (26:1-28:19)
6. Sidon. (28:20-26)
7. Mısır. (29:1-32:32)
8. Edom. (35:1-15)

C. Geleceğe dair kehanetler. (Hezekiel 33:1-48:35)

1. Hezekiel "bekçi" olarak çağrılmaktadır. (33:1-20)
2. Yahuda'nın anavatanlarına döneceğini öngörüyor. (33:21-34; 31; 36:1-38)
3. Mesih'in ilk kehaneti Hezekiel'in kuru kemiklerle ilgili görünümüyle gelir. (37:1-28)
4. Kilisenin düşmanları olan "Yecüc" ve "Me'cüc"e karşı bir kehanet verilmektedir. (38:1-39:29)
5. İlahi ihtişam içinde ve cennetin koruması altında "yeni İsrail" tasvir ediliyor. (40:1-48:35)

IV. Kitabın ana temaları.

A. Gerçekleşen kehanetler:

1. Hezekiel'in Yahuda'ya karşı kehanetleri, kehanetlerde bulunan diğer ulusların belirli kaderleri gibi kesinlikle gerçekleşti.
2. Açık ve klasik bir örnek, Fenike'nin büyük şehri Sur'un kaderidir. (Hezekiel 26-28)
 - A. Rab, Sur için, "Birçok ulusu sana karşı getireceğim" dedi. (Hezekiel 26:3)
 - B. "Sur'un surlarını yıkacaklar, kulelerini yıkacaklar" dedi. (Hezekiel 26:4a)
 - C. Ayrıca, "Onun molozlarını kazıyacağım ve onu çıplak bir kaya yapacağım." (Hezekiel 26:4b)
 - D. Hezekiel ayrıca, "... duvarlarınızı yıkacaklar, güzel evlerinizi yıkacaklar, taşlarınızı, kerestelerinizi ve molozlarınızı denize atacaklar." (Hezekiel 26:12b)
 - e. Rab şöyle devam etti: "Seni çıplak bir kaya yapacağım, balık ağlarının serileceği yer olacaksın." (Hezekiel 26:14a)
 - F. Son olarak, "Asla yeniden inşa edilmeyeceksiniz, çünkü ben Rab söyledim, diyor Egemen Rab."
3. Bu kehanetten kısa bir süre sonra Kral Nebuchadnezzar, Sur'u 13 yıl (yaklaşık MÖ 587-574) kuşattı.
 - A. Anakara şehrini yok etti.
 - B. İnsanlar yarım mil uzaktaki bir adaya kaçtı.
4. Şehir, M.Ö. 332 yılında Büyük İskender'in karşısına çıkana kadar toparlanıp yeniden inşa edilmiştir.
 - A. Halk bir kez daha adaya kaçtı.
 - B. İskender, ordusuna (anakaradaki) şehri yıktırdı ve taşları, keresteyi ve toprağı denize dökerek adaya bir kara köprüsü inşa ettirdi.
5. Kent, MÖ 314'te İskender'in generallerinden Antigonus tarafından yeniden yağmalandı.
6. Sur Antik Kenti'nden günümüze hiçbir şey kalmamıştır.
 - A. Durduğu yerde sağlam bir kaya var.
 - B. Bu güne kadar balıkçılar ağlarını oraya saldılar.

7. Hezekiel'in bu olaylara ilişkin bilgisinin kaynağının Tanrı olduğu açıktır.

B. Son 11 bölüm (Hezekiel 38-48):

1. Hezekiel'in son on bir bölümü, dispensasyonalistler tarafından kullanılan temel yemdir.

A. 38. ve 39. bölümler bir tür dünya gücünü ve zamanın sonunu getiren büyük çatışmayı temsil etmek için hazırlandı.

B. 40-48. Bölümler kelimenin tam anlamıyla alınmıştır (kıyamet gibi değil)

kastedilen) ve sözde fiziksel olarak yeniden inşa edilmiş bir tapınak, hayvan kurbanlarının yeniden başlatılması, bir rahiplik, Eski Ahit festivalleri vb. çağrısında bulunuyor.

2. Bu yorumun yanlışlığı açıkça ortaya çıkmalıdır.

A. Bu, Mesih'in tamamlamış olduğu kefaret işinin doğasını fena halde küçümsemektedir. (çapraz başvuru İbraniler 10:10-14)

B. 38-48. bölümlerde kullanılan edebiyat tarzını veya türünü yanlış kullanıyor.

3. Söz konusu bölümler mutlaka Mesih'in gelişine ve O'nun kuracağı antlaşmaya değinmektedir.

A. Hezekiel 37, "Onlarla bir barış antlaşması yapacağım; bu sonsuz bir antlaşma olacak ve kutsal yerimi sonsuza dek onların arasına koyacağım" diyerek bitiyor. (ayet 26)

B. 38. ve 39. bölümlerde Yahudi düşmanların isimleri, Şeytan'ın kiliseye fırlatacağı zulmün ve düşmanların sembolü olarak kullanılıyordu.

C. 40-48. Bölümler ibadetin ve İsa Mesih aracılığıyla kurulan ilişkinin güzelliğini tasvir ediyor.

[1] "Tapınaktan gelen ırmağ" (Hezekiel 47) kesinlikle İsa'nın sunduğu "diri su ırmağı"na gönderme yapar. (Yuhanna 7:38)

[2] Kapı bekçisi olarak görev yapan prens (Hezekiel 44:1-3) kesinlikle bize cennetin kapısını açan kişidir.

[3] Hezekiel 48:35'te vaat edilen Rab'bin varlığı neredeyse kesinlikle O'nun Ruhunun içimizde yaşadığına bir göndermedir.

D. Kısacası Hezekiel 38-48 gelecekteki dünya olaylarının bir planı değildir; İsrail (yani kilise) ile yapılan anlaşmanın gerçekleşmesini kıyamet gibi tasvir ediyor.

C. Kişisel sorumluluk.

1. Peygamberleri incelediğimizde kolektif sorumluluğun çeşitli örneklerini gördük.

A. Bütün bir ulus, içindeki günahın şiddeti ve yaygınlığı nedeniyle cezalandırılır. (örneğin - Yahuda)

B. Bir grubun günahları yüzünden masum insanların esir alındığının örneklerini gördük. (örneğin - Daniel, Ezeziel)

2. Ancak Hezekiel bize aynı zamanda kişisel sorumluluk örneğini de veriyor. (çapraz başvuru Hezekiel 3:16-21; 9:4; 18:1-32)

A. Burada sonuç ile suçluluk arasında bir fark olduğunu belirtmek gerekir.

[1] Zaman zaman masumlar, suçluların eylemlerinin bazı sonuçlarına katlanabilmektedir.

[2] Ancak suçluluk veya masumiyet her zaman kişisel tercihin sonucudur.

B. Hezekiel 18, kişisel sorumluluk temasını yansıtan harika bir bölümdür. (çapraz başvuru Hezekiel 18:4b, 17b-18:30)

3. Bu hayati prensibin her nesilde öğretilmesi gerekiyor.

A. İsa kolektif doğruluk fikrini azarlamak zorunda kaldı. (çapraz başvuru Yuhanna 8:39 ve sonrası; Matta 3:7-10)

B. Kendi nihai kaderimin kişisel seçimimden kaynaklandığını hatırlamamız gerekiyor.

D. Kuru Kemikler Vadisi. (Hezekiel 37)

1. Hezekiel, vizyonunun kesinlikle en korkutucu kısımlarından birinde eski, kuru kemiklerin canlandığını gördü.

2. Bu açıkça İsa'nın yeni İsrail'e (yani kendi kilisesine) üfleyeceği Yaşam Ruhunun bir kehanetidir.

DANİEL

Giriş:Daniel kitabı büyüleyici bir eserdir. Bir kısmı kafa karıştırıcı kıyamet tasvirlerinden oluşuyor, diğer kısımları ise tüm kutsal metinlerdeki en ilham verici hikayelerden bazılarını bizimle paylaşıyor.

Kitap iki dilde yazılmıştır. Daniel 2:24b-7:28 Aramice [veya Suriye veya Keldani] dilinde yazılmıştır ve kitabın geri kalanı İbranicedir. Bu gerçek Daniel'in kişisel geçmişini ("Arka Plan" bölümüne bakın) ve esaretin Yahudi kültürü üzerindeki etkisini yansıtır.

İsim-Kitap, onu yazan peygamberin adını almıştır.

Yazar-Daniel

1. Daniel, Yahuda'da zengin ve soylu bir ailede doğdu.
2. MÖ 606'da Babil fethinin ilk dalgasında esir alınan binlerce kişi arasındaydı. (1:1-7)
3. Daniel devlet hizmetinde öne çıktı.
 - A. Nebuchadnezzar'ın sarayında liderlik yapmak için özel olarak eğitilmişti. (1:3-6)
 - B. Kral Darius, Daniel'i üç baş yöneticisinden biri olarak atadı (6:3) ve onu tüm krallığının başına getirmeyi planladı (6:4).
4. Esareti ve terfileri boyunca, derin bir maneviyata sahip, Tanrısına ve inançlarına sadık bir adam olarak kaldı. (çapraz başvuru 1:8-16; 6:1)
 - A. Tanrı'nın mesajını sadakatle duyurdu. (5:24-8)
 - B. Ona rüyaları ve vizyonları yorumlama yeteneği verildi.
 - [1] Başkalarınınkiler. (2-5)
 - [2] Kendisine ait. (7-12)
 - C. Büyük inancına ve özel yeteneğine rağmen hiçbir zaman kendisine itibar etmedi. (2:27-30)
5. Liberal akademisyenler Daniel'in kitabın yazarlığını sorgulasalar da bu gerçek hakkında çok az şüphe var.
 - A. Kitabın kendisi Daniel'i yazar olarak sunuyor. (çapraz başvuru Daniel 7:2; 8:1; 9:2; 12:4)
 - B. Daniel'in tarihselliği, ondan birkaç kez söz eden çağdaşı Hezekiel'de bulunur.
 - C. İsa'nın tanıklığı, bu kitabın "Peygamber Daniel" tarafından yazıldığıdır. (Matta 24:15)
 - D. Ölü Deniz Parşömenlerinin keşfi Daniel'in yazarlığına dair daha fazla arkeolojik kanıt sağladı.

Amac

1. Kitabın başlangıçtaki amacı, tutsak Yahuda'nın yakın ve uzun vadeli geleceğini bilmesini sağlamaktır.
 - A. Tutsaklara dünyanın siyasi krallıklarının gelip gideceğini söylüyordu.
 - B. Kitap onları Tanrı'ya sadık olmaya çağırıyordu.
 2. Yukarıdakilere ek olarak, tüm nesillerin okuyucuları için amaç, Tanrı'nın iradesini gerçekleştiren ilahi elini göstermektir.

I. Kitabın arka planı.

- A. Daniel'in Babil esaretinin ilk dalgasında (MÖ 606) alındığını unutmayın.
- B. Babil'in gücünün zirvesinde yaşadı ve onun Medler ve Persler'in eline geçmesine tanık oldu.
- C. Kitap MÖ 606'dan (1:1) MÖ 536'ya (10:1) kadar olan dönemi kapsamaktadır.

II. Kitabın ana mesajı.

Cevap: Kitabın ana mesajı Tanrı'nın egemenliğidir.

1. Tanrı, Babil'in, Pers'in, Yunanistan'ın ve Roma'nın güçleri aracılığıyla Kendi amaçlarını gerçekleştirecekti.
2. Bugün aynı şey ABD, Rusya, Çin vb. için de söylenebilir.

B. Bireyler söz konusu olduğunda, Tanrı insanların kararlarını kontrol etmez (çapraz başvuru Yeşu 24:15; Yuhanna 3:16), ancak kendi arzuladığı amaçları gerçekleştirmek için seçimlerimizi kullanır.

III. Kitabın ana hatları.

- A. Daniel ve diğerlerinin hikayesi.
 1. Daniel ve Yahuda'dan üç tutuklu Nebukadnessar'ın sarayında hizmet etmek üzere eğitiliyor. (1:1-7)
 - A. Kralın yemeğiyle kendilerini kirletmezlerdi. (1:8-16)
 - B. Tanrı, oruçları sayesinde onları destekledi ve bütünlüklerini bereketledi. (1:17-21)
 2. Nebuchadnezzar sıkıntılı bir rüya gördüğünde bunu yalnızca Daniel yorumlayabildi. (2:1-45)

3. Daha sonra kendisine Kral'ın sarayında önemli bir pozisyon verildi. (2:46-9)
4. Nebukadnessar tapınmak için altın bir heykel dikti (3:1-7), ancak Şadrak, Meşak ve Abednego onun önünde eğilmeyi reddettiler. (3:8-12)
5. Üçü kızgın bir fırına atıldı ama Tanrı tarafından kurtarıldı. (3:13-30)
6. Nebuchadnezzar, Daniel'in yorumladığı başka bir rüya gördü. (4:1-27)
 - A. Nebuchadnezzar'ın gururu yüzünden geçici olarak delirmesiyle bu mesaj yerine geldi. (4:28-33)
 - B. İyileşti ve Tanrı'ya hamdetti. (4:34-37)
7. Daniel, Nebuchadnezzar'ın halefi Belşatsar'ın yönetimi altında duvarda görünen gizemli yazıyı yorumladı. (5:1-28)
8. Kehanet, Med Darius'un Babil'i fethettiği ve Belşatsar'ın öldürüldüğü akşam gerçekleşti. (5:29-31)
9. Daniel'e Darius'un sarayında onurlu bir konum verildi. (6:1-3)
10. Kıskaç akrabaları ona karşı komplo kurdular (6:4-9), ama Daniel aslan çukuruna atıldığında Tanrı onların ağızlarını kapattı. (1 4:10-28)

B. Daniel'in Görümleri ve Kehanetleri. (Daniel 7:1 -12:13)

1. Kitabın ikinci yarısı Daniel'in yaşamının kişisel kaydından, Tanrı'nın krallığı hakkında aldığı vahiyelere kadar uzanıyor. Bunlar şunları içeriyordu:
 - A. Dört büyük canavarın vizyonu. (7:1-28)
 - B. Koç ve tüylü keçinin görüntüsü. (8:1-27)
 - C. 70 haftanın vizyonu. (9:1-27)
 - D. Makabi dönemindeki olayların vizyonu. (10:1-12:3)
2. Daha sonra Daniel'e kitabı mühürlemesi söylendi. (12:4-5)

IV. Kitabın ana temaları.

A. Dünyevi krallıklar ve Tanrı'nın Krallığı.

1. Daniel 2'de Nebuchadnezzar, dört farklı malzemeden yapılmış bir heykelle ilgili bir rüya görüyor.
 - A. Bu heykelin önü altından, göğsü ve kolları gümüşten, karnı ve kalçaları tunçtan, bacakları demirden, ayakları demir ve kildendi.
 - B. Daniel bu anlamı dört dünyevi krallık olarak yorumladı:
 - [1] Altın Babil'di.
 - [2] Gümüş, Med-Pers ülkesiydi.
 - [3] Brass Yunanistan'dı.
 - [4] Demir Roma'ydı.
 - C. Dördüncü krallığın günlerinde, insan eliyle kesilmeyen bir taş yuvarlanıp heykeli yok ederdi.
 - D. Bu taş açıkça Tanrı'nın kilisesinin kuruluşuna işaret ediyordu. (bkz. Elçilerin İşleri 2)
2. Daniel 7'de peygamber dört canavarla ilgili bir görüş paylaşıyor.
 - A. Bunların aynı dört imparatorluğu temsil ettiğine inanıyorum.
 - B. Daniel 7:13-14'te Mesih'in dirilişi, göğe yükselişi ve yüceltilmesi anlatılıyor gibi görünüyor.
 - C. Görünüşe göre dördüncü canavarın işlediği zulümler muhtemelen Romalıların ilk kiliseye uyguladığı zulüm (çapraz başvuru 7:19-27)
3. Daniel 8'de bir koç ve tüylü bir keçinin görüntüsü vardır.
 - A. Bunlar ikinci ve üçüncü krallıkların kehanet görüntüleridir. (yani Med-Pers ve Yunanistan)
 - B. Tüylü keçinin "belirgin saati" muhtemelen Büyük İskender'e bir göndermedir. (çapraz başvuru Daniel 8:9-14)
 - C. "Küçük saat" Antiochus Epiphanies'in sembolü olabilir (8:9-14).

B. Daniel 9'un "yetmiş haftası".

1. Bu pasaj için sunulan yorumlar çeşitlidir.
2. İki önemli husus dikkate alınmaya değerdir:
 - A. Bazıları yetmiş haftanın (veya yetmiş yedinin) birkaç yıl (yani 490 yıl) olduğunu iddia ediyor.
 - [1] Artaxerxes'in MÖ 458'de Ezra'ya verdiği fermanla başlarsanız (çapraz başvuru Ezra 7:6-7; 9:9) ve 69 x 7 yıl (yani 483 yıl) öne çıkarsanız, 26 tarihine ulaşırsınız. MS - İsa'nın kamu hizmetine başladığı yıl. (çapraz başvuru 9:25)
 - [2] Yetmişinci hafta O'nun işinin tamamlanması olacaktır. (çapraz başvuru 1 9:26-27)
 - B. Yetmiş haftalık yılın tamamen mesihlik işinin meyve vermesi ve yerine getirilmesi için gerekli olan tüm dönemi simgelediği daha muhtemeldir. (çapraz başvuru 9:24)

C. Dürüstlükle iman.

1. Kutsal Kitap, zor koşullar altında imanlarımızı ve Tanrı ile yürüyüşlerinin bütünlüğünü koruyan kahramanların örnekleriyle doludur.

- A. Joseph. (Yaratılış 38-50)
 - B. Esther.
 - C. Vaftizci Yahya. (Matta 14:1-2)
 - D. Tüm İbraniler 11.
2. Daniel aynı prensibin iki klasik örneğini veriyor:
 - A. Şadrak, Meşak, Abednego ve kızgın fırın.
 - B. Daniel ve aslanın ini.
 3. Her iki durum da kahramanların zarar görmemesiyle sonuçlandığı için bazen onların hikayelerinden yanlış mesajlar çıkarıyoruz.
 - A. Mesaj, Tanrı'nın halkını her zaman zarardan uzak tutacağı değildir. (çapraz başvuru İbraniler 11:35-38)
 - B. Mesaj, Daniel 3:16-17'de tutsak üç kralın Nebukadnessar'a verdiği yanıtta özetlenmiştir.
 - c. Onların hikayelerindeki doğru mesaj inançla yürümektir.

GİRİŞ – KÜÇÜK PEYGAMBERLER

Aşağıda bir dizi derinlemesine çalışma yer almaktadır:*Olumsuz* İncil metninin derinlemesine bir yorumunu sunmak için tasarlandı, daha ziyade öğrenciye bu sadık adamların ve onların zamanlarının daha iyi anlaşılmasını kolaylaştırmaya yardımcı olabilecek kapsamlı arka plan bilgisi sağlamak için tasarlandı.

Peygamberlik Bürosu

"Yasaya göre, en az beş konuşmacı sınıfı vardı: Yasa koyucu Musa, öğüt veren bilge adamlar, yasayı öğreten kâhinler, Tanrı'nın kendi aracılığıyla sözünü söylediği peygamberler ve mezmur yazarları. İsrail'deki şarkıcılar veya şairler" (Homer Hailey).

"Genel tanım gereği, kehanet, Tanrı'nın vahyini aktaran ve O'nun iradesini insana açıklayan, insan ağız aracılığıyla sözlü veya yazılı bir açıklamadır" (Gleason Archer, Jr.).

Tanrı Musa'ya kardeşi Harun'un onun "peygamberi" olacağını söyledi (Çık. 7:1). Tanrı daha sonra Mısır'dan Çıkış 4:14-16'da bu işin doğasını açıklar peygamber bir "sözcüdür". Rab Tesniye'de ayrıca bir peygamberden ve onun işinden bahseder. 18:18-22 ve bize kimin gerçek peygamber, kimin sahte peygamber olduğunu nasıl belirleyeceğimizi anlatır.

Geleceği önceden bildirmek kehanetin yalnızca küçük bir kısmıydı; Peygamberin en önemli işi, Tanrı'nın iradesini halkına açıklamaktı... Tanrı'nın onlardan şu anda ne beklediğini. "Tanrı'nın sözcüsü olarak o, bir kehanetten ziyade, ileriye söyleyen bir kişiydi" (Hailey).

Bu Kişilerin İncildeki Unvanları

Peygamber --- (İbranice: nabi çağrılmış olan). "Peygamber, amacı başkalarını kendi görüşlerine ikna etmek olan, kendini atamış bir profesyonel olarak görülmemeliydi; daha ziyade o, Tanrı tarafından iletilecek mesajı cennet sarayından bir haberci olarak duyurmak üzere Tanrı tarafından çağrılan bir kişiydi. insana" (Archer).

Gören --- (İbranice: hozeh veya ro'eh). "Bir görücü ("gören") olarak, kendi zihnindeki fikirleri veya görüşleri geliştirmekten kaçınacak ve kendisini Tanrı'nın ona gerçekte gösterdiği şeyle sınırlayacaktı" (Archer). Bu adamların çağrıldığı ilk terim bu gibi görünüyor (bkz. I Sam. 9:9).

Tanrı Adamı --- (I Sam. 9:6; I Krallar 17:18). "Bu unvan, peygamberin her şeyden önce Tanrı'ya ait olan, kendisini tamamen O'nun davasına adanmış ve O'nun kişisel paydaşlığından keyif alan bir adam olması gerektiğini ima ediyordu. Bu nedenle, Tanrı'nın Sözü'nü iletme konusunda ona güvenilebilirdi çünkü o yalnızca Tanrı'nın aydınlattığı şekilde konuşuyordu. ve konuşması için ona rehberlik etti" (Archer).

Yehova'nın Hizmetkarı --- (I Tarihler 6:49; I Krallar 18:36).

Yehova'nın Elçisi --- (İş. 42:19).

Bekçi --- (Hezekiel 3:17; 33:7).

Peygamberlik makamının sorumlulukları

"ESKİ Antlaşma peygamberlerinin sorumluluğu esas olarak kehanet kelimesinin modern anlamında geleceği tahmin etmek değildi, daha ziyade O'nun vahiy yoluyla ilettiği Tanrı'nın İradesini anlatmaktı" (Gleason Archer).

"Peygamberin sorumluluğu, Tanrı'nın halkını, kendi erdemleri veya güçleri ya da insan müttefiklerinin gücü yerine yalnızca Yehova'nın merhametine ve kurtarıcı gücüne güvenmeye teşvik etme sorumluluğuna sahiptir" (Archer).

"Peygamber, kavmine güvenliğin ve kutsanmışlığın, onların antlaşmaya sadakatle bağlı kalmalarına bağlı olduğunu ve bu bağlılığın yalnızca doktrinsel inanç değil, aynı zamanda tüm kalpleriyle Tanrı'ya itaat etme ve tanrısal bir yola öncülük etme iradesine samimi bir teslimiyet anlamına geldiğini hatırlatmak sorumluluğundaydı. Böyle bir teslimiyetin dışında hiçbir fedakarlık ya da törensel ibadet Rab'bi tatmin edemez. Başka bir deyişle, kurtarıcı bir inanç kutsal bir yürüyüşü içerir" (Archer).

"Peygamber İsrail'i gelecek konusunda cesaretlendirecekti. Geleceğe ve gerçek imanın nihai zaferine dair bu güvence, İsrail'deki samimi inananları Tanrı'ya iman etmeye ve O'na güvenmeye devam etmeye teşvik etmek için çok iyi hesaplanmıştı. tüm zıt görünümlemlerle ve düşmanca koşullarla karşı karşıya" (Archer).

"İbranice kehanet, yerine gelen kehanetin nesnel doğrulanmasıyla Tanrı'nın mesajının otoritesini mühürlemektir" (Archer).

"İki sınıf vaiz vardır; söyleyecek bir şeyi olan iyi vaizler ve bir şey söylemek zorunda olan zavallı vaizler. Ama bir başka ve daha yüksek sınıf daha vardır. Her ikisinin de söyleyecek bir şeyi olan ve söyleyecek bir şeyleri olanlardan oluşur. Peygamberler böyledir." ---- Albert Knudson

AMOS

Kişisel geçmişi

İsmin anlamı *Amos* (İbranice fiilden *geliramas*= "yük kaldırmak, taşımak") "yük taşıyan"dır. O, güneydeki Yahuda krallığının yerlisiydi; *Tekoa*- Beytüllahim'in yaklaşık altı mil güneyinde, Kudüs'ün on iki mil güneyinde ve Ölü Deniz'in on sekiz mil batısında. *Tekoa* büyük bir koyun yetiştiriciliği bölgesinin merkeziydi.

Amos kendisini üç farklı mesleğe sahip biri olarak tanımlıyor:

Çoban (Amos 1:1) --- Bu İbranice kelime *noqed* Bu, belirli bir küçük, engebeli, benekli koyun çeşidine (adlandırılan) bakan bir adamı tanımlamak için kullanılan bir kelimeydi. *nakod* daha az yiyeceğe ihtiyaç duyan ve çölde iyi yaşayabilen, üstün kalitede ve çok değerli bir yün üreten.

Çoban (Amos 7:14)--- **Bu, sığır yetiştiren veya bakımını üstlenen kişi anlamına gelen İbranice boqer kelimesidir.**

Çınar İnciri Yetiştiricisi (Amos 7:14) --- **Bu, doğru mevsimde kesildiğinde bir top özsu salıyan ve sertleşerek alt sınıfların karşılayabildiği bir tür yenilebilir meyveye dönüşen yabancı incirdi (İbranice'de siq-mim). Bu ağaç Tekoa'dan daha düşük bir rakımda bulundu, bu nedenle Amos'un bu ağaçlara bakmak için şüphesiz biraz seyahat etmesi (belki de Ölü Deniz bölgesine doğru) gerekti.**

"Bu işgaller, Amos'un İsrail ve Yahuda'nın yün ve sığır pazarlarına büyük miktarda seyahat etmesini gerekli kıldı. Bu şekilde hem zengin hem de fakirlerin askeri, sosyal ve ekonomik koşullarını ve uygulamalarını ilk elden öğrendi" (John T. Willis).

Amos öyleydi *Olumsuz* "profesyonel" bir peygamber, ancak Rab'bin Sözü'nü halkına iletme için kullandığı sıradan bir adam. "Ben bir peygamber değilim, bir peygamberin oğlu da değilim... ama Rab beni sürüyü takip etmekten aldı ve Rab bana, 'Git halkım İsrail'e peygamberlik et' dedi. Ve şimdi Rab'bin Sözü'nü dinleyin!" (Amos 7:14-16). Özel bir eğitimi yoktu; o mezun değildi *Peygamberler Okulu* (çeşitli şekillerde "gruplar" - I Samuel 10:5, 10 ve "topluluklar" - I Samuel 19:20 ve "peygamberlerin oğulları" - I Krallar 20:35 olarak anılırlar); herhangi bir peygamberin soyundan gelmemiş ve akrabalığı da yoktur..

O, İsrail'in (kuzey krallığı) vatandaşı bile değildi, aksine Yahuda'nın (güney krallığı) vatandaşıydı. Yine de Tanrı, Kuzey Krallığı halkına Söz'ü duyurmak için onu İsrail'e gönderdi. Zengin bir adam değildi ama zenginleri uyarmak için gönderilmişti; lüks bir adam ya da tembel biri değil, yine de her ikisine de sahip olanlara gönderilmiş. Bütün bunlar ADAM'ı MESAJ'dan ayırmak için tasarlandı. Bu adamda kişisel takipçileri çekecek hiçbir şey olmamalıydı. Bu, elçinin değil, Tanrı'nın insanların odaklanmasını istediği mesajdı!

Amos, peygamberlik işinin tümü olmasa da çoğunu (bunun tamamı muhtemelen yaklaşık bir yıldan fazla sürmedi - Amos 1:1) Beytel şehrinde (Amos 7:10) yaptı ve burada ihbar edildi. Rahip Amatsya tarafından İsrail'de daha fazla vaaz verilmesi yasaklandı.

"Birisi Amos'u 'ilk Büyük Reformcu' olarak tanımladı. O, o zamana kadar halkın istediğini haykırmaya yatkın olan peygamberler okulundan değildi... Amos'ta bir devlet adamının ya da vatandaşın sempatisi, sıcak sevgisi ve duygusu

değil, soğuk bir adalet duygusu vardı. ve haklıydı. O, adaletin ve doğruluğun sert peygamberiydi. Hoşea'nın ruhu sevgi dolu şefkat sözcüğüyle özetleniyordu; Amos'un ruhu ise tek sözcükle özetleniyordu "(Homer Hailey).

"Yaşadığı karanlık günler, sağlam ahlaki yapıya ve korkusuzluğa sahip bir adam gerektiriyordu. Amos böyleydi. Tekoa'nın vahşi doğasının zorlu arazisinde şekillenen karakteri, onun rahibin ve halkın önünde durup, Tanrı'nın ona verdiği kelime" (Expositor's Bible Commentary). "Tanrı'nın çağrısı üzerine, Kuzey İsrail Krallığı'nın gururlu başkentinde düşmanca bir mesajı duyurmak için Yahudiye'deki evini sıradan bir insan olarak terk etti. Tanınmış bir peygamber olarak herhangi bir statüsü olmadan, Efrayim halkının önyargısına göğüs gerdi. Tanrı'dan aldığı görevi sadakatle yerine getiren, sağlam inançlara ve sağlam bir iradeye sahip bir adam, Samiriye hiyerarşisinin en yüksek görevlisi tarafından bile amacından saptırılmazdı" (Gleason L. Archer, Jr.).

Tarih

Amos 1:1 bize bu kehanetin ne zaman gerçekleştiğine dair oldukça doğru bir resim veriyor. Kral Uzziah (MÖ 792-740) ve İsrail Kralı II. Yeroboam'ın (MÖ 793-753) dönemlerindedir. Onun Beytel'e yaptığı görevin tarihi de daha kesin olarak "depremden iki yıl önce" gerçekleştiğine tarihleniyordu. Bu, Uzziah'ın hükümdarlığı sırasında yüzyıllarca hatırlanacak çok şiddetli bir depremdi: "Yahuda Kralı Uzziah'ın günlerinde depremden önce kaçtığımız gibi kaçacaksınız" (Zekeriya 14:5). Bu bilginin bir sonucu olarak, çoğu bilim adamı onun peygamberlik çalışmalarını MÖ 760 ile 755 yılları arasına tarihlendiriyor.

Tarihsel arka plan

Bu, kuzey krallığının (İsrail) servetinin refah ve barışın en yüksek noktalarından birine ulaştığı bir dönemdir. Yarovam sınırlarını neredeyse eski Davud krallığının sınırlarına kadar genişletmeyi başardı. Güney krallığıyla (Yahuda) da barış vardı. "Yahuda'nın birçok açıdan İsrail'e tabi olduğu uzun bir çatışma döneminden sonra, artık iki krallık arasında ticaret ve alışveriş akışıyla sonuçlanan bir işbirliği ve karşılıklı girişim ruhu vardı" (New Layman's Bible Commentary).

Bu, büyük bir ekonomik refahın ve ulusal gücün olduğu bir dönemdir. Zenginlikteki artış aynı zamanda kapsamlı inşaat programlarına da yol açtı. Daha önceki günlerin basit tuğlaları, yerini kesme taştan ve fildişi dekorasyonlardan oluşan binalara bıraktı. Onların "kışlık evleri" ve "yazlık evleri" vardı (Amos 3:15). Onların "fildişi evleri" (Amos 3:15) ve "iyi yontulmuş taştan evleri" (Amos 5:11) vardı. "Fildişi yataklara" yaslandılar (Amos 6:4); kanepelere yayılmış; doyuncaya kadar yediler ve içtiler; kendilerini en iyi yağlarla meshettiler; müzikle çevriliydi (Amos 6:4-7). Kısacası onlar "Siyon'da rahattı" (Amos 6:1).

"Artan zenginlikle eş zamanlı olarak, Süleyman'ın saltanatının refahını karakterize eden toplumsal kötülüklerde de bir artış oldu; zenginler çok zengin oldu ve yoksullar daha da yoksullaştı" (New Layman's Bible Commentary). "Ekonomik refahları ve ulusal güçleri güvenliklerini güçlendirmeye devam ettikçe, içsel bir çürüme onların yaşamsal güçlerini kemiriyordu" (Expositor's Bible Commentary).

Ülkede sosyal kaygının tam bir eksikliği vardı. Zenginler, yoksulların ekonomik sömürüsü de dahil olmak üzere, kârlarını artırmak için her şeyi yapacaklardı. Hukuk sistemi bile yozlaşmıştı ve yoksulların mahkemelerde bile başvuru hakkı yoktu. "Zenginler, giderek daha fazla lüks talep eden eşlerinin açgözlülüğünün teşvik ettiği tembel ve hoşgörülü bir varoluşun tadını çıkardılar" (New Layman's Bible Commentary).

"Tüm ahlaki, sosyal ve politik yozlaşmanın arkasında temel bir neden vardır: Dini çürüme ve dinden dönme" (Homer Hailey). İnsanlar dindardı ama manevi olmaktan uzaktı. Onların dinleri dışsal eylemlerden oluşuyordu; Tanrı için bir gösteri yapıyorlardı ama O aldanmadı. "Pahalı 'kilise binaları' ile gurur duyuyorlardı. Sundukları çok sayıda kurbanla ve bunları tam olarak Kanunun öngördüğü şekilde sundukları gerçeğiyle ('yasallık') övünüyorlardı. İbadet ayinlerine mükemmel katılımlarıyla övünüyorlardı. Ama bunun tersine, Amos niceliğin, sayıların ve dışsal gösterinin gerçekten din olduğu fikrini reddetti!" (Willis). Bazıları Amos'u "toplumsal müjde" vaizi olmakla eleştirdi. Ancak "Tanrı, dinin kalbinin, Tanrı'yı tüm kalbiyle sevmek ve kişinin komşusunu kendisi gibi sevmesi olduğunu açıkça ortaya koymuştur. Bu iki unsur olmadan, herhangi bir sayıda dış eylem Tanrı için anlamsızdır" (Willis).

"Peygamberler yozlaşmış, milletin kayıtsızlığıyla gözleri kör olmuş zaman hizmetçileri haline gelmişlerdi. Din kesinlikle milletin içinde gelişti ama gerçeklikten tamamen kopmuş bir dindi. Büyük bir aktivizm ve dış gösteriler vardı ve kalabalıklar meydanı dolduruyordu. Büyük festivaller zamanlarında türbelerin ibadetleri ayrıntılıydı, ancak gerçek bir yaşam yoktu ve gerçek manevi değerlerin bir yeri olduğuna dair hiçbir kanıt yoktu ve Yahweh, kibir sınırında bir küstahlıkla himaye ediliyordu" (New Layman's Bible Commentary).

"Her tarafta abartılı dinsel törenler ve ayinler sergileniyordu. Her üç günde bir ondalık veriliyordu; gönüllü sunuların sayısı çok fazlaydı ve miktarın reklamı yapılıyordu (Amos 4:4-5). Dini coşku yüksekti, ancak Tanrı'ya gerçek ruhsal

bağlılık oldukça yüksekti. tamamen eksik" (Homer Hailey). "Bu, ritüellerle dolu olmasına rağmen içeriği boş olan bir dindi. Amos, Tanrı'nın ritüel din için vakti olmadığı konusunda ısrar etti. kalp" (Yeni Layman'ın İncil Yorumu).

Amos'un Mesajı

Amos kitabı üç ana bölüme ayrılır:

Bölüm 1-2 --- "Dış" uluslara karşı bir dizi kehanet, Yahuda ve İsrail'e karşı benzer kehanetlerle sona eriyor.

Bölüm 3-6 --- İsrail'de yaygın olan çeşitli günahları kınamak.

7-9. Bölümler --- Amos'un çağrısı ve beş görüntüyle ilgili bazı bilgiler, onun mesajının bazı temel temalarını yansıtıyor.

Milletlere Karşı Kahinler:

Şam --- 1:3-5

Gazze --- 1:6-8

Lastik --- 1:9-10

Edom --- 1:11-12

Ammon --- 1:13-15

Moav --- 2:1-3

Yahuda --- 2:4-5

İsrail --- 2:6-16

"Genel olarak savaşın vahşetlerini kınayan bu diziyle ilgili önemli olan şey, Amos'un, nerede olursa olsun Tanrı'nın günahla ilgilendiğini duyurmasıdır. O, günah nerede olursa olsun cezalandıran uluslararası Adalet Tanrısıdır" (Jack P. Lewis).

Amos'un Beş Vizyonunda, Tanrı'nın bu adamın vurgulamasını istediği ana temaları buluruz. Bunlar temelde kıyametin vizyonları!

Çekirgeler (Amos 7:1-3) --- Filistin'deki çekirgeler kontrol edilemezdi ve "Tanrı'nın bir işi" olarak kabul edilirdi. Amos onlarda Tanrı'nın cezasının tehdidini gördü ve toprak için yalvararak Tanrı'yı merhamet etmeye ikna edebildi.

Ülkeyi yok eden Büyük Ateş (Amos 7:4-6) --- Bazıları bunu kıtlık veya kuraklık olarak görüyor. Peygamber yine Rabb'e yalvarır ve O da vazgeçer.

Çekül Hattı (Amos 7:7-9) --- Yeroboam evinin sonu duyuruldu. Amos daha fazla yalvarmaz.

Yaz Meyvesi Sepeti (Amos 8:1-3) --- Peygamberler mesajlarını sıklıkla mizah amaçlı olmayan kelime oyunları ile aktarırlar. İbranicede yaz (qayits) ve sonun (qets) benzerliğinden Rab, Amos'a sonun yaklaştığını öğretir. "Halkım İsrail'in sonu geldi" (Amos 8:2).

Sunağın Yanında Duran Rab (Amos 9:1f) --- Tapınağın vurulması ve ülkedeki günahkar halkın yok edilmesi emri verilmiştir. "Bu son vizyonun amacı, Tanrı sonunda Asurluları İsrail'i devirmek için gönderdiğinde, ne kadar çabalarlarsa çabalasınlar günahkarların cezadan kaçmasının hiçbir yolu olmayacağıdır" (John T. Willis).

HABAKKÜK

Kişisel geçmiş

Habakkuk ismi, anlamı belirsiz, sıra dışı bir isimdir. Bazıları bunun İbranice "kucaklamak" anlamına gelen Habaq kelimesinden geldiğini düşünüyor; dolayısıyla adı "ateşli bir kucaklama" anlamına gelebilir. "Kitabının sonunda bu isim uygun hale geliyor çünkü Habakkuk, milletin başına ne gelirse gelsin Tanrı'ya sıkı sıkıya bağlanmayı (kucaklamayı) seçiyor --- 3:16-19" (Genişletilmiş Açık İncil). Jerome, "Tanrı ile güreştiği için" güreşmek için kucaklaşma fikrini tercih etti. Martin Luther bu fikri benimsiyor gibi görünüyordu ve şöyle dedi: "Bu kesinlikle uygunsuz değil, çünkü bu küçük kitapta, altüst olmuş bir dünyada büyük teodise (ilahi adalet) sorunuyla son derece ciddi bir şekilde boğuşan bir adam görüyoruz. "

Diğerleri onun adının bir Asur çiçeği olan Hambaququ'dan türetildiğini öne sürdüler ancak bunu doğrulamanın bir yolu yok. Popüler bir Yahudi geleneğine göre o, Şunemli bir kadının oğluydu, çünkü Elişa ona şöyle demişti: "Gelecek yıl

bu mevsimde bir oğlunu kucaklayacaksın (habaq)" (II Krallar 4:16). İkinci bir gelenek onu İşaya 21:6'daki "bekçi" olarak tanımlar. Daha fazla efsanevi malzeme, bir meleğin Daniel'i aslanların ininde beslemek için bu peygamberi saçlarından tutarak Babil'e taşıdığı Apokrif kitap Bel ve Ejderha'nın (33-42. ayetler) sayfalarından derlenebilir.

Bel ve Ejderha 33-42

Şimdi peygamber Habakkuk Yahudiye'deydi; kaseye bir güveç ve ufalanmış ekme yapmıştı ve onu orakçılara taşımak üzere tarlasına doğru giderken, Rab'bin bir meleği şöyle dedi: 'Habakkuk, yanında yediğin yemeği Babil'e taşı, çünkü Aslan çukurunda olan Daniel.' Habakkuk, 'Rabbim, ben Babil'e hiç gitmedim' dedi. Aslan çukurunun nerede olduğunu bilmiyorum.' Sonra melek peygamberi başının tepesinden tuttu, saçından tutarak nefesinin şiddetiyle Babil'e sürükledi ve çukurun üzerine indirdi. Habakkuk, 'Daniel, Daniel, Tanrı'nın size gönderdiği yemeği yiyin!' diye seslendi. Daniel şöyle dedi: 'Ey Tanrım, gerçekten beni hatırlıyorsun; seni sevenleri asla bırakmazsın.' Sonra kalkıp yemek yedi; ve Tanrı'nın meleği Habakkuk'u hemen evine geri verdi. Yedinci gün kral Daniel için yas tutmaya gitti ama çukura varıp içeri baktığında Daniel orada oturuyordu! Bunun üzerine kral yüksek sesle bağırdı: 'Sen büyüksün, ya Rab, Daniell'in Tanrısı ve senden başka Tanrı yoktur.' Bunun üzerine kral Daniel'i yukarı çekti; ve onu yok etmeyi planlayan adamları çukura attı ve orada gözleri önünde yok oldular.

Bu peygamber hakkında ismi dışında çok az şey bilinmektedir. Görünüşe göre o, Tanrı'nın peygamber olarak adlandırdığı kişilerden biri olarak yaşamıştı (Habakkuk 1:1) ve Amos gibi dünyevi bir meslekle meşgul değildi (Amos 7:14-15). Bazıları kitabın son cümlesinin - "Koro şefi için, yaylı çalgılarım üzerinde" (3:19) - onun aynı zamanda bir Levili ve Tapınak korosunun bir üyesi olduğunu veya o, Kudüs'teki Tapınak ibadetiyle başka bir şekilde bağlantılıydı. Ayrıca onun güneydeki Yahuda krallığının bir peygamberi olduğunu ve büyük olasılıkla Yeruşalim'de yaşadığını da güvenle varsayabiliriz.

Tarih

Bu kehanetteki tek açık zaman referansı, Rab'bin "Keldanileri (Babilileri) diriltiyorum" dediği 1:6'dır. Aslında Keldaniler "Güney Babil'den gelen ve Nabopolassar'ın önderliğinde Yeni Babil imparatorluğunun hükümdarları haline gelen bir Sami kabilesiydi" (Jack Lewis).

Bu bir zamanı ifade eder *önceki* tıdara yükselişlerine kadar (MÖ 605'teki kritik Karkamış savaşından sonra geldi). Bu zamandan önce Babilliler aslında dikkate alınması gereken bir dünya gücü değildi. Bu nedenle Rab, Habakkuk'a şöyle der: "Milletlerin arasına bakın! Gözlemleyin! Şaşırın! Merak edin! Çünkü ben sizin günlerinizde size söylene inanmayacağımız bir şey yapıyorum" (Habakkuk 1:5).

Habakkuk 1:2-4 (Yahuda'daki iç koşullardan söz eder) Kral Yoşiya'nın (MÖ 640-609) saltanatından sonraki bir döneme işaret eder. Ancak Kral Yehoyakim'in (M.Ö. 609-597) hükümdarlığı döneminde, özellikle de saltanatının ilk yıllarında koşullar uygundur. O, milleti yok oluş yoluna sürükleyen tanrısız bir kraldı --- II. Krallar 23:34 - 24:5; Yeremya 22:18.

"Bu nedenle, Habakkuk'un vaazını MÖ 606'dan kısa bir süre öncesine, yani Babil'in dünyayı fethetmek için batıya doğru hareketinin başlangıcından sonrasına atamak en iyisi gibi görünüyor" (Gleason Archer). "Bu kitabın olası tarihi MÖ 607 civarındadır" (*Genişletilmiş Açık İncil*).

Tarihsel arka plan

İyi Kral Yoşiya'nın Megiddo'da ölmesi üzerine (MÖ 609) --- II. Krallar 23:29 --- oğlu Yehoahaz kral oldu. O sadece 23 yaşındaydı ve II. Krallar 23:32'ye göre "Rab'bin gözünde kötülük yaptı." Yalnızca 3 ay hüküm sürdükten sonra Mısır Firavunu Neko onu tahttan indirdi ve yerine kardeşi Yehoyakim'i (Elyakim olarak da bilinir) geçirdi (II. Krallar 23:33-37). Tahta çıktığında 25 yaşındaydı ve o da Allah katında kötülük yapmıştı.

"Yaklaşık 20 yıllık bir süre içinde Keldaniler birbirini takip eden dalgalar halinde Yahuda'yı silip süpürdüler ve sonunda ülkeyi yok ettiler ve M.Ö. 586'da sakinlerini esaret altına aldılar" (Zondervan's Picture Encyclopedia of the Bible). Tanrı'nın halkı içten içe dinsel çürümeye ve ahlaki şaşkınlığa kapılmıştı.

"Etrafa baktığında Habakkuk, hüküm süren kötülüklerin canlı bir göstergesini görüyor. Kendi tarzlarında gururlu ve güvende olanları sıralıyor (bu liste şu kaynaktan alınmıştır: Schultz, The Old Testament Speaks):

Haksız saldırganlar --- 2:6-8

Kötü yollarını haklı çıkaranlar --- 2:9-11

Kişisel çıkar uğruna kan dökenler --- 2:12-14

Komşularını aldatanlar --- 2:15-17

Putlara güvenenler --- 2:18-19

Yukarıdaki beş dertten oluşan seri bir masal (alay şarkısı) biçimindedir ve temel olarak şunlara karşıdır: açgözlülük ve saldırganlık... kendini öne sürme, sömürü ve gasp... şiddet... ahlaksızlık ve insanlık dışılık.. putperestlik.

Habakkuk'un Amacı

"Habakkuk kitabı özel bir yönüyle diğer kehanet kitaplarından farklıdır. Yehova'nın mesajını doğrudan halka iletmek yerine, halkın şikayetini Yehova'ya iletir ve onları şikayette temsil eder" (Homer Hailey). Habakkuk bir Tanrı adamıdır; inançlı bir adam; çevresinde olup bitenler karşısında şaşkınlığa uğrayan kişi. Tanrı'nın yaptığı şeyi neden yaptığını anlamıyor. Daha önce açıklananlarla tutarsız görünüyor.

Bu nedenle peygamber Allah'a giderek bazı zor sorular sorar ve kendisini çok şaşırtan bazı cevaplar alır. Yine de, anlaşıp da anlamasa da, Tanrı'ya olan inancı asla sarsılmaz!! "Ruhu derinden sıkıntı içinde.... Tanrı bu kadar çok acıya ve ölüme nasıl izin verebildi? Tanrı, günah işlemiş olmasına rağmen kendi halkını daha kötü bir ulus tarafından nasıl cezalandırabildi?" (Hester, İbrani Tarihinin Kalbi). "Adil bir Tanrı, sapkınlıklarına rağmen hâlâ onlardan daha adil olan halkını cezalandırmak için kötü Keldanileri nasıl kullanabilir?" (Zondervan'ın İncil'in Resimli Ansiklopedisi).

"Şiddet ve kanunları çiğneme çok fazlaydı ve kötüler en azından yüzeysel olarak zafer kazanmış gibi görünüyordu. Habakkuk'un Tanrı'nın kutsallığı ve antlaşması hakkında bildiği her şeye göre (çapraz başvuru Yas. 26-33, Habakkuk buna bağlı görünüyordu), Yahveh'nin ayağa kalkıp durumu düzeltin, özellikle de Habakkuk gibilerin değişim için yaptığı duaya yanıt olarak böyle bir düzeltme gerçekleşmedi ve doğruların duaları ve ülkedeki adalet mücadelesi boşuna görüldü, bunun sonucunda da Tanrı'nın kurtarıcı programı ortaya çıktı. tarih tehdit altındaydı" (Expositor's Bible Commentary, Cilt 7).

"Dünyamızda kötülük ve acı neden kol geziyor? İyilik ve adalet başarısız görünüyor! Nasıl oluyor da Tanrım, sen yanı sıra bu kadar karşısın ama yanı sıra hoşgörüyüle bakıyorsun? Tanrım, yaptığın şey adil mi? Dürüst olmak gerekirse bu doğru mu? yapılacak ahlaki, etik şey nedir?" (D. Stuart Briscoe). "Habakkuk, inancını sınavla sorularla boğuşmaktan korkmayan, özgür düşünceli bir peygamberdir" (Genişletilmiş Açık İncil). Bu tür manevi mücadeleler yeni değil! "Yeremya da kötülerin refahı gibi zorlu bir sorunla mücadele ederken Tanrı'ya sorular soruyor ve onu azarlıyor --- Yeremya 12:1-4; 13:17; 15:10-18; 20:7-18" (Yeni Layman'ın İncil Yorumu).

Eyüp kitabı aynı zamanda dürüst erkek veya kadının neden acı çektiği sorusunu da tartışıyor. Bu konu ayrıca Mezmur 37, 49 ve 73'te ele alınmaktadır. Kanonik olmayan literatürde IV Ezra 3:29-36 ve II Baruk 11:1-7 gibi yerlerde tartışılmaktadır. "Hayatın gerçekleri, tarihte etkin olan, her şeye gücü yeten ama adil bir Tanrı doktrini ile nasıl haklı çıkarılabilir? Olaylar, günahın ceza getirdiği doktrinini doğruluyor gibi görünmüyor. Tanrı etkisiz görünüyor!" (Jack Lewis). Habakkuk'un boğuştuğu sorun buydu!

Ancak Habakkuk "cevap için doğrudan Tanrı'ya giden, gerçeğin dürüst bir arayıcısıydı" (Hester, The Heart of Jewish History). "Şüpheleri olan ve bunları dile getirmeye cesaret eden bir adam olmasına rağmen, Allah'ı devre dışı bırakma hatasına düşmez! Her ne kadar şüphelerle dolu olsa da Allah'a dair sıkıntısını ve şüphelerini Allah'a taşır!" (D. Stuart Briscoe). "İnsanlar asırlık kötülük sorunu üzerinde düşünmeye çalıştıklarında ve tarihin acımasız gerçeklerini, her şeyi kendi kontrolünde tutan adalet ve güç sahibi bir Tanrı ile ilişkilendirmeye çalıştıklarında, kendilerini Habakkuk'a çekilmiş buluyorlar" (New Layman's Bible Commentary) .

Habakkuk'un nihai sonucu, Tanrı'nın Tanrı olmasına ve O'nun işleri Kendi yöntemiyle ve kendi uygun zamanında yapmasına izin vermemiz gerektiğidir. Bizim işimiz O'na güvenmek ve imanla yaşamaktır! "Doğru kişi imanıyla yaşayacaktır" (Habakkuk 2:4) --- tüm bu kitabın anahtar ayeti!! Her ne kadar işler her zaman istediğimiz gibi gitmese de yine de Rab sayesinde sevineceğiz! (Habakkuk 3:17-19).

"Aksi gibi görünene rağmen, Tanrı, tarihin Efendisi ve ulusların Hükümdarı olarak hâlâ tahtta. Tanrı yavaş gazab edebilir, ancak tüm kötülükler eninde sonunda cezalandırılacaktır. O, inancın en değerli nesnesidir, ve doğru kişi her zaman O'na güvenecektir" (Genişletilmiş Açık İncil). "İşaya (Yeşaya 7:9; 28:16) dışında başka hiçbir peygamber iman ve duaya dayalı güvenin önemini Habakkuk kadar vurgulamadı. Habakkuk'un kehanetinin ana teması, yani doğruların yaşayacağıdır. onun inancı (2:4) NT'de ele alınmakta ve önemli bağlamlarda uygulanmaktadır: Romalılar 1:17; Galatyalılar 3:11; İbraniler 10:38-39" (Zondervan's Picture Encyclopedia of the Bible).

"Peygamber şiirlerini İncil literatüründe bulunabilecek en büyük iman beyanlarından biriyle bitiriyor. Kitabın ilk kısmında bu tür araştırmacı soruları gündeme getiren peygamber, en kötüsü geldiğinde kararlılıkla bu söze sadık kalacağını beyan ediyor. Tanrım" (Jack P. Lewis). "Beni öldürse de O'na güveneceğim. Yine de O'nun önünde kendi yolumu savunacağım" (Eyüp 13:15).

"İnancın şaşkınlık ve şüpheden mutlak güvenin zirvesine doğru büyümesi kitabın güzel yönlerinden biridir. Bu, tüm zamanlar için bir derstir!" (Homer Hailey).

HAGGAI

Kişisel geçmiş

Haggai adı "bayram, bayram, şenlik" anlamına gelir. Bazıları bunun "Yehova'nın bayramı" anlamına gelen Haggiah kelimesinin kısaltılmış hali olabileceğini öne sürüyor. Bu, birçok kişinin onun Yahudilerin büyük bayramlarından veya bayram günlerinden birinde (örneğin Fısh Bayramı) doğmuş olabileceği varsayımına yol açtı. Her ne kadar kendisinden "peygamber" olarak bahsedilse de (Haggay 1:1; Ezra 5:1; 6:14), bu adam hakkında çok az şey biliniyor. Babasının adı hiç geçmiyor. Esaret döneminde Babil'de doğduğu varsayılmaktadır.

Haggai'nin MÖ 536'da Zerubbabel liderliğindeki 50.000 kişilik ilk grupla birlikte Kudüs'e dönmüş olması muhtemeldir. Bu süre zarfında bazı mezmurlar yazmış olması da mümkündür. Septuagint (ESKİ Antlaşma'nın MÖ 250 civarında yapılmış Yunanca versiyonu), onun birkaç mezmurun (Mezmun 138, 146-149) yazarı/ortak yazarı olduğunu belirtir.

"Midraş ve Talmud'da efsane, Haggai, Zekeriya ve Malaki'nin, post-post-sinagogda büyük rol oynadığı iddia edilen 'Büyük Sinagog'un (Aboth R. Nathan 1; Baba Bathra 15a) kurucuları olduğunu söyler. Kutsal Yazıların korunmasında ve geleneksel öğretilerin ve bilgilerin aktarılmasında sürgün zamanları. Hahamlar ayrıca bu üç peygamberin ölümünden sonra Kutsal Ruh'un İsrail'den ayrıldığına inanmaktadır" (Jack P. Lewis).

"Haggai'nin MÖ 536'da ailesiyle birlikte Yahudiye'ye döndüğünde hâlâ bir çocuk olduğunu varsaymak meşrudur" (Zondervan's Picture Encyclopedia). Haggai, Zekeriya'nın ve aynı zamanda Konfüçyüs'ün (MÖ 557-479) çağdaşydı. Haggai, Babil esaretinden döndükten sonra Kudüs'teki ilk peygamberdi. Haggai'nin kehaneti, Eski Antlaşma kitapları arasında kısalık açısından Obadiah'ın kehanetinden sonra ikinci sırada yer alır.

Tarih

Peygamber kendi çalışmasını çok kesin bir şekilde tarihlendirmektedir. Haggay 1:1 bunu "kral Darius'un ikinci yılında" tarihlendirir. Bu, Hystaspes'in (MÖ 522-486) oğlu I. Darius'tur. Böylece kehanet MÖ 520 yılına tarihlenmektedir.

Bu kitap, her biri kesin olarak bu yıla ait olan dört kısa kehanetten oluşuyor. Bunlar "MÖ 520 yılının ağustos ayından aralık ayının son ayına kadar" teslim edilmişti (Hester, İbrani Tarihinin Kalbi). Böylece bu kehanetin dört kehaneti de dört aylık bir süre içinde gerçekleşir.

Haggay, geri dönen halka peygamberlik eden ilk kişiydi, ancak kısa süre sonra Zekeriya da onu takip etti. Haggay'ın hizmeti çok kısa sürdü ama Zekeriya'nınki çok daha uzun sürdü. "Bazıları Tanrı'nın işinde liderlik etme onuruna sahiptir, diğerleri ise sonuncu olma onuruna sahiptir" (Matthew Henry).

Tarihsel arka plan

MÖ 586 yılında güneydeki Yahuda krallığı Babillilerin eline geçti ve Kudüs şehri, Tapınakla birlikte harabeye döndü. İnsanlar (öldürülmeyenler) esaret altına alındı, ancak birkaçının geride kalıp harabelerde yaşamasına izin verildi. Sonraki birkaç on yıl boyunca, anavatanlarında kalan bu az sayıdaki kişi, etraflarındaki yabancı ulusların erkek ve kadınlarıyla (kendi uluslarının yok edilmesinden kaçan bazı Süryaniler de dahil) evlilikler yapmaya başladı. Halkların bu birleşimi, Yahudiler esaretten sonra topraklarına döndüklerinde onların en büyük muhaliflerinden biri olacak olan Samiriyeliler olarak bilinen grubun ortaya çıkmasına yol açtı.

Esaret döneminde yine esir alınan Daniel ve Hezekiel peygamberler sürgünlere manevi umut ve rehberlik sağlamışlardır. MÖ 562 yılında Kral Nebuchadnezzar öldü ve Babil'in bir dizi zayıf hükümdarı vardı. İmparatorluğu bir arada tutacak kadar güçlü kimse yoktu. MÖ 549'da Cyrus (yaklaşık on yıl önce Perslerin kralı olmuştu) Medyan kralını yendi ve Medler ile Persleri birleştirdi.

MÖ 539'da (13 Ekim'de) Cyrus, Babil şehrini devirdi ve şehre bir "hayalet kral" atadı. Bu kral İncil'de Med Darius olarak bilinir ve muhtemelen laik tarihteki Gubaru (veya Gabryas)'tır (bu, Haggai'de bahsedilen Darius ile aynı değildir).

Cyrus çok yardımsever bir hükümdardı ve köleleştirilmiş halkların anavatanlarına dönmelerine, tapınaklarını yeniden inşa etmelerine ve dini uygulamalarını yeniden tesis etmelerine izin veren bir politikaya sahipti. MÖ 538'de Koreş, Yahudilerin anayurtlarına dönmelerine izin veren bir ferman yayınladı (II Tarihler 36:22-23; Ezra 1:1-4). Bu olaydan 150 yıldan fazla bir süre önce İşaya, Tanrı'nın bu restorasyonu gerçekleştirmek için Koreş'i kullanacağını öngörmüştü (İşaya 44:24 - 45:7).

Yahudilerin anayurtlarına dönüşü birkaç aşamada gerçekleşti. Esaret altındaki Yahudilerin hepsi geri dönmek istemedi. Birçoğu Babil'de doğmuştu ve yıllar içinde başarılı ticari girişimler kurmuştu. Ayrıca, "ıssız ve yoksul bir ülkeye dönüş ve geçmişin yıkıntılarını yeniden inşa etme ihtimali, cömert ve oldukça saf Babillilerden yararlanmayı başaran Yahudiler için pek pratik bir çekiciliğe sahip değildi. Yalnızca onu yakalayan Yahudiler Vaat edilen antlaşmanın ışığında Tanrı'ya ve insana hizmet etme vizyonu, bu meydan okumayla ciddi olarak ilgilendi" (Zondervan's Picture Encyclopedia). Bu dönüşün çeşitli aşamaları şunlardı:

MÖ 536 --- Zerubbabel'in yönetimi altında yaklaşık 50.000 kişi geri döndü. Rahip Joshua, geri dönen insanların dini lideri olarak görev yaptı. Haggai bu grupla geri döndüEzra 2.

MÖ 457 --- Ezra liderliğindeki yaklaşık 2058 kişiden oluşan ikinci bir grup geri döner. Milletler arasında evlilik sorunu da dahil olmak üzere çeşitli reformlar başlatıldıEzra 8-10.

MÖ 445 --- Nehemya liderliğindeki üçüncü bir grup geri döner. Nehemya Yeruşalim'in valisi olarak hizmet ediyor. Duvarlar yeniden inşa ediliyorNehemya 2.

Birinci grubun dönüşü üzerine (M.Ö. 536) Tapınak'ta çalışmalar başladı. Kurban sunağı onarıldı ve yeni Tapınağın temeli atıldı. Ancak bu noktada vatandaşlar işlerini bıraktı. Şehir, evler ve surlar harabeye dönmüştü, arazi 50 yıldır bakımsızdı ve yiyecek kıtı. Topraklarda kalan ve diğer uluslarla evlilik yapan Yahudiler yeniden inşaya yardım etmeyi teklif ettiler, ancak teklifleri reddedildi; bu da sert duygulara ve muhalefete yol açtı. Bunun sonucunda halkın cesareti kırıldı. Tüm dikkatlerini hayatta kalmaya çevirdiler. Daha sonra, yaşamın temel ihtiyaçlarını karşıladıktan sonra lüks şeylere yönelmeye başladılar ve bu süreçte Tapınağın yeniden inşasına karşı kayıtsız kaldılar.

Kyros'un yerine oğlu Kambyzes (MÖ 529-522) geçti. Bu kralın ardından Darius I (MÖ 522-486) geldi. Saltanatının üzerinden iki yıl (M.Ö. 520) ve Tapınak'taki çalışmaların sona ermesinden 16 yıl sonra, Tanrı, Tapınağın yeniden inşası için "ilham verici bir liderlik vererek ilgisizlik ve depresyonla mücadele etmesi için" peygamber Haggai'yi yetiştirdi (Zondervan'ın Resimli Ansiklopedisi).

Haggai'nin Mesajı

Haggai "çok önemli bir fikri olan bir adamdı: Tapınağı inşa etmek!" (Homer Hailey). Arzusu Tapınağın yeniden inşa edildiğini ve Tanrı'ya olan tapınmalarının yeniden tesis edildiğini görmektir. İnsanların cesareti kırılmıştı ve bunun sonucunda Tanrı'yı unuttular. Öncelikleri tamamen yanlış; Tanrıyı değil kendilerini düşünüyorlardı; kendi evlerini inşa ediyorlar ama onun değil! Haggai motive edici ve eğitici olarak gönderildi --- Önceliklerinizi doğru belirleyin! Tanrı'yı ilk sıraya koyun, O sizin diğer ihtiyaçlarınızı karşılayacaktır (Matta 6:33).

Haggai'nin mesajı son derece iyi karşılandı ve etkiliydi. "İnsanlara ilk konuşmasından sonraki üç hafta birkaç gün içinde, Tapınak üzerinde çalışmaya yeniden başladılar" (Hailey). Başarısının nedenlerinden biri Rabbin Sözüne olan bağlılığıydı! Yirmi altı kez (yalnızca 38 ayetten oluşan bir kitapta!), mesajının otoritesi ve kaynağı olarak Tanrı'ya başvuruyor. "Yehova diyor", "her şeyin Rabbinin ilan ediyor" ve benzeri ifadeler çok yaygındır. "Söyledikleri şeyin İlahi kökenine yapılan bu çağrı insanları heyecanlandırdı, kalplerini harekete geçirdi ve sonuç aldı" (Hailey). "Hiçbir peygamber bir halkın tarihinde bundan daha kritik bir dönemde ortaya çıkmamıştır ve şunu da eklemek gerekir ki, hiçbir peygamber bundan daha başarılı olmamıştır" (Marcus Dods).

Tapınak, başlangıcından yirmi yıl sonra, MÖ 586'da yıkıldıktan yetmiş yıl sonra, MÖ 516'da tamamlandı (Ezra 6:15). Bu yeni Tapınağa Antiochus Epiphanies zamanında (MÖ 168) saygısızlık edilmiş, ancak daha sonra temizlenmiştir. Büyük Herod tarafından eklenmiştir. İsa ve havarilerinin hizmetleri sırasında defalarca girdikleri yer aslında bu Tapınaktı.

Haggai bize sadakatin ve maddi bereketin doğrudan bağlantılı olduğunu öğretir; "İyi bir iş başarılmasını beklerken, onu yapmanın zamanı gelmiştir"*Şimdi*" (Farrar); "ne kadar derin olursa olsun, cesaret kırıklığı, görevlerin etrafı güçlükle kuşatılmış gibi görünse bile ihmal edilmesi için yeterli bir neden değildir. Güçlü ol ve çalış' insan yaşamı için görkemli bir slogandır" (Farrar); "tüm başarılı vaazların temeli 'Yehova'nın sözüdür.' O zaman sonuç aldı ve bu tür vaazlar bugün de sonuç alacak!" (Homer Hailey).

HOSEA

Kişisel geçmiş

Hoşea ismi İbrani dilinden gelmektedir. Kurtuluş anlamına gelir. Spesifik olarak belirtilmese de Hoşea'nın Samiriye'nin

yerlisi olduğuna inanılmaktadır (Samiriye hükümdarından "kralımız" diye söz eder --- Hoşea 7:5). Babasının adının geçmesine göre ailesi önemli bir sosyal statüye sahip gibi görünüyor (Hoşea 1:1).

Mesleğine ilişkin hiçbir şey kesin olarak bilinmemektedir. "Belirli bir konum veya yeri" işgal ettiği açıkça görülüyor. Pek çok bilim adamı onun bir rahip olabileceğini düşünüyor.

Tarih

Krallara yaptığı atıflara dayanarak (Hoşea 1:1), çoğu bilgin onun peygamberlik hizmetinin MÖ 753 - 715 yılları arasında olduğunu belirtir. Adını taşıyan kitap, onlarca yıl boyunca verilen birçok vaaz ve eylemin birleşiminden oluşuyor.

Tarihsel arka plan

Dini --- Hoşea, İsrail'in dini faaliyetlerini tek kelimeyle özetledi: Fahişelik. Bir fahişe olarak sahte tanrıların önünde fuhuş yapmıştı. Halk bilgiden yoksundu (Hoşea 4:6; 5:4) ve Tanrı'nın Yasası konusunda bilgisizdi (Hoşea 8:12). Putlar dikilmiş ve kadınlar tapınaklarda kült fahişe olarak hizmet ediyorlardı.

Ahlaki --- "Onların davranışları Tanrı'nın arzu ve taleplerinin tam tersiydi. İnsanlar küfür etmekten, imanı bozmaktan, cinayetten, hırsızlıktan, zina yapmaktan, hile yapmaktan, yalan söylemekten, sarhoşluktan, iş hayatında sahtekârlıktan ve diğer suçlardan eşit derecede suçluysa. Hoşea Kitabında çizilen tablo gerçekten de çürümeye yüz tutmuş bir milletin tablosudur" (Homer Hailey).

Siyasi --- İsrail'de siyasi çalkantıların olduğu bir dönemdi. Yeroboam'ın ölümü üzerine birkaç kral tahta çıktı ama kısa sürede suikasta kurban gitti; bazıları yalnızca birkaç hafta hüküm sürüyor. Tiglat-Pileser (Asur kralı) İsrail'e karşı geldi ve onlardan ağır haraç aldı. Sonunda MÖ 722'de kuzey krallığı Asurluların eline geçti ve halkın çoğu esaret altına alındı. "Bunlar yıllarca süren siyasi işbirlikçilik ve entrika, anarşi ve isyan, ihanet ve cinayetle doluydu. Tanrı tamamen resmin ve insanların düşüncelerinin dışında bırakılmıştı. Peygamberin görevi, insanların düşüncesini tekrar Tanrı'ya çevirmektir. ama onlar, onun uyarısını dikkate alamayacak kadar putperestlik içindeydiler; geri dönüşü olmayan noktayı geçmişlerdi; duymayı reddettiler" (Homer Hailey).

Onların sadakatsizliği iki ana şekilde ortaya çıktı:

- **Tüm yerleşik otoritelere karşı isyan.**
- **Yehova'nın gücü yerine insan savunmasına ve yabancı ittifaklara bağımlılık.**

Bu yaygın ahlaksızlığın ve Tanrı'ya karşı sadakatsizliğin iki nedeni vardı:

- **Sahte peygamberlerin birlik olduğu rahiplerin yozlaşması.**
- **İbadetlerin bozulması.**

Hoşea'nın Mesajı

Tanrı, O'nun doğası ve karakteri. Yalnızca TEK Tanrı vardır! O her şeye kadirdir...O adildir...O sevgidir! Hem sevgi dolu bir koca hem de sevgi dolu bir baba olarak resmedilmiştir. Bu peygamberin en sevdiği ifadelerden biri de Sevgidir. Tanrı ile İsrail arasındaki antlaşma. Hoşea İsrail'i Tanrı'nın "seçilmişleri" olarak görüyor; Tanrı onlarla birlik kurmuştu. Bu ilişkinin yakınlığı iki figürle anlatılıyor; evlilik ilişkisi ve baba/oğul ilişkisi. Hoşea, bir antlaşmanın her zaman karşılıklı yükümlülükler içerdiğini vurguluyor.

Milletin kıyameti kaçınılmazdır. Ulusun sadakatsizliği nedeniyle Hoşea, halkı yaklaşan cezaya hazırlıyor. Adil Koca, sadakatsiz eşin Kendisinden uzaklaştırılmasını talep eder, ancak Sevgi dolu Koca, ilişkinin yeniden düzeleceği bir zamanı umutla beklemektedir!

JOEL

Kişisel geçmiş

Joel adı (İbranice = Yo'el) "Yahve Tanrı'dır" anlamına gelir. O, Pethuel (ya da Septuagint dilinde Bethuel) adında bir adamın oğluydu; bu da "Tanrı'nın açık yürekliliği ya da samimiyeti" anlamına geliyordu. Joel'in ismini doğumunda mı aldığı, yoksa bu ismin daha sonra bakanlığı sonucunda mı verildiği bilinmiyor.

Yoel güneydeki Yahuda krallığında yaşadı ve kehanetlerde bulundu. Büyük olasılıkla Kudüs şehrinin bir sakiniydi. Sık sık Yahuda ve Yeruşalim'den (2:32; 3:1, 17-18, 20), onların vatandaşlarından (3:6, 8, 19) ve Siyon'dan (2:1, 15, 32; 3:17, 21) ve çocukları (2:23). Aynı zamanda Tapınak ve onun hizmetine de büyük bir aşinalık göstermektedir (1:9, 13-14, 16; 2:14, 17; 3:18). Ayrıca o ülkenin coğrafyası ve tarihi hakkında da yakından bilgi sahibiydi (1:2; 3:2-8, 12, 14,

18).

Bazı akademisyenler onun Tapınak hizmetine olan aşinalığının onun bir rahip veya bir rahibin oğlu olduğuna işaret edebileceğini öne sürdüler. Diğerleri "rahiplere yönelik suçlamalarının onun onların kastının bir üyesi olmadığını gösterdiğini" düşünüyor. Bu adam hakkında kitabın kendisinden derlenebilecekler dışında çok az şey biliniyor. Eski Antlaşma yazılarında Joel adını taşıyan 13 kişi daha olmasına rağmen, onun hiçbirisiyle özdeşleştirilmesi mümkün değildir.

"Joel, canlı ve ruhsal olgunluğa sahip bir adamdı. Zamanın keskin bir ayırt edicisi olarak, Tanrı'nın Yahuda halkına mesajını canlı ve coşkulu bir üslupla, gerçek bir taş ocağı işlevi gören bir düşünce hassasiyeti ve özgünlüğüyle ilettili. sonraki birçok kehanet yapı taşının yontulması gerekiyordu" (Expositor's Bible Commentary).

Tarih

Bu kitabın tarihlenmesi konusunda bilim adamları arasında büyük anlaşmazlıklar vardır. Teoriler MÖ 9. yüzyıldan 4. yüzyıla kadar değişmektedir. Hatta bazıları bunu Makabe Dönemi (sözde Ahitlerarası Dönem) kadar geç bir tarihe tarihlendirmeye çalıştı. Sorun şu ki, kitabın başlığında herhangi bir tarih belirtilmediği gibi, eserin kendisinde de açık bir referans yer almıyor. Başlıca teoriler şunlardır:

- **Sürgün sonrası --- Allah'ın halkının esaretleri sona erdi. Sürgündekiler memleketlerine döndüler. Tapınak yeniden inşa edildi. Bu görüş MÖ 4. yy'ın ortalarına tarihlenmeyi akla getirmektedir.**
- **Sürgün Öncesi --- Joel'e sürgün öncesi bir tarih atayanlar tarafından üç genel pozisyon ileri sürüldü. Bunlar:**
 - **Erken Sürgün Öncesi --- 9. yüzyıla ait bir tarih. Kitapta tasvir edilen durumların, hükümdarlığına başrahip Yehoiada'nın naipliği aracılığıyla başlayan erkek kral Joash'ın (MÖ 835-796) zamanına en iyi şekilde işaret ettiği düşünülüyor.**
 - **Orta Sürgün Öncesi --- 8. yüzyılın başlarına ait bir tarih. Bu görüşün kapsamlı bir savunması The Expositor's Bible Commentary, Cilt 2'de verilmektedir. 7, s. 231-233.**
 - **Geç Sürgün Öncesi --- 7. yüzyıla ait bir tarih. Bu görüş, peygamber Yeremya ile bir bağlantı bulmayı ve iki peygamberin edebi biçimleri ile dini bakış açılarını uyumlu hale getirmeyi amaçlamaktadır.**

Bu teorilerden en olası ve mantıklı olanı, Joel'in kehanetini MÖ 835'ten itibaren tarihlendiren Erken Sürgün Öncesi Dönem'dir. Bu görüşün mükemmel bir savunması için bkz. --- A Survey of Old Testament Introduction, Gleason L. Archer, Jr., s. 304-307.

fırsat

Ülke çekirge salgını nedeniyle harap oldu. Çekirge salgınının ardından kuraklık, kıtlık ve yangınlar geliyor. Bu sadece bir doğal afetten çok daha fazlası; aynı zamanda ulusal bir afet! Toplum yaşamının neredeyse her yönü etkilendi. Ülkenin ekonomisi neredeyse tamamen mahvoldu. Bütün ulus durma noktasına geldi. Sunulan adakların azlığı nedeniyle topluluğun dini yaşamı bile tehdit altındadır.

Joel, bu doğal/ulusal felaket ile Rab Tanrı'nın vereceği hüküm zamanı, yani Rab'bin Günü arasında bir bağlantı görüyor. Bu çekirge belası yalnızca Tanrı'nın verdiği gerçek bir hüküm değildi, aynı zamanda Tanrı'nın halkına karşı yaklaşan daha da büyük bir yargının uyarısıydı; o zaman düşman çekirge orduları değil, insan orduları olacaktı!

Bu ileri yargılama kavramı aynı zamanda Joel'in Tanrı'nın son günlere dair niyetini, yani Tanrı'nın zamanın sonunda yargıyla nihai gelişini açığa vurmasına da yol açtı.

Yeni Ahit'te Joel'in Kullanımı

"Bu, Eski Antlaşma'daki en kısa kitaplardan biri olmasına rağmen, aynı zamanda en derin kitaplardan da biridir. Hem tarihsel olaylar arasındaki ilişkiyi hem de Rabbin gününe ilişkin tarih üstü beklentiyi kavraması bakımından ve ayrıca Erken Hıristiyan teolojisi üzerindeki etkisi, büyüklüğüyle pek orantılı olmadı" (New Layman's Bible Commentary).

Elçilerin İşleri 2:16'da elçi Petrus, Pentikost gününde halkın tanık olduğu olaylardan peygamber Yoel tarafından bahsedildiğini belirtir (Yoel 2:28-29).

Romalılar 10:11-13'te Pavlus, Yoel 2:26b ve 2:32'ye değiniyor.

Markos 4:29'da İsa Yoel 3:13'ten yararlanıyor.

Elçilerin İşleri 2:39'daki Yoel 2:32'ye bir miktar bağımlılık var gibi görünüyor.

Vahiy Kitabı'nda Yoel'e birkaç gönderme vardır --- Vahiy 6:12 (Yoel 2:10, 31; 3:15)Vah. 6:17 (Yoel 2:11)Vah. 9:7-9 (Yoel 1:6; 2:4-5)Va. 14:15, 18 (Yoel 3:13).

İleti

Kitap iki ayrı bölüme ayrılıyor:

1. Joel konuşuyor 1:2 - 2:17
2. Yehova konuşuyor 2:18 - 3:21

Joel, doğal/ulusal felaket olan çekirgeden söz ederek, bunun insanlara tövbe etmeleri için bir uyarı olduğunu söylüyor. Bu felaket, yalnızca samimi bir tövbe ile önlenebilecek olan Rabbin Gününün habercisiydi. Eğer tevbe ederlerse, bu kıyamet günü kendilerinden ziyade düşmanlarının başına gelecektir.

"Kitap, Yehova'nın insanlara tövbe yoluyla O'nu aramaları için yapılan bir çağrıdır. Bu tövbeden maddi bereketler doğacak, ardından da ruhi bereketler yağacaktır" (Homer Hailey). Joel, ruhsal bereketlere değinmesi nedeniyle sık sık Pentikost Peygamberi olarak anılır.

Joel kitabının diğer önemli mesajları şunlardır:

- Tanrı, dünya tarihindeki olayları Kendi önceden tasarladığı nihai hedefe doğru egemen bir şekilde yönlendirmektedir --- 1:15; 2:1-4, 18, 20, 25-27, 28-32; 3:1-21.
- O, lütuf ve merhamet Tanrısıdır --- 2:13, 18.
- Sevgi dolu ve şefkatli bir Tanrı --- 2:13.
- Adalet Tanrısı --- 3:1-8, 12-13.

Tanrı'ya ibadette salt dışsallık yeterli değildir --- 2:12-13.

Günah, Tanrı'nın halkının hakim durumu haline geldiğinde, onların yargılanması gerekir. Tanrı, halkının cezalandırılmasını sağlamak için doğal afetleri veya siyasi araçları kullanabilir. Tövbe edenler için yeniden kurulan bir paydaşlığın bereketleri olacaktır.

"Joel'in kehanetlerinin ayrılmaz bir parçası, Rab'bin Günü hakkındaki öğretisidir. Onun tüm mesajına tutarlılık kazandıran bu terimi ustaca kullanarak Joel, Tanrı'nın olup biten her şeyde egemen bir biçimde etkin olduğunu, her şeyi O'na yönlendirdiğini gösterdi. onların belirlenmiş sonu" (Expositor's Bible Commentary).

Tanrı Yahuda'yı bol bol kutsamıştı ama insanlar Tanrı'yı ve O'nun bereketlerini olduğu gibi kabul etmişlerdi. İnançları boş bir formalizme, yaşamları ise ahlaki çöküşe doğru yozlaşmıştı. "Yoel, ilahi ilham altında halka, çekirge salgınının, tövbe edip Tanrı'yla tam bir paydaşlığa dönmezlerse yakın zamanda gelecek olan daha büyük bir kıyametin uyarısı olduğunu söyledi. Eğer bunu yaparlarsa, Tanrı onları bol bol affeder, ülkenin sağlığını yeniden sağladı. ve onlara kurbanları sunmak için gereken unsurları yeniden verir. Tören sistemi, Tanrı ile yürekten bir ilişkiyi ifade etmek için tasarlandı. Günahları nedeniyle dini tören yapma haklarını kaybetmişlerdi" (Expositor's Bible Commentary).

Yunus

Kişisel geçmiş

Yunus adı (İbranice: Yonah) "güvercin" anlamına gelir. Zebulun kabilesinden (Yeşu 19:13) ve Celile bölgesindeki Gathfer şehrinde Amittay'ın oğluydu. Bazı Yahudi Hahamlar Yunus'un, İlyas tarafından diriltilen Sarefatlı bir dul kadının ölen oğluya özdeşleştirildiğine inanmaktadır (I.Krallar 17), ancak böyle bir varsayımın hiçbir temeli yoktur. II. Krallar 14:25'te Yunus'tan, Kral II. Yeroboam'ın (MÖ 793-753) hükümdarlığı sırasında Tanrı'nın bir peygamberi olduğundan söz edilir. Yunus, bu kralın fetihlerinin büyüklüğünü ve onun liderliği altında İsrail topraklarının genişleyeceğini önceden bildirdi.

Oldukça kısa bir sürede gerçekleşen yukarıdaki çok popüler kehanetin bir sonucu olarak, "Yunus, gerçek bir peygamber olarak halkın büyük saygısını kazanmış olmalı... bu, onun daha az popüler bir görevi kabul etme konusundaki isteksizliğini açıklayabilir... ve önemli itibarını kaybetmesine neden olur" (New Layman's Bible Commentary).

Teknik olarak Yunus'un kitabı anonimdir; ancak Yahudi geleneği yazarın Yunus'un kendisi olduğunu kabul eder. Son yıllarda "kitabın Yunus'tan ziyade Yunus hakkında olduğu"na inanılmaya başlandı. "Bu, peygamberin kehanetlerinin bir koleksiyonu olmaktan çok, esas olarak bir peygamber hakkında bir kitaptır. Yunus'un vaazını anlatmak için yalnızca sekiz kelime yeterlidir - Yunus 3:4" (Jack P. Lewis).

Yunus, İsa Mesih'in bahsettiği tek "küçük peygamberdir". Aynı zamanda İsa'nın Kendisine benzettiği tek Eski Antlaşma

figürüdür (Matta 12:39-41; 16:4; Luka 11:29-32). Bazıları bu kitabın bir masal olduğunu ve Yunus'un aslında hiç yaşamadığını iddia etse de, İncil'deki kanıtlar bunun tersini söylüyor. II. Krallar 14:25 ondan gerçek bir tarihsel figür olarak söz eder. İsa Mesih de öyle. Josephus (ilk dönem Yahudi tarihçilerinden biri) de onu kurgusal olmaktan çok tarihsel olarak görüyordu (Yahudilerin Eski Eserleri, Kitap 9, Bölüm 10, Bölüm 1-2). Ayrıca Pavlus, İsa'nın "gömülüp Kutsal Yazılara göre üçüncü günde diriltildiğini" (1 Korintliler 15:4) yazarken, en azından kısmen Yunus'un deneyimine değiniyor olabilir.

Ahitlerarası yazarlar (The Apocrypha) da Yunus'u gerçek bir tarihsel figür olarak görüyorlardı. Sirach 49:10'da "On İki Peygamber" arasında yer almaktadır. Tobit 14:4, "Yunus'un Ninova'ya karşı söylediği Tanrı'nın sözüne" atıfta bulunur (her ne kadar Codex Sinaiticus bu yerde "Yunus" yerine "Nahum" yazsa da). III Maccabees 6:8'de Yunus'un kurtuluşu, Eleazar'ın duasının bir bölümünü oluşturan, Tanrı'nın geçmişteki büyük merhamet eylemlerinden biridir.

Yunanlılar uzun zamandır Yunus peygambere duydukları derin saygıyı ifade ediyorlardı. MS 6. yüzyılda ona bir kilise adadılar --- (bu eylemi Petrus'un Luka 9:33'te yapmaya çalıştığı şeyle karşılaştırım).

Tarih ve Etkinlik

II. Krallar 14:25'ten Yunus'un II. Yarovam'ın (M.Ö. 793-753) zamanında yaşadığını biliyoruz. O, Asur'un başkenti Ninova'ya, tövbe etmezlerse yok edileceklerine dair Tanrı'nın bir uyarısını iletmek üzere gönderildi. Bu kehanetin MÖ 750'lerin sonlarında, belki de MÖ 758 civarında bir tarihe işaret ettiği anlaşılan birkaç tarihi ipucu var:

Adad-nirari III (MÖ 811-783) döneminde tektanrıcılığa doğru bir eğilim yaşandı. Ancak onun ölümüyle ulus, ulusal bir zayıflık ve daha da büyük bir ahlaki çürüme dönemine girdi. "Bu süre zarfında Asur, Urartu'nun dağ kabileleri ve sınırlarını Ninova'ya yüz milden daha az bir mesafeye kadar itebilen kuzeydeki Mannai ve Madai ortaklarıyla bir ölüm kalım mücadelesine girişmişti." (Expositor's Bible Commentary, Cilt 7).

MÖ 756'da ülkeyi bir veba vurdu, ardından MÖ 759'da ikinci bir veba geldi. MÖ 763'te güneş tutulması yaşandı. Bunlar "kadim insanlar tarafından ilahi yargının kanıtı olarak kabul edilen türden olaylardı ve insanları Yunus'un mesajını almaya hazırlayabilirdi" (The Ryrie Study Bible). "Hiç şüphe yok ki Asur'un bu bunalımlı durumu, halkın Yunus'un onlara vaaz etmeye başlamasını dinlemeye hazır olmasına çok katkıda bulundu" (Homer Hailey).

III. Ashurdan (MÖ 771-754) döneminde dini bir uyanışın meydana geldiğine dair bazı tarihi kanıtlar vardır. Bu, Yunus'un vaazının sonucu olabilir. MÖ 745'te III. Tiglath-Pileser (MÖ 745-727) tahta çıktı ve Asur yeniden büyük bir güç haline geldi. Onun liderliği altında Asurlular, O'nun asi halkı İsrail'e karşı "Tanrı'nın öfkесinin değneği" (Yeşaya 10:5) haline geldiler. İsrail nihayet MÖ 722'de Samiriye'nin ele geçirilmesiyle Asurluların eline geçti (Tiglath-Pileser'in halefleri Şalmaneser V ve Sargon II'nin çabalarıyla).

Yunus'un vaazı ve Ninova halkının tövbesi sayesinde şehir bu dönemde kurtuldu. Ancak tarih bize onların tövbelerinin oldukça kısa ömürlü olduğunu söylüyor. Çok geçmeden günahkar yaşam tarzlarına geri döndüler. Daha sonra Nahum peygamber de aynı kavme gönderildi. Ancak tövbe etmeyi başaramadılar (Yunus'ta olduğu gibi) ve bu nedenle MÖ 612'de yok edildiler.

Yunus Kitabının Yorumlanması

Belki de bu kitapla ilgili en büyük zorluk yorumlama yöntemini belirleme meselesidir. 18. ve 19. yüzyıllara kadar Yunus neredeyse yalnızca tarihsel bir gerçek olarak görülüyordu. Ancak 20. yüzyılda bu kitabın en iyi nasıl yorumlanması gerektiğine dair başka birçok teori ortaya atıldı. Önerilen başlıca yorumlama teorileri şunlardır:

ALEGORİK --- "Alegori, göstermeyi amaçladıkları paralel olaylar dizisine benzeyen bir dizi olaydan oluşan bir hikayedir." Böylece: Yunus = İsrail ...Yunus'un kaçışı = İsrail'in uluslara karşı manevi görevini yerine getirememesi ... "Büyük balık" = İsrail'i esaret altında yutan Babil ...Yunus'un tükürülmesi = İsrail'in yeniden kurulması memleketlerine... Vb. ...Vb. (Yeremya 51:31, Babil'in İsrail'i bir canavar gibi "yuttuğundan" söz eder ve bu "midesini doldurur." Sonra ayet 44'te Tanrı "yuttuğunu ağzından çıkaracağını" söyler. .") --- Bazıları bunu, Yunus'un yalnızca bir alegori olduğuna dair teorilerinin İncil'deki kanıtı olarak görüyor.

PARABOLİK --- "Bir benzetme, öğretici bir amacı olan kısa, özlü bir hikayedir." Bu hikayeden alınacak ders: Tanrı'nın uluslara olan sevgisi. Jonah, "sınırlarının ötesindeki uluslara sevgisi olmayan, dar görüşlü, dışlayıcı Yahudi"yi temsil ediyor.

MİTİK --- Bu bakış açısı, tüm hikayenin İsrail tarihindeki bazı olaylar etrafında ortaya çıkan bir mit veya efsaneden başka bir şey olmadığını varsayar.

TARİHSEL --- Bu görüş, anlatının gerçekte meydana gelen olayları anlattığını savunur. Bu en olası görüş. Bu görüşe karşı çıkanlar öncelikle rivayetteki mucizevi unsuru (örneğin "büyük balık" olayı) temel alarak bunu yapmaktadırlar. "İsa, tarihi bir gerçek olarak hikayeye onay verdi... bu nedenle tarihsel yorum, İsa'nın Mesih olduğuna inanan herkes için kabul edilmeye değer tek yorumdur" (Homer Hailey). "İsa'nın yalnızca kendi zamanının bir adamı olduğunu ve onun hakkındaki görüşler arasında yaygın olan belirli görüşleri kabul ettiğini söyleme çabası, bizim kabul etmeye hazır olmadığımız imalar taşır" (Jack P. Lewis).

Ancak bu anlatımın tarihsel olarak görülmesi gerektiği gerçeği, bundan çıkarılacak parabolik, alegorik veya manevi derslerin olmadığı anlamına gelmez. "Bu, tarihsel olayların gösterdiği tipik derslerin varlığını dışlamaz" (The Ryrie Study Bible).

Yunus Kitabının Mucizeleri

Bu kitapta apaçık mucizelerin yer alması, Allah'ın mucizevi gücünden şüphe eden veya inkar eden bazı kişilerin bu eseri kurgu olarak nitelendirmesine neden olmuştur. Burada kaydedilen birçok mucize var, ancak "'balık hikayesi' üzerine o kadar çok şey yapıldı ki, insan Yunus'un kitabı hakkındaki her şeyi unutmaya başlıyor" (Jack P. Lewis). Yunus kitabında kaydedilen çeşitli mucizeler şunlardır:

- **Tanrı fırtına çıkarıyor --- 1:4**
- **Tanrı fırtınayı sakinleştiriyor --- 1:15**
- **Tanrı'nın Yunus'u yutması için büyük bir balık görevlendirmesi -- 1:17**
- **Yunus balığın içinde üç gün üç gece hayatta kaldı -- 1:17**
- **Tanrı balığa Yunus'u karaya kusmasını emrediyor -- 2:10**
- **Ninova büyüklüğündeki bir şehirde bu kadar yaygın bir tövbe yaşanıyor - 3:5-9**
- **Rab bir bitkiyi, bir kurdu ve kavurucu doğu rüzgarını yetiştiriyor --- 4:6-8**

Dag Gadol Kelimenin tam anlamıyla "büyük balık" anlamına gelen İbranice bir ifadedir. Yahudilerin "balina" için özel bir kelimesi yoktu (KJV'de kullanılan kelime). *Dag* kelimesi, balina (teknik olarak bir balık değildir) dahil olmak üzere herhangi bir türden bir balığa atıfta bulunabileceğinden, "bu noktada geleneksel yoruma bağlı kalmak mantıklıdır, çünkü gerçek bir balık yoktur." bir deniz memelisine göre, bir balinanın kadar geniş bir mideye sahip olduğu biliniyor" (Gleason L. Archer, Jr.).

"Bir mucizeyi kabul edebilme yeteneği ya da kabul edememe, kişinin Tanrısını büyük 'G' ile yazıp yazmamasına bağlıdır." --- Homer Hailey

Yunus'un Başlıca Mesajları

Kitabın genel mesajı temelde iki yönlüdür:

1. Tanrı'nın sevgisi ve ilgisi sizin içindir *Tümü* insanlar *ve herhangi bir* birlik
Tövbe edip Tanrı'ya dönmeye istekli olmak kurtuluşu bulabilir (Elçilerin İşleri 26:19-20; II Petrus 3:9).
2. Tanrı *birevrensel* Tanrı. Var ama *BİR* Tanrı ve yalnızca O, Tanrı'dır *Tümü* insanlar. Yunus tek tanrılı bir topluluğa vaaz verdi ama onların tapındığı tanrı *Nebo*. Onları tövbe etmeleri, Yehova'ya dönmeleri ve yalnızca O'na ibadet etmeleri ve hizmet etmeleri gerektiği konusunda uyardı.

Yunus kitabındaki diğer harika derslerden bazıları şunlardır:

- "Tanrı'nın hükümleri, peygamberlikte bildirilmiş olsa bile, samimi bir tövbe ile önlenebilir." Bu, "insanın tövbesini beklenen yargıdan kaçmakla ilişkilendiren çok önemli bir teolojik gerçektir" (*Yeni Layman'ın İncil Yorumu*). "Yeremya 18:7-8 --- "Bir ara bir ulustan ya da bir krallığın kökünün kazınmasından, yıkılmasından ya da yok edilmesinden söz edebilirim; Eğer aleyhinde konuştuğum millet kötülüğünden dönerse, başına getirmeyi planladığım felaketten vazgeçeceğim."
- Ulusal günah, ulusal tövbeyi gerektirir! Bu prensip Asur'un başkenti Ninova için geçerli olduğu gibi günümüz milletleri için de geçerlidir!
- Bu kitap, İsrailoğullarını karakterize eden dar görüşlü dışlayıcılığa yönelik sert bir sitemdir. Kendi halkının tipik tavrına sahip olan Yunus, Asurluların kurtarıldığını görmek istemiyordu; onlar düşmandı! Bu nahoş insanlara bu kadar nahoş bir mesaj vaaz etmek yerine kaçtı. Ve nihayet bunu vaaz ettikten sonra bile şehrin dışında oturup Tanrı'nın fikrini değiştirip yine de onları yok edip etmeyeceğini görmeyi bekledi. Tanrı'nın gerçekten de bu insanlara merhamet edeceğini anlayınca böyle bir şeye tanık olmaksızın ölmek için dua etti! (Yunus 4:1-3).

- Bugün böyle bir tutuma sahip olduğumuzda --- "Allah'ın lütfettiği yalnızca biziz" ..."Görmektense ölmeyi tercih ederiz *onların* insanlar kurtuldu!" ..."Müjdeyi insanlara duyurmak üzere değiliz. *Odemet*" --- sonra Yunus'un günahını tekrarlamış olduk. Üstelik Allah'ın evrensel sevgisini algılayamadık. Yunus dar görüşlü, mezhepçi bir ruhu simgeliyor!
- İnsan Tanrı'dan kaçamaz (Mezmur 139:7-12). "Yunus, değerli deneyimi aracılığıyla milyonlarca kişinin öğrendiği gibi, Tanrı nahoş bir görev emrettiğinde, gidip onu yapmanın ondan kaçmaktan çok daha kolay olduğunu öğrendi" (JW McGarvey). "Birisini Tanrı'yı şaşırtmaya kalktığında, mutlaka bir fırtına çıkar" (George L. Robinson).
- "Tanrı'nın hayata olan sonsuz ilgisi, insanın maddiyata duyduğu ilginin tam tersi olarak gösterilmektedir" (Homer Hailey). "Peygamberin kabaklarının solması, uyandırdığı pişmanlıklarla birlikte, Yunus'un zamanında da olması gerektiği gibi, Tanrı'nın sonsuz sevgisi ile insanın bencil soğukluğu arasındaki karşıtlığı her çağda gözler önüne serer. Bir gecenin büyümesi, kendimize dokunduğunda üzülmürüz; ama anlatılmayacak kadar yüksek iddialar, kişisel olarak ilgilenmediğimiz durumlarda çoğu zaman hiçbir hassasiyet uyandırmaz" (Cunningham Geikie).
- Yunus'ta "evrensel müjde mesajının öncüsü" ve haberci (Hailey) görülür. Ayrıca, "en ümit vaat etmeyen görev alanları genellikle en duyarlı olanlardır" ilkesini de görüyoruz (*Ryrie Çalışması İncili*). "İnsan açısından bakıldığında Asur, bir İsrailinin misyonerlik girişimi için seçeceği son yerdi, bu nedenle Yunus ters yönde bir yolculuğa çıktı" (Samuel J. Schultz).
- "Yunus'un önceki çağrısı ve uçuşundan herhangi bir itiraz ya da söz edilmiyor (Yunus 3:1-2). Rab bunu zarif bir sessizlikle aktarıyor" (Homer Hailey). Rab bağışlamaya ve unutmaya hazırdır!

MALAHİ

Kişisel geçmiş

Malachi kelimesi genellikle "habercim" olarak tercüme edilir. "'Yehova'nın elçisi' anlamına gelen Malakhiyah'ın kısaltması olarak kabul edilmesi makul olabilir" (George L. Robinson). "'Malachi'nin gerçek bir özel isim mi yoksa ortak bir isim mi olduğu konusunda" yüzyıllar boyunca "önemli bilimsel tartışmalar olmuştur" (Zondervan's Picture Encyclopedia). Eğer ikincisi ise, bu kitap, "Elçim" veya "Yehova'nın Elçisi" olarak anılan isimsiz bir yazar tarafından yazılmıştır.

LXX (Septuagint), kelimeyi özel isimden ziyade isim olarak kabul eder. Jonathan ben Uzziel'in Targum'unda (MS 4. veya 5. yüzyıldan kalma, ancak daha önceki birçok geleneği içeren peygamberlik kitaplarının Aramice bir yorumu) şöyle yazıyor: "Benim elçim, yazıcı Ezra'dır." Jerome (MS 340-420) ve John Calvin (MS 1509-1564), yazarın gerçek adının Ezra olduğu yönündeki bu görüşe katılıyorlardı. Talmud (Megillah 15a), Mordecai'nin bu kitabı yazdığını belirtir. Diğerleri bunun aslında Zekeriya kitabının bir parçası olabileceğini düşünüyor; bu kitap kesilip başka bir kitap haline getirildi ve "Küçük Peygamberlerin kutsal sayısı 12'ye denk gelmesi" sağlandı (Eissfeldt). Matthew Henry, kendi zamanında bazılarının "bu peygamberin gerçekten de bir insan değil, gökten gelen bir melek olduğunu varsaydıklarını" belirtiyor.

Not--- "Josephus bu dönemin tüm önemli karakterlerinden bahsetmesine rağmen, Malachi adında bir adamı bunların arasına dahil etmede başarısız oldu... Yeni Antlaşma'da onun adı geçmiyor --- Matta 11:10; Markos 1:2; Luka 7:27" (The Expositor's Bible Commentary). "Bütün mesele sonuçta belirsiz ve belki de önemsizdir; ancak başka türlü bilinmeyen bu isim olan Malachi'nin aslında peygamberin gerçek adı olması mümkündür" (The New Layman's Bible Commentary).

Yahudi geleneği onun "Büyük Sinagog" üyesi olduğunu, Zebulun kabilesinden olduğunu ve genç yaşta öldüğünü söylüyor. Bu Tanrı adamı hakkında başka hiçbir şey bilinmiyor.

Tarih

Bu eseri kesin olarak tarihlendirmek mümkün değildir, ancak kitabın içindeki materyal incelenerek bu kehanetin genel zamanı belirlenebilir. Farsça vali (pehah) terimi Malaki 1:8'de kullanılmıştır (bkz. Neh. 5:14; Haggai 1:1, 14; 2:21), bu da bunun İsrail'deki Pers hakimiyeti sırasında (539-539) yazıldığını gösterir. MÖ 333).

Şu anda Filistin'de mevcut olan iç koşulları inceleyerek konuyu daha da daraltabiliriz. Tapınak yeniden inşa edildi ve içinde kurbanlar sunuluyor. Rahipler yolsuzluk yapıyor. Ondalık ve sunular ihmal ediliyor. Putperestlerle evlilikler var ve boşanmalar çok yaygın. Bir şüphecilik ruhu var. Mali suiistimaller çok fazla. Yahuda bir valinin yönetimi altındadır

ve Edom yok edilmiştir. Çoğu bilim insanı bunların Nehemya'nın karşılaştığı sorunların aynısı olduğu konusunda hemfikirdir. "Dolayısıyla peygamber ve Nehemya'nın hemen hemen aynı zamanlarda aktif olmaları muhtemeldir ve Nehemya'yı Malaki'nin arka planı olarak incelemek iyi olacaktır" (Jack P. Lewis). "Tarihe ilişkin adil bir tahmin, MÖ 435 civarında olacaktır" (Gleason Archer).

Tarihsel arka plan

• MÖ 536'da Yahudilerin Babil Esareti, Cyrus'un İsrail halkının anavatanlarına dönmesine izin vermesiyle resmen sona erdi. Zerubbabel'in önderliğinde yaklaşık 50.000 Yahudi geri döndü. Haggai ve Zekeriya'nın vaazlarından cesaret alan halk, MÖ 520-516 yılları arasında Tapınağı yeniden inşa etti.

• MÖ 458'de Ezra ikinci bir sürgün grubuyla birlikte geri döndü. Bu dönemde Pers Kralı Artaxerxes I (MÖ 465-425) idi. Nehemya'nın MÖ 445'te Yerusolim'in surlarını yeniden inşa etmek için geri dönmesine izin veren oydu. Nehemya'nın Vali olarak ilk dönemi MÖ 445-433'tü. Daha sonra bir süreliğine İran'a döndü ve ardından MÖ 430-425 yılları arasında ikinci dönem Vali olarak görev yaptı.

Bu süre zarfında "Malaki, Kudüs'teki ruhi işlerin yönetimini ele geçirdi" (The Expositor's Bible Commentary). "Bu dönemde Yahudiye'deki koşulların tam bir resmini görmek için Ezra 7-10 ve Nehemya kitabının tamamı okunmalıdır. Nehemya'da açıklanan halkın koşulları ve Malaki'nin, ikincisinin karşılaştığı sorunlara karşı cesur ve cesur saldırısı Kitabında her ikisinin çağdaş tarihlerine açıkça işaret ettiğini ileri sürüyor" (Homer Hailey).

Amaç ve Durum

İsrail halkının Babil esaretinden anavatanlarına dönmesinin üzerinden yaklaşık 100 yıl geçmişti. Tapınak yeniden inşa edilmişti; duvarlar yeniden inşa edildi; Kurban sistemi yeniden tesis edilmişti. Geri döndüklerinde kendileri için belirlenen hedeflerin çoğuna ulaşılmıştı. Çevrelerindeki uluslardan güvendeydiler. Ve sıkıldılar!! Karşılaştıkları zorluklar nedeniyle başlangıçtaki heyecanları azalmıştı. İbadetleri mekanik, törensel ve manevi olmayan bir hale gelmişti. Hareketleri yaptılar ama kalpleri işin içinde değildi. İlişkileri parçalanıyordu; hem Tanrı'yla, hem de birbirleriyle. Ancak Tanrı'nın kendilerinden neden hoşnutsuz olduğunu bir türlü anlayamıyorlar!

400 yıllık bir kehanet sessizliği döneminden önceki son "Rab'bin elçisi" olarak Malachi, bozulan ilişkilerin, coşkun ve maneviyatın bu arenasına itiliyor! "Onun amacı, çağdaş ruhsal çöküşün kesin nedenlerini belirterek ve toplumun yaşamının yenilenebileceği adımları ortaya koyarak, Yahudileri Tanrı ile yeni bir ilişkiye kavuşturmaktır. Kendisinden önceki Haggai gibi, onun da başlıca kaygısı, Yahudilerin Tanrı ile olan ilişkisiydi. restore edilen topluluk adına manevi önceliklerin tanınması"

(Zondervan'ın Resimli Ansiklopedisi). "Yahuda'nın hem Tanrı'ya hem de insana karşı işlediği günahlar açık ve sayısızdı" (Expositor's Bible Commentary).

Malachi'nin öfkeli suçlamasına yol açan günahlardan bazıları şunlardı:

Rahip gevşekliği--- Mal. 1:6 - 2:9 (Neh. 13:4-9). Kendisi "rahip hiyerarşisini, geri dönen topluluğun mevcut sıkıntıların çoğundan kaçınmasını sağlayacak türden ahlaki ve dini liderlik sağlayamadığı için kınadı. Rahipler görevlerini yerine getirirken kayıtsız ve hatta küçümseyici davrandılar" (Zondervan's Pictorial Encyclopedia).

Mali suistimaller ve ondalıkların ihmali--- Mal. 3:5-10 (Neh. 13:10-13).

İbadetler çürümeye yüz tutmuştu--- Sürülerin ve sığırların atıkları Tanrı'ya kurban edilmek üzere Tapınağa getiriliyordu --- Mal. 1:8.

Paganlarla evlilik ve pagan kadınlarla evlenmek için eşlerinin boşanması--- İnsanlar antlaşmalarına uymuyorlardı. Hem Tanrıyla hem de birbirleriyle ilişkileri başarısız oluyordu --- Mal. 2:10-16 (Neh. 10:30; 13:23-28; Ezra 9-10).

"İsrail halkı hayal kırıklığına uğramış ve şüpheci hale gelmiştir. İnançları fark edilmeden sinizme doğru yozlaşırken Tanrı'nın takdirini sorgulamaya başladılar. İçsel olarak Tanrı'ya hizmet etmeye değer olup olmadığını merak ederler. Dışarıdan bakıldığında bu tutumlar mekanik törenlerde, boş ritüellerde yüzeye çıkar. Ondalık ve sunularda hile yapmak ve Tanrı'nın ahlaki ve törensel kanunlarına karşı kaba bir kayıtsızlık. Rahipleri yozlaşmış ve uygulamaları kötüdür, ancak ruhsal açıdan o kadar duyarsızdılar ki, Tanrı'ya dair alguları zayıfladıkça neden Tanrı tarafından kutsanmadıklarını merak ederler. Sonuçta ortaya çıkan materyalizm ve dışsalcılık, daha sonra Ferisiler ve Sadukiler'in dini partilerini etkileyen yerleşik özellikler haline gelir" (The Expanded Open Bible).

Kitabın Üslubu

"Malaki kitabı peygamberlere özgü olmayan bir üslupla yazılmıştır" (Jack P. Lewis). Didaktik - Diyalektik konuşma yöntemi (Tartışma yöntemi olarak da bilinir) olarak bilinen yeni bir hitap tarzıdır. Daha sonra "iddia - itiraz - çürütme" ifadesinin bu kullanımı oldukça popüler hale geldi ve hahamlar ve yazıcılar için olağan format haline geldi. Bu konuyu vurgulama yöntemi, NT kanonunun İncilleri ve Mektupları'nda bulunur.

"Bu tür öğretimde bir iddia veya suçlamada bulunulur, dinleyiciler tarafından hayali bir itiraz ileri sürülür ve konuşmacı tarafından itiraza yönelik bir çürütme sunulur. Malachi tarzında, daha sonra öğretilecek bir öğretim yönteminin başlangıcına sahibiz. Yahudi okullarında ve sinagogda evrensel hale geldi" (Homer Hailey). Malaki 1:2 bu yazarın tarzına özgü formatın güzel bir örneğidir.

Malachi, Rab'bin iyiliğini ve adaletini sorgulayanlarla devam eden bir tartışma gibi yazılmıştır. "O halde Malachi'nin üslubu, söylenen sözün üslubudur. Kitap, NT'deki James'in mektubuna çok benzer ve dikkatlice organize edilmiş bir edebi eserden ziyade gevşek bir şekilde bağlantılı kehanetlerin bir koleksiyonunu andırır" (The New Layman's Bible) Yorum).

Malaki kitabında birkaç önemli tema görülüyor. Bunlar arasında şunlar yer almaktadır:

Anma kitabı --- Mal. 3:16, burada doğru kişilerin yaptıkları kayıtlıdır. Bu kavramın gelişimi Tanrı'nın halkının daha sonraki yazılarında görülmektedir.

Gerçek tövbenin Tanrı ile uygun bir ruhsal ilişkiye doğru atılan ilk adım olduğu fikri vurgulanmaktadır.

Malachi, Rab'bin gelişini müjdeleyecek bir öncünün gelişini vurguluyor. İsa ve diğerleri bu kehanetin Vaftizci Yahya'nın işinin habercisi olduğunu düşünüyorlardı ---Markos 9:11-13.

MİKA

Kişisel geçmiş

Mika ismi Mikaya kelimesinin kısaltılmış şeklidir ve "Rab'be benzeyen kimdir?" anlamına gelir. Bu ismin daha uzun biçimi (İbranice metinde) Yeremya 26:18'de geçmektedir. Mika 7:18'de onun ismiyle bir kelime oyunu yapılıyor. "Kötülüğü affeden ve elindekilerin geri kalanlarının isyankar eylemlerini görmezden gelen, senin gibi bir Tanrı kimdir?"

Mika, Yeruşalim'in yaklaşık 40 kilometre güneybatısındaki Gat yakınındaki (Mika 1:14) Moreşet kasabasındandı (Mika 1:1). Burası Yahuda ve Filist sınırında verimli bir tarım alanıydı. Deniz Ovası'na ve Mısır'a giden ana yol olduğundan ordular ve ticari kervanlar bu bölgeden sık sık geçiyordu. "Bundan dolayı genç peygamber kendi zamanında meydana gelen büyük olayları öğrenme fırsatına sahip oldu" (Hester, The Heart of Jewish History).

Ailesi ve ev hayatı hakkında hiçbir şey bilinmiyor. Ancak Amos gibi (memleketi Tekoa sadece 27 mil uzaktaydı) Micah da taşralı bir adamdı. "Kitabından Micah'ın hem halka hem de toprağa yakın yaşadığı ve her ikisine de güçlü bir sempati beslediği tahmin edilebilir. Moresheth, cesur ve bağımsız düşünceye sahip adamlar yetiştirecek kadar Kudüs'ten ayrılmıştı" (Homer Hailey). "Babasının adı verilmemiştir ve ailesinin mütevazı bir kökene sahip olduğu sonucuna varıyoruz" (Gleason Archer).

Mika, İşaya, Amos ve Hoşea'nın çağdaşydı. Hatta bazıları onun Yeşaya peygamberin öğrencisi olabileceğini bile öne sürmüştür -- onların iki peygamberlik kitabında kesinlikle birçok benzerlik vardır (Yeşaya 2:2-4 ve Mika 4:1-3 neredeyse aynıdır). "Ancak Mika, kırsal alanda hizmet veren kırsal bir peygamberdi; şehirde yetişen İsaiah ise kehanet çabalarını Kudüs halkına ve sarayına adadı" (Schultz, The Old Testament Speaks). "Dolayısıyla uluslararası politikayla çağdaşı İsaiah kadar yakın temas içinde değildi. Onun bakanlığı özellikle sıradan insanların ve zengin ve vicdansız toprak sahibi soylular tarafından sömürülen tarım alanlarındaki köylülerin acılarıyla meşguldü" (Okçu). "Micah yoksulların ve mazlumların peygamberiydi" ... "insanlık dışı yöneticilerin ve zamana hizmet eden dindarların yozlaşmasına ve kalpsizliğine öfkelenen birinin cesur ve korkusuz ruhunu" sergiliyordu (Hailey).

Tarih

Mika 1:1, kehanetlerini uzun bir zamana yayar: Kral Yotam (MÖ 750-731), Kral Ahaz (MÖ 736-715) ve Kral Hizkiya'nın (MÖ 715-686) hükümdarlıkları sırasında... bunların hepsi güneydeki Yahuda krallığının krallarıydı. "Yeremya 26:18-19'dan, Hizkiya'nın hükümdarlığı sırasındaki ciddi uyarılarının ciddiye alındığını ve hükümetin sponsorluğunda gerçekleşen canlanmaya önemli bir katkıda bulunduğunu öğreniyoruz" (Archer).

Mika'nın aktif hizmeti yaklaşık 50 yıllık bir dönemi kapsamış olsa da, "kaydedilen peygamberlik niteliğindeki kehanetlerin büyük kısmının MÖ 725-710 döneminde söylenmiş olması muhtemel görünüyor" (Zondervan's Pictorial

Encyclopedia). Diğer kaynaklar, Kral Jotham'ın hükümdarlığı sırasındaki çalışmalara izin vermek için bu rakamı MÖ 735-710 olarak revize ediyor.

Bu kitabın onlarca yıllık bir süre boyunca bildirilen kehanetlerin bir derlemesi olduğu oldukça açıktır. "Bu, farklı zamanlarda, farklı durumlarda verilen ve büyük olasılıkla oldukça uzun bir süreyi kapsayan, kehanet adı verilen bir dizi mesajdır. Micah'ın söylediklerinden bir anlam çıkaracaksak, bunu anlamak önemlidir" (Stuart Briscoe).

Tarihsel arka plan

Bu dönemin tarihine ilişkin İncil metinleri şunlardır: II. Krallar 15-20; II Tarihler 27-32; İşaya 36-39. Mika, "öncelikle Yahuda ile ilgilenmesine rağmen" hem kuzey hem de güney krallıklarıyla (İsrail ve Yahuda) konuşuyor.

Kuzeydeki İsrail krallığı yakında Asur'un eline geçecekti. Bu, MÖ 722'de, muhtemelen yıkımın yaklaştığı uyarısından sonraki on yıl içinde meydana geldi (Mika 1:6). Güneydeki Yahuda krallığı, uzun yıllar boyunca bir "Asur vasal devleti" haline gelecek ve Asur'a ağır bir haraç ödemek zorunda kalacaktı.

Kral Hizkiya sonunda bu Asur yanlısı politikayı terk etti (II. Krallar 18:7, 19-20) ve Sennacherib Yahuda'yı işgal etti (M.Ö. 701), ancak Rab onları devirip geri püskürttü. Hizkiya daha sonra bazı geniş dini reformlar başlattı.

Bu süre zarfında Micah çalıştı. Ayrıca Yahuda'nın Babil'e düşeceğini ve daha sonra yeniden eski durumuna getirileceğini de önceden bildirdi (Mika 4:10). Ancak bu uzun bir süre gerçekleşmeyecekti (yaklaşık 125 yıl sonra), bu nedenle insanlar tarafından pek ciddiye alınmadı.

Mika'nın mesajının büyük bir kısmı Kral Ahaz'ın zamanına denk gelebilir. "Kitabın tamamına yansıyan yozlaşmış ve putperest koşullar, Ahaz'ın günlerinde ahlakın ve dinsel ilginin düşük seviyedeki gerilemesiyle ilişkili olabilir" (Schultz, The Old Testament Speaks). O dönemde "Sosyal ve ahlaki açıdan Yahuda karanlık bir tablo çiziyordu" (Hailey). Zenginler çevrelerindeki insanların topraklarına göz dikti (Mika 2:1-2). Yoksulları soydular (Mika 2:8f). Yozlaşmış iş ahlakı uygulandı (Mika 6:11). Ödül için peygamberlik eden (Mika 3:11) çok sayıda sahte peygamber (Mika 2:11) vardı. Kâhinler de bir ücret karşılığında öğretiyordu (Mika 3:11). Yöneticilere ve yargıçlara rüşvet verilebilir (Mika 7:3).

Halk dindardı ama bu içi boş bir törencilikti. "Din bir şekil meselesi haline gelmişti; tören törenlerinin tüm dini gereklilikleri karşıladığı düşünülüyordu. Dışsal ibadet eylemleri titizlikle yerine getirildiği sürece halkın ilahi iltifat ve korumaya hakkı olduğu yönünde yaygın bir yanlış anlama vardı" (Homer Hailey) . "İnsanlar, Tanrı'nın tüm taleplerinin bu olduğunu düşünerek içten ibadetin yerini boş ritüellerle değiştirdiler. Kendi vicdansız uygulamalarını örtbas etmek için Tanrı'nın adalet standartlarını günlük işlerinden ayırdılar" (The Expanded Open Bible).

Mika'nın Amacı

"Daha yoksul olan işçi sınıfından gelen Micah, zenginlerin adaletsizliklerinin ve açgözlülüğünün son derece farkındaydı. Kendi ulusunun siyasi meseleleriyle ilgilenirken, bu meseleler yalnızca Micah'ın dini ve ahlaki durumuyla bağlantılı olduğu için konuşuyordu. onlara" (Zondervan'ın Resimli Ansiklopedisi). Micah insanların, Tanrı'ya olan gerçek imanın kişisel kutsallık ve sosyal adaletle sonuçlandığını anlamalarını istiyor! O, "gerçek maneviyat ile sosyal etik arasındaki bütünleyici ilişkiyi vurgulamaktadır" (Genişletilmiş Açık İncil). "İbadet ve ahlak birbirinden ayrılmaz. Onlar aynı madalyonun iki yüzüdür" (Jack P. Lewis).

"Uygulamada doğruluğun yerini yeterince fedakarlığın alamayacağını kesinlikle farkındadır" (Schultz, The Old Testament Speaks). "Bu insanlar çok şey söylüyor ve çok az şey yapıyorlar. Tanrı inanç ve davranış arasındaki çelişkiyi gözlemliyor" diyor peygamber, "ve artık buna tolerans göstermeyecek" (D. Stuart Briscoe).

Rabbin senden ne istiyor? Mika 6:8 şu soruyu yanıtlıyor: "Adalet yapmak, iyiliği sevmek ve Tanrı'nın yolunda alçakgönüllülükle yürümek." "Dünya benim Allah'ımla alçakgönüllü bir şekilde yürüdüğümü nasıl bilecek? İnsanlara davranış şeklimden bilecekler. Allah'ları ile alçakgönüllü bir şekilde yürüyenler, toplumda adaletin yerine getirilmesi konusunda tutkulu bir kaygıya ve insanlara karşı davranış konusunda derin bir kaygıya sahiptirler. sevgiyle ve merhametle" (D. Stuart Briscoe).

Mika, Yahuda'yı Yeruşalim'in ve tapınağının yok edilmesiyle özellikle tehdit eden ilk peygamberdir (Mika 3:12). Ayrıca onları peygamberliğin başarısızlığıyla da tehdit ediyor (Mika 3:6-7) --- Tanrı'dan hiçbir söz gelmeyecekti; rehberlik yok! Mika aynı zamanda Mesih'in geleceği şehir olarak Beytullahim'e işaret eden ilk kişidir (Mika 5:2). Hirodes, Mesih'in nerede doğacağını sorduğunda, başrahipler ve yazıcılar bu kehanete atıfta bulundular (Matta 2:4-7). Bu pasaj aynı zamanda kalabalık arasında Mesih'in nereden çıkacağına dair bir tartışma sırasında da gündeme geldi (Yuhanna 7:40-44). Ayrıca Mika 2:12-13; 4:1-8; ve 5:4-5 "Mesih'in tüm dünya üzerindeki adil hükümdarlığının en iyi Eski Antlaşma açıklamalarından bazılarını sunar" (Genişletilmiş Açık İncil). Ve İsa Onikilerle öğretilik hakkında

konuşurken Mika 7:6'dan alıntı yaptı (Matta 10:36).

Micah'ın Kelime Oyunları

"1. bölümün son kısmı (1:10-16), peygamberin bir iletişimci olarak becerisini ortaya koyuyor. Bir kelime oyunu kullanarak, çarpıcı derecede yetenekli bir şair olduğu kadar akıllı bir kumarbaz olduğunu da gösteriyor!" (Briscoe). Bunları İngilizceye çevirme çabaları Moffat ve Phillips'in çevirilerinde görülebilir. Bu, "Micah'ın Asur ordusunun ülkenin kendi bölümünde ilerleyişini anlattığı, Eski Antlaşma'daki en uzun süreli kelime oyunları dizisidir" (Jack P. Lewis).

Örneğin --- Gath (1:10) İbranice anlatmak anlamına gelen kelimeye benziyor, yani sanki "Anlatı Tell City'de söyleme" diyormuş gibi. Ayrıca 1:10'da şöyle yazıyor: "Beyt-le-afrah'ta (toprak evi) kendini toza yuvarla." Zaanan (1:11) "dışarı çıkmak" anlamına gelir, dolayısıyla şöyle diyor: "Çık Şehir'de olanlarınız dışarı çıkmayacaksınız." Vesaire.

"Amerikalı bir vaizin 'Pittsburgh'da yaşamak çukurdur' veya 'Los Angeles meleklerin şehri değildir' veya 'Wisconsin yalnızca Wisconsin-sin olarak telaffuz edilmelidir' dediğini hayal edin. Bu insanların dikkatini çekecekti. Micah mesajını insanlara ulaştırmada sorun yaşıyordu ve bu yüzden onlara ulaşmak için bu dramatik aracı seçti" (Briscoe).

NAHUM

Kişisel geçmiş

Bu peygamberin adı Nahum, "teselli, teselli" anlamına gelir. Bu, "Yahveh'nin tesellisi" anlamına gelen Nehemya kelimesinin kısaltılmış şeklidir. Bu peygamberin adı tüm İncil'de yalnızca bir kez geçer (Nahum 1:1). Onun adı "bir bakıma, Yahuda'nın mazlum ve mazlum halkını rahatlatmayı ve teselli etmeyi amaçlayan kitabın mesajının simgesidir" (Eiselen).

Kendisi "Elkoşili Nahum" olarak tanımlanır. Bazıları bunun babasının adına (Elkoshai) atıfta bulunduğunu ve onun aslında Bethabor'da (Ürdün'ün ötesinde) doğduğunu varsayıyor. Keldani Kutsal Yazıları ona "Beyt-koşi'li Nahum" diyor. Ancak büyük olasılıkla bu isim onun doğduğu yere atıfta bulunuyor. Ancak bu kasabanın kimliği çok tartışmalı. Dört ana teori vardır:

16. yüzyıldan kalma bir gelenek, Elkoş'u Irak'ta, Dicle Nehri üzerindeki Ninova bölgesinin kuzeyindeki Al-Qush ile özdeşleştirir. Nestorius (Konstantinopolis Patriği --- MS 428-431) bu bölgede sözde bir "Nahum mezarı" olduğundan bahsetmişti.

İncil'in Latince Vulgata versiyonunu yazan Jerome (MS 340-420), bunun Celile'de, Ramah yakınında "Elkesi" denilen yerde olduğuna inanıyordu.

Muhafazakar bilim adamlarının çoğu, Elkosh'un güney Yahuda'da (daha sonra "Elcese" olarak anılacaktır) Kudüs ile Gazze'nin ortasında bulunan bir şehir olduğuna inanıyor. "Bu, Nahum'u güney krallığının bir peygamberi yapar ve Yahuda'nın zaferine olan ilgisini açıklayabilir - Nahum 1:15; 2:2" (The Open Bible - Genişletilmiş Versiyon).

Pek çok kişi, "Nahum köyü" anlamına gelen "Kefernahum" (İbranice - Keper-Nahum) şehrinin Elkoş'un yeri olabileceğini ve şehrin adının oradan gelen peygamberin onuruna verildiğini öne sürüyor. Ancak Kefernahum Celile'deydi ve bazıları Yuhanna 7:52'nin bu görüşü çürüttüğünü düşünüyor: "Araştırın ve görün ki Celile'den hiçbir peygamber çıkmayacaktır."

Bu şehrin konumuna ilişkin diğer görüşler şunlardır: Pseudo-Epiphanius'a göre Eleutheropolis yakınlarındaki Yahuda'daydı. Tudela'lı Benjamin (MS 12. yüzyıl), Babil'in güneyinde Nahum'un mezarını gördüğünü iddia etti. Sonuçta Elkoş'un gerçek yerinin bilinmediğini kabul etmek gerekir; ancak Nahum kitabından elde edilen dahili kanıtlara dayanarak bu peygamberin Yahuda'da ikamet ettiği çok muhtemel görünmektedir.

Tarih

Bilim adamları Nahum'un kehanetinin tarihini üç ana düşünceye dayanarak oldukça doğru bir şekilde tarihleyebiliyorlar:

Nahum 3:8-10'da peygamber, Yukarı Mısır'daki Teb şehrinin (No-amon) düşüşünden söz eder. Zaten gerçekleşmiş bir olay olarak görülüyor. Thebes, MÖ 661'de Asurluların eline geçti. Dolayısıyla bu kehanetin bu tarihten sonra yazılmış olması gerekir.

Düşüşünden on yıl sonra Thebes yıkıntılarında yeniden ayağa kalkmaya, yeniden inşa etmeye ve eski ihtişamını yeniden kazanmaya başlamıştı. Eğer Nahum, Thebes'in düşüşünden sonra onun yok edilmesini Ninova'ya bir uyarı olarak kullanmak için çok uzun süre beklemiş olsaydı, bu uyarının etkisi kaybolacaktı. Ninova pekâlâ şunu varsayabilir: Thebes bu kadar çabuk toparlanabiliyorsa, biz de iyileşebiliriz!

Ninova'nın düşüşü gelecekteki bir olay olarak görülüyor. Şehir MÖ 612'de Medler ve Babililer'in sonunda yok etmesiyle düştü. Dolayısıyla kehanetin bu olaydan önce yazılmış olması gerekir.

Nahum, Ninova'dan "güçlü ve eski imparatorluk küstahlığıyla dolu" (Blaklock) biri olarak söz ediyor. Bu, kehanetin Asurbanipal'in (MÖ 668-625) zamanına dayandığını gösteriyor; ulusun gerilemesi ve çökmesi onun halefleri döneminde oldu.

Nahum ayrıca giriş bölümünde hiçbir kraldan bahsetmiyor. Bu, bazılarının, o dönemde Tanrı'nın halkının üzerinde anılmaya değer bir kralın olmadığı sonucuna varmasına yol açtı; bu, pekala Kral Manaşşe (M.Ö. 686-642) olabilirdi. Tüm bu faktörler ve tartışılacak diğerleri, MÖ 655 civarına işaret ediyor gibi görünüyor. Bu, bu kudretli ulusun çöküşünün üzerinden kırk yıldan biraz fazla zaman geçmiş olacaktır.

Tarihsel arka plan

Asur'un acımasız emperyalizmi birkaç yüzyıldır Ortadoğu topraklarının laneti idi. En başından beri "batıya doğru fetih ve dünyaya hakim olma" politikası vardı. Yeryüzündeki en saldırgan, acımasız, zalim ve kötü uluslardan biri olarak görülüyorlardı. "Asur büyük ölçüde saldırgan savaşa yönelik bir ulustu ve gaddarlıkları dillere destandı. Ninova, insanları ve ulusları fetih ve ticaret tutkusunu tatmin etmek için sömürülecek araçlar olarak görüyordu. Asur insanlığa hiçbir hizmet vermek için yoktu" (Willis).

Yunus, MÖ 758 civarında Ninova'ya peygamberlik etti. Bu ulusal bir pişmanlıkla sonuçlandı. Ancak bu fikir değişikliği kısa sürdü. Ninova tövbesinden tövbe etti! Çok geçmeden dünyayı fethetme ve şeytani saldırganlık rotasına geri döndüler. Aşağıda onun "fikrini değiştirdiği" zamandan yıkılışına kadar olan krallarının ve fetihlerinin bir listesi bulunmaktadır:

Tiglath-pileser III (MÖ 745-727) --- Dünyayı fethetme programını başlattı. Batı'yı işgal etti ve kuzey İsrail'de yaşayanların bir kısmını Ninova'nın kuzeyindeki bir bölgeye sürerek sınır dışı etti. Ayrıca yetkisini Yahuda'ya kadar genişleterek onlardan haraç talep etti...II Krallar 15:29; 16:5-18; Ben Chron. 5:6, 26; II Kron. 28:16f; 30:6.

Şalmaneser V (MÖ 727-722) --- Kuzeydeki İsrail krallığının başkenti Samiriye'yi kuşatmaya başladı. Şehir düşmeden önce öldü.

Sargon II (MÖ 722-705) --- Samiriye kuşatmasını tamamladı. Kent MÖ 722'de düştü ve böylece kuzeydeki İsrail krallığının sonu geldi...II Krallar 17:3-6. MÖ 705'te öldürüldü.

Sennacherib (MÖ 705-681) --- Kral Hizkiya (MÖ 728-687) Asur yanlısı politikasından vazgeçti (II Krallar 18:7, 19-20). Sonuç olarak Sennacherib, Yahuda'yı (M.Ö. 701) işgal etti, müstahkem şehirlerini fethetti ve Kudüs'ü kuşattı. Hizkiya'yı "kafeste kuş gibi" Yeruşalim'e kapatmakla övünüyordu. Ancak Rab'bin Meleği bir gecede 185.000 askerini öldürdü ve ordu geri çekildi ...II Krallar 18:13 - 19:36; II Kron. 32:1-31; İşaya 36:1 - 37:38. İki oğlu (Adrammelek ve Şareser) tarafından öldürüldü ve üçüncü oğlu (Esarhaddon) kral oldu...II Krallar 19:37; İşaya 37:38.

Esarhaddon (MÖ 681-668) --- Kral Manasse'yi (MÖ 686-642) yakalayan ve onu kısa bir süreliğine esaret altına alan bu kraldı (II Tarihler 33:10-13). Onları bastırmak amacıyla Mısır'a doğru yürürken öldü.

Asurbanipal (MÖ 668-625) --- Bu kral, MÖ 661'de "No-amon"un (Thebes) düşmesiyle sonuçlanan Mısır seferini tamamladı (Nahum 3:8-10). Asur'un nüfuzunu seleflerinin hepsinden daha ileriye taşıdı. Onun yönetimi altında Ninova dünyanın en güçlü şehri haline geldi. Kayıtlara göre son derece zalim bir adamdı.

Şehir --- Ninova'nın surları neredeyse 8 mil civarındaydı. 100 ft yüksekliğinde ve üç savaş arabasının yan yana binebileceği kadar genişler. Duvarların etrafında, duvarın tepesinden 100 fit daha yüksekte uzanan kuleler vardı. Ayrıca şehrin etrafında 150' genişliğinde ve 60' derinliğinde bir hendek vardı. Ninova'nın şehir içinde 20 yıllık kuşatmaya dayanacak kadar erzakı vardı. Dolayısıyla Nahum'un bu şehrin yıkılacağına ilişkin kehaneti, bölge sakinleri için gerçekten de pek olası görünmüyordu. Aynı zamanda bahçeler, parklar ve hatta hayvanat

bahçeleriyle dolu bir şehirdi. Kraliyet sarayı yaklaşık 100.000 metrekairelik bir alana sahipti ve duvarları kralın zaferlerini gösteren sahnelerle süslenmişti. Her birinde dev taş boğaların nöbet tuttuğu 15 ana kapı vardı.

Assur-etil-ilani ve Sinshumlishir (MÖ 625-620) --- Asurbanipal'in bu iki oğlunun hükümdarlıkları kısa ve etkisizdi. Assur'un hanedan istikrarı azalmaya başlıyordu.

Sin-shar-ishkun (MÖ 620-612) --- Bu Assur-etil-ilani'nin oğluydu. Aynı zamanda Esarhaddon II olarak da biliniyordu. Bu süre zarfında Nabopolassar (MÖ 625-605) kendisini Babil kralı olarak kurdu ve Assur topraklarını ele geçirmeye başladı. MÖ 616'da Babil için Assur'dan tam bağımsızlığını kazandı. MÖ 614'te Cyaxares yönetimindeki Medler, Aşur şehrini ele geçirdi ve halka acımasız bir katliam uyguladı. Daha sonra Medler ile Babilliler ve İskitler arasında bir ittifak kuruldu ve Ninova kuşatması başladı. Kuşatma 3 ay sürdü ve (Babil Chronicle'a göre) sel sularının duvarları aşır askerlerin şehre girmesine izin vermesiyle sona erdi. Bu, şu peygamberlik sözüne göre idi: "Taşan bir sel ile o yerin sonunu getirecek" (Nahum 1:8). Dicle Nehri kıyılarından taşmış ve surları aşındırmıştı. "Bu antik kentlerin duvarları genellikle samanla yoğrulmuş ve güneşte pişirilmiş tuğlalardan oluştuğu için, bir su baskını duvarların kolayca erimesine neden olabilir" (Adam Clarke). Düşman şehre girdiğinde Kral Sin-şar-ışkun karılarını, çocuklarını ve tüm servetini saraya toplayıp ateşe verdi. Yangında hepsi telef oldu.

Asurlulardan birkaçı Harran'da direnmeye ve hükümeti yeniden düzenlemeye çalıştı ancak MÖ 606'da Karkamış savaşında Kral Nebukadnezar tarafından mağlup edildiler. Ninova'nın yıkımı o kadar tamamlanmıştı ki, yaklaşık 200 yıl sonra, Atinalı Ksenophon ve "On Binler" İran'daki karışıklıklarından geri adım atarak bölgeden geçtiklerinde, orada bir şehrin olduğuna dair hiçbir kanıt olmadığını söylediler! Nahum 3:11, 17 onların "gizleneceklerini" ve yerlerinin "bilinmeyeceğini" öngördü. Daha modern zamanlarda bu alan 1842 yılına kadar keşfedilmemişti. Bugün bu alan tarlalarla, yakındaki bir köy için bir su kulesiyle, bir mezarlıkla ve yerel bir çöplükle kaplıdır!

Nahum'un Mesajı

Ninova halkı hızla zalim ve kafir uygulamalarına geri döndü. "Gerçek Tanrı hakkındaki bilgilerini çocuklarına aktarmamışlardı" (Ryrie Study Bible). Tövbelerine tövbe etmişlerdi! Bu nedenle Tanrı, Nahum aracılığıyla bu krallığın tamamen yok edileceğini önceden bildirdi. Bir defasında (Yunus zamanında) onları esirgemişti. Bunu bir daha yapmayacaktı. Nahum, Yunus'un aksine aslında Ninova şehrine gitmiyor; daha ziyade kehanetini uzaktan ilan ediyor. Herhangi bir tövbenin gerçekleşmesi ümidi olmadığı için şehre gitmeye gerek yoktur.

Bu kitap Assur'un çöküşüyle ilgili olmasına rağmen yine de Yahuda'nın yararı için yazılmıştır. Allah sabrını ve tahammülünü göstermiştir; şimdi gazabını gösterecek! Bu kitabın mesajı şu: Her ne kadar Tanrı yavaş gazap etse de, O yine de her zaman "hesaplarını tam olarak öder!" "Tanrı yavaş öfkelenir ve sevgi dolu sevgisi bol olmasına rağmen (Yunus kitabında Ninova'ya yönelik davranışının gösterdiği gibi), O'nun tahammülü kayıtsızlık ya da güç eksikliği olarak yorumlanmamalıdır - Nahum 1:1 -6" (Willis).

Bu aynı zamanda Assur'un zulmüne uğrayan Yahuda halkına da bir teselli mesajıdır. Olaylar nasıl görünürse görünsün Tanrı, halkını unutmaz. Vahiy kitabı bu mesajın mükemmel bir örneğidir. "Tanrı'ya karşı gelen güçler bu kadar sıkı bir şekilde yerleşmişken ve Tanrı halkının titreyen lambası sönme noktasına gelmişken, geride kalanlar için bunu unutmak kolaydır. Nahum, antik Ninova'nın kalıntıları gibi bize Tanrı'nın Kendisinin olduğunu hatırlatır. nihai Hükümdardır SON SÖZÜ O OLACAK!!" (Expozitor'un İncil Yorumu).

"Bazıları Nahum'un Assur başkentinin düşmesi ihtimalini neşeli bir tavırla karşılamasına itiraz etti ve bunu milliyetçi fanatizm ve intikamcı kötülüğün bir göstergesi olarak değerlendirdi. Ancak bu, peygamberin işgal ettiği zeminin yanlış anlaşılmasıdır. Çünkü o bir Tanrı adamıdır, tamamen Rabbin yeryüzündeki davasıyla meşgul biri gibi konuşur. O'nun en içten arzusu, Tanrı'nın insanlık dışı ve acımasız zulmüne karşı, putperestlerin gözünde Kendi kutsallığını haklı çıkarmasını görmektir. -uzun bir süre boyunca tüm tabi ulusları kalpsiz bir vahşetle ayaklar altına alan imparatorluğa meydan okuyan" (Gleason Archer).

JMP Smith onu "çoşkulu, iyimser bir vatansız" olarak tanımlıyor, ancak "kitabının Ninova'nın düşüşüyle ilgili kişisel neşenin kaydı değil, tek bir bireyin dar nefretini ve önyargısını ifade etmesi değil; öfkeli olanın ateşli ifadesidir." insanlığın vicdanı" (Homer Hailey). "Bu harika bir 'Sonunda'" (GA Smith).

"O'nun çığılığı sadece zalim bir düşmanın düşüşü karşısında duyulan sevinç çığılığı değil, aynı zamanda Yehova'nın egemen yönetimine olan imanın çığılığıdır ve O'nun, zamanı geldiğinde seçilmişlerinin intikamını alacağına dair güvenin bir kanıtıdır. Ders Onun güzelce ifade edilmiş ama bir o kadar da korkunç kehaneti, bugün dünyanın pekala dikkate alabileceği bir kehanettir. Peygamber, her şeye gücü yeten Tanrı'nın, bir ulusun hayatta kalabilmesi için doğruluk ve

hakikat ilkeleri üzerine kurulması ve bu ilkeler tarafından yönetilmesi gerektiğine dair ebedi ilkesini ortaya koyar. Zulüm ve kötülüğü yaşama standardı haline getirdiğinde, sonunda bir milleti görünmeyen unutulduğu cehenneme geri döndürecek" (Homer Hailey).

OBADIAH

Kişisel geçmiş

Obadiah adı "Yahveh'nin Hizmetkârı" anlamına gelir (kelimenin tam anlamıyla - "Yehova'ya hizmet eden veya tapınan kişi"). Bu kehanet, Eski Antlaşma'daki en kısa kitap olma özelliğini taşıyor. Eski Antlaşma'da bu adı taşıyan on iki farklı kişi vardır (çok yaygın bir addır), ancak bu diğer kişilerden herhangi birinin bu özel peygamberle özdeşleştirildiğine dair hiçbir belirti yoktur.

Bu kehanetten çıkarılabilecek çok az şey dışında hayatı, geçmişi veya kişiliği hakkında hiçbir şey bilinmemektedir. Onun Yahuda yerlisi olduğu varsayılmaktadır. Diğerleri onun aynı zamanda Kudüs Tapınağına bağlı peygamberler çemberi arasında olabileceğini düşünüyor. Yahudi Talmudu, Obadiah'ın Yahudi olmadığını, daha ziyade Tanrı'nın kendi halkını azarlamak için kullandığı Edomlu bir din değiştiren olduğunu belirtir.

Tarih

Obadiah, Eski Antlaşma'daki en kısa kitap olmasının yanı sıra "bugüne kadarki kehanetlerin en zoru olma özelliğini de taşıyor" (Gleason Archer). Çalışmaları MÖ 845'ten 400'e kadar değişen dönemlere atfedilmektedir. İki önemli teori var:

- **MÖ 585 --- Bu, liberal bilim adamlarının çoğunun savunduğu görüştür. Bu kehaneti Yerusâlim'in Babililere düşmesinden yaklaşık bir yıl sonrâya yerleştirir.**
- **MÖ 845 --- Bu, "19. ve 20. yüzyıl Evanjelic alimlerinin büyük çoğunluğunun" (Archer) savunduğu görüştür. Bu kitapta kehanet, Kudüs'ün Filistliler ve Araplar tarafından saldırıya uğradığı Kral Yehoram'ın (M.Ö. 848 - 841) zamanına (Edomluların muhtemelen işbirliğiyle --- II Krallar 8:20; II Tarihler 21:8-10, 16-17). Bu görüş en olası gibi görünür. (Bu görüşün mükemmel bir savunması için bkz. - A Survey of OT Introduction, Gleason L. Archer, Jr., s. 299-303 ve A Commentary on the Minor Prophets, Homer Hailey, s. 28-29.)**

Edebi İlişkiler

Bu, NT'nin sayfalarında alıntılanmayan yedi Eski Antlaşma kitabından biridir. Bununla birlikte, diğer birkaç Eski Antlaşma kitabıyla bariz ilişkiler vardır. Joel 3 ve Obadiah'da bulunan çok sayıda ifade arasında benzerlik vardır:

- **Şiddet yüzünden - Yoel 3:19 ve Obad. 10**
- **Yaptıklarınız size geri dönecektir - Yoel 3:4-7 ve Obad. 15**
- **Rab'bin günü yakındır - Yoel 1:15; 2:1; 3:14 ve Obad. 15**
- **Siyon Dağı'ndan kaçanlar olacak - Joel 3:17 ve Obad. 17**

Görünüşe göre Yeremya, Obadya'nın çalışmalarına aşinaydı. Jer'i karşılaştırın. 49:7-22 ve Obadya 1-9. "Peygamber Yeremya'nın Obad. 1-9'u okuyup kendi amaçları doğrultusunda uyarladığına dair güçlü kanıtlar vardır" (Archer).

Tarihsel arka plan

Bu kehanet Edom halkına karşıdır. Edomlular Esav'ın torunlarıydı (Yaratılış 36:8-9), İsraililer ise Esav'ın ikiz kardeşi Yakup'un torunlarıydı. Bu nedenle insanlar birbirine çok yakındı.

En başından beri bu iki kardeş arasında bir düşmanlık vardı; bu düşmanlık, kendilerinden gelen uluslara da yayıldı.

- Yakup ve Esav, Rebekah'nın rahminde "birlikte mücadele ettiler" (Yaratılış 25:22). Bir sonraki ayette Rabbimiz ona şöyle der: "Senin rahminde iki millet vardır."
- Yakup'un Esav'dan doğuştan gelen hakkını alması konusunda anlaşmazlık vardı (Yaratılış 25:27-34). Esav ismini bu dönemde aldı *Edom* ("kırmızı" anlamına gelir) --- doğuştan hakkını sattığı yemeğin rengi (Yaratılış 25:30). Edomluların işgal ettiği toprakların çoğu koyu kırmızı kumtaşından oluşuyordu; bu aynı zamanda Esav'ın doğumundaki rengiydi (Yaratılış 25:25).
- Yakup, İshak'ı Esav yerine kendisini kutsaması için kandırdığında çatışma çıktı (Yaratılış 27).
- Yıllar sonra iki kardeşin karşılaşmasıyla sorunlar yaşandı (Yaratılış 32-33).

- İki ulus (Edom ve İsrail) arasındaki çatışma, Mısır'dan Çıkış sırasında, Edom'un İsrail halkının vaat edilen topraklara giderken kendi bölgelerinden geçmesine izin vermemesiyle başladı (Sayılar 20:14-21).
- Bu düşmanlık, Kral Davut'un onları İsrail'e boyun eğdirdiği zamana kadar devam etti (II Samuel 8:14).
- Yehoram'ın hükümdarlığı sırasında Edom isyan etti (II Krallar 8:20-22; II Tarihler 21:8-10) ve kendi kralını kurdu. Obadiah kehanetini Edom halkına bu dönemde, yani MÖ 845 civarında verdi.

Edom halkı sürekli olarak İsrail'e karşı nefretle doluydu. Amos 1:11, bu insanlardan bahsederken şöyle der: "Kardeşini kılıçla takip ederken, bir yandan da şefkatini bastırıldı; öfkesi de sürekli yırtıldı ve öfkelerini sonsuza kadar sürdürdü." Sonuç olarak Malaki 1:3-4, Rab'bin Edomluları tamamen yok edeceğini söylüyor. Onlar, "Rab'bin sonsuza kadar öfkeli olduğu!" bir halk haline gelmişlerdi.

Daha sonraki tarihlerinde Nebati Araplar Edom topraklarını ele geçirdiler ve onları topraklarından sürdüler. Ölü Deniz'in güneyindeki bölgeye kaçtılar ve zamanla *İdumalılar*. MÖ 120 civarında Makabiler'den John Hyrcanus tarafından fethedildi ve birçoğunu sünnet olmaya ve Musa Kanunu'nu kabul etmeye zorladı.

İsa Mesih'in yargılanması sırasında, son karşılaşmayı görüyoruz: İsa (Yakup'un soyundan gelen), Kral Herod'un (Esav'ın soyundan gelen) önünde duruyordu.

"MS 100'e gelindiğinde Edom halkı tarihin içinde kaybolmuştu" (Homer Hailey). "Bugün Edom bölgesinde seyahat ederseniz, en çıplak vahşi doğadan ve en yalıtılmış boşluktan başka bir şey bulamazsınız ... burası dünyadaki en zorlu, terk edilmiş noktalardan biridir" (Briscoe). "Sanki hiç var olmamış gibi olacaklar!" (Obad. 16)

fırsat

Kudüs şehri Filistliler ve Araplar tarafından saldırıya uğramıştı. Şehir basıldı ve yağmalandı. İsyan halindeki Edom, işgalci güçlerin yanında yer aldı ve ganimetlerden pay aldı (Obad. 11). İsrail'in başına gelen talihsizlikten övündüler (Obad. 12-13) ve yıkımdan kaçanları öldürdüler ya da hapse attılar. (Obad. 14)

Mesaj

Bu kitap iki ana tema etrafında yapılandırılmıştır:

1. Edom'un yok edilişi --- aynı zamanda Esav ve Teman olarak da anılır

2. Yahuda'nın haklı çıkarılması — aynı zamanda Yakup, Yeruslaim ve Siyon Dağı olarak da anılır

Özellikle Yakup ve Esav isimlerinin yanı sıra "kardeşin" gibi ifadelerin kullanılması, bu iki millet arasındaki kan bağına dikkat çekmektedir. "Hem Obadya'nın Edom'u suçlamasına hem de Yahuda'nın yeniden kurulmasının gerekliliğine yol açan şey bu bağların ihlalidir" (Expositor's Bible Commentary).

Obadiah'ın Büyük Dersleri

John Calvin bir keresinde Obadiah'ın kısa olması nedeniyle daha uzun kehanet eserleri kadar "çok sayıda vaaz içermediğini" belirtmişti. Bu doğru olsa da yine de bu kitaptan çıkarılacak çok sayıda ders var. Örneğin --- kişi "kötülüğün ganimetini" paylaştığında, suçun azmettiricisi olmasa bile, "uzak durarak" "onlardan biri gibi" olur. (Obad. 11).

- Birisi (hatta bir ulus) bir başkasına karşı adaletsiz, zalim ve sert davranırsa...özellikle de kardeşse...cezalandırılacak ve haksızlığa uğrayanın intikamı alınacaktır.
- Bir halk ne ekerse, bir halk da öyle biçer! "Aldanmayın, Tanrı ile alay edilmez; çünkü insan ne ekerse onu biçer!" (Gal. 6:7). Edomlular İsrailoğullarını yok etmeye çalıştılar ve kendileri de yok edildiler. (bkz. Obad. 15)
- Obadiah, bir ulusun yenilmez olduğu fikrinin bir yanılısına olduğunu açıkça ortaya koyuyor! Edom kendini o kadar güvende hissediyordu ki kimsenin onları yok edemeyeceğine inanıyorlardı. Kayalıkların arasına gizlenmiş ve yalnızca dar geçitlerle ulaşılabilen koca şehirler inşa ettiler; bir dağın yamacından oyulmuş ünlü Petra şehri Edom'daydı. Ancak güvenlikleri yanlış yerleştirilmişti. Tanrı onları yok edeceğini söyledi ve tarih bunun nasıl gerçekleştiğini gösteriyor.

- Halkın kibirli ve kibirli olması onların kendilerini kandırmalarına yol açtı. "Kaya kovuklarında, meskeninizin yüceliğinde yaşayan, yüreğinizde 'Beni yeryüzüne kim indirecek?' diyen sizler, kalbinizin kibri sizi aldattı" (Obad. 3) . Cevap bir sonraki ayettedir --- "'Seni oradan indireceğim' diyor Rab."
- Edomlular kendi gözlerinde bilge olmuşlardı. Bütün cevaplar onlardaydı; hiçbir şeye ihtiyacı yoktu; Tanrı resmin dışında bırakılmıştı. Eski Antlaşma'da herhangi bir Edom dininden ya da herhangi bir Edom tanrısından söz edilmiyor. "Edomluların bir tanrıya bağlılığı yoktu. Bu, pek çok bilim insanının bu sıra dışı insanların kendi kendine yeten, kibirli ve kendilerinden memnun olduklarına ve herhangi bir tanrının adını bile anmayacaklarına inanmalarına yol açtı. Onlar tüm cevapları kendilerinin bildiklerine inanıyorlardı!" (D. Stuart Briscoe)
- Rab'bin Krallığı her zaman eninde sonunda galip gelecektir (Obad. 21 --- "Ve krallık Rab'bin olacaktır").
- Edom'un en büyük günahı "kardeşlik eksikliğinin açık bir göstergesiydi" (Jack P. Lewis). Edom, kardeş bir ulusun talihsizliğine seyirci kalıp keyifle bakıyordu. "Felaketlere sevinen cezasız kalmayacaktır." (Özd. 17:5)
- Tanrı, Kendisine yönelmek isteyenlere bir kaçış yeri sağlar: Siyon Dağı. (Obad. 17)

ZEKARYA

Kişisel geçmişi

Zekeriya adı (İbranice: Zekar-yah) "Yahveh hatırladı" anlamına gelir. Bu çok yaygın bir İbranice isimdir. İncil'de bu isimde neredeyse 30 farklı erkekte bahsediliyor, "Muhtemelen Rab, ebeveynlerin bir erkek bebek için dualarını hatırladığı için." (Gleason L. Archer, Jr.)

Zech. 1:1 onun Berekya'nın oğlu ve İddo'nun torunu olduğunu gösterir. İddo, Zerubbabel'in önderliğindeki grupta Yeruşalim'e dönen kâhinlerden biriydi (Neh. 12:4, 16; Ezra 5:1; 6:14). Zekeriya Zerubbabel'in yönetimi altında geri dönenlerden biriydi ve dönüş zamanında o zaten bir rahipti (Neh. 12:16). Aynı zamanda büyük olasılıkla o zamanlar sadece genç bir adamdı (İbranice: na'ar). (Zek. 2:4). Muhtemelen Babil'de doğmuştu ve sürgünler Yeruşalim'e döndüklerinde belki de yeni kâhin olmuştu.

Yahudi geleneğine göre Büyük Sinagog'un kurucuları Haggai, Zekeriya ve Malaki'dir. Yunanca Eski Ahit (Septuagint) ayrıca Zekeriya ve Haggai'nin birçok Mezmurun ortak yazarları olduğunu belirtir (Haggai hakkındaki bu dizideki çalışmaya bakınız).

Matta 23:35 ve Luka 11:51'de İsa, "tapınak ile sunak arasında öldürülen" "Berekya oğlu Zekeriya"dan söz eder. (NOT --- Yehoyada'nın oğlu Zekeriya adında başka bir rahip de tapınağın avlusunda öldürüldü (II Tarihler 24:20-22). Bazıları İsa'nın ya da bazı yazıcıların yazdığını iddia ediyor. İncil metninin bir kopyası bu iki adamın kafasını karıştırdı. Diğerleri onların benzer kaderlere maruz kalan iki ayrı adam olduğunu iddia ediyor.)

"Bugüne kadar Zeytin Dağı'nın eteğinde peygamber Zekeriya'ya ait olduğu iddia edilen bir mezar gösteriliyor. Diğerleri onun Kudüs'ten 150 mil uzakta, Bethariah denilen bir yere gömüldüğünü iddia ediyor" (Adam Clarke) . Zekeriya "'sanatçı ruhuna ve kahin gözüne' sahip peygamber olarak anılmıştır." (HI Hester, The Heart of İbrani Tarihi)

Tarih

Zech'e göre. 1:1 Bu peygamber, çağdaşı Haggay'ın işine başlamasından iki ay sonra peygamberlik etmeye başladı (bkz. Haggay 1:1). Bu, Zekeriya'nın peygamber olarak görevinin başlangıcının MÖ 520'nin Kasım ayına denk geldiğini gösteriyor. Zekeriya 7:1'den Zekeriya'nın en az iki yıl daha peygamberlik ettiğini biliyoruz. Bununla birlikte, 9-14. Bölümler tarihsizdir ve çeşitli üslup farklılıkları ve dahili kanıtlar nedeniyle, "bu mesajın Tapınağın adanmasından sonra verilmiş olması muhtemeldir. Muhtemelen bu, Zekeriya'nın peygamberlik kitabının daha sonraki bir dönemindeki mesajını temsil etmektedir." kariyer." (Schultz, Eski Ahit Konuşuyor)

Not--- Zekeriya'nın 9-14. bölümleri yazdığına inanmayanlar var. Bununla ilgili iki ana teori şunlardır:

Sürgün Öncesi Teorisi, bu bölümün sürgünden önce, muhtemelen Yeremya tarafından yazıldığını ileri sürer.

İskenderiye Sonrası Teorisi, Büyük İskender'in zamanından (MÖ 356 - 323) sonra bilinmeyen bir yazar tarafından yazıldığını ileri sürer. Zech'te Yunanistan'a yapılan atıf nedeniyle bu, bazıları tarafından gerekli görülüyor. 9:13. Ancak Keil, "kitabın tamamının yazarlık birliğine aykırı olan bu tür sonuçların yanlış yorumlara ve yanlış anlamalara dayandığını" belirtiyor.

Tarihsel arka plan

Tarihsel arka plana ilişkin bir tartışma için bu dizideki Haggai hakkındaki çalışmaya bakın. Haggai "ikinci Tapınağın temelini atılması için ilk itici gücü sağladı, Zekeriya ise kehanet dolu kehanetleri aracılığıyla restore edilen teokrasiyeye daha büyük bir manevi boyut vererek projenin tamamlanmasına maddi olarak yardımcı oldu. Çağdaşı Haggai ile birlikte bunu yapması için çağrıldı. teokrasiyeyi yeniden canlandıracak, onu gerçek görevine geri çağırarak ve Tanrı'nın dünyada yaşayan tanığı olarak kaderine doğru onu yönlendirecek bir tür manevi liderlik." (Zondervan'ın İncil'in Resimli Ansiklopedisi)

Zekeriya "teokrasinin ideallerine yönelik gayretin çok düşük bir seviyeye ulaştığı bir zamanda kehanet etmeye başladı." "Haggai'de olduğu gibi Zekeriya'nın öncelikli kaygısı, geri dönen topluluğun yaşamında ruhi önceliklerin belirlenmesiydi." Zekeriya "kült formalizminin içerdiği tehlikeleri" gördü; "Teslimiyetin, tövbenin ve günahın arınmanın İlahi bereketin dökülmesinden önce gelmesi gerektiğini" fark etti; ve "teokrasinin refahı, antlaşma halkı ile onların Tanrısı arasındaki uygun ilişkiye bağlıydı." (Zondervan'ın İncil'in Resimli Ansiklopedisi)

Kitabın Karakterizasyonu

"Zekeriya, on iki küçük peygamberin en uzununu ve en belirsizidir" (Adam Clarke). "Eski ESKİ kitaplar arasında yorumlanması en zor olanıdır" (Homer Hailey). Zekeriya "ESKİ Antlaşma'nın tüm yazıları arasında en Mesihsel, en gerçek anlamda kıyametle ilgili ve eskatolojik olanıdır" (Robinson). "Zekeriya, Mesih hakkında İşıya dışındaki diğer peygamberlerden daha fazlasını öngördü" (Ryrie Study Bible). "Eski Antlaşma'nın hiçbir peygamberi, Mesih umuduyla bu kadar ilgilenmez ya da Mesih'in gelişiyi ilgili daha spesifik öngörülerde bulunmaz." (Açık İncil)

"Zekarya, Yeni NT'nin Mesih tasviri üzerinde diğer küçük peygamberlerden daha büyük bir etkiye sahiptir" (Jack P. Lewis). O'nun ilk gelişiyi ilgili kehanetler vardır --- 3:8; 9:9, 16; 11:11-13; 12:10; 13:1, 6-7 ve O'nun ikinci gelişiyi ilgili kehanetler vardır --- 14. bölüm. "Mesih, iki gelişinde hem Hizmetkar hem de Kral, İnsan ve Tanrı olarak tasvir edilir." (Genişletilmiş Açık İncil) Aşağıdakiler Zekeriya'nın Mesih'le ilgili açık öngörülerinden birkaçıdır:

Rabbin Meleği --- 3:1

Yedi gözlü taş --- 3:9

Adil Dal --- 3:8; 6:12-13

Kral/Rahip --- 6:13

Alçakgönüllü Kral --- 9:9-10

Temel taşı, çadır kazığı ve savaşın yayı --- 10:4

Reddedilen ve bir köle fiyatı olan 30 şekel gümüşe satılan İyi Çoban --- 11:4-13

Delinmiş olan --- 12:10

Temizleyici çeşme --- 13:1

Terk edilmiş, aşık olmuş Çoban --- 13:7

Gelecek Yargıç ve Adil Kral --- bölüm 14

Jack Lewis şunu belirtiyor: "Zekarya Yeni Antlaşma üzerinde başka etkilerde de bulundu. Herkesin komşusuna gerçeği söylemesi yönündeki talebi Pavlus tarafından da dile getirildi (Zek. 8:16; Efes. 4:25). Vahiy kitabının okuyucusu ayrıca burada o yazarın kullandığı bazı resimlerin öncüllerini bulabilirsiniz." Örneğin:

Dört atlı --- Zech. 6:1-8; Vahiy 6:1-8

İki zeytin ağacı --- Zech. 4:3f; Vahiy 11:4

Şamdan ve yedi göz --- Zech. 4:2-10; Rev. 1:12f

Zekeriya'da Şeytan, insanların başarısızlıklarını Tanrı'nın dikkatine sunan suçlayıcı olarak görünür - Zech. 3:1f; bkz. Ben Chron. 21:1; Eyüp 1:6f; 2:1f.

Homer Hailey şunu belirtiyor: "Zekeriya kendisinden önceki peygamberlerden üç noktada farklıdır:

1. İlahi iletişimin bir aracı olarak vizyonlara önem verir. Amos Kitabında görümlerin yer aldığı doğrudur, ancak Zekeriya'dakilerle orantılı değildir.

2. **Melek arabuluculuğu** mesajında önemli bir yer tutar. Kitabın özellikle ilk altı bölümünde melekler göze çarpıyor.

3. **Kıyamet sembolizmi** görümlere girmek bu peygamberin yazılarının bir başka göze çarpan özelliğidir."

"Peygamber, nihai zaferin İlahi işbirliğine ve insanların Allah'ın İlahi İradesine teslim olmasına bağlı olduğu gerçeğini görüyor ve vurguluyor" (Homer Hailey). "Bu Küçük Peygamberin bu tür pasajlarının ilk Hıristiyanların vaazları ve inançları açısından önemini abartmak imkansızdır!" (Açık İncil)

ZEFANYA

Kişisel geçmiş

Zephaniah (İbranice - Tsephan-yah) adı "Yahveh gizler" veya "Yahveh gizler" anlamına gelir. "Zefanya'nın, Kral Manaşşe'nin saltanatının son döneminde (M.Ö. 695 - 642) doğduğu anlaşılıyor. Adı, Manaşşe'nin gaddarlıklarından 'saklandığı' anlamına gelebilir" (Genişletilmiş Açık İncil). Bu kralın saltanatının niteliği için bkz. II. Krallar 21:1-18 ve II. Tarihler 33:1-20.

"Peygamberlik kitapları arasında yalnızca Zephaniah, yazar hakkında uzun bir soy bilgisi notu sergiler" (Expositor's Bible Commentary). "Onun şeceresi, olağan peygamberlik soyağacından çok daha uzundur ve dört neslin izini sürer" (New Layman's Bible Commentary). Zeph. 1:1, onu Hizkiya adındaki bir adamın büyük-büyük-torunu olarak tanımlar; birçok bilim adamı onun iyi kalpli Kral Hizkiya (M.Ö. 715 - 686) olduğunu düşünür ve dolayısıyla bu peygamberin kraliyet soyundan geldiğini düşünür. Ancak diğerleri, Kral Hizkiya'nın günlerinden Tsefanya'nın doğumuna kadar zaman yetersizliği nedeniyle bunun mümkün olmadığı konusunda ısrar ediyor. Onun Yeruşalim'den "burası" olarak bahsetmesi (Zef. 1:4), Yeruşalim'in onun evi olduğunu gösteriyor gibi görünüyor. "Şehrin koşullarıyla ilgili bilgisi (Zeph. 3:1f) bu noktayı daha da doğruluyor." (Homer Hailey)

"Halkın günahlarına yönelik sert suçlamaları ve tövbe için duyduğu ateşli çığlıklar ona 'püriten' adını vermiştir" (Hester, The Heart of İbrani Tarihi). "Zef. 1:12'den bir ipucu olarak, Orta Çağ sanatçıları Zefanya'yı düzenli olarak, günahkarları cezalandırmak için Yeruşalim'i arayan lambalı adam olarak tasvir ettiler." (Jack P.Lewis)

Bu birkaç gerçek ve varsayım dışında bu peygamber hakkında hiçbir şey bilinmemektedir.

Tarih

Zeph. 1:1, bu kehanetin Kral Yoşiya'nın (M.Ö. 640 - 609) günlerine tarihlendiğini belirtir. Bunun yazıldığı dönemde Yahuda'nın düşük ahlaki ve dini durumundan, bu kehanetin MÖ 621'deki büyük dini reformdan önce geldiği sonucu çıkarılabilir. (II Krallar 22-23; II Tarihler 34-35)

Ayrıca Zeph. 2:13, Ninova'nın düşüşünün (MÖ 612'de meydana gelen) hala gelecekte bir olay olduğunu açıkça ortaya koyuyor. "Çalışmasının muhtemel tarihi olarak MÖ 630 ile 625 arası bir tarih önermek yanlış olmaz. Eğer MÖ 626 kabul edilirse, Yeremya ve Tsefanya'nın hizmetleri aynı yıl başlamış demektir." (Homer Hailey)

Tarihsel arka plan

Manaşşe (MÖ 695 - 642) ve Amon'un (MÖ 642 - 640) hükümdarlıkları sırasında güneydeki Yahuda krallığı şaşkıncı ahlaki ve ruhsal derinliklere battı. Bu iki kral Asur'un sadık tebaası olarak kaldı ve Kral Hizkiya'nın başardığı tüm iyilikleri mahvetmeye çalıştı. Ancak MÖ 640 yılında, henüz 24 yaşındayken, Kral Amon, hizmetkarları (II Krallar 21:23; II Tarihler 33:24) ve 8 yaşındaki oğlu Josiah tarafından öldürüldü. kral yapıldı (II Krallar 21:24 - 22:2; II Tarihler 33:25 - 34:2). Yoşiya, Yahuda'da hüküm süren son iyi kraldı. MÖ 609'da, henüz 39 yaşındayken öldüğünde, Yahuda'nın yıkımına ve Babil Esaretine (MÖ 586) kadar yalnızca 23 yılı kalmıştı.

Yoşiya 16 yaşındayken "babası Davut'un Tanrısını aramaya" başladı (II Tarihler 34:3). 20 yaşındayken "Yahuda ve Yeruşalim'i kutsal olmayan ve kötü olan her şeyden temizlemeye" başladı (II Tarihler 34:3f). Onun reformları, Yahuda'da hüküm süren herhangi bir kralın giriştiği reformların en kapsamlısıydı.

Birkaç yıl sonra (M.Ö. 621) rahip Hilkiyah, Musa Kanununun kayıp kitabını keşfetti ("İncil o kadar uzun süre rafta bırakılmış ve göz ardı edilmişti ki kimse onun nerede olduğunu bile hatırlamıyordu - hatta umurunda!"). Yoşiya bunun ne olduğunu ve önemini anlayınca, ülkesinin en büyüğünden en küçüğüne kadar tüm halkı bir araya topladı ve onlara Ahit Kitabı'nı okudu (II Tarihler 34:29-30). Daha sonra tapınak temizlendi ve benzeri bir süredir görülmemiş bir Fıfış kutlandı (II Tarihler 35). Yoşiya ayrıca Asurlulardan bağımsızlığını kazandı ve kuzeydeki İsrail krallığından ele geçirdikleri toprakların bir kısmını geri almaya başladı.

Kuşkusuz, Tsefanya'nın kehaneti ve işi Yoşiya üzerinde etkili olmuştur ve reformların kurumuyla da pekâlâ ilgisi olmuş olabilir - ve eğer Yoşiya ve Sefanya gerçekten akrabaysa (her ikisi de Kral Hizkiya'nın soyundan geliyorsa), bu peygamber muhtemelen genç kral üzerinde büyük bir erişime ve etkiye sahipti.

Sefanya aynı zamanda Rabbin Gün'ünün geleceğini de öngörüyor. Her ne kadar reformlar yapılmış olsa da, kısa bir süre sonra (Josiah'ın ölümünün ardından) halk eski kötü yollarına geri dönecekti. Bu nedenle Zefanya, ufukta görünen bir ulusun yaklaşmakta olan felaketine karşı uyarıda bulunuyor. Bu ulus Babil'di! "Zefanya'nın Rabbin Günü, nihai hüküm

günü kavramının şekillenmesinde önemli bir rol oynar" (Jack P. Lewis). "Zephaniah bu ifadeyi diğer peygamberlerden daha çok kullanıyor" (Expositor's Bible Commentary). Zeph. 3:9-20 "Rab'bin gününün başka bir yönünden söz eder: Yargının tamamlanmasından sonra bu bereketli bir gün olacak. Geriye kalan adil bir kişi hayatta kalacak ve Yahudi olsun, Yahudi olsun O'na yakaran herkes kutsanacak." (Genişletilmiş Açık İncil). İsa iki kez Sefanya'dan söz etti: Matta 13:41 (Zef. 1:3) ve Matta 24:29 (Zef. 1:15). Bu pasajların her ikisi de Mesih'in ikinci gelişiyle ilişkilidir.

"Mısır Firavunu Necho, Asur'un Haran'da Babillilere karşı savaşmasına yardım etmeye kararlıydı ve ordusuyla birlikte kuzeye yürüdü (M.Ö. 609). Josiah, kuvvetlerini Firavun Necho'nun yoluna atarak Megiddo'da onu durdurmaya çalıştı. Başarılı oldu. Mısır ordusunun Harran'a ulaşmasını engelledi, ancak savaşta öldürüldü. Dört yıl boyunca Mısır Yahuda'ya hakim oldu, ancak Firavun Necho, MÖ 605'te Nebuchadnezzar (Babil Kralı) tarafından Karkamış'ta mağlup edildi. Tarihte Josiah'ın liderliğindeki Yahuda, Megiddo'da Mısır'a karşı savaşarak Babillilere yardım etmeye çalışmıştı. Babil'e yardım etme mücadelesinde kralını teslim eden krallık, daha sonra Yahuda'ya yardım etmeye çalıştığı ulusun bir tebaasıydı. Babil tarafından yok edilecek." (Homer Hailey)

Rabbin Günü

Bu kitabın ana mesajı Rab'bin Günü'dür; bir yargı günüdür. Bu, bir terör günü olarak görülüyor çok yakında tüm yaratılışın üzerine günahın cezası olarak düşecek bir gün olarak görülüyor. Bu, yıkımın kasvetli bir tablosu, ama bunun bir kalıntısı da olacak. "Bu, sadıklar için bir kurtuluş günüdür" (Hailey), aynı zamanda sadakatsizler için de yıkımdır.

George Adam Smith, The Book of the Twelve Prophets (Cilt 2, s. 48) kitabında bu kehanetin ruhunu çok iyi özetlemiştir: "Eski Ahit'te bundan daha sıcak bir kitap yoktur. Ne çiy, ne çimen, ne ağaç, ne de İçinde her çiçek yaşar, ama her yerde ateş, duman ve karanlık, sürüklenen samanlar, harabeler, ısrırgan otları, tuz çukurları ve ıssız sarayların pencerelerinden bakan baykuşlar ve kuzgunlar var."

VASIYETLER ARASINDAKİ DÖNEM

Giriş: Malachi'den ayrıldığımız andan itibaren Yeni Ahit'in açılış satırlarının üzerinden yaklaşık 400 yıl geçti. Bu dönemde pek çok önemli tarihi olay ve geçiş yaşanır. Bu koşullar bir araya geldiğinde İsa Mesih'in gelişi için "tam olarak doğru zamanı" oluşturur. (çapraz başvuru Roma 5:6)

Ama önce vasiyetnameler arasındaki dönemde Yahudilere ve tüm Akdeniz dünyasına ne oldu?

I. Babil İmparatorluğu

Cevap: Kral Davut'un hükümdarlığından sonra aşağıdaki önemli olaylar meydana geldi:

1. Oğlu Süleyman MÖ 970 yılında kral olur.
2. MÖ 930'da Süleyman'ın ölümü üzerine krallık bölündü.
 - A. Kuzey Krallığı (yani İsrail), Yeroboam'ın önderliğindeki on kabileden oluşuyordu.
 - B. Güney Krallığı MÖ 606'da Babil'e düşer.
 - [1] Daniel ve diğerleri Babil'e götürüldü. (Daniel 1:1-7)
 - [2] Daha sonraki sürgünlerde (MÖ 597 ve 586) başka esirler de alındı.
3. Tıpkı Yeremya'nın kehanet ettiği gibi Yahuda, esir alındıktan 70 yıl sonra, M.Ö. 536'da evine döndü.

B. Yetmiş yıllık Babil esareti sırasında Yahudilikte birçok kalıcı, önemli değişiklik meydana geldi.

1. Sinagog, ibadet ve eğitimin baskın yeri haline geldi.
2. Yazıcı, en büyük ruhsal etkiye sahip kişi olarak rahibin yerini aldı.
3. Babil'e sürgün aynı zamanda diasporayı da yarattı; Yahudilerin çoğu Filistin'e geri dönmediği için Yahudiler dağıldı.

II Med-Pers İmparatorluğu

A. Kral Cyrus'un yönetimindeki Pers, MÖ 539'da Babil'i fethetti.

B. MÖ 536'da Cyrus, Yahudilerin evlerine dönüp Tapınağı yeniden inşa etmelerine izin veren bir kararname yayınladı.

C. Daha sonraki bir Pers Kralı (Xerxes veya Ahasuerus), Tanrı'nın halkını kurtarmak için kullandığı İbrani bir kadınla (MÖ 480) evlendi. (bkz. Esther)

D. Yine bir başka Pers Kralı - Antaxerxes I - daha fazla Yahudinin anavatanlarına dönmesine izin verdi.

1. Ezra bu gruptaydı ve büyük bir Kanun öğretmeni oldu. (çapraz başvuru Ezra 7-10)
2. Nehemya MÖ 445'te geri dönüp Yeruslaim'in duvarlarını yeniden inşa etme iznini aldı.

E. Yahudiler geri döndükçe, onların yokluğunda bu topraklara yerleşen insanlar arasında, Yahudi olmayanlarla evlenen Yahudiler olan Samiriyeliler arasında düşmanlık büyüdü.

F. Ezra, Nehemya ve peygamber Malaki'nin yeniden canlanması gerçekleşti.

G. Bu bizi Eski Ahit'in sonuna (yaklaşık MÖ 400) götürür.

H. Pers, Yunan imparatorluğunun gelişine kadar dünyanın ana gücü olmaya devam etti.

III. Yunan İmparatorluğu

C. Yunan imparatorluğunun peygamber Daniel tarafından önceden bildirilmesine rağmen (çapraz başvuru Daniel 2), onun hakimiyet zamanı kutsal yazılara yansıtılmamıştır.

B. Makedonyalı Philip'in Yunan şehir devletlerini tek bir yönetim altında birleştirmeyi başararak Yunanistan iktidara geldi.

1. MÖ 359'dan MÖ 336'ya kadar hüküm sürdü.
2. Ancak oğlu tarihin en ünlü dünya liderlerinden biri oldu.

C. Büyük İskender M.Ö. 336'da babasının yerine geçti ve on üç yıl hüküm sürdü.

1. İskender askeri bir dehaydı.
2. Aristoteles'ten ders alarak dünyayı fethetme ve Yunan kültürü altında birleştirme fikriyle meşguldü.
3. Milletler milletler düştükçe, Yunan mimarisi, Yunan sporları, Yunan dili, Yunan gelenekleri vb. Akdeniz dünyasına yayıldı.
4. İskender ve birlikleri MÖ 332'de Filistin'i fethetti.
 - A. Yahudiler hiçbir askeri direniş göstermediler.
 - B. Persler gibi Yunanlılar da Yahudilere dini özgürlük tanıdılar.

D. İskender'in ölümünden sonra dünya çapındaki Yunan etkisi devam etti, ancak generalleri arasında kavga çıktı ve imparatorluk dört parçaya bölündü:

1. Ptolemy Mısır'ı kontrol ediyordu.
2. Antipater Yunanistan ve Makedonya'yı kontrol ediyordu.
3. Seleukos Babil'i yönetiyordu.
4. Lysimakhos Trakya'yı yönetiyordu.

E. Sonunda iki güç, Ptolemy ve Seleucus galip geldi.

IV. Yunan Sonrası / Roma Öncesi Yıllar

A. Ptolemaioslar, MÖ 323'ten MÖ 198'e kadar Filistin üzerinde siyasi ve askeri kontrole sahipti.

1. Onların yönetimi altında Yunan etkisi güçlenmeye devam etti.
2. Yunanca dilinin artan kullanımı, kutsal metinlerin bu dile tercüme edilmesi ihtiyacını doğurdu.
 - A. Septuagint (LXX), MÖ 250 civarında üretildi.
 - B. Diaspora Yahudileri ve daha sonrakiler için İncil'di.

B. Antiochus III yönetimindeki Seleukoslar, MÖ 198'de Filistin'in kontrolünü Ptolemaioslardan aldılar. (çapraz başvuru I Makabiler 1:15)

1. Otuz yıl sonra oğlu Antiochus IV Epiphanies tahta çıktı.
2. Antiochus Epiphanies Mısır'daki Ptolemaiosları fethetmeye çalıştı ancak sonradan ortaya çıkan Roma tarafından zorlandı.
3. Filistin üzerinden geri çekildi ve utancını ve öfkesini Yahudilere yöneltti. (I. Makabiler 1:20-53)
4. İki yıl boyunca öldürdü, yağmaladı ve köleleştirdi.
 - A. Tapınağın kutsallığını bozdu ve hazinelerini elinden aldı.
 - B. MÖ 16 Aralık 167'de Antiochus Epiphanies kutsal sunakta bir domuz bile teklif etti. (I. Makabiler 1:54-64)

C. Matthias adında bir Yahudi rahip ve beş oğlu, M.Ö. 166'da Seleukoslara karşı isyan başlattı.

1. Dağlık bölgeden gerilla savaşçıları örgütlediler. (I. Makabiler 2:1-70)
2. Matthias ertesini yıl öldü ve isyanın liderliği oğlu Yahuda'ya geçti.
 - A. Takma adı Maccabeus'tu. (yani – çekiç)
 - B. Harika bir askeri strateji uzmanıydı.
3. Judas Maccabeus Kudüs'ün kontrolünü ele geçirdi.
 - A. Yeni bir sunak inşa etti ve tapınağı yeniledi.
 - B. MÖ 14 Aralık 164'te tapınağı Rab'be yeniden adadı.
 - C. Hanuka (Işık Bayramı), bu olayı kutlayan yıllık Yahudi tatil sezonudur.
4. Maccabean liderliğinde Filistin, özellikle MÖ 139'da Roma ile yapılan bir antlaşma sayesinde kendisini Suriye (yani Seleukos) etkisinden kurtardı.
5. Makabi hükümdarlığı sırasında, İsa'nın zamanındaki Filistin üzerinde büyük etkisi olacak üç grup öne çıktı.
 - A. Makabiler (rahipler) Hasmon Rahibi oldu.
 - B. Hasidim Ferisiler oldu.
 - C. Helenistler Sadukiler oldular.

V. Roma İmparatorluğu

- A. Roma, MÖ 63'te Pompey'in yönetimi altında Filistin'in kontrolünü ele geçirdi.
- B. Yeni Ahit literatürünün kapsadığı dönem boyunca Roma gücü uygar dünyaya egemen olurken; Roma, fethedilen bölgelerin kendi kendilerini yönetmesine izin veriyordu.
- C. Pompey'in Filistin'i fethinden sonra Filistin'in yönetimi Antipater'e verildi.
 1. Antipater bir Yahudi değil, İdumean'dı.
 2. Kurnaz bir manipülatör, bu konumu güvence altına almayı başardı.
 3. Herodian hanedanının başlangıcıydı.
- D. Antipater'den sonra Büyük Herod MÖ 37'den MS 4'e kadar hüküm sürdü.
 1. Yaptığı büyük inşaat projelerinden dolayı kendisine "Büyük" Hirodes deniyordu.
 2. Ancak Hirodes zalim ve acımasız bir adamdı. (örneğin - Matta 2)
- E. Herod'un ölümünden sonra Filistin üç oğluna bölündü: Philip, Antipas ve Archileus.
- F. Roma İmparatorluğu döneminde "zamanın doluluğu" için çeşitli şeyler mevcuttu.
 1. Ortak bir dil.
 2. Dünya çapında genel barış.
 3. Fethedilen halklar arasında yaygın yoksulluk.
 4. Kölelik uygulandı.

YENİ Ahit'in ARKA PLAN ÇALIŞMASI

Giriş:Eski Ahit sürekli olarak gelecek bir Mesih'e ve O'nun getireceği yeni bir antlaşmaya işaret ediyordu. Bazı arka plan bilgileri Yeni Ahit'in tam anlamını ve ortamını daha iyi anlamamıza yardımcı olacaktır. Mesih geldi, havariler çağrıldı ve kilise aşağıdaki dünya ortamında büyüyüp gelişti.

I. 1. Yüzyılın Roma Dünyası.

- A. Roma İmparatorluğunun siyasi yapısı.
 1. Yeni Ahit zamanlarına gelindiğinde Roma cumhuriyetten monarşiye dönüşmüştü.
 2. Aşağıdaki tablo, Yeni Ahit'teki referanslar ve İncil'deki önemli olaylarla birlikte birinci yüzyılın imparatorlarını listelemektedir.

Dates	Name	NT Reference	Significant Event
30 B.C.-A.D. 14	Augustus	Luke 2:1	Birth of Christ
A.D. 14-37	Tiberius	Luke 3:1	Ministry and death of Christ
A.D. 37-41	Caligula		
A.D. 41-54	Claudius	Acts 11:28 Acts 18:2	The great famine Expulsion of the Jews from Rome
A.D. 54-68	Nero	Acts 25:10; 28:19	Trial of Paul
A.D. 68	Galba		
A.D. 69	Otho		
A.D. 69	Vitellius		
A.D. 69-79	Vespasian		Destruction of Jerusalem
A.D. 79-81	Titus		
A.D. 81-96	Domitian		Persecution of Christians
A.D. 96-98	Nerva		
A.D. 98-117	Trajan		

3. İmparatorun rolü nihai olarak önemli olsa da, Yeni Ahit hikâyesinde daha merkezi olan eyaletlerin yönetimiydi.
 - A. Roma Senatosu tarafından atanan prokonsüller daha güvenli eyaletleri yönetiyordu.
 - B. İmparator tarafından atanan savcılar daha az güvenli bölgeleri yönetiyordu.
4. Vatandaşlık Roma aracılığıyla dünyaya tanıtılan bir özellikti.
 - A. Doğum, imparatorluk bağıışı veya satın alma yoluyla kişi Roma vatandaşı olabilir.
 - B. Daha sonra vatandaşlık hakkı tüm özgür kişilere genişletildi.
 - C. Paul, haksız cezayı durdurması için vatandaşlığına başvurdu. (Elçilerin İşleri 22:25-29)
5. Roma hukuku uygar Batı dünyasına büyük bir katkı sağladı.
 - A. Roma hukuku doğrudan ve konuya yönelikti.
 - B. Niyet veya hafifletici nedenler üzerinde çok az vurgu yapıldı.
 - C. Bu yasanın uygulanması hızlı ve tarafsız bir şekilde gerçekleşti.
6. Seyahat ve iletişim altyapıları müjdenin yayılmasında merkezi rol oynuyordu.
 - A. Genel olarak güvenli Roma yolları şehirleri birbirine bağlıyordu.
 - B. Denizler korsanlardan temizlendi.
 - C. Ortak bir dil (yani Yunanca) konuşuluyordu.

B. Romalıların inançları ve dini.

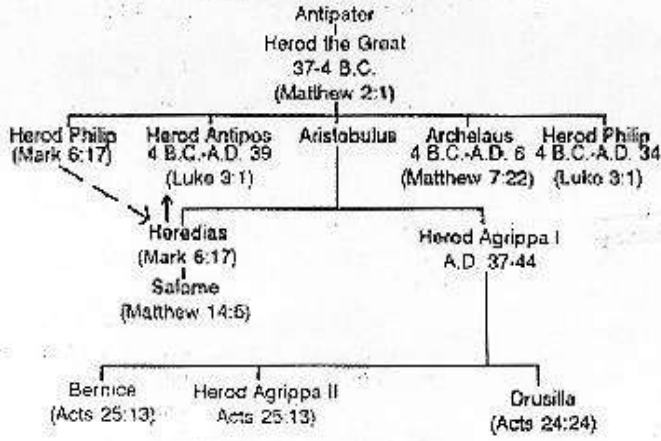
1. Astroloji ve batıl inançlar çok fazlaydı. (çapraz başvuru Elçilerin İşleri 8:9-24)
2. Geleneksel Greko-Romen çoktanrıcılığı varlığını sürdürdü.
 - A. 1. yüzyıla gelindiğinde bu geleneksel tanrılarla alay edilmeye başlandı.
 - B. Birkaç bölgede hâlâ gelişen tarikatlar vardı. (çapraz başvuru Elçilerin İşleri 19:27. 34, 35)
3. Gizemli dinler oldukça popüler hale gelmişti (örneğin Zerdüştlük, İsis ve Serapis – tıpkı modern kültürler gibi).
4. Birinci yüzyılın sonuna gelindiğinde imparatora tapınma son derece önem kazandı.
 - A. Augustus'tan itibaren imparatorlar öldüklerinde tanrı sayıldılar.
 - B. Bu gelenek vatanseverlik ile dini birleştiriyor, insanlara daha fazla kontrol dayatıyor gibi görünüyordu.
 - C. Domitianus tahta çıktığında (MS 81-96) kendisini "dominiset deus" (yani, Rab ve Tanrı) ilan etti ve kendisine tapınılmasını emretti.
 - [1] Uzun süredir devam eden tektanrıcılık nedeniyle Yahudiler bu mandadan muaf tutuldu.
 - [2] Yeni başlayan bir tarikat olarak görülen Hıristiyanlık böyle bir muafiyete sahip değildi.
5. Önemli olan, yukarıdakilerin hiçbirinin halk arasında büyük bir ahlak anlayışı yaratmamasıdır.

II. 1. yüzyılda Filistin.

A. Filistin'deki siyasi durum.

1. Pompey MÖ 63'te bölgeyi Roma adına fethettiğinde, Antipater'i Filistin'in başına atadı.
 - A. Antipater, MÖ 55'te resmi olarak vekil oldu.
 - B. MÖ 43'te suikasta kurban gitti.
 - C. Bir miktar kargaşanın ardından Antipater'in oğlu Herod (Büyük), MÖ 37'de "Yahudilerin Kralı" olarak atandı.
2. Yeni Ahit'te birkaç yıldır Herodian hanedanından sık sık bahsedilmektedir. Sıradan okuyucu için kafa karıştırıcı olabilirler. Aşağıdaki grafik faydalı olabilir:

THE HERODIAN DYNASTY**

Only those named in the Bible are listed here.

3. Büyük Herod'un M.Ö. 4 yılında ölümü üzerine Filistin üç oğlu arasında paylaştırıldı.
 - A. Archelaus Yahudiye'nin tetrarki ilan edildi.
 - B. Antipa Celile ve Perea'nın hükümdarı ilan edildi.
 - C. Philip, Mavera-i Ürdün'ün kuzey kesimlerinin tetrarki oldu.
4. Archelaus o kadar acımasız bir liderdi ki Roma onu MS 6'da görevden aldı.
5. Onun görevden alınması nedeniyle Yahudiye'deki yetki bir dizi Romalı savcıya devredildi.

BİRİNCİ YÜZYIL YAHUDA'NIN VEKİLLERİ

Hükümdarlık tarihi İsim Kutsal Yazı

MS 6-10 Coponius

MS 10-13 M. Ambivius

MS 13-15 Annius Rufus

MS 15-26 Valerius Gratus

MS 26-36 Pontius Pilatus Luka 3:1; 23:1

MS 36-38 Marcellus

MS 38-41 Maryllus**

MS 44-46 Cuspius Fadus

MS 46-48 Tiberius İskender

MS 48-52 Ventidius Cumanus

MS 52-59 M. Antonius Felix Elçilerin İşleri 23, 24

MS 59-61 Porcius Festus Elçilerin İşleri 24:27

MS 61-65 Albinus

MS 65 Kudüs'ün Yıkılışı

MS 70 Gessius Florus - Kudüs'ün Yıkılışı

MS 72 Vettulenus Cerialis

MS 72-75 Lucilius Bassus

MS 75-86 M. Salvienus

Flavius Silva

MS 86 Pompeius Longinus

**Herod Agrippa MS 41-44'te Yahudiye'ye hükmettim

B. Filistin'deki kültürel durum:

1. Yahudilerin çoğu fakirdi.
 - A. Balıkçılar, çiftçiler ve zanaatkarlar uysal bir yaşam sürdürüyorlardı.
 - B. Yahudiler arasında çok az kölelik vardı.
 - C. İnsanları bölen çok az sosyal veya sınıf ayrımı vardı.
2. Birkaç rahip ailesi arasında zengin bir aristokrasi gelişti.

C. Yahudilerin manevi hayatı:

1. Yahudi geleneği Musa Kanununun üzerinde emsal teşkil etmiştir.
 - A. Babil sürgünü sırasında Kanun daha da değerli hale gelmişti.
 - B. Bununla birlikte, yasaya saygı duyan ve öğreten yazıcılar, çok geçmeden, gerçek yasanın yerini alan büyük bir

- gelenek listesi oluşturmaktan suçlu hale geldi. (çapraz başvuru Markos 7:1-13)
2. Sinagog, günlük Yahudi yaşamında tapınaktan daha önemli hale gelmişti.
 3. Tapınak öncelikle büyük bayram günlerinin (Fısıh, Pentikost ve Çardak Bayramı) odak noktası olduğu için onurlandırıldı.
 4. Rahiplik, Romalı vekillerin kuklası olan Yahudi "liberaller"in hakimiyetindeydi.
 5. Yahudilikte çeşitli partiler ortaya çıktı.
 - A. Küçük, katı ve saygın bir grup olan Ferisiler, Kanunu kusursuz bir şekilde uygulamaya kararlıydı. Ayrılmışlıklarıyla sıklıkla ikiyüzlülüğü teşvik ettiler.
 - B. Sadukiler Roma'yla işbirliği yapan zengin aristokratlardı. Genellikle Yahudilerin çoğu tarafından sevilmiyorlardı.
 - C. Zealotlar, toprakları Roma egemenliğinden kurtarmaya kararlı Yahudi yurtseverlerden oluşan militan ve radikal bir gruptu.
 - D. Sanhedrin Yahudiliğin en yüksek mahkemesiydi. Sosyal ve dini konularda büyük anlaşmazlıklar duydu.
 6. Hıristiyanlık Yahudiliğin bağrından doğduğu için bu arka planı anlamak son derece önemlidir.

III. Yeni Ahit'e Hızlı Bir Bakış.

- A. Yeni Ahit 50 yıllık bir sürede yazıldı.
- B. Biz ona Yeni Ahit, Antlaşma diyoruz çünkü öyledir.
 1. Yeremya yeni bir antlaşmanın kurulacağını öngördü. (Yeremya 31:31-34)
 2. İsa'nın kanı bu yeni antlaşmayı kurdu. (çapraz başvuru I Korintliler 11:23-25; İbraniler 8:6-8)
- C. 27 kitaptan oluşan mevcut kanonun ne zaman ve nasıl bir araya geldiğini tam olarak bilmiyoruz.
 1. Kabul edilen kitapların ilk gruplaması yaklaşık MS 140 yılına kadar uzanır.
 2. Her ne kadar birkaç kitap üzerinde bazı anlaşmazlıklar olsa da, hangi kitapların Tanrı tarafından ilham edildiği konusunda kilise tarihinin çok erken dönemlerinde fikir birliğine varılmıştı.
 3. "Kanoniklik" için yapılan başlıca testler şunları içermektedir:
 - A. Bir elçi mi yoksa elçinin yakın bir arkadaşı (örneğin Markos ve Luka) tarafından mı yazılmıştı?
 - B. İçerik?
 - C. Diğer kutsal metinlerle doğrulama?
 - D. Mektup veya kitap en eski zamanlardan beri sadık kiliseler tarafından kabul edilmiş miydi?
 4. Kuşkusuz, Yeni Ahit'in bize getirilmesinde Tanrı'nın takdiri temel faktördü.

MATTE

Giriş: Matta dört "İncil"den ilkidir. Bu dört İncil, İsa Mesih'in hayatı hakkında bilgi vermekle birlikte, yalnızca tarih veya biyografi değildir. Aksine, günahkarları imana getirmek için günümüzün broşürleri gibi tasarlandılar. (çapraz başvuru Yuhanna 20:30-1; Luka 1:3-4)

Matta'nın müjdesi İsa'nın yaşamının güçlü bir resmidir. Aslında kilisenin ilk günlerinde dört İncil arasında en popüler olanıydı.

İsim: Kitap, yazarın adını taşıyor.

Yazar: Müjde yazarlarının hiçbiri yazılarında kendilerini tanıtmaya da, en eski gelenekler kitabı eski bir vergi tahsildarı olan havari Matta'ya atfeder.

1. Hierapolis Piskoposu Papias'ın kayıp eserinden bir parça Phrygia (MS 130), yazarın Matta olduğunu belirtir.
2. Diğer ilk kilise babaları ve tarihçiler (örneğin Justin Martyr, Irenaeus, Jerome, Origen ve Augustine) ilk müjdenin Matta tarafından kaleme alındığı konusunda hemfikirdirler.
3. Matta'nın havariler arasında görece olarak bilinmemesi nedeniyle, onu gerçekten yazmış olduğu gerçeği dışında kitabın onun adını taşıyacağı çok şüphelidir.

Amaç: Matta öncelikle Yahudilere, İsa'nın krallığın Kralı olduğunu göstermek için yazılmıştır. (çapraz başvuru 2:2, 5; 21; 10; 27:29-42; 25:31)

1. Matta'da diğer müjdelerden daha fazla Eski Ahit referansı vardır.
2. Paradoksal olarak kitap, Yeni Ahit'te Yahudilere karşı en sert ifadelerden bazılarını içeriyor.

I. Kitabın arka planı.

A. Adam Matthew.

1. Levi ismiyle de tanınır. (Matta 9:9-13; Markos 2:13-17, Luka 5:27-32)
2. Matta, Kefernahum'da her şeyi bırakıp İsa'yı takip eden bir vergi tahsildarıydı (Matta 9:9-13). (Luka 5:27-29)
3. Çağrısının ardından vergi tahsildarlarından birçoğunu İsa'yla tanışmaya davet etti. (Matta 9:10-13)
4. İsa daha sonra Onikileri seçtiğinde, Matta da o gruba dahil olmak üzere seçilmişti. (Matta 10:3; Markos 3:18; Luka 6:15; Elçilerin İşleri 1:13)

B. Matta'nın müjdesinin yazılış tarihi kesin olarak bilinmemektedir.

1. "Bugüne kadar" ifadesi (Matta 27:8; 28:15), "Çömlekçi Tarlası"nın satın alınmasından sonraki birkaç yılın kanıtıdır.
2. Kudüs'ün düşeceği tahmin ediliyor ancak Matta 24'te anlatılmıyor, bu da kitabın MS 70'ten önce yazıldığını ima ediyor.
3. Muhafazakar bilim adamlarının çoğu, yazı tarihinin MS 60 ile MS 70 arasında olduğunu öne sürüyor.

II. Kitabın Ana Mesajı; Matta'nın ana mesajı İsa'yı Cennetin Krallığının kralı olarak tanımlamaktır.

C. Benzetmelerin çoğu krallığa ve onun değerine odaklanıyor. (bkz. 13)

B. Kitap aynı zamanda krallığın yakın olduğunu da açıkça ortaya koyuyor.

(Matta 3:2; 4:17; 6:10)

III. Kitabın Özeti.

A. İsa'nın İlk Yılları. (Matta 1:1 - 4:17)

1. İbrahim'den İsa'ya kadar olan soyağacı verilmektedir.
2. İsa'nın doğuşu kısaca detaylandırılmıştır. (1:18-25)
3. Magi'nin ziyareti. (2:1-12)
4. Yusuf, Meryem ve İsa Mısır'a kaçarlar. (2:13-23)
5. Vaftizci Yahya yolu hazırlıyor. (3:1-12)
6. İsa, Yahya tarafından vaftiz edilir. (3:13-17)
7. İsa çölde ayartmalarla yüzleşiyor. (4:1-11)

B. Celile'deki İsa'nın Bakanlığı. (Matta 4:12 - 18:35)

1. Peygamberliğin gerçekleşmesi olarak İsa Celile'de vaaz vermeye başladı. (4:12-17)
2. İlk müritlerini çağırır. (4:18-22)
3. İsa hastalara öğretir ve onları iyileştirir. (4:23-25)

4. Dağdaki Vaaz. (5:1-7:29)
5. Mesih, mucizeler ve diğer iyi işler aracılığıyla itibarını sunar. (8:1-9:38)
6. İsa Onikileri gönderir. (10:1-42)
7. Celile şehirlerine öğretir ve vaaz verir. (11:1-12:50)
8. Krallıkla ilgili yedi benzetme veriliyor. (13:1-58)
9. Vaftizci Yahya'nın başı kesildi. (14:1-12)
- 10 İsa çeşitli mucizeler ve öğretiler sunuyor:
 - A. 5000 kişinin doyurulması. (14:13-21)
 - B. İsa suyun üzerinde yürüyor. (14:22-33)
 - C. Neyin temiz neyin kirli olduğunu öğretmek. (15:1-20)
 - D. Kenanlı bir kadının kızının iyileşmesi. (15:21-28)
 - e. 4000 kişinin doyurulması. (15:29-39)
 - F. Ferisilere ve Sadukilere sitemler. (16:1-12)
 - G. Peter'ın Mesih hakkındaki itirafı. (16:13-28)
 - H. Başkalaşım. (12:1-13)
 - Ben. İblisli bir çocuğun iyileşmesi. (17:14-23)⁷
 - J. Alçakgönüllülük ve bağışlamayla ilgili öğretiler. (18:1-35)

C. İsa'nın Perea ve Yahudiye'deki Hizmeti. (Matta 19:1 - 20:34)

1. İsa boşanma ve yeniden evlenmeyi öğretiyor. (19:1-12)
2. Küçük çocukları hoş karşılar. (19:13-15)
3. Zengin gençle karşılaşır. (19:16-30)
4. İsa bağda çalışan işçilerle ilgili benzetmeyi öğretiyor. (20:1-16)
5. Yine ölümünü ve dirilişini kehanet ediyor. (20:17-19)
6. Yakup ve Yuhanna'nın annesi, oğulları için üstünlük istiyor. (20:20-28)
7. İsa Eriha'da iki kör adamı iyileştiriyor. (20:29-34)

D. İsa'nın Kudüs'teki Bakanlığı. (Matta 21:1-25:46)

1. İsa Kudüs'e zaferle girdi. (21:1-11)
2. Benzetmeler öğretir ve soruları cevaplar. (21:12-22:46)
3. Yazıcıları ve Ferisileri suçluyor. (23:1 -36)
4. İtaatsiz Kudüs için ağıt yakıyor. (23:37-39)
5. İsa, Yeruşalim'in yıkılacağını ve sonunda zamanın sonunun geleceğini önceden bildirdi. (24:1-25:46)

E. İsa'nın Yargılanması. (Matta 26:1-27:32)

1. İsa yine ölümünü önceden bildiriyor. (26:1-2)
2. Başkâhinler ve ihtiyarlar onun ölümünü planlıyorlar. (26:3-5)
3. Rabbimiz değerli bir kokuyla meshedilmiştir. (26:6-13)
4. Yahuda, İsa'nın ihaneti için pazarlık yapar. (26:14-16)
5. İsa, Rab'bin Sofrası'nı başlatır. (26:17-30)
6. Peter'ın inkar edeceğini tahmin ediyor. (26:31-35)
7. İsa Getsemani'de dua ediyor. (26:36-46)
8. Tutuklandı. (26:47-56)
9. İsa Kayafa'nın huzurunda yargılanır ve mahkûm edilir. (26:57-68)
10. Petrus Rab'bi üç kez inkar ediyor. (26:69-75)
11. İsa Pilatus'a teslim edilir. (:1-2)
12. Yahuda ihanetin parasını iade eder ve intihar eder. (27:3-10)
13. İsa Pilatus'un huzurunda yargılanıyor. (27:11-26)
14. Romalı askerler onunla alay ediyor. (27:27-30)
15. Çarmıha gerilmek üzere götürülür. (27:31 -32)

F. Çarmıha Gerilme. (Matta 27:33-56)

G. İsa'nın Cenazesi. (Matta 27:57-66)

1. Aramatyalı Yusuf, İsa'nın cesedini ister. (27:57-58)
2. İsa, Yusuf'un yeni mezarına gömüldü. (27:59-61)
3. Mezarın güvenliği sağlanır. (27:62-66)

H. Diriliş. (Matta 28:1-15)

1. Şiddetli bir depremin ardından İsa'nın mezarı açılır. (28:1-4)
2. Dirilişi başkalarına haber veren kadınlarla bir melek konuşur. (28:5-10)
3. İsa'nın kayıp cesedini açıklamak için bir yalan hazırlanmıştır. (28:11-15)

I. Mesih'in Son Sözleri. (Matta 28:16-20)

1. Tüm yetki İsa'ya verilmiştir. (28:16-18)
2. Büyük Görev İsa tarafından verilmektedir. (28:19-20)

IV. Kitabın Anahtar Temaları.

A. "Sinoptik Sorun:"

1. Sinoptik sorun, bilim adamlarının Matta, Markos ve Luka arasındaki görünürdeki karşılıklı ilişkiyle baş etmede yaşadıkları zorlukları tanımlamak için kullanılan ifadedir.

A. Birçoğu, üçü arasında edebi bir bağımlılık olduğu sonucuna varıyor.

B. Önce biri mi yazdı ve diğerleri onun çalışmalarından mı ödünç aldı?

C. Q adı verilen ortak bir kaynaktan, bilinmeyen bir belgeden mi ödünç aldılar?

D. Sözlü gelenekleri yeniden mi anlatıyorlardı?

2. Burada aslında hiçbir sorun yok.

A. Kutsal Yazılar bize açıkça yazarların farklı kaynakları (görgü tanıklarının bilgileri, sözlü raporlar, yazılı bilgiler vb.) kullandıklarını söyler.

B. Kilisenin ilk günlerinde, İsa'nın öğretileri ve mucizeleriyle ilgili gerçek efsaneler kesinlikle oldukça standart hale gelmişti. (çapraz başvuru Yuhanna 14:26)

C. Bu adamlar Kutsal Ruh'tan etkilenerek yazdılar.

[1] Ortak bir figür (İsa Mesih) hakkında ortak bir bilgi kaynağından yazılanların bu kadar birbirine benzemesi şaşırtıcı değil.

[2] Ancak her yazarın belirli bir okuyucu kitlesine yönelik farklı bir eğilimi veya vurgusu vardı.

[3] Açıkçası, yazılarında temel bir benzerlik olmasaydı çok daha fazla endişe yaratılırdı.

B. Tanrının Oğlu/İnsanın Oğlu kimliği.

1. İsa'nın Tanrı'nın Oğlu olması Matta'nın ana temalarından biridir. (Matta 3:17; 17:5; 16:16:28:19)

2. Ancak Matta müjdesinde İsa'dan 31 kez "İnsanoğlu" olarak söz edilir (çapraz başvuru Matta 8:20; 9:6; 17:22-23; 24:44, vb.)

3. Bu unvanların her ikisine yapılan vurgu, İsa'nın tamamen Tanrı ve tamamen insan olduğu gerçeğini vurgulamaktadır.

C. Cennetin Krallığı.

1. Matta, Cennetin Krallığı hakkında defalarca konuşur (38 kez).

2. Markos ve Luka, "Tanrı'nın Krallığı" terimini aynı varlığa atıfta bulunmak için kullanırlar.

3. Yunanca krallık kelimesi basilea'dır. "Egemenlik", "hakimiyet" veya "yönetim" fikrine sahiptir.

A. Dünya genel olarak dünyanın Prensi Şeytan'ın yönetimi altındadır. (Luka 4:6; Yuhanna 12:31; 14:30)

B. Fakat İsa Şeytan'ı yenmek ve tutsaklarını serbest bırakmak için geldi. (Matta 12:25-30; Luka 11:20)

4. Cennetin Krallığı (veya Tanrı), Tanrı'nın halkının kalplerinde ve zihinlerinde hüküm sürmesi veya yönetimidir.

A. Tanrı'nın belirleyici saltanatı O'nun kilisesinde gerçekleştirilir. (Daniel 2:44; çapraz başvuru Elçilerin İşleri 2)

B. Ancak krallık ve kilise tam olarak aynı terimler değildir.

[1] Örneğin, küçük çocuklar Tanrı'nın krallığının bir parçasıdır ancak kilisenin bir parçası değildir. (Matta 19:14)

[2] Kiliseye eklenen ve İsa Mesih'in Rablığı perspektifini kaybedenler var. (Matta 7)

[3] Luka'da İsa şöyle der: "Krallık içinizedir."

C. Tanrı'nın krallığında olan her yetişkinin Mesih'in kilisesinde olduğu kesinlikle doğrudur.

D. İsa'nın vaazları.

1. Matta kitabı beş büyük vaaz etrafında düzenlenmiştir.

A. Dağdaki Vaaz. (5-7)

B. Onikilere öğreti. (10)

C. Krallığın benzetmeleri. (13)

D. Bağışlamayla ilgili öğretiler. (18)

e. "Son şeyleri" öğretmek. (24-25)

2. Bu derslerdeki materyallerin çoğu hayattaki en temel ve pratik konularla ilgilidir. (örneğin 5-7, 18)

3. Çok daha zor konular da ele alınmaktadır. (örneğin 24)

İŞARET

Giriş:Markos kitabı İsa'nın yaşamının canlı, hızlı ve kısa bir anlatımını sunar. Bu müjdede İsa'nın mucizeleri büyük ilgi görmektedir. Markos kırk defadan fazla İsa'dan, işleri "hemen" veya "hemen" yapan bir eylem adamı olarak söz eder.

Diğer üçü gibi. Markos'un müjdesi erkekleri ve kadınları Tanrı'nın Oğlu'na iman etmeye yöneltmek için yazılmıştır.

İsim- Kitap yazarının adı almıştır.

Yazar- John Mark

1. Müjdenin yazarı kendisini hiçbir yerde ismiyle tanıtmasa da, bunu Markos'un yazdığından oldukça eminiz.
2. İlk kilisenin tanığı bunu aynı şekilde Markos'a atfeder. (örneğin Papias, Irenaeus, İskenderiyeli Clement, Origen, Jerome)

Amac

1. Matta müjdesini Yahudi bir kitleye yönelik olarak hazırlarken, Markos Mesih'in yaşamıyla ilgili açıklamasını Roma perspektifine göre yazıyor.
2. İskenderiyeli Clement (ikinci yüzyılın kilise lideri), Markos'un müjdesinin, Romalıların Mesih'in yaşamı ve hizmetine ilişkin yazılı bir kayıt talebine yanıt olarak yazıldığını söyledi.
3. Belirli yerlerde. Mark, Yahudi olmayan izleyiciler için Yahudi geleneklerini ve dilini açıklıyor. (Markos 5:41; 7:34; 15:34)

I. Kitabın arka planı.

A. Mark denen adam.

1. Markos'tan ilk kez Elçilerin İşleri 12:12'de ismiyle bahsedilir.
2. Zamanındaki pek çok kişi gibi o da iki isimle biliniyordu.
 - A. John onun İbranice adıydı.
 - B. Mark (Marcus) onun Latince adıydı.
3. Barnabas'ın kuzeniydi. (Koloseliler 4:10)
4. Yahya Markos, Pavlus'a ilk misyonerlik yolculuğunda eşlik etti. (Elçilerin İşleri 13:5)
 - A. Perge'ye döndü. (Elçilerin İşleri 13:13)
 - B. Daha sonra Pavlus ikinci bir misyonerlik yolculuğu teklif ettiğinde Barnaba, Yuhanna Markos'u tekrar yanına almak istedi. Pavlus bunu reddetti ve Barnaba'nın Markos'u Kıbrıs'a misyonerlik yolculuğuna çıkarmasıyla ikili ayrıldı. (Elçilerin İşleri 15:36-39)
5. Sonunda Pavlus ve Markos barıştı. (Filimon 24; Koloseliler 4:10; II. Timoteos 4:11)
6. Markos aynı zamanda Petrus'un yakın bir arkadaşıydı. (I. Petrus 5:13)
 - A. Anlaşılan o ki, Pavlus ilk hapisten kurtulduğunda Markos Roma'da kalmıştı.
 - B. Muhtemelen Markos, Peter Roma'ya geldiğinde ona katıldı. (I. Petrus 5:13)
7. Bir diğer ilginç bilgi de Markos 14:51-52'de kendi deneyimini anlatmış olmasıdır.

B. Yazının yeri ve tarihi.

1. Markos'taki çeşitli referanslar, Roma'nın kökenini ve varış noktasını belirtir.
 - A. Eğer Markos'un (15:21) bahsettiği "Rufus", Pavlus'un Romalılar 16:13'te karşıladığı kişiyle aynıysa, bu, müjdenin Roma'yla doğrudan bir ilişkisi olduğunu gösterebilir.
 - B. Markos'ta bir dizi önemli "Latinizm" ortaya çıkıyor.
 - [1] kile (4:21)
 - [2] cellat (6:12)
 - [3] haraç (12:14)
 - [4] yüzbaşı (15:39)
2. Müjdeye atanan tarih MS 65-70'tir.

II Kitabın Ana Mesajı

A. Markos, Mesih'i, Tanrı'nın Oğlu olan acı çeken hizmetkar (Markos 8:31; 10:33) olarak sunar.

B. "Çünkü İnsanoğlu bile hizmet edilmeye değil, hizmet etmeye ve birçokları için canını fidiye olarak vermeye geldi." (Markos 10:45)

C. "Ve İsa'nın önünde duran yüzbaşı, onun çılgınlığını duyup nasıl öldüğünü görünce, 'Bu adam gerçekten Tanrı'nın

Oğluydu!' dedi" (Markos 15:38-39)

II. Kitabın Ana Hatları

A. Hazırlık Dönemi. (Markos 1:1-13)

1. Vaftizci Yahya'nın hizmeti kısaca anlatılmaktadır. (Markos 1:2-8)
2. İsa vaftiz edildi. (Markos 1:9-11)
3. İsa Şeytan tarafından ayartılıyor. (Markos 1:12-13)

B. İsa'nın Celile Bakanlığı. (Markos 1:14-8:30)

1. İsa Celile'de vaaz veriyor. (1:14-15)
2. İlk müritleri çağırır. (1:16-20)
3. Büyük bir yetkiyle öğretir. (1:21-28)
4. İsa, Petrus'un kayınvalidesini ve daha birçok kişiyi iyileştirir. (1:29-34)
5. İsa ıssız bir yerde dua ediyor. (1:35-39)
6. Cüzamlıyı temizler. (1:40-45)
7. İsa, Ferisiler ve din bilginleriyle ilk tartışmasıyla karşılaştı. (2:1-3:6)
8. İsa kalabalığın arasından çekilir ve Onikileri seçer. (3:7-19)
9. İsa'nın ailesi onu sorguluyor. (3:20-35)
10. İsa krallığa ilişkin benzetmeler öğretiyor. (4:1-34)
11. Çeşitli mucizeler gerçekleştirilir. (4:35 - 5:43)
12. Memleketi Nasıra'da reddedildi. (6:1-6)
13. Onikiler gönderilir. (6:7-13)
14. Vaftizci Yahya öldürüldü. (6:14-29)
15. Daha fazla mucize gerçekleştirilir. (6:30-56)
16. Ferisilerle başka bir çatışma daha yaşandı. (7:1-23)
17. İsa Suriyeli Fenikeli bir kadının kızını ve sağır ve dilsiz birini iyileştirir. (7:24-37)
18. İsa 4000 kişiyi doyurur. (8:1-13)
19. Ferisilerle bir kez daha karşılaştı. (8:11-21)
20. Petrus Mesih'i itiraf ediyor. (8:27-30)

C. İsa'nın Kudüs'e Yolculuğu. (Markos 8:31-10:52)

1. İsa ölümünü önceden bildiriyor. (8:31 -33)
2. Öğrenciliğin maliyetini öğretir. (8:34-9:1)
3. Başkalaşım. (9:2-13)
4. İsa, kötü ruha sahip bir çocuğu iyileştirir. (9:14-29)
5. İsa bir kez daha ölümünü önceden bildiriyor. (9:30-32)
6. İsa alçakgönüllülüğü, dışlayıcılığı, öğrenciliği, boşanmayı ve çocukları öğretiyor. (9:32-10:16)
7. Zengin genç hükümdarla karşılaşır. (10:17-31)
8. İsa üçüncü kez ölümünü ve dirilişini önceden bildiriyor. (10:32-34)
9. Yakup ve Yuhanna krallıkta öne çıkmayı talep ediyor. (10:35-45)
10. Kör Bartimaeus yeniden görmeye başladı. (10:46-52)

D. İsa Kudüs'te. (Markos 11:1-13:37)

1. İsa muzaffer bir şekilde Yeruşalim'e girer. (11:1-14)
2. Tapınağı temizler. (11:15-19)
3. Kurumuş incir ağacını kullanarak ders veriyor. (11:20-26)
4. İsa düşmanlarıyla birçok anlaşmazlıkla karşılaştı. (11:27-12:44)
5. Olivet söylemi kaydedildi. (13:1-37)

E. Kulun Ölümü, Cenazesi ve Dirilişi. (Markos 14:1 -16:20)⁸

1. İsa'yı öldürme planını anlattıktan sonra Beytanya'da meshedilir. (14:1-9)
2. Yahuda Rab'be ihanet etmek için pazarlık yapıyor. (14:10-11)
3. Son akşam yemeği kaydedilir. (14:12-31)
4. İsa Getsemani'de acı çekiyor. (14:32-42)
5. İhanete uğradı ve tutuklandı. (14:43-52)
6. İsa Kayafa'nın huzurunda yargılanıyor. (14:53-65)
7. Petrus Mesih'i tanıdığını inkar ediyor. (14:66-72)
8. Pilatus İsa'yı ölüme mahkum eder. (15:1-15)
9. Çarmıha gerilme. (15:16-41)
10. Efendimiz gömüldü. (15:42-47)

11. Ertesi Pazar sabahı İsa ölümden dirildi. (16:1-8)
12. Tanıkların huzuruna çıkılır. (16:9-14)
13. İsa havarilerine Büyük Görevi verir. (16:15-18)
14. İsa göğe yükselir. (16:19-20)

IV. Kitabın Anahtar Temaları.

A. Markos 16:9-20'deki soru.

1. Bu ayetler bilinen en eski Yunanca el yazmalarından (Vatikanus ve Sinaiticus) çıkarılmıştır.
2. Çeşitli çeviriler burada metinsel bir soruyu atlıyor, dipnot veriyor, italik yapıyor, ayırıyor veya başka bir şekilde ifade ediyor.
3. Açıkçası, ayetlerin müjdenin orijinal sonu mu olduğu yoksa daha sonraki bir katip tarafından mı eklendiği belirsizdir.
4. Her iki durumda da gerçek bir sorun ortaya çıkmıyor.
 - A. Bu metinsel bir sorudur, ilham meselesi değil.
 - B. Markos 16:9-20'nin içeriği kutsal yazıların diğer bölümlerinde de bulunur. (yani Matta 28)

B. Vaftizci Yahya'nın rolü.

1. Diğer müjde yazarlarından daha fazlası. Markos, Yahya'nın hizmetine büyük önem veriyor.
2. İsa'nın öyküsüne Yahya'nın çalışmasıyla başlıyor. (Markos 1:1)
3. Mark, John'un misyonu, mesajı ve tavırlarından etkileniyor.
 - A. Görevi insanları gelecek Mesih'e hazırlamaktı. (Markos 1:2-3)
 - B. Onun mesajı bir pişmanlık mesajıydı. (Markos 1:4; çapraz başvuru Matta 3:2)
 - C. Davranışları kesinlikle insanların onu görmeye akın etmesine neden oldu. (Markos 1:5-6)
4. Markos, Yahya'nın Herod Antipas'ın elindeki ölümünün korkunç, çarpıcı ayrıntılarını okuyucuyla paylaşıyor. (Markos 6:14-29)
 - A. Herod, Herodias'ı (yeğeni ve yengesi) karısı olarak almıştı.
 - B. John onun ahlaksızlığını cesurca azarlıyor.
 - C. Herodias, kızı Salome'yi kullanarak kurnazca John'un ölümüne neden olur.

C. Acı Çeken Hizmetkar motifi (ana tema veya hakim fikir).

1. "Rab'bin hizmetkârı" temasına Eski Ahit'in çeşitli yerlerinde rastlanır. (örneğin İşaya 42:1-4; 53:1-11; Zekeriya 3:8)
2. Mark, kaybolan insanlığı kurtarmak için gönüllü olarak acı çeken, müthiş mucizeler yaratabilen güçlü bir kişiyi resmetmektedir. (çapraz başvuru Markos 8:31; 10:33-45)
3. Bu portre Romalıların hoşuna gidecektir.
 - A. İnsanoğlu güçlü bir eylem adamı olarak gösteriliyor.
 - B. Başkaları için ölmeye cesareti ve istekliliği onların dikkatini çekerdi.

LUKE

Giriş: Luka birçok insanın en sevdiği müjdedir. Aslında "şimdiye kadar yazılmış en güzel kitap" olarak anılmıştır. Luka zarif ve anlaşılır bir üslupla okuyucuya Mesih'in güçlü ve duygusal bir resmini sunuyor.

İsim-Kitap, yazarının adını almıştır.

Yazar- Kanıtlar güçlü bir şekilde Yahudi olmayan hekim Luka'ya işaret ediyor.

1. Luka ve Elçilerin İşleri'nin aynı yazar tarafından yazılmış tamamlayıcı ciltler olduğu çok açıktır.
 - A. Her ikisi de Theophilus adında birine hitap ediyor.
 - B. Her ikisi de dil ve üslup bakımından benzerdir ve ikincisi birincisine gönderme yapar. (çapraz başvuru Elçilerin İşleri 1:1-5)
2. Her iki kitabın da Luka'nın yazarı olduğuna dair en güçlü kanıt, Elçilerin İşleri kitabının "biz" bölümlerinde bulunur.
 - A. Elçilerin İşleri kitabının yazarı belirli bölümlerde "biz", "bize" ve "bizim" zamirlerini kullanıyor. (Elçilerin İşleri 16:10-17; 20:5-21; 27:1-28:16)
 - B. Bu bölümlerde yazar bizzat Pavlus'un yolculuklarına katılmaktadır.
 - C. Birçok kutsal yazı Luka'nın Pavlus'un yakın arkadaşı olduğunu belirtir. (çapraz başvuru Koloseliler 4:12-14; II Timoteos 4:11; Filimon 24)
 - D. Verileri analiz ettikten sonra yazarlık için tek makul aday Luke'tur.
3. Yunancadaki tip dilinin kullanımı, yazar olarak hekim Luka'ya işaret etmektedir.

4. İlk kilise tarihçileri (örneğin Irenaeus, Justin Martyr, vb.) üçüncü müjdenin yazarının Luka olduğu konusunda hemfikirdirler.

C. Amaç - Luka'nın amacı, İsa Mesih'in yaşamı ve hizmeti hakkında iyi belgelenmiş, tarihsel olarak doğru, kronolojik olarak doğru bir anlatım sunmaktır.⁹

I. Kitabın arka planı.

A. Luke denen adam.

1. Luka Yahudi olmayanlardandı ve Yeni Ahit materyallerinin Yahudi olmayan tek yazarıydı. (çapraz başvuru Koloseliler 4:10-17)
2. O bir doktordu. (Koloseliler 4:14)
3. Gelenek, Luka'nın Antakya'nın yerlisi olduğunu söylüyor.
 - A. Eusebius bu iddiayı ortaya koyuyor.
 - B. Elçilerin İşleri 11:28'in cümle yapısında Luka'nın Antakya geçmişine ilişkin bazı ikinci dereceden kanıtlar bulunur.
4. Luka, Pavlus'un yol arkadaşıydı.
 - A. Luka, Pavlus'un iki yıllık Roma tutukluluğu sırasında yanındaydı. (Filimon 24)
 - B. O, elçinin yaşamının sonuna doğru Pavlus'la birlikteydi. (II Timoteos 4:11)

B. Kitabın asıl alıcısı Theophilus'tur.

1. Theophilus "Tanrı'nın dostu" anlamına gelir.
 - A. Bazıları bunu Allah dostu olan herkese verilen genel isim olarak kabul ederler.
 - B. Diğerleri bunu belirli bir bireye atıfta bulunmak için alır.
 - C. İkinci seçenek daha uygundur.
2. Luka'nın önsözünde doktor "mükemmel Theophilus'a" hitap ediyor.
 - A. Bu unvan bazı resmi statüleri yansıtır olabilir.
 - B. Elçilerin İşleri kitabının başında Luka "en mükemmel" konuşmayı bırakıyor.
 - [1] Belki de daha iyi tanışmışlardır.
 - [2] Bazıları Theophilus'un Luka ve Elçilerin İşleri kitabının yazılması arasında Hıristiyanlığa geçmiş olabileceğini öne sürdü.
 - [3] Diğerleri bunların aslında tek kitap olduğunu belirtiyor.

C. Yazılma tarihi.

1. Elçilerin İşleri kitabı MS 62'de yazılmıştır.
2. Luka bu tarihten önce yazıldığı için MS 60 civarında bir tarih öngörülmektedir.

II. Kitabın Ana Mesajı.

A. Luka'nın ana mesajı, Nasıralı İsa'nın Yahudilerin kralı.

1. Matta, İsa'yı Yahudilerin Kralı olarak tanıtır.
2. Markos onu Tanrı'nın Acı Çeken Hizmetkarı olarak sunar.
3. Luka, İsa'yı günahlarımızı ortadan kaldıran Tanrı Kuzusu olarak tasvir eder.

B. Luka, Yunan düşüncesine yöneliktir ve Mesih'i tüm insanların kurtarıcısı olarak göstermek için tasarlanmıştır.

III. Kitabın ana hatları.

A. Önsöz. (Luka 1:1-4)

B. Doğum ve Bebeklik Hikayeleri. (Luka 1:5 - 2:52)

1. Zekeriya ve Elizabeth, Mesih'in öncüsü olacak bir çocuk doğuracağına dair meleksele bir duyuru alırlar. (1:5-25)
2. Meryem, Mesih'i doğuracağı haberini alır. (1:26-38)
3. Meryem Elizabeth'i ziyaret eder. (1:39-56)
4. Yahya'nın doğumunun öyküsü verilmektedir. (1:57-80)
5. İsa'nın görkemli doğumu anlatılmaktadır. (2:1-20)
6. Daha sonra çocuk sünnet edilir (2:21) ve tapınağa sunulur. (2:22-39)
7. İsa on ikinci yılında mabette kalır. (2:40-50)
8. Erkekliğe doğru olan gelişiminin geri kalanı iki bölümde özetlenmiştir: ayetler. (2:51-52)

C. Bakanlığa Hazırlık. (Luka 3:1 - 4:13)

1. John yolu hazırlıyor. (3:1-20)
2. İsa, Yahya tarafından vaftiz edilir. (3:21-22)
3. Luka Meryem açısından İsa'nın soyağacını verir. (3:23-28)
4. İsa Şeytan tarafından ayartılıyor. (4:1-13)

D. Celile Bakanlığı. (Luka 4:14-9:50)

1. Matta ve/veya Markos'ta da yer alan birçok olay kaydedilmiştir ve bunlara aşağıdakiler eklenmiştir:
 - A. Mucizevi balık avı. (5:1-11)
 - B. Dul kadının oğlunun Nain'de büyütülmesi. (7:11-17)
 - C. Simon'un evinde İsa'nın ayaklarını mesheden kadının hikayesi. (7:36-50)
2. Bu dönemde İsa'nın öğretileri arasında benzersiz olan iki borçlunun benzetmesiydi. (7:41)

E. Kudüs Yolunda. (Luka 9:51 -19:27)

1. Bu dönemde İsa özellikle Samiriyelilerle ilgilendiğini vurguladı.
 - A. Kendisini reddettiklerinde sabır gösterir. (9:51-56)
 - B. İsa İyi Samiriyeli benzetmesini anlatıyor. (10:25-42)
 - C. İsa on cüzamlıyı temizlediğinde, dünyaya dönen tek kişi O'na şükürler olsun ki bir Samiriyeliydi. (17:11-19)
2. Bu dönemde Luka'nın kayıtlarına özgü diğer olaylar şunlardır:
 - A. Sakat bir kadının iyileşmesi. (13:10-17)
 - B. Damla hastalığı olan bir adamın iyileşmesi. (14:1-4)
 - C. İsa'nın Zakkay ile yemeği. (19:1-10)
3. Bu dönemde Luka'ya özgü benzetmeler veya öğretiler şunları içerir:
 - A. İyi Samiriyeli. (10:25-42)
 - B. Gece yarısı arkadaş. (11:5-10)
 - C. Zengin aptal. (12:13-21)
 - D. Nöbetçi hizmetçiler. (12:35-48)
 - e. Çorak incir ağacı. (13:6-9)
 - F. Büyük ziyafetin benzetmesi. (14:15-24)
 - G. Bitmemiş kule ya da yapılmayan savaş. (14:28-33)
 - H. "Kayıp" benzetmeler - koyun, para, oğul. (15:1-32)
 - Ben. Zeki yönetici. (16:1-15)
 - J. Zengin adam ve Lazarus. (16:19-31)
 - k. Kârsız hizmetçiler. (17:7-10)
 - l. Kalıcı dul. (18:1-8)
 - M. Ferisi ve meyhaneci. (18:9-14)
 - N. On mina. (19:11-27)

F. Kudüs Bakanlığı. (Luka 19:28 - 24:53)

1. Zafer dolu bir girişin ardından (19:28-44), İsa Ferisiler, yazıcılar ve başkâhinlerle giderek artan bir çatışmayla karşılaşır. (19:45 - 21:38)
2. Yahuda İsa'ya ihanet etmeyi kabul eder. (22:1-6)
3. İsa, Rab'bin Sofrası'nı başlatır. (22:7-20)
4. İsa Getsemani'deki duasının ardından (22:39-46) tutuklanır. (22:47-53)
5. Petrus İsa'yı üç kez inkar ediyor. (22:54-62)
6. İsa hem Yahudiler (22:63-71) hem de Romalılar tarafından yargılanıyor. (23:1-25)
7. Ölümüne teslim edilen (23:26-32) İsa, Yerusâlim'in dışında çarmıha gerildi. (23:33-49)
8. Gömüldü. (23:50-56)
9. Son olarak Luka, İsa'nın dirilişi (24:1-49) ve göğe yükselişiyle ilgili görkemli anlatımla bitirir. (24:50-53)

IV. Kitabın Anahtar Temaları.

A. Luke'un insanlara verdiği önem.

1. Luka, İsa'nın "toplumsal açıdan aşağı" kabul edilen kişilere özel ilgisini gösterdi.
 - A. Samiriyeliler. (Luka 10:25-42; 17:11)
 - B. Kadımlar. (Luka 1; 7:11-15; 7:36-48; 8:2-3; 10:38-42; 13:10-17; 21:1-4; 23:28-31)
 - C. Fakir. (Luka 6:20; 12:15; 16:19-31)
2. Luka, İsa'nın bireye olan tutkusunu ve şefkatini gösterir. (Luka 5:17-26; 7:1-10; 7:36-50; 8:26-39, 40-56; 15:1-32, vb.)

B. Luka'nın İsa'nın hayatında duaya yaptığı vurgu.

1. İsa'nın dua ettiğinden bahseden tek kişi Luka'dır:

A. Onun vaftizi. (3:21)

B. On iki havarisini seçmeden önce. (6:12)

C. Petrus'un O'nu Mesih olarak itiraf etmesi olayı. (9:18)

D. Başkalaşım sahnesi. (9:29)

2. İsa'nın dualarına başka göndermeler de yapılıyor. (5:15-16; 10:17-21:11:1 vb.)

3. Duayla ilgili özel benzetmeler yalnızca Luka'nın müjdesinde bulunur.

A. Adaletsiz yargıcın örneği. (18:1-8)

B. Ferisi ile meyhanecinin benzetmesi. (18:9-14)

4. Luka okuyucuyla İsa'nın Getsemani'deki duasının coşkusunu ve yoğunluğunu paylaşıyor. (22:39-46)

C. Luka'nın İsa'nın yaşamının amacına yaptığı vurgu.

1. Luka'nın müjdesi, Kudüs'e giden yolda İsa'nın teması üzerine inşa edilmiştir.

A. Luka'da diğer İncillerden farklı olarak İsa'nın yaşamının sonuna kadar Kudüs'te olmadığı görülür.

B. Görünüşe göre Luka, Kudüs'ü İsa'nın yaşamının doruk noktası haline getiriyor.

2. Luka'nın müjdesinin dönüm noktası şudur: "Göğe alınacağı zaman yaklaştığında, İsa kararlılıkla Yeruşalim'e doğru yola çıktı." (Luka 9:51)

D. Luke'un benzetmelere yaptığı vurgu.

1. Benzersiz bir benzetme bölümü, Luka'nın bu öğretme yöntemine olan hayranlığını göstermektedir. (Luka 9:51 - 18:14)
 - A. Luka'da yirmi iki benzetme bulunur.
 - B. Bunlardan on yedisi Luka'nın müjdesine özgüdür.
2. Bir benzetme, ruhsal bir gerçeği veya gerçekleri açıklamak için tanıdık bir durumu kullanan bir hikaye veya deyiştir.
3. Her benzetme, aksiyomları takip etmek için değil, ana fikri için incelenmelidir.
4. İsa'dan önce benzetmeler yaygın olarak kullanılıyordu, ancak O, bu öğretim biçimini mükemmelliğe ulaştırdı.

JOHN

Giriş: Dördüncü müjde en eşsiz olanıdır. Diğerlerinden birkaç yıl sonra yazılan Yuhanna, bize İsa'nın hayatı hakkında diğerlerinin atladığı içgörülerini veriyor. John'un materyallerinin %90'ından fazlası sinoptiklerde bulunmuyor, bu da John'un materyallerini tekrarlamaktan bilinçli olarak kaçındığını ortaya koyuyor. Kelime dağarcığı ve üslubu basit olan John, gündeme getirdiği konuların derinliği bakımından derindir.¹⁰

İsim-Kitap, yazarının adını almıştır

Yazar- Yazar Havari Yuhanna'dır

1. Diğer İnciller gibi Yuhanna da eserini imzalamaz.
2. Yazar kendisini bölgedeki birçok olayın görgü tanığı olarak tanıtıyor.
İsa'nın hayatı. (çapraz başvuru Yuhanna 1:14; 6:5, 7; 13:21-22; 19:35, vb.)
3. Yazar kendisini "İsa'nın Sevdiği Kişi" olarak tanımlıyor.
(Yuhanna 21:20 ve 24)
4. Ayrıca yazarın iyi durumda olan bir Filistinli Yahudi olduğu açıktır.
Yahudi geleneklerine, Yahudi tarihine ve Filistin coğrafyasına aşina.

Amac

1. Yuhanna, amacını açıkça belirten tek müjdedir.
2. "İsa, öğrencilerinin önünde bu kitapta kaydedilmeyen daha birçok mucizevi işaret yaptı. Ancak bunlar, İsa'nın Tanrı'nın Oğlu Mesih olduğuna iman edersiniz ve iman ederek O'nun adına yaşama kavuşasınız diye yazılmıştır."
(Yuhanna 20:30-31)

I. Kitabın arka planı.

A. Adam, John.

1. Büyük olasılıkla Yahya, Mesih'i takip etmeye başlamadan önce Vaftizci Yahya'nın öğrencisiydi. (Yuhanna 1:40)
2. O, erkek kardeşi Yakup ve babaları, Petrus ve Andreas ile birlikte balıkçılık işindeydiler. (Markos 1:19-20; Luka 5:10)
3. Bir yıldan fazla bir süre Rab'bi takip ettikten sonra, diğer on bir kişiyle birlikte, O'nun havarileri olarak İsa ile özel bir ilişki kurmak üzere seçildi. (Luka 6.12-6)
4. O ve erkek kardeşi İsa tarafından Gök Gürültüsü Oğulları olarak adlandırıldı. (Markos 3:17; çapraz başvuru Luka 9:49-56)
5. John "yakın çevrenin" bir üyesiydi ve aşağıdaki olaylara tanık olmasına izin verildi:
A. Başkalaşım. (Luka 9:28)
B. Jairus'un kızının yetiştirilmesi. (Luka 8:51)
C. Gethsemane Bahçesi'ndeki özel anlar. (Markos 14:33)
6. Yahya çarmıha gerilmeye gerçekten tanık olan tek havariydi (Yuhanna 19:26) ve ona İsa'nın annesinin bakımı emanet edilmişti. (Yuhanna 19:25-27)
7. Daha sonra Yeruşalim'deki ilk kilisenin sütunlarından biri oldu. (Galatyalılar 2:9-10)
8. Yahya yaşlı bir adamken, Mesih adına yaptığı tanıklıktan dolayı Roma hükümeti tarafından Patmos adasına sürgüne gönderildi. (Vahiy 1:9) Burada Vahiy'i yazdı.
9. Gelenek, John'un MS 96 civarında Efes'e döndüğünü ve İmparator Trojan'ın hükümdarlığı sırasında orada öldüğünü söyler. (MS 98-117)

B. Yazılma Tarihi ve Yeri.

1. Kitap, John'un olgunluk yıllarında, muhtemelen MS 95'te yazılmıştır.
2. Çoğu bilim adamı bunun Efes'te yazıldığına inanıyor.
3. Elimizdeki bir Yeni Ahit kitabının en eski parçası, Yuhanna 18'den beş ayet içeren bir papirüs parçasıdır.
A. P52 olarak tanımlanan bu şirket Manchester, İngiltere'de bulunmaktadır.
B. Bu papirüs parçası MS 125-150'ye kadar uzanıyor ve müjdenin üretildikten kısa bir süre sonra dağıtıldığına dair kanıt sağlıyor.

II. Kitabın Ana Mesajı.

Cevap: Yuhanna'nın Yuhanna kitabının amacını açıkça belirttiğini daha önce belirtmiştik. (Yuhanna 21:30)

B. Bu amaçla kitabın ana mesajı İsa'nın size hayat vermesidir.

- 1.Kitap, bu yeni yaşamın İsa'nın doğuşunda olduğunun doğrulanmasıyla başlıyor. (Yuhanna 1:14)

2. Mesaj kitap boyunca açıkça duyuluyor. (Yuhanna 3:3-16; 5:26; 11:25 ve 14:6)

III Kitabın Özeti

A. Önsöz. (Yuhanna 1:1-18)

B. İsa'nın İddialarına İlişkin Değerlendirmeler. (Yuhanna 1:19-4:54)

1. Vaftizci Yahya'nın ifadesi kaydedildi. (1:19-28)
2. Vaftizci Yahya İsa'yla karşılaşır. (1:29-34)
3. İsa ilk öğrencilerini çağırıyor. (1:35-51)
4. İsa, Kana'daki düğün şölenine katılır ve suyu şaraba dönüştürür. (2:1-11)
5. İsa, Yeruşalim'deki Fısıh Bayramı'na katılır ve tapınağı temizler. (2:12-25)
6. Nikodim İsa'yı ziyaret eder. (3:1-21)
7. Vaftizci Yahya'nın ilave tanıklığı da verilmektedir. (3:22-36)
8. İsa Samiriyeli bir kadınla konuşuyor. (4:1-26)
9. Birçok Samiriyeli İsa'ya inanır. (4:27-42)
10. İsa asilzadenin oğlunu iyileştirir. (4:43-54)

C. Yahudilerle anlaşmazlık ve çatışma. (Yuhanna 5:1 -11:53)

1. İsa'nın Kudüs'te topal bir adamı iyileştirmesine karşı çıkılıyor. (5:1-47)
2. İsa kalabalığı besliyor. (6:1-15)
3. Celile Denizi üzerinde yürüyor. (6:16-21)
4. İsa'nın iddiaları kalabalığın çoğunu geri çeviriyor. (6:22-71)
5. İsa'nın kardeşleri O'na inanmıyorlar. (7:1-9)
6. Rab, Çardak Bayramı için Yeruşalim'e gider. (7:10-13)
7. İsa Tapınakta öğretiyor. (7:14-44)
8. Yahudiler, zina yaparken yakalanan bir kadınla ilgili bir davada İsa'yı kandırmaya çalışıyorlar. (8:1-11)
9. İsa Ferisilere sesleniyor. (8:12-30)
10. İsa iman eden Yahudilere hitap ediyor. (8:31-50)
11. İsa doğuştan kör olan adamı iyileştirir. (8:12-30)
12. İsa İyi Çoban hakkında bir konuşma yapıyor. (10:1-18)
13. İsa, Süleyman'ın Portikosunda bir konuşma yapıyor. (10:12-39)
14. Birçok kişi O'na inanıyor. (10:40-42)
15. İsa Lazar'ı ölümden diriltiyor. (11:1-44)
16. Bazı Yahudiler İsa'nın ölümü için komplo kurmaya başlar. (11:45-53)

D. İsa'nın İddiaları Üzerine Krizler. (Yuhanna 11:54-12:36)

1. Başkâhinler İsa'nın ele geçirilmesini emreder. (11:54-57)
2. İsa Lazarus'un evine gelir. (12:1-11)
3. İsa kalabalığın övgüsü için Yeruşalim'e girer. (12:12-19)
4. Kıyamet geldi. (12:20-36)

E. Müritlerle Konferans. (Yuhanna 12:37 -17:26)

1. İmansızlık kehanet edilir ve yerine getirilir. (12:37-50)
2. İsa, havarileriyle birlikte Son Akşam Yemeği'ni yiyor. (13:1 -14:31)
3. İsa gerçek asmadır. (15:1-8)
4. İsa sevgiyi emreder ve gösterir. (15:9-27)
5. İsa Kutsal Ruh'u gönderecek. (16:1-16)
6. İsa açıkça ölümünden söz ediyor. (16:17-33)
7. İsa Kendisi, havarileri ve tüm inanlılar için dua ediyor. (17:1-26)

F. Tutuklanma, Çarmıha Gerilme ve Diriliş. (Yuhanna 18:1-20:31)

1. İsa bahçede yakalanıyor. (18:1-11)
2. İsa başkâhinin huzuruna çıkarılır. (18:12-14)
3. Petrus Mesih'i inkar ediyor. (18:15-18)
4. İsa Pilatus'un Praetorium'una götürülür. (18:28-40)
5. Pilatus İsa'yı serbest bırakmaya çalışıyor. (19:1-12)
6. Pilatus İsa'yı ölüme mahkum eder. (19:13-16)
7. İsa Golgota'da çarmıha gerilir. (19:17-37)
8. İsa, Yusuf ve Nikodim tarafından gömüldü. (19:38-42)

9. Mezar boş bulunur. (20:1-10)
10. İsa, Mecdelli Meryem'e görünür. (20:11-18)
11. Öğrencilerine görünür. (20:19-23)
12. Yaklaşık bir hafta sonra onlara tekrar görünür. (20:24-29)
13. Yuhanna bize işaretlerin amacını anlatıyor. (20:30-31)

G. Sonsöz.

1. İsa Celile'deki öğrencilerine Kendisini gösteriyor. (21:1-25)
2. İsa Petrus'a "Beni seviyor musun?" diye sorar. (21:1 -14)
3. Sonuç. (21:15-16)

IV. Kitabın Ana Temaları

A. Söz. (Yunan logoları):

1. Yuhanna önsözünde İsa'yı tanımlamak için hem Yahudi hem de Yunanlı olarak anılacak bir motif kullanır.
 - A. Yahudiye göre logos, Tanrı'nın yaratıcı gücüydü (Yaratılış 1:3), hayat verdi (Yeşaya 55:13) ve her şeyde ilahi amacı gerçekleştirdi. (İşaya 55:11)
 - B. Yunanlılara göre logos evrene düzen ve uyum sağlıyordu. (örneğin Herakleitos)
2. John bize logoların vücut bulduğunu söylüyor. (Yuhanna 1:14)
 - A. Yahudiye göre bu, İsa'nın nihai güç ve yaşam olduğu anlamına geliyordu.
 - B. Yunanlılara göre bu, İsa'nın yaşamın rasyonel, güçlü ve aşkın anlamının kaynağı olduğu anlamına geliyordu.
3. Yuhanna müjdesine İsa'nın ilahi olduğunu, yani evrenin rasyonel, her şeye gücü yeten, yaratıcı, birleştirici gücünü doğrularak başlar.

B. İsa'nın "işaretleri".

1. Yeni Ahit mucizelerden söz etmek için çeşitli terimler kullanır.
 - A. Mucize – dunamis: muazzam bir eser/büyük bir güç sergisi. (çapraz başvuru Elçilerin İşleri 19:11)
 - B. Çalışmak - ergon: kişinin sözünü yerine getiren bir eylem. (çapraz başvuru Yuhanna 14:11)
 - C. Wonder - teras: hayrete düşüren, ürküten veya gizemli hale getiren bir mucize / şey. (çapraz başvuru Elçilerin İşleri 2:22)
 - D. İşaret - sêmeion, gerçekliğin bir kanıtı / onaylayıcı bir eylem. (çapraz başvuru Yuhanna 2:23; 3:2; 4:54; 6:2, 14, vb.)
2. Yuhanna bu dört terimin sonuncusunu kasıtlı olarak kullanıyor.
 - A. Yuhanna, İsa'nın mucizelerini yalnızca doğa kanunlarına meydan okuyan korkunç eylemler veya izleyiciyi sersemleten harikalar olarak görmedi.
 - B. Yuhanna, İsa'nın mucizelerini, Mesih ve Tanrı'nın Oğlu olduğuna dair iddialarının gerçekliğinin işaretleri, kanıtları olarak sunar. (Yuhanna 5:36; 7:31)
3. İsa'nın mucizeleri, O'nun kim olduğu ve neyi başardığı açısından çok önemlidir.
 - A. Yıllar boyunca birçok kişi, O'nun mucizelerinin gerçekliğini reddederken, tarihsel bir İsa'yı kabul etmeye çalıştı.
 - B. Mucizelerin reddedilmesi temelde felsefi bir sorundur.
 - C. Eğer bir birey, her şeye gücü yeten, her şeyi bilen bir Tanrı'ya inanıyorsa, mucizelerin gerçekliği O'nun varlığını kanıtlar ve O'nun amaçlarını gerçekleştirir.

C. İsa'nın Nikodim ile konuşması ve yeni doğum.

1. Yahudi lider Nikodim geceleyin İsa'nın yanına geldi.
2. Bu adamın öğretisini merak ediyordu.
3. İsa ona şunu söyledi: "Bir adam sudan ve Ruh'tan doğmadıkça, Tanrı'nın krallığına giremez."
 - A. "Sudan doğmak" ifadesi kesinlikle vaftiz yoluyla ruhsal bir yaşamın doğuşuna bir göndermedir.¹¹
 - B. Yeniden doğuş ve yenilenmenin gerçek gücü Tanrı'nın Kutsal Ruhundan gelir. (çapraz başvuru Titus 3:5; Romalılar 8:11)
4. Vaftizin gücü ve etkinliği onun idaresinde (I Korintliler 1:17) ya da suda (I Petrus 3:21) değildir. Etkinliği Tanrı'nın bağışlayıcı gücünde (Elçilerin İşleri 2:38), İsa'ya olan güveninde ve yanıt verenin itaatkâr inancında yatmaktadır. (I. Petrus 3:21; Romalılar 6:3-5)

EYLEMLER

Giriş:Elçilerin İşleri kitabı, Mesih'in kilisesini kurmasını takip eden doğumun ve ilk günlerin tek tarihi kayıdır.¹²O halde Elçilerin İşleri bir tarih kitabıdır. Bu tarihi kayıt olmasaydı kilisenin genişlemesi hakkında çok az şey bilinebilirdi. Yazarın temel amacı, erkeklerin ve kadınların nasıl Mesih'e dönüştüklerini ve Roma dünyasında kiliselerin nasıl kurulduğunu ayrıntılı bir şekilde anlatmaktır.

İsim- Septuagint zamanından bu yana bu kitabın Havarilerin İşleri adı verilmiştir.

Yazar- İç ve dış deliller, Elçilerin İşleri kitabının Ruh'tan ilham alan yazarının Luka olduğuna işaret ediyor.

1. İçsel kanıtlar büyük ölçüde kitabın "biz" bölümlerinde bulunur. (Elçilerin İşleri 16:10-17; 20:6-21:18; 27:1-28:16)
-Luka ile ilgili notlara bakın.
 - A. "Biz" bölümlerinin kapsadığı dönemdeki Pavlus'un arkadaşlarının bir listesini derlerken toplam on yedi kişi bulunur.
 - B. Bir eleme süreciyle liste Luke'a indirgenir.
2. Elçilerin İşleri kitabını Luka'nın yazdığı kilise geleneğinin ortak kanıtıdır. (örneğin İskenderiyeli Clement, Tertullian, Irenaeus, vb.)

Amaç-Elçilerin İşleri'nin oluşturulmasında en az üç amacın açıkça ortaya çıktığı görülmektedir.

1. İlk amaç, Luka'nın müjdesinde başladığı şeyi tamamlamaktır.
 - A. Luka ve Elçilerin İşleri bir bütünün iki parçasıdır.
 - B. Cilt I'de (Luka), Luka, Mesih'in sözlerini ve işlerini anlattı. Cilt II'de (Elçilerin İşleri), Mesih'in havarileri aracılığıyla yaptığı sözlerin ve işlerin öyküsünü anlattı.
2. Elçilerin İşleri'ni yazmanın ikinci amacı, Hıristiyanlığın yazılı bir savunmasını yapmaktır.
3. Elçilerin İşleri kitabının yazılmasındaki üçüncü amaç, yeni inanca istikrar sağlamaktır.

I. Kitabın Arka Planı

A. Elçilerin İşleri ne zaman yazıldı?

1. Elçilerin İşleri kitabı, Pavlus'un Roma'da hapsedilmesiyle aniden sona erer.
2. Okuyucuyu merakta bırakmanın en olası açıklaması, kitap yazılırken Pavlus'un itirazının sonucunun henüz belirlenmemiş olmasıdır.
3. Pavlus ve arkadaşlarının MS 60 yılında Roma'ya geldiklerini ve duruşmaya çıkmadan önce tam iki yıl boyunca orada kaldıklarını biliyoruz. (Elçilerin İşleri 28:30)
4. Bu nedenle Elçilerin İşleri MS 62'nin başlarında yazılmış olmalıdır.
5. Not: Elçilerin İşleri, Nero'nun MS 64'te Hıristiyanlara yapacağı zulümden söz etmez.

B.Elçilerin İşleri nerede yazıldı? – Luka o sırada Roma'da Pavlus'la birlikte olduğuna göre, yazının yazıldığı yerin Roma olması mantıklıdır.

II. Kitabın Ana Mesajı.

Cevap. Kitabın ana mesajı Elçilerin İşleri 1:8'de bulunmaktadır: “Kutsal Ruh üzerinize indiğinde güç alacaksınız; Yeruşalim'de, tüm Yahudiye'de, Samiriye'de ve dünyanın dört bir yanında tanıklarım olacaksınız.”¹³

B. Luka, müjdenin yayılma şeklinin izini sürüyor:

1. Müjde Yeruşalim'de duyuruluyor. (Elçilerin İşleri 2:1 - 8:3)
2. Müjde Yahudiye ve Samiriye'ye götürülür. (Elçilerin İşleri 8:4-11:18)
3. Müjde dünyanın en uzak yerlerine kadar yayılıyor. (Elçilerin İşleri 11:19 -28:31)

III. Kitabın ana hatları.

A. Kilisenin Kudüs'teki İlk Yayılımı. (Elçilerin İşleri 1:1-7:60)

1. İsa göğe yükselir. (1:1-11)
2. Yahuda'nın yerine Matthias seçilir. (1:12-26)
3. Kutsal Ruh, Pentikost gününde havarilerin üzerine gelir. (1-13)
4. Petrus, çarmıha gerdikleri İsa'yı Tanrı'nın Rab ve Mesih yaptığını vaaz eder. (2:14-36)¹⁴
5. Kilise başlıyor. (2:37-47)
6. Zulüm başlar. (3:1-4:31)
7. Müminler birbirleriyle cömertçe paylaşırlar. (4:32-37)
8. Ananias ve Sapphira, Tanrı'ya yalan söyledikleri için öldürülür. (:1-11)
9. İkinci bir zulüm dalgası patlak veriyor. (5:12-42)

10. İhmal edilen Yunanlı dullar için düzenleme yapılmıştır. (6:1-7)
11. İstefanos tutuklanır (Elçilerin İşleri 6:8-15), vaaz verir (7:1-53) ve taşlanır. (7:54-60)

B. Kilise Samiriye'ye Yayılıyor. (Elçilerin İşleri 8:1 -9:31)

1. Zulmün artmasıyla birlikte kilise Yahudiye ve Samiriye'ye dağıldı. (8:1-4)
2. Philip Samiriye'de vaaz veriyor. (8:5-8)
3. Büyücü Simon "dönüştürüldü" ve mucizevi bir güç arıyor. (8:9-25)
4. Philip bir Etiyopyalıyı din değiştiriyor. (8:26-40)
5. Saul'un din değiştirmesiyle ilgili kayıt veriliyor. (9:1-31)

C. Kilise Fenike, Kıbrıs ve Antakya'ya Yayılıyor. (Elçilerin İşleri 9:32-12:25)

1. Peter, Dorcas'ı ölümden diriltir. (9:32-43)
2. Tanrı, sevindirici haberi Yahudi olmayan Kornelius'a iletmek için Petrus'u kullanır. (10:1-48)
3. Petrus yaptıklarını Yahudiye'deki Yahudi Hıristiyanlara açıklıyor. (11:1-18)
4. Antakya'da Yahudi olmayan bir kilise başlıyor. (11:19-30)
5. Petrus, Hirodes tarafından hapsedilir ve Tanrı tarafından serbest bırakılır. (12:1-19)
6. Hirodes ölür. (12:20-25)

D. Kilisenin Antakya'dan Galatya'ya Uzaması. (13:1-5:35)

1. Pavlus ilk misyonerlik yolculuğuna çıkıyor. (13:1-14:28)
2. Yahudi olmayan Hıristiyanların davranışlarını belirlemek için Kudüs'te bir konsey toplandı. (15:1-35)

E. Kilisenin Makedonya'ya Uzatılması. (Elçilerin İşleri 15:36-21:16)

1. Pavlus'un ikinci misyonerlik yolculuğu kaydedildi. (15:36-18:22)
2. Pavlus'un üçüncü misyonerlik yolculuğu kaydedildi. (18:23-21:16)

F. Pavlus'un Hapis Yılları. (Elçilerin İşleri 21:17-28:31)

1. Kudüs'te. (21:17-23:35)
2. Kayserya'da. (24:1-26:32)
3. Roma'ya yolculuk. (27:1-28:15)
4. Roma'da. (28:16-31)

IV. Kitabın Anahtar Temaları.

A. Erken Kilisenin Büyümesi.

1. İlk günlerde müjdenin vaaz edilmesi Yerusolim'de sürüyordu.
2. İstefanos'un taşlanmasını takiben Hıristiyanlara yapılan zulüm, Yahudiye ve Samiriye gibi daha geniş bir bölgede müjdenin yayılmasına yol açtı. (Elçilerin İşleri 8:1ff)
 - A. Philip Samiriye'de vaaz verdi. (Elçilerin İşleri 8:4-25)
 - B. Bir Etiyopyalıyı dönüştürdü. (Elçilerin İşleri 8:26-39)
 - C. Filipus Yahudi olmayanların şehri Kayserya'da vaaz verdi. (Elçilerin İşleri 8:40)
3. Yaklaşık on yıl sonra, Yahudi olmayanların din değiştirmesine ilişkin ilk kayıt, Petrus'un Kornelius'la karşılaşmasında ayrıntılı olarak anlatılmaktadır. (Elçilerin İşleri 10)
 - A. İtirazların artması şaşırtıcı değil. (Elçilerin İşleri 11:1-3)
 - B. Ancak Yahudi olmayanların müjdeyi duyma hakkı onaylandı. (Elçilerin İşleri 11:4-8)
4. Cornelius'un din değiştirdiği sıralarda (yaklaşık MS 40) müjde Antakya'ya geldi. (Elçilerin İşleri 11:19-30)

B. Paul denen adam.

1. Yahudiliğin Pavlus üzerindeki etkisi.
 - A. Pavlus bir İbrani vatanseverdi. (çapraz başvuru Romalılar 3:1; 9:1-3)
 - B. O, "Ferisilerin Ferisisi" idi. (Elçilerin İşleri 23:6; Filipililer 3:5)
 - C. Pavlus bu nedenle Eski Ahit'in büyük bir öğrencisiydi. (22:3)
2. Helenizmin Pavlus üzerindeki etkisi.
 - A. Pavlus, Roma eyaleti Celicia'nın başkenti Tarsus'tandı.
 - [1]Tarsus, M.Ö. 171 yılında Antiochus Epiphanies tarafından bir Yunan şehir devleti olarak kurulmuştur.
 - [2] Kanıtlar, Yahudilerin şehrin kuruluşundan itibaren Tarsus'a yerleştiklerini ve vatandaşlık haklarına sahip olduklarını göstermektedir. (örneğin Elçilerin İşleri 21:39)
 - [3] Tarsus aynı zamanda bir eğitim merkeziydi, orada bir üniversite vardı.
 - B. Helenistik dünyadaki bir Yahudi olarak Pavlus'un mitolojik tanrılar ve gizem dinleri hakkında çok iyi bilgi sahibi olması gerekir.
3. Paul'un kişisel hayatı.

- A. Saul onun İbranice adıydı; Paul onun Latince adıydı.
- B. Paul evli değildi. (çapraz başvuru I Korintliler 7:8)
 - [1] Hiç evlenmemiş olabilir.
 - [2] Bazı bilim adamları, karısının öldüğünü veya belki de Mesih'e inandığında onu terk ettiğini öne sürdüler.
- C. Tanrı, kilisenin büyümesini teşvik etmek için Pavlus'un (Saul) kiliseye yönelik gayretli zulmünü kullandı. (Elçilerin İşleri 8:1-4)
- D. Onun din değiştirmesi (çapraz başvuru Elçilerin İşleri 9:22-26) Hıristiyan inancının en büyük savunmalarından (savunmalarından) biridir.

C. Elçilerin İşleri'nin Merkezi Kişilikleri - Peter ve Paul.

1. Luka kitaptaki materyali ikisine orantılı olarak böler. ilk kilisenin önemli liderleri.
 - A. Sünnet havarisi Petrus, ilk 12 bölümün ana figürüdür.
 - B. Sünnetsizliğin elçisi Pavlus geri kalanların odak noktasıdır.
2. Luka sadece erkeklere eşit yer vermekle kalmıyor, aynı zamanda onların mucizevi davranışlarının nasıl paralel olduğuna da dikkat çekiyor:
 - A. Topal erkeklerin iyileşmesi. (Elçilerin İşleri 3:22 ve 14:8 ve sonrası)
 - B. Zarar mucizeleri. (Elçilerin İşleri 5:1ff; 13:6ff)
 - C. İkincil yollarla şifa. (Elçilerin İşleri 5:15; 19:12)
 - D. Şeytanları kovmak. (Elçilerin İşleri 5:16; 16:18)
 - e. Büyücülerle yüzleşmek. (Elçilerin İşleri 8:18 ve sonrası; 13:6 ve sonrası)
 - F. Ölülerini diriltmek. (Elçilerin İşleri 9:36 ve sonrası; 20:9 ve sonrası)

D. Pavlus'un misyonerlik gezileri.

1. Antakya'daki kilisenin, Saul'un Yeruşalim'deki zulmünden kaçan kişiler tarafından kurulduğu anlaşılıyor. (Elçilerin İşleri 11:19)
 - A. Yahudi olmayanlar burada Hıristiyan oldular. (Elçilerin İşleri 11:19-21)
 - B. Kudüs'teki kilise bu durumu incelemesi için Barnabas'ı gönderdi. (Elçilerin İşleri 11:22-24)
2. Ne gariptir ki Barnabas, Antakya'daki kilisenin inşası için Saul'un yardımını istedi. (Elçilerin İşleri 11:25)
 - A. Barnabas, Pavlus'un din değiştirme konusundaki dürüstlüğüne zaten kefil olmuştu. (Elçilerin İşleri 9:26-27)
 - B. Artık Saul'un eşsiz geçmişi ve eğitimi için bir yer görüyordu.
3. Oradaki kilise büyüdükçe Antakya'dan üç büyük misyonerlik turu desteklendi.
 - A. İlk tur (Elçilerin İşleri 12:25 -14:28) MS 46-47 yılları arasında gerçekleşti ve bunu Kudüs'te Yahudi olmayanların kiliseye kabulü konusunu tartışan bir konferans izledi. (Elçilerin İşleri 15:1-35)
 - B. İkinci misyonerlik yolculuğu M.Ö. MS 48 ve 51'in sonlarına ya da 52'nin başlarına kadar uzatıldı. (Elçilerin İşleri 15:36 -18:22) Sevindirici haber Avrupa'ya taşındı.
 - C. Üçüncü tur MS 52'de başladı ve Pavlus'un MS 57'de Yeruşalim'de tutuklanmasıyla sona erdi. (Elçilerin İşleri 18:23 - 21:16) Bu süre zarfında Pavlus Efes'te 2 ila 3 yıl kaldı.
4. Elçilerin İşleri bize Pavlus'un bu yolculuklardan sonra Yeruşalim, Kayserya ve Roma'da tutuklu olarak zaman geçirdiğini anlatır.
5. Gelenek, Roma'daki ilk hapsinden serbest bırakılmasının ardından Batı'ya (muhtemelen İspanya'ya) dördüncü bir misyoner yolculuğunu anlatır.

ROMALILAR

Giriş: Pavlus'un Romalılara mektubu, Batılı insanlık tarihindeki en önemli edebiyat eserleri arasında yer almaktadır. Her ne kadar Pavlus muhtemelen böyle bir ifadeyi duyunca şaşırarak olsa da, mektubun içerdiği mesajın gücünü asla sorgulamazdı. Bu kitapta elçi, müjdenin kurtarıcı gücü hakkında Kutsal Yazılar'daki en ikna edici konuşmayı veriyor.

Yazar: Pavlus, havari. (Romalılar 1:1)

Yazıldığı Yer: Korint; Korint'te yaşayan Gaius'un (Romalılar 16:23; I Korintliler 1:14) ve oraya yerleşmiş olan Erastus'un (Romalılar 16:23; II Timoteos 4:20) selamlarından da anlaşıldığı gibi. Ayrıca Pavlus'a eşlik ettiği anlaşılan Phoebe (Romalılar 16:1-2), Korint'in bir "banliyösü" olan Kenhrea'daki kilisedendi.

Yazma Zamanı: MS 57-58 üçüncü yolculuğundayken (Elçilerin İşleri 20:13), oradaki ihtiyaç sahibi Hıristiyanlar için toplanan bağışlarla birlikte Kudüs'e varmasından hemen önce. (Romalılar 15:25-26; Elçilerin İşleri 20:16; 24:17)

Edebi Bir Biçim Olarak Mektuplar (Mektuplar)

1. Yeni Ahit'in mektupları Romalılardan Yahuda'ya kadar olan 21 kitaptır. Elçi Pavlus bunların 13'ünün

- (Romalılar'dan Filimon'a kadar) yazarı olarak tanımlanır.
2. Mektuplar Pavlus'un zamanında yaygın bir edebi türdü. Mektup formu yalnızca iletişimden daha büyük amaçlar için kullanıldı.
 - A. Pavlus'un mektupları kiliselerde yüksek sesle okunmak üzere tasarlandı. (I. Selanıkliler 5:27; Koloseliler 4:16) Mektupların asıl alıcılardan daha fazla yarar sağlamayı amaçladığı açıktır.
 - B. Kilisenin düzeni, konumu, ayrıcalıkları ve görevleri en eksiksiz şekilde mektuplarda verilmektedir. Mesih'in bedeni olan kilise, "geçmişten beri Tanrı'da saklı tutulan sır (Efesliler 3:9) ortaya çıkar.
 3. Pavlus'un mektuplarını gruplandırmanın uygun bir yolu şöyledir:
 - A. Misyonerlik gezileri sırasında kiliselere yazılan mektuplar: I & II Selanıkliler, Galatyalılar, I & II Korintliler ve Romalılar.
 - B. Roma'da tutukluken yazılan mektuplar (MS 60-62): Efesliler, Filipililer, Koloseliler ve Philemon.
 - C. İlk Roma hapsedilmesini takip eden mektuplar: I & II Timothy ve Titus.

I. Romalılar Kitabının Arka Planı.

A. Roma

1. Roma şehrinin başlangıcı efsanelerde kaybolmuştur. Hikayeye göre bu şehre, ataları Truva'nın Yunanlılar tarafından yıkılmasından kaçan kurucusu Romulus'un adı verilmişti. Tarihin MÖ 753 olduğu söyleniyordu. Bu, daha sonraki Romalıların tarihlerinin başlangıcını saydıkları yıldır.
2. Yüzyıllar boyunca Roma küçük ve mücadele eden bir şehir devletiydi. Çatışma, yoksulluk ve savaş zamanlarının ardından Roma yavaş yavaş güç kazandı ve MÖ 275'te tüm İtalya'yı kontrol altına aldı.
3. MS 1. yüzyıla gelindiğinde Roma, imparatorluğun başkenti ve iki ile dört milyon arası nüfusuyla dünyanın en büyük ve en önemli şehriydi.
 - A. O dönemde Roma'da özgür insanlardan çok köleler vardı. Zenginlik ve yoksulluğun keskin karşıtlığı bir ziyaretçinin gözünden kaçamazdı.
 - B. Bu dönemde Roma'nın hedonistik yaşamı (kişisel zevk hayattaki başlıca amaç) iyi bilinmektedir.
 - C. Roma, her türlü doğu mistisizmini, astrolojiyi, büyüü ve Yunan mitolojisini kapsayan, şaşırtıcı derecede dini çeşitliliğe sahip bir şehirdi. Romalılar Yunanlıları fethettiğinde, onların tüm tanrılarını ele geçirdiler ve onlara Roma isimleri verdiler (Zeus, Roma tanrısı Jüpiter oldu vb.).
 - D. Bu "dini" seçenekler büfesi insanları tatmin etmedi. İyilik ve kötülük, yaşam ve ölüm sorunlarına gerçek cevaplar sunmuyordu. Hayat belirsizdi. Bu tanrıların şehirlerini ani bir felaketten kurtaracak güçleri yoktu. İnsanlar hayatta bir amaç arıyorlardı. Tanrılar onlara adaleti sağlayamadıysa neden iyi hayatlar yaşasınlar ki?
 - e. Orada oldukça büyük bir Yahudi kolonisi vardı. Roma geçmişte Yahudileri sık sık korumuştur. Pavlus hem Yahudi hem de Roma vatandaşıydı ve doğal olarak adalet ve koruma için Roma'ya bakıyordu. Roma, seyahat etme ve müjdeyi yayma barışını ve özgürlüğünü sağlamıştı. Pavlus haksızlığa uğradığında, bir Romalı olarak İmparatora başvurma hakkını kullandı. (Paul o zamanlar Nero'nun nasıl kötü bir adama dönüştüğünü bilmiyor olabilir.)

B. Roma'daki kilise.

1. Yeni Ahit'te Roma'da kilisenin başlangıcına ilişkin hiçbir şey açıklanmamıştır.
 - A. Pentekost gününde Yeruşalim'e gelen ziyaretçilerin kurtarılan 3000 kişi arasında olması (Elçilerin İşleri 2:10) ve daha sonra sevindirici haberi kendileriyle birlikte eve götürmeleri mümkündür.
 - B. Ya da İstefanos'un ölümünden sonra dağılanlar arasında Roma'ya gidip müjdeyi orada vaaz edenler de olabilir. (Elçilerin İşleri 8:1-4)
2. Roma'daki Hıristiyanlar hakkında okuduğumuz ilk şey muhtemelen Aquila ve Priskilla'nın yanı sıra Claudius tarafından Roma'dan kovulan ve Pavlus'un ikinci yolculuğu sırasında Korint'te bulunduğu tüm Yahudilerdir. (Elçilerin İşleri 18:1-2) Pavlus'la birlikte Efesos'a seyahat ettikten ve oradaki kilisede çalıştıktan sonra (Elçilerin İşleri 18:18-19, 24-26; I Korintliler 16:19), onları Roma'ya geri döndüklerinde ve orada bir kiliseye ev sahipliği yaptıklarını görüyoruz. onların evi. (Romalılar 16:3-5)
3. Pavlus'un on altıncı bölümde verdiği selamlardan, Roma'da çeşitli evlerde buluşan Hıristiyanların olduğu anlaşılıyor (Romalılar 16:5, 14-15). Kişilerin isimleri, Hıristiyanların çoğunlukla Yahudi olmayanlardan olduğunu ve daha az sayıda Yahudi olduğunu gösteriyor.
4. Roma'da Hıristiyanların itibarı yaygındı; onların hem imanları (Romalılar 1:8) hem de itaatleri (Romalılar 16:19) iyi biliniyordu. Bu nedenle Pavlus uzun zamandır onları görmek istiyordu (Romalılar 15:23), karşılıklı eğitime katkıda bulunmak (Romalılar 1:11-12) ve İspanya'ya giderken kendisine yardım edilmek amacıyla. (Romalılar 15:22-24)

C. Mektubun Amacı.

1. Antakya, Korint ve Galatya'daki kiliseleri rahatsız eden "Yahudileştirici öğretmenlerin" yayılan kanserinin Roma'ya ulaşması muhtemeldir.
2. Bunu önlemek ve Roma ziyaretinin olumlu geçmesini sağlamak için (Romalılar 15:30-33), Pavlus bu mektubu,

MÜJDE'NİN DÜZENİNİ VE DOĞASINI DÜZELTMEK İÇİN yazar.

3. Bunu yaparken, Mesih'in müjdesinin hem putperestlik hem de Yahudilik'te eksik olanı nasıl tamamladığını ve böylece etkili bir şekilde dini sistemler olarak bunların yerini aldığını gösterir. Böyle bir mektup, Roma'daki kiliseyi, müjdeyi çarpıtanlara veya onun tek başına yetersiz olduğunu ileri sürenlere karşı silahlandırıcaktır.
4. Mektup her zaman Hıristiyan inancının temellerinin besleyici bir açıklaması olarak hizmet edecektir.

II. Mektubun Ana Mesajı - Romalılar 1:16-17

"Mesih'in müjdesinden utanmıyorum, çünkü bu, iman eden herkesin kurtuluşu için Tanrı'nın gücüdür: öncelikle Yahudiler için ve aynı zamanda Yunanlılar için. Çünkü müjdede, Tanrı'dan gelen bir doğruluk, bir doğruluk açıklanmaktadır. Bu, başından sonuna kadar imanla olur, tıpkı şöyle yazıldığı gibi: 'Doğru kişi imanla yaşayacaktır.'"

III. Mektubun Ana Hatları.

A. Giriş (1:1-17)

1. Adres ve selamlama. (1:1-7)
2. Şükran Günü. (1:8-15)
3. Tema. (1:16-17)

B. Tanrı'nın gazabı altındaki adam. (1:18- 3:20)

1. Haksız Adam - Yahudi olmayan. (1:18-32)
 - A. Tanrı bilgisi mümkündür. (1:18-20)
 - B. Allah kabul etmedi. (1:21-32)
2. Kendini beğenmiş adam - Yahudi. (2:1-3:20)
 - A. Kendini beğenmiş eleştirmenler. (2:1-29)
 - B. Hukuk insanın yabancılaşmasını açığa çıkarır. (3:1-20)

C. Günahkarlara bir hediye olarak doğruluk. (3:21 5:11)

1. İsa Mesih'e inanan herkes için. (3:21-26)
2. Kanun dışında. (3:27-31)
3. Sözleşmenin yerine getirilmesi. (4:1-25)
4. Uzlaşma Barışı. (5:1-11)

D. Yeni bir insanlığın yaratılması. (5:12-8:17)

1. Yeni Adem olarak Mesih. (5:12-21)
2. Ölüm ve diriliş olarak vaftiz. (6:1-14)
3. Yeni hayat özgürlüktür. (6:15-8:17)
 - A. "Özgürlük"ten özgürlük. (6:15-23)
 - B. Hukuktan Özgürlük. (7:1-12)
 - C. Kaygıdan Özgürlük. (7:13-25)
 - D. Ruhtaki Özgürlük. (8:1-17)

E. Özgürlük Tanrı'nın egemen sevgisine bağlıdır. (8:18-11:36)

1. Tanrı'nın sevgisi yaratılış üzerinde egemendir. (8:18-39)
2. Tanrı'nın sevgisi tarihe egemendir. (9:1-11:36)
 - A. Pavlus'un İsrail'in inançsızlığıyla ilgili üzüntüsü. (9:1-5)
 - B. Tanrı'nın sözünün gücünün doğrulanması. (9:6-26)
 - C. Adil kalıntı doktrini. (9:27-11:10)
 - D. Evrensel umut. (11:11-36)

F. Özgürlük aşkla hareket eder. (12:1-15:13)

1. Tanrı'ya Doğru. (12:1-2)
2. Kardeşlere doğru. (12:3-13)
3. Zulmedenlere doğru. (12:14-21)
4. Yetkililere doğru. (13:1-7)
5. Kanuna doğru. (13:8-14)
6. Zayıflara doğru. (14:1 -15:13)

G. Kişisel notlar. (15:14-16:27)

1. Önerilen güzergah. (15:14-33)
2. Phoebe'nin Övgüsü. (16:1-27)

IV. Mektuptaki Anahtar Temalar.

C. Herkes günah işledi ve yetersiz kaldı.

1. Hem Yahudiler hem de Yahudi olmayanlar günah nedeniyle kınanma altındadır. (1:18f)
 - A. Yahudi olmayan pagan ahlakçıları diğer paganlardan daha iyi değildi. (2:1-11)
 - B. Ruhsal durumumuzu değerlendirirken, kendimizi diğer günahkarlarla karşılaştırarak gelen sözde güvenliği aramak yerine, kutsal olan Tanrı'ya bakmalıyız. (2:1-4); 3:23)
2. Pavlus'un kendisi de "günahkar doğasıyla" mücadele etti ve Mesih dışında kendisinin doğruluk ya da sonsuz yaşam umudunun olmadığını biliyordu. (7:15-25; ayrıca bkz. Efesliler 2:1-10)
3. Kanun bizi kurtarmaz ama günahkâr durumumuzu fark etmemizi sağlar. (3:20)

B. İmanla gerekçelendirme.

1. "Ama şimdi yasanın dışında, Tanrı'nın bir doğruluğu açıklandı." (3:21)
2. Bu harika öğretisi Romalılar 3:23-26'da özetlenmiştir.
 - A. **Günah** sorunu bu. (ayet 23)
 - B. **İsa** çözüm budur. (ayet 24)
 - C. **İnanç** kurtuluşa giden yoldur. (25-26'ya karşı)
3. İyi işler yaparak kurtuluşa ulaşılmaz. (4:1-25) Kurtuluşumuzu güvence altına alan şey, Mesih'in Kendisini çarmıhta kusursuz bir kurban olarak sunmasıdır. (4:24-25)
4. Ancak lütuf günah işlemeye izin değildir! Gerçek iman, günah karşısında ölümlere, suya gömülerek ve vaftizle simgelenen Mesih'te dirilti olarak Tanrı'ya teslim olmayı içeren canlı ve aktif bir imandır. (6:1-23)

C. Ruhtaki Yaşam.

1. Tanrı bizi yalnızca geçmiş günahlarımızın yol açtığı suçluluk ve kınama duygusundan kurtarmakla kalmadı, aynı zamanda Mesih'teki yeni yaşamın geçmiş zayıflıklara ve ayartmalara karşı zafer kazanarak yaşanmasını da mümkün kıldı. (5:1-11)
2. İçinizde ikamet eden Ruh'un varlığı ve gücü bunu gerçeğe dönüştürür. (8:1-17, 26-27 ayrıca bkz. I. Yuhanna 4:4) Vaftiz sırasında, bizi canlandırmak (canlandırmak) ve yeni bir yaşam için güçlendirmek üzere Tanrı'nın Ruhunu veririz (6:5-11). (Ayrıca Elçilerin İşleri 2:38 ve I Korintliler 6:19-20'ye bakın)
3. Artık Tanrımızın bizi acılardan kurtaracağına tam olarak güvenebiliriz. (8:18-39)
4. Yaşamlarımızı Tanrı'ya adamalıyız; bu, bize ilk merhamet eden yüce Tanrımızı memnun eder. (12:1-2)

D. İnanç topluluğu.

1. Hıristiyan kardeşlerimize, yani kiliseye, ruhsal armağanlarımızla hizmet etmeliyiz. (12:3-8)
2. Birbirimizi (12:9-16) ve Tanrı'nın ailesinin dışındakileri sevmeliyiz. (12:17-21)
3. İyi vatandaşlığa örnek olacağız. (13:1-14)
4. Birbirimizle birlik içinde yaşamalıyız. (14:1 -15:7)
 - A. Gerçek birlik, Mesih'in bedeninin uyumluluğuna bağlı değildir. Tartışmalı konularda hoşgörü ve hoşgörü olmalıdır. (14:1-8)
 - B. Bizler "barışa ve karşılıklı gelişmeye yol açan şeyleri yapmak için her türlü çabayı göstereceğiz." (14:19)

ben korintliler

Giriş:Pavlus'un Korint'teki Hıristiyanlara yazdığı ilk mektup, Pavlus'un elimizdeki mektupları arasında en çeşitli olanıdır. Birisi, Pavlus'un mektuplarının, ilk Hıristiyanların buluşma yerlerinin çatısını kaldırıp içeriye bakmamızı sağladığını söyledi. Pavlus'tan elimizde bulunan başka hiçbir mektup, bunu Birinci Korintliler'den daha iyi veya daha iyi bir şekilde anlatamaz.

Yazar:Pavlus, havari. (1:1; 16:21)

Yazıldığı Yer:Efes, Pavlus'un orada üç yıl ikamet ettiği yerin yakınında. (Elçilerin İşleri 20:31; I Korintliler 16:5-8)

Yazılma Zamanı:MS 56 civarında, Yahudilerin Pentecost bayramından kısa bir süre önce. (16:8)

I. Arka plan bilgisi.

A. Korint Şehri

1. Korint, Yunanistan'ın Kıstağı'nda (İncil'de Achaia) yer alıyordu. İyonya Denizi ile Ege Denizi arasında, Akdeniz'in üzerinde. Yaklaşık 50 mil doğuda Atina şehri vardı.
2. Pavlus'un günlerindeki Korint nispeten yeniydi. Eski Korint (Peloponnesos Savaşı günlerinde ünlü ve güçlüydü) M.Ö. 146'da Romalılar tarafından yakıldı. Tanrılara adanmış bir şehir olduğu için şehrin yeniden inşa edilebilmesi için yüz yıl geçmesi gerekiyordu. MÖ 46'da Julius Caesar şehri yeniden inşa etti ve ona Julia Corinthus adını

- verdi. Kısa sürede çok önemli bir ticaret merkezi haline geldi.
3. 400.000 nüfusuyla Akdeniz dünyasının önemli bir ticaret merkezi olması nedeniyle her türlü ahlaksızlığın yaşandığı bir yerdi. Ahlaksızlığın bir örneğine din adına fuhuş yapan 1000 rahibenin bulunduğu Venüs (Afrodit) tapınağında rastlandı.
 4. Şehrin Atina şehrine yakınlığı muhtemelen entelektüalizm sorununu artırıyordu.
 5. Risalede belirtildiği gibi böyle bir ortamın kilise üzerinde etkisi olmuştur. Böyle bir şehirde bir kilisenin var olması gerçekten şaşırtıcı!
 6. Korint dünya çapındaki misyonlar için büyük bir potansiyele sahipti. Öyle bile olsa, Pavlus Korintos'a girdiğinde "zayıflık, korku ve büyük bir titremeye" girdi. (I Korintliler 2:3)

B. Korint Kilisesi

1. Pavlus bu kiliseyi ikinci misyonerlik yolculuğu sırasında kurdu. Bu, Luka tarafından Elçilerin İşleri 18:1-18'de kaydedilmiştir.
2. Risaleyi okuyarak kilisenin şehirde bulunan yozlaşmış ortamdan olumsuz etkilendiğini öğreniyoruz.
 - A. Gurur kilisede bölünmeye ve cemaatin bozulmasına neden oldu. (1:4-11)
 - B. Ahlaksızlık ve iffetsizlik kiliseye de sıçradı ve bu da ona kötü bir itibar kazandırdı. (5)
 - C. Kardeşler kişisel sorunlarını kendi aralarında çözmek yerine, putperest mahkemelerin önünde birbirleriyle tartışıyorlardı. (6)
3. Kilise başka sorunlarla ve yanıtlanması gereken sorularla kuşatılmıştı.
 - A. Evlilikle ilgili sorular. (7)
 - B. Putlara kurban edilen etlerle ilgili sorular. (8-10)
 - C. Başları açık dua eden ve peygamberlik eden kadınlarla ilgili sorular. (11)
 - D. Manevi armağanların kullanımına ilişkin sorular. (12-14)
 - e. Ölümden dirilişle ilgili sorular. (15)
 - F. Kudüs'teki azizlerin toplanmasıyla ilgili sorular. (16)

C. Mektubun Amacı

1. Korint'teki sorunlarla ilgili kötü haber Efesos'taki Pavlus'a ulaşmıştı. Bu haberin en az iki kaynaktan geldiği anlaşılıyor:
 - A. Chloe'nin evi. (1:11)
 - B. Paul'a gönderilen bir mektup. (7:1; 16:17)
2. Bu nedenle Pavlus bu haberlere yanıt olarak şu mektubu yazdı:
 - A. Günahkar uygulamaları düzeltmek için.
 - B. Yanlış doktrini çürütmek için,
 - C. Kiliseyi birlik ruhuyla yeniden bir araya çağırarak.

II. Mektubun Ana Mesajı:

"Kardeşler, Rabbimiz İsa Mesih'in adı adına size yalvarıyorum: hepiniz aynı şeyi konuşun ve aranızda hiçbir ayrılık olmasın; aynı fikirde ve aynı fikirde mükemmel bir şekilde birleşin. yargılama." (1:10)

III. Mektubun Ana Hatları

A. Giriş: Selamlama ve Şükran Günü (1:1-9)

B. Mektup Gövdesi (1:10—16:4)

1. Pavlus Korint kilisesi hakkındaki sözlü haberlere yanıt veriyor. (1:10—6:20)
 - A. Kilisedeki bölünmeler. (1:10—4:12)
 - [1] Sorun: rakip gruplar. (1:10-17)
 - [2] Müjdenin gerekli merkezi olarak haç. (1:18—2:5)
 - [3] Gerekli büyüme olarak Hıristiyan bilgeliği. (2:6—3:23)
 - Ben. Manevi insanlar ve doğal insanlar. (2:6-16)
 - ii. Manevi Hıristiyanlar, Carnal Hıristiyanlara karşı. (3:1-23)
 - [4] Elçilere karşı doğru tutum. (4:1-21)
 - B. Bir ensest vakası. (5:1-13)
 - C. İnananlar arasındaki davalar. (6:1-11)
 - D. Genel olarak cinsel ahlaksızlığın ciddiyeti. (6:12-20)
2. Pavlus Korintlilerden gelen mektuba yanıt veriyor. (7:1-16:4)
 - A. Evlilikle ilgili (7:1-40)
 - [1] Halen veya daha önce evli olanlara. (7:1-16)
 - [2] Sünnet ve kölelikle benzerlikler. (7:17-24)

[3] Hiç evlenmemiş veya evlenmeyi düşünenlere. (7:25-40)

B. Putlara kurban edilen yiyeceklere gelince. (8:1—11:1)

[1] Soruna giriş ve çözüm: Bilgiyi sevgiyle tavlama. (8:1-13)

[2] İkinci bir başvuru: Bakanlık için para. (9:1-18)

[3] Temel amaç: Mümkün olduğu kadar çok tasarruf etmek. (9:19-27)

[4] Ruhsuzluğun tehlikesine örnekler: İsrail'in putperestliği ve Korint'teki put bayramları. (10:1-22)

[5] Özet: Özgürlük ve kısıtlamanın dengelenmesi. (10:23-11:1)

C. İbadetle ilgili. (11:2—14:40)

[1] Baş örtüleri. (11:2-16)

[2] Rab'bin Sofrası. (11:17-34)

[3] Manevi hediyeler. (12:1—14:40)

Ben. Birlik İçinde Çeşitlilik (12:1-31a)

ii. Aşkın üstünlüğü. (12:31b—13:13)

iii. Peygamberlik ve diller: Anlaşılabilirliği tercih edin. (14:1-25)

iv. Kehanet ve diller: Düzeni Tercih Edin. (14:26-40)

D. Diriliş hakkında (15:1-58)

[1] Dirilişin kesinliği. (15:1-34)

[2] Dirilişin mahiyeti. (15:35-58)

e. Kudüs için toplanan koleksiyona ilişkin. (16:1-4)

C. Sonuç: Seyahat planları ve son selamlaşmalar. (16:5-24)

1. Paul ve iş arkadaşlarının seyahat planları. (16:5-12)

2. Resmi kapanış. (16:13-24)

IV. Mektuptaki Bazı Anahtar Temalar

A. Kafır Kültüründe Hıristiyanlık İşbaşında

1. Kilise İsa Mesih'te kutsanmıştır (saflaştırılmış veya günahattan arındırılmıştır) ve kutsal olmaya çağrılmıştır. (1:2)

2. Kilise bir karşı kültür olarak var olur. Aynı zamanda Hıristiyanlar çevrelerindeki kültürün kayıp ruhlarını da etkilemeye çalışmalıdır. (5:9-11; ayrıca bkz. I. Petrus 2:9-15)

B. Hıristiyanlar Arasında Birlik ve Barış

1. Mesih'teki yeni yaşamın kardeşler arasında birlik ve barış içinde yaşanması amaçlanmaktadır. (I Korintliler 1 - 4; ayrıca bkz. Yuhanna 17:20-21)

2. Vaftiz kişiyi vaize değil Mesih'e bağlar. (1:13-17)

3. Sözün sadık öğretmenleri kişisel sadakati teşvik etmez. (3:5-9)

4. Pavlus'un Roma'daki kiliseye öğrettiği gibi, Tanrı'nın halkı birbirleriyle barışı aramalıdır. (Romalılar 14:19) Bu birlik, "tartışmalı konularda" görüş veya tercihlerin tam bir uyumuna bağlı değildir. (Romalılar 14:1-8)

5. Kardeşler arasında kırgınlık olması durumunda, Rabbin isteğine göre uzlaşma aranmalıdır. (I Korintliler 6:1-8; ayrıca bkz. Matta 18:15-17)

C. Evliliğin Kutsallaştırılması

1. İsa'nın takipçilerine özgü bir evlilik, karı kocanın karşılıklı bağlılığını gerektirir. (7:3-5)

2. İlham veren diğer yazarlarla tutarlı olarak Pavlus, evliliği güçlendirmenin ruhi yolları hakkında olumlu, Tanrı'nın boşanmaya karşı nefreti hakkında olumsuz öğretiler veriyor.

D. İsa'nın Bedeni

1. Manevi armağanların bereketi ve sorunları. (12:14)

2. Aşk, en mükemmel yoldur. (13:1-8; 13)

II KORİNTLİLER

Giriş: II Korintliler adını verdiğimiz kitap, Yeni Ahit'in en güçlü ve duygusal mektuplarından biridir. Pavlus'un daha önceki düzeltme ve talimat mektubundan (I Korintliler) sonra, elçiye karşı bazı muhalefetler yükseliyor. Bu düşmanlığın bir kısmı Pavlus'un azarlamasına bir tepki olabilir; bunların çoğu muhtemelen Korintli Hıristiyanları Pavlus'un bir elçi olmadığına ikna etmeye çalışan Yahudi Hıristiyanları ziyaret etmekten kaynaklanmıştır. Bunun yerine havari olduklarını iddia ettiler, hatta tavsiye mektupları bile taşıdılar. (II Korintoslular 3:1; 11:5, 13) Bu sahte öğretmenler Korintos'ta taraftar kazanmışlardı (II Korintoslular 11:20-23) ve Pavlus'un otoritesini ve kilisenin ona olan güvenini baltalyorlardı. (II Korintliler 10:1-12)

Yukarıdakilerden dolayı II. Korintliler, Pavlus'un çağrısını ve hizmetini cesurca savunduğu son derece kişisel bir mektuptur.

İsim— Kitap, adını Korint'teki kilisede ilk başta mektubu alacak olan kişilerden almıştır.

Yazar—Elçi Pavlus bu kitabın yazarıdır ve giriş bölümünde Timoteos'a yer verir.

Amac— Pavlus, İsa Mesih'in bir elçisi olarak yetkisini güçlendirmek için II Korintliler'i yazdı.

1. Kilisenin sağlığını korumak için bunu yapması kesinlikle gerekliydi.
2. Ayrıca kendisine gösterilen olumlu yanıtın dolayı teşekkür etmek amacıyla da yazdı çoğunluk tarafından ifade ediliyordu.
3. Ayrıca Pavlus, Korintoslulara Yahudiye'nin zavallı azizlerine başta bulunmaları gerektiğini hatırlatmak ve onlara rapor veren kişiye karşı doğru tutum konusunda talimat vermek zorunda hissetti.

I. Kitabın Arka Planı.

A. Paul Korint'e ilk olarak MS 50'de Atina'dan geldi.

1. Pavlus, Aquila ve Priskilla'nın yanında kalırken geçimini sağlamak için çadırcı olarak çalıştı.
2. On sekiz ay boyunca vaaz etmesi ve öğretmesi birçok din değiştirmeye sonuçlandı.

B. Pavlus Korint'ten Efes'e gitti ve orada üç yıl kaldı. (bkz. Elçilerin İşleri 19)

1. Pavlus Efesos'tayken Korint'e kilisedeki ahlaksızlıkla ilgili bir mektup yazdı. (I Korintliler 5:9)
2. MS 55 yılının başlarında Pavlus, şimdi Korintliler olarak adlandırdığımız mektubu yazdı.

C. Bu mektubun istenen etkiyi yaratmadığını ve sahte havarilerin ortalıkta dolaştığını öğrenen Pavlus, Korintos'a aceleci, zor ve büyük ölçüde başarısız bir ziyarette bulundu. (2:1; 12:14; 13:1-2)

D. Efes'e döndüğünde, Korint'e "büyük bir üzüntü ve yürek ıstırabıyla ve gözyaşlarıyla" üçüncü bir mektup yazdı. (Not: elimizde olmayan bir mektup.)

E. Pavlus, Efes'te sorunlarla karşılaştıktan sonra (çapraz başvuru Elçilerin İşleri 19:24 ve sonrası), Troas'a ve Makedonya'ya doğru yola çıktı. (2:12-13)

F. Titus, Paul'e durumun biraz iyileştğine dair bir rapor getirdi. (7:5-16)

G. Bu arka plana karşı, Pavlus Korint'e dördüncü mektubunu - II. Korintliler olarak adlandırdığımız mektubu (yaklaşık MS 55) kaleme aldı.

H. Daha sonra Pavlus Korint'e geri döndü (MS 56), üç ay orada kaldı (Elçilerin İşleri 20:1-3) ve muhtemelen Romalılara mektubu oradan yazdı.

II. Kitabın Ana Mesajı.

A. II Korintliler, manevi çocukları yanlışlıkla kendisine güvenmemeye yönlendirilen sadık bir akıl hocasının ricasıdır. (6:11f)

B. Kararsızlık ve şehvet düşkünlüğüyle (1:17), bilgi saklamakla (1:13; 3:12f; 4:1f), kendini övmekle (3:1; 5:12; 12:19), Kendisinin yanından (5:13), insanlardan faydalanmaktan (7:2; 12:17f) ve hatta Mesih'in onun aracılığıyla konuşup konuşmadığından şüphelenmekten dolayı Pavlus, mektup boyunca savunma pozisyonu almak zorunda kalıyor.

1. Kendini savunma sürecinde, elçi gerçek sevindirici haber hizmetinin doğası hakkında çok şey açıklar.
2. "Çünkü biz kendimizi değil, İsa Mesih'i Rab olarak ve kendimizi İsa uğruna sizin hizmetkarlarınız olarak vaaz ediyoruz." (4:4)

III. Kitabın ana hatları.

A. Bir havariyel papaz kendini açıklıyor. (1:1—2:13)

1. Selamlama (1:1-2)
2. Pavlus, çektiği sıkıntıdan dolayı aldığı teselliye değinerek bir takdis teklif ediyor. (1:3-11)
3. Ertelenen ziyaretinin sorununu anlatıyor. (1:12—2:4)
4. Pavlus kilise disiplininin sonra bağışlamayı teşvik ediyor. (2:5-11)
5. Pavlus, Titus'u bulamadığı için acı çekiyor. (2:12-13)

B. Bir havarisel vaiz, hizmetini açıklıyor. (2:14—6:10)

1. Musa'ninkinden daha büyük bir hizmette bulunduğunu beyan ediyor. (2:14—3:18)
2. Pavlus müjdeyi "kil testilerdeki hazinelere" benzetiyor. (4:1-18)
3. Ebedi meskenimiz hakkında konuşuyor. (5:1-10)
4. Uzlaşma bakanlığından bahsediyor.¹⁵(5:11-21)
5. Elçi yaşadığı sayısız zorluktan söz ediyor. (6:1-13)

C. Ateşli bir kabul talebi. (6:11—7:4)

1. Pavlus, çocuklarına babalık yapan biri gibi onlara yalvarıyor. (6:11-13)
2. Onların kutsanmasını ister. (6:14 - 7:1)
3. Pavlus kişisel uzlaşma talebinde bulunuyor. (7:2-4)

D. Paul'un Titus'un gelişinden duyduğu rahatlık ve sevinç. (7:5-16)

E. Paul Yahudiye'deki yoksullara yardım çağrısında bulunuyor. (8:1—9:15)

1. Makedon Hıristiyanlarının lütuf dolu cömertliğinden söz ediyor. (8:1-5)
2. Titus, Korintos'ta böyle bir cömertliği teşvik etmekle görevlendirildi. (8:6-24)
3. Elçi cömert vermenin güzelliğinden ve bereketlerinden söz eder. (9:1-15)

F. Bir havarisel papaz kendini savunuyor. (10:1—12:18)

1. Pavlus cesaretini savunuyor. (10:1-18)
2. Pavlus sahte elçilere saldırıyor. (11:1-15)
3. Müjde uğruna çektiği acılardan söz ediyor. (11:16-33)
4. Tanrı'nın lütfunun yeterliliğini takdir etmesine yardımcı olmak için "bedenindeki dikene" dayanmaktan söz ediyor. (12:1-10)

G. Paul, Korint'e üçüncü ziyaretini düşünüyor.

1. Yaptığı her şeyin Korintosluları ilgilendirdiğini açıklıyor. (12:11-21)
2. Paul şöyle bitiriyor:
 - A. Son uyarılar. (13:1-10)
 - B. Son selamlar. (13:11-13)

IV. Kitabın Anahtar Temaları.

A. Korint'e yazılan "kayıp" mektuplar.

1. Pavlus'un Korintoslulara gönderdiği bazı yazışmaların elimizde olmadığı bu derste daha önce belirtilmişti. (çapraz başvuru I Korintliler 5:9; II Korintliler 2:3-4)
2. Eski Ahit'te adı geçen ama bizim bilmediğimiz edebi eserler vardı.
3. Paranoyak bir azınlık için sorunlu olsa da, kurtuluş ve ilahi rehberlik için ihtiyacımız olan ilham edilmiş literatürü koruma konusunda Rab'bin takdirine güvenle güveniyoruz.
4. Açıkçası bizim kaygımız, sahip olmadığımız hiçbir malzeme için değil, sahip olduğumuz malzemeye günlük itaati ihmal etmemiz olmalıdır.

B. Vermenin Lütfü.

1. Korint'e yazılan her iki kanonik mektupta. (I Korintliler 16:1-4); II Korintliler 8:1—9:15), Pavlus Yeruşalim için hazırladığı koleksiyondan söz ediyor.
2. Bu fonları üçüncü misyonerlik yolculuğunun sonunda teslim etti. (çapraz başvuru Elçilerin İşleri 24:17)
3. II Korintliler 9'da Pavlus bize verme lütfunun güzelliğini öğretiyor:
 - A. İlke. (v.6)
 - B. Prosedür. (v.7)
 - [1] Kalbinde karar verdiği şey. yani doğru tavırla verin.
 - [2] İsteksizce değil, coşkuyla.
 - [3] Baskı altında değil, yani gönüllü olarak.
 - [4] "Tanrı neşeli vereni sever", yani Tanrı neşeli verendir.
- C. Söz. (8-11'e karşı)

C. Denemelerin esas varlığı.

1. Pavlus'un hayatı tuhaf denemeler ve zorluklarla doluydu. (II Korintliler 11:24-29)
 - A. Bunların üzerine Korint ve Galatya'da karşılaşmaya başladığı muhalefet de sıkıntılarını artırdı.

B. İnanılmaz bir şekilde, yukarıdakilere ek olarak, Pavlus'un "etinde Tanrı'nın gideremeyeceği bir diken" vardı. (II Korintliler 12:7-10)

[1] Bedendeki bu diken, elçinin Galatyalılar 4:13-14'te bahsettiği bir rahatsızlık olabilir.

[2] Bazıları Galatyalılar 4:15'i Pavlus'un ciddi bir göz hastalığına sahip olduğu şeklinde yorumladılar. (çapraz başvuru Galatyalılar 6:11)

[3] Açıkçası "dikenin" ne olduğu hakkında hiçbir fikrimiz yok.

2. Şükür ki Pavlus bu sorunları iman perspektifinden gördü ve ele aldı.

A. "Dikeninin" onu gerçekten Tanrı'nın lütfuna ve yeterliliğine güvenmeye ittiğini fark etti. (12:9-10; 11:30)

B. Pavlus, Yakup'un Yakup 1:2-4'te bahsettiği gerçeği yaşadı.

3. Pavlus'un örneği hepimiz için hem teşvik hem de meydan okumadır.

GALATYALILAR

Giriş:Galatyalılar kitabı, günahtan ve yasadan özgür olduğumuza dair Mesih'in sevindirici haberinin güçlü bir savunmasını içerir. Bu mektup, insanların Roma Kilisesi'nin baskıcı çalışma sistemine meydan okuduğu Reformasyon Hareketi'nde etkili oldu. Galatyalılar sıklıkla "Hıristiyan Özgürlüğünün Magna Charta'sı" olarak adlandırılmıştır.

İsim: Mektup, onu ilk olarak alan kilisenin adını almıştır. (yani – Galatya)

Yazar: Pavlus, havari. (1:1; 5:2)

II. Mektubun arka planı.

A. Pavlus ve Barnabas, ilk misyonerlik yolculuğu sırasında (MS 46-48), Roma'nın Galatya eyaletinde birkaç kilise kurma fırsatı buldu (Elçilerin İşleri 13:14—14:23). Pavlus ve Silas ikinci gezisinde onları tekrar ziyaret etti. (Elçilerin İşleri 16:1-5)

B. Bununla birlikte, bazı Yahudi Hıristiyanların gelip Yahudi olmayan Hıristiyanların sünnet olmaları ve Musa Kanununa uymaları gerektiğini öğretmeye başlamaları çok uzun sürmedi (Suriye Antakya'sında olana benzer, bkz. Elçilerin İşleri 15:1f). Bu "Yahudileştirici öğretmenler" Galatyalıları şuna ikna etmek için çok çalıştılar:

1. Pavlus meşru bir elçi değildi.

2. Kurtuluş, sevindirici haberin yanı sıra işlerin yerine getirilmesiyle gelir.

3. Pavlus'un müjdeyi vaaz etmesi başıboş yaşama yol açacaktı.

C. Böylece Pavlus bu genelgeyi "Galatya kiliselerine" yazar. (Galatyalılar 1:2)

III. Yazılma Zamanı ve Yeri.

Galatyalıların tarihlendirilmesi, kişinin Galatya kiliselerinin Küçük Asya'nın kuzey-orta kesiminde (etnik Galatya) veya güney-orta kesimde (Roma'nın Galatya eyaleti) yer alıp almadığına ilişkin görüşünden etkilenir.

1. "Kuzey Galatya Teorisi" kiliselerin kuzeyde olduğunu ve Pavlus'un üçüncü misyonerlik yolculuğunun başlangıcına kadar orada bulunmadığını ileri sürer. (MS 52-57, çapraz başvuru Elçilerin İşleri 18:23) Bu, Pavlus'un mektubunu bu yolculuğun sonuna doğru veya daha sonra (yani, MS 57-58 veya sonrası) yazdığı anlamına gelir.

2. "Güney Galatya Teorisi", Galatya kiliselerini, Pisidia Antakya'sı, Iconium, Lистра ve Derbe gibi Pavlus'un ilk yolculuğunda kurulan kiliseler olarak tanımlar. (çapraz başvuru Elçilerin İşleri 13:14 - 14:23) Galatyalılar 2:1-10'da anlatılan toplantının Elçilerin İşleri 15:1-29'da anlatılan "Kudüs Konferansı" sırasında gerçekleştiği inancı bu teoriyi desteklemektedir. Bu görünüm, yazma yeri ve zamanı için çeşitli olasılıklar açar:

A. Korint, Elçilerin İşleri 18:1-17 döneminde.

B. Antakya, Elçilerin İşleri 18:22 döneminde.

C. Efes, Elçilerin İşleri 19:1-41 döneminde.

D. Elçilerin İşleri 20:1-3 döneminde Makedonya veya Ahaya.

IV. Mektubun Amacı.

Cevap: Galatya'daki kiliseler, Yahudi olmayanların sünnet olmaları ve Musa Kanununa uymaları gerektiğini öğreterek "Mesih'in müjdesini çarpıtacak" (Galatyalılar 1:6-7; 3:1) kişilerden etkileniyorlardı. (çapraz başvuru Elçilerin İşleri 15:1f)

B. Pavlus, bu öğretinin onu kabul eden canların kurtuluşunu tehlikeye atacağı farkındaydı (Galatyalılar 5:4). Bu nedenle, Mesih'e iman yoluyla aklanma müjdesini onaylamak ve savunmak için Galat kiliselerine mektubunu yazar.

C. Gerçek müjdenin düşmanları, Pavlus'un Mesih'in bir havarisi olarak otoritesini zayıflatarak kendi davalarını

desteklemeye çalıştıklarından, onun gerçekten "insanlar tarafından ya da insanlar aracılığıyla değil, İsa Mesih ve Tanrı aracılığıyla" bir elçi olduğunu doğrulamak gerekiyordu. baba." (1:1)

II. Mektubun Ana Mesajı:

"Mesih bizi özgürlük uğruna özgür kıldı. Öyleyse sağlam durun ve kendinizin bir daha esaret boyunduruğuna takılmasına izin vermeyin." (5:1)

III. Mektubun tematik taslağı.

A. Giriş (1:1-10)

1. Selamlama (1:1-5)
2. Mektubun nedeni (1:6-10)

B. Pavlus'un Havariliğini Savunması (1:11—2:21)

1. Onun müjdesinin ilahi kökeni. (1:11-17)
 - A. Tez: Onun müjdesi doğrudan Tanrı'dan alınmıştır. (1:11-12)
 - B. Hıristiyanlık öncesi yılları ve din değiştirmesi. (1:13-17)
2. Diğer Havarilerle İlişkisi. (1:18—2:21)
 - A. Peter'la ilk ziyareti ve bir Hıristiyan olarak ilk yılları. (1:18-24)
 - B. Kudüs'teki konsey. (2:1-5)
 - C. Onun Yakup, Kefas ve Yuhanna tarafından onaylanması. (2:6-10)
 - D. Antakya'da Petrus'u azarlaması. (2:11-21)
 - [1] Peter'ın ikiyüzlülüğü. (2:11-13)
 - [2] Petrus'a yaptığı konuşma, Mesih'e imanla nasıl aklandığımızı anlatıyor. (2:14-21)

C. Pavlus'un imanla aklanma müjdesini savunması (3:1—4:31)

1. Kişisel iddia: (3:1-5)
 - A. Ruhunu nasıl aldılar? (3:1-5)
 - B. Ruhunu kimden aldılar? (3:5)
2. Kutsal Yazılara dayalı argüman: (3:6-25)
 - A. İbrahim'in örneği. (3:6-9)
 - B. Kanunun laneti. (3:10-14)
 - C. Vaadin Kanuna üstünlüğü. (3:15-18)
 - D. Kanunun amacı. (3:19-25)
3. Pratik argüman: (3:26—4:7)
 - A. Mesih'te onlar, Tanrı'nın çocukları, İbrahim'in tohumu ve vaadin mirasçıları olarak birdirler. (3:26-29)
 - B. Yasadan kurtarılan ve oğullar olarak evlat edinilen onlar artık köle değil, mirasçılardır. (4:1-7)
4. Duygusal argüman: (4:8-20)
 - A. Esarete dönmeleri konusundaki korkuları. (4:8-11)
 - B. Onunla geçmiş ve şimdiki ilişkileri. (4:12-20)
5. Alegorik argüman: (4:21-31)
 - A. Yasanın denetiminde olmayı arzulayanlar için bir benzetme. (4:21-24a)
 - B. İki antlaşmanın simgesi; biri esareti doğuran Sina Dağı'ndan, diğeri ise özgür kılan Kudüs'ten. (4:24b-31)

D. İncil'in özgürlüğünde dimdik durma çağrısı: (5:1—6:10)

1. Sünnet zorunluluğunu ortadan kaldıran bir özgürlük. (5:1-6)
 - A. Bir daha esaret boyunduruğuna takılıp kalmayın. (5:1)
 - B. Sünnetin hiçbir anlamı yoktur; bunu gerektirmek düşmeyle sonuçlanır lütuf. (5:2-4)
 - C. İman çalışmasıyla doğruluk umudunu beklemeliyiz aşk yoluyla. (5:5-6)
2. Yasaya uygun bir özgürlük: (5:7-15)
 - A. Yasayı bağlayacak olanlara dikkat edin. (5:7-12)
 - B. Özgürlüğünüzü birbirinize sevgiyle hizmet etmek için bir fırsat olarak kullanın; Yasayı yerine getireceksiniz. (5:13b, 15)
 - C. Ama sakının, birbirinizi tüketeyeceğiniz et için bunu bir fırsat olarak kullanmayın.
3. Kişinin Ruh tarafından yönlendirileceği bir özgürlük. (5:16-26)
 - A. Özgürlük lisans için bir mazeret değildir. (5:16-18)
 - B. Bedenin işleri Ruh'un meyveleriyle çelişiyordu.¹⁶(5:19-23)
 - C. Mesih'e ait olanlar bedeni çarmıha gerdiler ve içeri giriyorlar ruh. (5:24-26)

4. Sorumluluk duygusuyla birlikte özgürlük. (6:1-10)
 - A. Yükü olanlara yardım etmek. (6:1-5)
 - B. Herkese iyilik yapmak, böylece Ruh'a tohum ekmek. (6:6-10)

E. Sonuç (6:11-18)

1. Sünneti şart koşanlara son bir azar. (6:11-13)
2. Pavlus'un Mesih'in çarmihına olan güveni. (6:14-17)
3. Kutsama. (6:18)

EFESLİLER

Giriş: Korint'teki tartışmaları ve Pavlus'un Galatyalılara yazdığı ateşli mektubu okuduktan sonra, Efesliler'e yazılan mektup oldukça yumuşak ve sakin görünüyor. Pavlus'un birçok mektubundan farklı olarak bu mektup sorun odaklı değildir. Amacı azarlamak değil aydınlatmaktır. Pavlus, Mesih ile O'nun kilisesi arasındaki ilişki hakkında doktrinsel bir açıklama yapıyor.

İsim— Mektup, onu ilk olarak alan kilisenin adını almıştır. (yani - Efes)

Yazar— Pavlus (Efesliler 1:1)

Amaç—Pavlus bu mektubu Küçük Asya'daki Hıristiyanlara, Mesih'in bedeni olan kilisenin bir parçası olanların ayrıcalıkları ve sorumlulukları konusunda talimat vermek için yazdı.

I. Kitabın arka planı.

A. Efes şehri.

1. Efes, Küçük Asya'da Kayster Nehri'nin Ege Denizi'ne döküldüğü yerde bulunuyordu.
2. Büyük bir ticaret merkeziydi.
 - A. Efes, antik dünyanın en büyük limanlarından biri olarak hizmet vermiştir.
 - B. Ayrıca üç büyük otoyol Efes'te buluşuyordu.
3. Şehrin siyasi önemi de büyüktü.
 - A. Burası bir Roma "özgür şehri" idi, bu da burada hiçbir işgal askerinin konuşlandırılmadığı anlamına geliyordu.
 - B. Şehir neredeyse kendi kendini yönetiyordu ve "Asya'nın Yüce Metropolü" olarak adlandırılıyordu.
 - C. Efes aynı zamanda bir "ceza kenti" idi, bu da valiye intikal eden önemli davaların burada görüleceği anlamına geliyordu.
4. Bir din merkezi olan Efes, antik dünyanın yedi harikasından biri olan Artemis'e (Diana) ait antik tapınağın bulunmasıyla ünlüdür.

B. Efes'teki kilise.

1. Pavlus, Akuila ve Priskilla Korint'ten Filistin'e giderken yolda durduklarında (yaklaşık MS 53-54) ve Pavlus sinagogda Yahudilerle tartıştığında (Elçilerin İşleri 18:18-21), Efes'te kilise başlatıldı.
2. Pavlus yaklaşık beş yıl sonra üçüncü misyonerlik yolculuğuyla geri döndü.
 - A. Üç ay boyunca sinagogda vaaz verdi. (Elçilerin İşleri 19:1-8)
 - B. Güçlü bir muhalefet ortaya çıktığında iki yıl boyunca Tyrannus Salonu'nda öğretmenlik yaptı. (Elçilerin İşleri 19:9-10)
 - C. Pavlus bu yolculukta Efes'te toplam üç yıl kaldı. (Elçilerin İşleri 20:28-32)
3. Pavlus'un Efes'teki işine verdiği önem, orada kalış süresinden ve I Corinthians from Efesos'u yazarken yaptığı şu açıklamadan anlaşılmalıdır: "Fakat ben Efes'te kalacağım çünkü bana büyük ve etkili bir kapı açıldı. "
4. Müjdenin Efesliler üzerindeki etkisi, inanlıların 50.000 gümüş değerindeki okült kitapları bir kerede yakmış olmaları gerçeğiyle kanıtlanmaktadır. (çapraz başvuru Elçilerin İşleri 19:18-20)
5. Pavlus, Roma'daki ilk tutukluluğundan serbest bırakıldıktan sonra Hymenaeus, İskender, Philetus ve diğerlerinin yaptığı sahte öğretiyeye karşı çıkmak için Timoteos'u Efesos'a götürdü. (I. Timoteos 1:3-7, 18-20)
6. Pavlus'un mektubundan otuz yıl sonra, Vahiy'in bir parçası olarak Efes'teki kiliseye başka bir mektup gönderildi.

C. Hapishane Mektupları.

1. "Hapishane mektupları" bu unvanı almıştır çünkü Pavlus bunları Roma'da ev hapsindeyken yazmıştır. (çapraz başvuru Elçilerin İşleri 28:30-31)
2. Mektupların her birinde onun hapsedilmesinden bahsediliyordu. (Efesliler 3:1; 4:1; 6:20; Filipililer 1:7,13,14, 17; Koloseliler 1:14; 4:3; 10, 18; Filimon 1, 10, 13, 23)

3. Efesliler, Koloseliler ve Filimon aynı anda yazıldılar ve Pavlus tarafından gidecekleri yere birlikte gönderildiler.
 - A. Bu üç mektup Onesimus (Filimon'un kaçak kölesi) ve Tyhicus tarafından taşınmıştı. (çapraz başvuru Efesliler 6:21; Koloseliler 4:7-9; Filimon 10-12)
 - B. Bu üç harfe MS 61 tarihi atanmıştır.
4. Filipililer bir sonraki yıl derlendi ve gönderildi.

II. Kitabın Ana Mesajı.

Cevap: Bu güzel mektup kilisenin yüce bir görünümünü ve Mesih'te olmanın kutsanmış ayrıcalığını sunuyor.

B. Açılış bölümünde Pavlus, Tanrılığın her bir üyesinin kiliseyle ilgili rolünü tartışıyor.

1. Baba, kurtuluşun Mesih'teki günahkarlara açık olmasını amaçladı. (1:3-6)
2. Oğul bizim kurtulmamız için kendi kanını feda etti. (1:7-12)
3. Kutsal Ruh, imanlıları ikamet eden varlığıyla mühürler.

C. "Bizi göksel alemlerde Mesih'teki her ruhsal bereketle kutsayan Rabbimiz İsa Mesih'in Tanrısı ve Babasına övgüler olsun." (1:3-4)

III. Kitabın ana hatları.

A. Kilisenin tasarımı. (Efesoslular 1:1 — 3:21)

1. Kilisenin ilahi bir kökeni vardır. (1:1-14)
2. Pavlus okuyucuların Tanrı'nın lütfunu anlamaları için dua ediyor. (1:15-23)
3. Kilise, Tanrı'nın lütfuyla kurtarılan günahkarlardan oluşur. (2:1-10)
4. Yahudilerden ve Yahudi olmayanlardan oluşan tek bir vücuttur. (2:11-22)
5. Tanrı'nın planları kilise aracılığıyla yerine getirilmektedir. (3:1-13)
6. Pavlus, mektubu okuyanların Mesih'te güçlenip tamamlanmaları için dua ediyor. (3:14-21)

B. Kilise içindeki yaşam.¹⁷(Efesoslular 4:1—6:24)

1. Hıristiyanlar şu ülkelerde yaşamalı:
 - A. Birlik. (4:1-16)
 - B. Ahlaki saflık. (7:17—5:20)
 - C. Aile içi huzur. (5:21—6:9)
2. Pavlus, Tanrı'nın bize ruhsal savaş için verdiği silahları anlatıyor. (6:10-20)
3. Mektubu şu sözlerle bitiriyor:
 - A. Tyhicus'a bir övgü. (6:21-22)
 - B. Bir kutsama. (6:23-24)

IV. Kitabın Anahtar Temaları.

A. İsa'nın kilisesinin güzelliği.

1. Yıllar geçtikçe Mesih'in Bedeni olan kilisenin imajı ve algısı lekeleniyor.
 - A. Mezhepçilik, mezhepçilik, tarikatlar ve irtidatlar, dünyaya "kilise" kavramından hoşlanmama duygusu verdi.
 - B. Basit Yeni Ahit Hıristiyanlığını yeniden canlandırmaya çalışan bazı kişiler sıklıkla bölünme, mezhepçi bir ruh sergilediler ve sıklıkla "barış bağı içinde Ruh'un birliğinden" yoksun kaldılar. (4:3)
2. Elbette hiçbirimiz Tanrı'nın kilisesine duyduğu ilahi takdirin yanına bile yaklaşamayız.
3. Efesliler kitabında kilisenin üç harika resmi yapılmıştır:
 - A. Kilise Mesih'in Bedenidir. (1:23; 2:16; 4:16)
 - B. Kilise İsa'nın Tapınağıdır. (2:20-22)
 - C. Kilise İsa'nın Gelinidir. (5:21 -33)
4. Diğer kutsal yazılar gibi Efesliler de bize, Mesih'le kilisesi aracılığıyla ilişki kurmanın güzelliği ve gerekliliği konusunda yenilenmiş bir takdir sunar.

B. Pavlus'un Efesliler'deki duası 3.

1. Tevazu ile başlar. (ayet 14, 15)
2. Efesliler'in "Ruh'u aracılığıyla iç varlığımızda" güçlenmesi için dua eder. (ayet 16)
 - A. Bu Ruh, "İman aracılığıyla Mesih'in yüreklerimizde yaşamasına" izin verir. (ayet 17)
 - B. Kutsal Ruh ayrıca Mesih'in sevgisine ilişkin daha kapsamlı bir anlayışa sahip olmamızı sağlar ve bizi Tanrı'nın doluluğuyla doldurur." (ayet 18, 19)
3. Pavlus, Tanrı'nın "istediğimiz veya hayal ettiğimiz her şeyden çok daha fazlasını" yapabileceğini kabul ediyor. (ayet 20)
4. Elçi, Tanrı'yı "kilisede ve tüm nesiller boyunca Mesih İsa'da" yücelttiğini ilan ederek duayı bitirir. (v.21)

C. Hıristiyan zırhı. (Efesliler 6:10-20)

1. Hıristiyan sürekli olarak ruhsal savaşa katılır.
2. Şeytan, saldırısında acımasızken, Tanrı bize, şeytana ve onun güçlerine karşı dimdik durmamız için güç ve silahlar verir.
3. Pavlus, Efesliler'e yazdığı gibi, zırhı kendisine Tanrı'nın Hıristiyanlar için koruduğunu hatırlatan Romalı bir askerın sürekli koruması altındadır.
 - A. Kemer tüm kıyafeti sabitler ve silahların asıldığı parçadır. Pavlus bunu Tanrı'nın Sözü'nün hakikatine benzetiyor.
 - B. Göğüs plakası kalbi korur. İsa Mesih'in doğruluğu Hıristiyan için de ayısını yapar.
 - C. Ayakkabı veya sandaletler askerın uzun mesafeler kat etmesini sağlar. Aynı şekilde müjde, Mesih'in kurtuluşunu dünyanın her yerine ulaştırır.
 - D. Bir askerın kalkanı onu oklardan ve sallanan kılıçlardan korur. İmanımız manevi savaşta da aynı işlevi görür.
 - e. Kask beyni ve zihni korur. Pavlus bu zırh parçasını kişinin kurtuluşunun bilgisine benzetiyor.
 - F. Son olarak, bir savaşçının kılıcı, bir düşmanı yenmek için kullandığı saldırı silahıdır. Hıristiyanın kötülüğe karşı suçu Tanrı Sözüdür.

FİLİPİLİLER

Giriş: Filipililer, Pavlus'un mektupları arasında en sevinçli olanıdır. Kitabın dört kısa bölümünde "sevinç", "sevinç" veya "sevinç" kelimeleri on yedi kez kullanılıyor. Pavlus'a, kilisenin kendisine gösterdiği nazik muameleden dolayı sevinmesi için bir neden verildi; bu, yakın zamanda Epafroditus tarafından gönderilen bir hediyeyle kanıtlanmıştır. Elçi bu mektup aracılığıyla kiliseye kendisine gösterdiği ilgiden dolayı teşekkür etmek ve onları sevinçli bir yaşam tarzı haline getirmeye teşvik etmek ister.

İsim—Mektup, onu ilk olarak alan kilisenin adını almıştır. (yani - Philippi)

Yazar— Pavlus (Filipililer 1:1)

Amaç— Paul bu mektubu şu kişiye yazdı:

1. Kendisine maddi bir hediye gönderdikleri için Filippi'deki imanlılara teşekkür edin.
2. Tutuklu olmasına rağmen müjdenin hâlâ vaaz edildiğini onlara bildirin.
3. Kilisede aralarında fikir ayrılıkları bulunan iki kadını barışmaya teşvik edin.

I. Kitabın Arka Planı.

A. Philippi şehri.

1. Filippi, şimdi Amgistes Nehri olan Bounarbachı üzerinde, Ege Denizi'nden yaklaşık sekiz mil uzakta bulunuyordu ve Makedonya'nın o kısmının "baş şehri" olarak adlandırılıyordu. (Elçilerin İşleri 16:12)
2. Başlangıçta Crenides (yani Çeşmeler) olarak adlandırılan şehir, Makedonyalı Philippos tarafından ele geçirilip yeniden inşa edilmiştir.
 - A. Philip, kasabayı stratejik önemi ve yakındaki altın ve gümüş madenleri nedeniyle istiyordu.
 - B. MÖ 356'da şehrin adını kendisi aldı.
3. Filippi siyasi önem taşıdığını iddia etti.
 - A. Augustus şehri bir koloni haline getirdi.
 - B. Bir Roma kolonisi minyatür bir Roma gibiydi.
 - C. Resmi dilleri Latinceydi, Roma kıyafetleri giyiyorlardı ve Roma parası kullanıyorlardı.
 - D. İki baş hakimi Roma'dan atanıyordu ve eyalet valisine bağlı değildi.

B. Philippi'deki kilise.

1. Filippi kilisesi, Pavlus, Silas, Timoteos ve Luka'nın, Pavlus'un ikinci misyonerlik yolculuğunda Troas'ta aldığı "Makedonya çağrısına" yanıt vermesiyle kuruldu. (MS 51-52; Elçilerin İşleri 16:6-12)
2. Pavlus Filippi'ye geldiğinde, ilk din değiştirenler Lidya ve ailesiydi. (Elçilerin İşleri 16:6-10)
 - A. Lidya'nın Tanrı'dan korkan Yahudi olmayan biri olduğu anlaşılıyor.
 - B. Görünüşe göre Filippi'de sinagog yoktu.
3. Bir sonraki kayda değer dönüşüm, cinlerin hizmetçi kızıdan kovulmasıyla bağlantılı olarak gerçekleşti. (Elçilerin İşleri 16:16-34)
 - A. Bu kahramanca eylemden dolayı Pavlus ve Silas dövüldü ve hapse atıldı.
 - B. Gece yarısı Tanrıya ilahiler söylüyorlardı.
 - C. Mucizevi bir şekilde serbest bırakıldıktan sonra gardiyanları din değiştirdi.
4. İçindeÖzetle kilise, bir iş kadını, onun ailesi, bir gardiyan ve ailesinin, muhtemelen genç bir köle kızın ve bazı

mahkumların din değiştirmesiyle kuruldu.

5. Anlaşılan Luka, bu yeni Hıristiyanların imanını pekiştirmeye yardım etmek için geride kalmıştı.
 - A. Bu varsayımı, Elçilerin İşleri'nin ilk "biz" bölümünün burada bittiği gerçeğinden yola çıkarak yapıyoruz. Selanik'teki bir sonraki bölüm üçüncü çoğul şahıs zamiri olan "onlar" kullanılarak anlatılıyor. (çapraz başvuru Elçilerin İşleri 16:10-17; 17:1)
 - B. Pavlus üçüncü turu için Filippi'ye döndüğünde, Luke'un grubuna yeniden katıldığı anlaşılıyor. (çapraz başvuru Elçilerin İşleri 20:5-6)
6. Filipililer, Pavlus'un Roma'da hapsedildiğini öğrendiklerinde, ona Epafroditos tarafından bir hediye gönderdiler. (Filipililer 4:18)
7. Pavlus, Epafroditos'un Roma'da kaldığı süre boyunca Filipili Hıristiyanlara mektubunu yazdı ve kendisi tarafından geri gönderildi. (2:25-28)
 - A. Filipililer muhtemelen dört hapisane mektubunun sonuncusuydu.
 - [1] Pavlus'un tutukluluğu uzun sürdü. (1:14-17)
 - [2] Mektup, Roma'da hapsedilmesinden bu yana birçok seyahat ve etkinliğin gerçekleştiğini ima ediyor.
 - [3] Ayrıca mektup, Pavlus'un kaderinin kısa süre içinde belirleneceğini gösteriyor gibi görünüyor. (1:23; 2:23-24)
 - B. Bütün bu gerçekekler, kompozisyonu açısından MS 62 tarihini işaret etmektedir.

II. Kitabın Mesajı

Cevap: Pavlus, Epafroditos'tan öğrendiğine göre oradaki kilisedeki bazı durumlara değinmek istiyordu.

1. Birlik çağrısında bulundu ve alçakgönüllülük ruhu için çağrıda bulundu. (2:1-8; 4:2-3)
 2. Öğretmenleri Yahudileştirmeye karşı uyardı. (3:1-4:1)
- B. Bu zorluklar karşısında onları Mesih'teki sevinçlerini korumaya çağırıldı.
1. Filipililere genellikle "sevinç mektubu" denir.
 2. "Rab'de her zaman sevinin. Tekrar söyleyeceğim: Sevinin! (4:4)

III. Kitabın Ana Hatları.

A. Giriş. (Filipililer 1:1-11)

1. Pavlus tipik bir selamlama yapıyor. (1:1-2)
2. Oradaki azizlere şükranlarını sunar. (1:3-11)

B. Paul'un esaret altındayken bakanlığı. (1:12-30)

1. Elçi okuyuculara, Tanrı'nın kendi durumunu müjdeyi iletirmek için kullandığına dair güvence verir. (1:12-18)
2. Yakında serbest bırakılmayı bekliyor. (1:19-20)
3. Ancak Mesih uğruna ölmeye hazırdır (1:21-26) ve Filipilileri imanlarında cesur olmaya teşvik eder. (1:27-30)

C. Mesih'te sevinmek. (2:1-18)

1. Pavlus oradaki Hıristiyanların içlerinde Mesih'in düşüncesini taşımaları için çağrıda bulunuyor. (2:1-11)
2. Onları, Tanrı'nın amaçları doğrultusunda işbirliği yaparken "evrendeki yıldızlar gibi parlamaya" teşvik eder. (2:12-18)

D. Pavlus onlara Timoteos ve Epafroditos'u gönderir. (2:19-30)

E. Paul'un geçmiş ve şimdiki ihtiyaçları. (Filipililer 3:1-21)

1. Pavlus Yahudi olarak statüsünü hatırlıyor. (3:1-6)
2. Mesih'i tanıma uğruna tüm bunları kayıp sayıyor. (3:7-11)
3. Onları, "Tanrı'nın beni Mesih İsa'da göklere çağırıldığı" hedefe doğru ilerlemeye teşvik ediyor. (3:12-21)

F. Paul'un neşeli yaşam ilkeleri. (Filipililer 4:1-23)

1. Birlik çağrısında bulunur. (4:1 -3)
2. Tanrı'ya bağlılığı ve asil şeylere odaklanmayı teşvik eder. (4:4-9)
3. Memnuniyetin sırrını anlatıyor. (4:10-13)
4. Hediyeleri için onlara teşekkür eder. (4:14-20)

G. Kapanış sözleri ve kutsama. (Filipililer 4:21-23)

IV. Kitabın ana temaları.

A. Paul'un zorluklara ve acılara karşı tutumu. (Filipililer 1:12-18)

1. Elçi, zincirlerinin sevindirici haberin ve İsa Mesih'in davasının ilettilmesine hizmet ettiği yönündeki bakış açısını korudu. (1:12-14)

2. Ancak bize söylenmeyen nedenlerden ötürü, Roma'daki bazı kişiler Pavlus'un orada tutuklu olarak bulunmasından utanıyorlar veya tehdit edildiler. (1:15-17)
 - A. Belki de bir havarinin adı bir suçlu gibi hapsedilmesinden utanıyorlardı ve kilisenin onsuz büyüyebileceğini göstermek istiyorlardı.
 - B. Belki kilisedeki bazı liderler onun varlığının önemlerini tehdit ettiğini hissetmişlerdi.
 - C. Detaylar ne olursa olsun, bize müjdeyi vaaz etme motivasyonlarının samimiyetsiz olduğu söylendi.
3. Sorunları doktrinsel değil kişisel olduğundan, Pavlus sevindirici haberin vaaz edilmesine seviniyordu. (1:18)

B. İsa Mesih — İnsan, Tanrı, Kurtarıcı (Filipililer 2:5-11)

1. Pavlus, Filipi'deki Hıristiyanlar arasında birlik çağrısında bulunurken, onları İsa'nın düşünce tarzını taklit etmeye teşvik etti. (2:1-5)
2. Pavlus, Rabbimizin gösterdiği alçakgönüllülüğü anlatırken Kutsal Kitaptaki en güzel ve anlamlı ayetlerden birini kaleme aldı.
 - A. Bunun ilk Hıristiyanlar tarafından söylenen çağdaş bir ilahi mi, yoksa Pavlus'un kendi şiirsel kompozisyonu mu olduğunu bilmiyoruz.
 - B. Ne olursa olsun, Mesih'in kariyerinin enkarnelik öncesi durumundan şimdiki yüceliğine kadar basit ve güzel bir şekilde izini sürüyor.
3. İsa Mesih Tanrıdır. (2:6; çapraz başvuru Yuhanna 1:1-3; Koloseliler 1:15-20; 2:9)
4. İsa Mesih insan oldu. (2:7; Yuhanna 1:14; İbraniler 4:15)
5. İsa Mesih Rabbimiz olarak yüceltilmiştir. (2:8-11; İbraniler 12:2; Markos 16:19)

C. Memnuniyetin Sırrı

1. Pavlus, Filipililere hediyeleri için teşekkür ettikten sonra, memnuniyetin sırrını öğrendiğini açıkladı. (4:10-12)
2. İşin sırrı Filipililer 4:13'te bulunur: "Bana güç verenin aracılığıyla her şeyi yapabilirim."

Koloseliler

Giriş: Kolose mektubu, Pavlus'un bu kiliseyi kişisel olarak hiç ziyaret etmemesi nedeniyle benzersizdir. (çapraz başvuru Koloseliler 2:1) Ancak bu, muhtemelen Pavlus'un Efesos'taki uzun süreli hizmetinin bir sonucu olarak kurulmuştu. Mektupta Pavlus oradaki kilisede patlak veren kült sapkınlığına değiniyordu. Mektubu Tychicus aracılığıyla Colossae'ye gönderdi. (Koloseliler 4:7-8)

İsim-Kitap, mektubu alan kilisenin adını almıştır. (yani - Colossae)

Yazar— Pavlus (Koloseliler 1:1) Roma'daki ev hapsinden. (MS 61)

Amac— Mektup öncelikle kiliseyi doktrinsel olarak istikrara kavuşturmak için yazılmıştı. Kilise, Pavlus'un mücadele etmek için yazdığı ince ama sapkın öğretiden etkileniyordu.

I. Kitabın arka planı.

A. Colossae şehri.

1. Kent, Efes'in yaklaşık 160 kilometre doğusunda Lykos Vadisi'nde bulunuyordu.
 - A. Laodikya ve Hierapolis (Koloseliler 4:13) yakınlarda bulunuyordu.
 - B. Colossae, Roma'nın Asya eyaletinin bir parçası olan Frigya bölgesindeydi.
2. Pers döneminde (MÖ 500-400) Colossae önemli bir ticaret yolu üzerindediydi.
 - A. Pers kralı Xerxes, MÖ 480 yılında Yunanistan'ı işgal etmeye giderken burada kamp kurmuştu.
 - B. Cyrus, MÖ 401'de Artaxerxes'e karşı yürürken de orada kamp kurdu.
3. MS 1. yüzyılda Laodikya ve Hierapolis, Colossae'yi ticaret merkezi olarak sınıflandırmıştı.
 - A. Pavlus'un yazdığı dönemde şehir öncelikle colossinus adı verilen koyu parlak siyah yünün üretimiyle biliniyordu.
 - B. Şehrin hiçbir siyasi önemi yoktu ve Pavlus'un mektubunun gönderildiği en az önemli şehir olarak kabul ediliyordu.

B. Colossae'deki kilise.

1. Pavlus Efes'te yaklaşık üç yıl kadar kaldı. MS 52-55. (çapraz başvuru Elçilerin İşleri 19:1—20:1)
 - A. Oradan o ve meslektaşları, Asya'nın tamamında müjdecilik çalışmaları yürüttüler. (Elçilerin İşleri 19:10)
 - B. Görünüşe göre bunlardan birinde kilise kurulmuş.
2. Beş ya da altı yıl sonra Pavlus'a Epafras aracılığıyla Kolose kilisesi hakkında bilgi verildi. (1:7-8)
 - A. Rapor genel olarak olumlu ve cesaret vericiydi. (1:3-6; 2:5)

- B. Ancak ciddi endişeler için de nedenler vardı. (2:8)
3. Kolose'deki kiliseyi eşsiz bir sapkınlık istila etmişti.
- A. Bu, çilecilik (bir münzevi gibi katı kendini inkar), Yahudi yasacılığının ve bir tür felsefi mistisizmin tuhaf bir karışımı gibi görünüyor.
- B. Sapkınlık, Yunan felsefesi ve mitolojisinin unsurlarını (2:8) Yahudi yasacılığıyla birleştirdi. (2:16)
- C. Meleklerle ibadeti emrediyordu. (2:18)
- D. Gnostisizmin unsurları vardı. (2:9)
- e. Bu sapkınlık vizyonlarla ve üstün bilgiyle övünüyordu. (2:18b, 23a)
4. Pavlus'un mektubu öncelikle bu sahte öğretiyle mücadele etmek ve kiliseyi sağlam bir inanca geri çağırarak için tasarlanmıştır.

II. Kitabın ana mesajı.

Cevap: "Arka Plan" bölümünde belirtildiği gibi, mektubun temel amacı Koloselilerin maruz kaldığı sahte öğretiyi çürütmek ve azarlamaktır.

B. Bu sapkınlığa karşı elçi, İsa Mesih'in tüm yeterliliğini sunar.

C. "Çünkü Tanrı'nın tüm doluluğu bedensel biçimde Mesih'te yaşar ve size her güç ve otoritenin başı olan Mesih'te doluluk verilmiştir." (Koloseliler 2:9-11)

III. Kitabın ana hatları.

A. Giriş. (Koloseliler 1:1-14)

1. Mektup, Kolose'deki kilise için kısa bir selamlama (1:1-2) ve şükran sözleriyle açılıyor. (1:3-8)
2. Pavlus onların ruhi ilerlemesini övüyor. (1:9-12)
3. Mesih'in kurtarıcı gücünü övüyor. (1:13-14)

B. Mesih'in üstünlüğü. (Koloseliler 1:15-29)

1. Pavlus, Mesih'in her şeyde üstün olduğunu beyan eder:
 - A. Yaratılıştaki. (1:15-17)
 - B. Kilisede. (1:18)
 - C. Uzlaşma çalışmalarında. (1:19-23)
2. Pavlus misyonunun bu "gizemi" Yahudi olmayanlara vaaz etmek olduğunu doğruluyor. (1:24-29)

C. Sapkınlığa ilişkin uyarılar. (Koloseliler 2:1-23)

1. Pavlus Koloseliler hakkında kişisel kaygısını dile getiriyor. (1-7)
2. İhtiyaç duydukları şeyin Mesih olduğunu beyan eder. (8-15)
3. Aldıkları sahte öğretinin belirli ilkelerini kınar. (16-23)

D. Elçi kutsal yaşam için çağrıda bulunuyor. (Koloseliler 3:1—4:6)

1. Günah karşısında öldükten ve vaftizin su mezarına gömüldükten sonra "Mesih'le birlikte dirildiğimiz" için, sevgimiz yukarıdaki şeylere odaklanmalıdır. (3:1-4)
2. Hıristiyanlar kötü şeyleri bir kenara bırakıp (3:5-11) kutsal şeyleri giymelidir. (3:12-17)
3. Pavlus uygun aile ilişkileri için çağrıda bulunuyor:
 - A. Evlilikte. (3:18-19)
 - B. Ebeveynler ve çocuklar arasında. (3:20-21)
 - C. Efendiler ve hizmetçiler arasında. (3:22—4:1)
4. Her Hıristiyan dikkatli olmalı ve dua etmelidir. (4:2-6)

E. Sonuçlar. (Koloseliler 4:7-18)

IV. Kitabın ana temaları.

A. "Kolose sapkınlığı."

1. Colossae'deki kiliseyi tehdit eden tuhaf sapkınlığa daha önce hızlı ve geniş bir şekilde bakmıştık.
2. Bu sahte doktrinin temel bileşenlerinden birinin, Gnostisizmin tuhaf bir Yahudi biçimi olduğu anlaşılıyor.¹⁸
 - A. Yunanca gnosis kelimesi bilgi anlamına gelir.
 - B. Gnostikler özel aydınlanma iddiasında olan kült bir gruptu.
 - C. İlahi sırların üstün akıllarla anlaşılabilirliğini öğreterek gurura dayalı bir din geliştirdiler.
 - D. Gnostikler ruhun iyi, maddenin kötü olduğunu, dolayısıyla münzevi uygulamaları öğrettiler.
 - e. Ruhun/maddenin iyiliği/kötülüğü hakkındaki doktrinleri nedeniyle, bu ikisinin gerçekten karıştırılmayacağına

inandılar ve böylece İsa Mesih'in tam tanrılığını inkar ettiler.

[1] Tanrıların hiyerarşisine inanıyorlardı.

[2] MS 2. yüzyıla gelindiğinde Gnostikler, Tanrı ile insan arasında on dört adım olduğuna inanıyorlardı.

3. Bu tuhaf tarikatın ayrıntılarıyla ilgili pek çok soru yanıtız kalırken, Pavlus'un mektubu bunun bazı yönlerini açıkça ortaya koyuyor:

A. Baştan çıkarıcıydı. (2:4)

B. Entelektüel elitizme hitap ediyordu. (2:8)

C. İnsan geleneğine dayanıyordu. (2:8)

D. Yasaldı. (2:16-20)

e. Doğadaki sapkın münzevi (kendini katı bir şekilde inkar eden ve görünüşte, tavırda veya tutumda sert). (2:23)

F. Başka varlıklara tapınmayı içeriyordu. (2:18)

G. İsa'nın yeterliliğine saldırdı.

4. Şaşırtıcı bir şekilde, çağlar boyunca, her biri yukarıdakilerin çoğu veya tümü ile karakterize edilen binlerce tarikat gelip gitti.

B. İsa Mesih'in her şeye yeterliliği.

1. Kolose sapkınlığına karşı savaşmak için Pavlus, yalnızca Mesih'in her şeye yettiğini sundu.
2. İsa Mesih tanrılığın doluluğunu temsil eder. (1:19; 2:9)
3. Aradığımız "doluluk" veya amaç duygusu aşağıdakilerden kaynaklanmıyor:
 - A. İnsan bilgeliği. (2:8)
 - B. Erkeklerin elinde sünnet. (2:11)
 - C. Ne yediğimiz, ne içtiğimiz. (2:16)
 - D. Özel günlerin gözetilmesi. (2:16)
 - e. Meleklerle veya diğer varlıklara ibadet. (2:18)
 - F. Çilecilik. (2:23)
4. İçimizde İsa Mesih olduğunda dolgunluğa sahip oluruz! (2:13-15)

ben selanikliler

Giriş: I Selanikliler muhtemelen Pavlus'un kanonik mektuplarının ikinci en eskisidir. Selanik'e yazılan ikinci mektubun aksine bu mektubun tonu olumludur. Pavlus orada kiliseyle ilgili övülecek birçok şey buluyor ve Mesih'in ikinci gelişiyi ilgili bazı kafa karışıklıklarını gidermek istiyor.

İsim— Kitap, adını onu ilk olarak alan kilisenin adını almıştır. (yani - Selanik)

Yazar— Paul. (I Selanikliler 1:1; 2:18)

Amac— Pavlus'un Selanikliler'e yazmaktaki temel amacı oradaki Hıristiyanlara olan sevgisini kanıtlamaktır. Yazmanın ikinci amacı Rabbin dönüşü hakkındaki gerçeği açıklamaktır.

I. Kitabın arka planı.

A. Selanik şehri.

1. Coğrafi olarak Filipi şehrinin 160 mil batısında, Therma Körfezi'nin ağzında bulunuyordu.
2. Selanik, Makedonya bölgesinde yer alıyordu ve onun baş şehriydi.
 - A. Liman geliştikçe Selanik ticari odaklı bir şehir haline geldi.
 - B. Sadık bir Roma şehri, MÖ 42'de "özgür şehir" ilan edildi.
 - C. Yeni Ahit zamanlarında şehrin nüfusu 200.000 civarındaydı.
3. Şehirde oldukça büyük bir Yahudi nüfusu vardı ama ağırlıklı olarak Rumlar vardı.

B. Selanik'teki kilise.

1. Kilise, Pavlus'un ikinci misyonerlik yolculuğu sırasında Selanik'te kuruldu.
 - A. Bu yolculukta Pavlus'tan Filipi'den ayrılması istendi. (Elçilerin İşleri 16:39-40)
 - B. Oradan Selanik'e gitti ve burada sinagogda müjdecilik çalışmalarına başladı. (Elçilerin İşleri 17:2-3)
 - [1] Orada bazı din değiştirmeler yapıldı. (Elçilerin İşleri 17:4)
 - [2] Yahudi muhalefeti isyan çıkardı ve Pavlus'a karşı asılsız suçlamalarda bulundu. (Elçilerin İşleri 17:5-9)
 - [3] Pavlus'un yoldaşları, Pavlus'un serbest bırakılması için bir "barış bağı" teklif ettiler ve o, gece boyunca şehri terk etti.
 - C. Selanik'te kısa bir süre kalan Pavlus, Berea'ya geçti (Elçilerin İşleri 17:10) ve burada bir isyan nedeniyle tekrar ayrılmak zorunda kaldı.
 - D. Pavlus Berea'dan Atina'ya, oradan da Korintos'a geçti. (Elçilerin İşleri 17:11—18:4)
 - [1] Pavlus, Timoteos'u Atina'dan Selanik'e geri gönderdi. (3:1-2)
 - [2] Silas ve Timoteos yeniden birleşti (Elçilerin İşleri 18:5) ve Timoteos, Selanik'teki kilisenin durumu hakkında bir rapor getirdi. (3:6-8)
2. Pavlus ilk mektubunu Korint'te yazıp Selaniklilere gönderdi.
3. Mektubun tarihi MS 51'dir.

II. Kitabın mesajı.

Cevap: Kitabın ana mesajı İsa Mesih'in ikinci gelişinin beklentisidir.

B. Çünkü Rab'bin kendisi yüksek bir emirle, baş meleğin sesiyle ve Tanrı'nın borazan çağrısıyla gökten inecek. (4:16)

III. Kitabın ana hatları.

A. Pavlus'un Selanik'teki kiliseyle ilişkisi. (1:1—3:13)

1. Kısa bir selamlamanın (1:1) ardından Pavlus, Selanik'teki kilisenin koşulları için şükran sözlerini sunuyor. (1:2-10)
2. Oradaki bakanlığının koşullarını anlatıyor. (2:1-16)
3. Pavlus Selanıklilere onları görmek istediğini söylüyor. (2:17-20)
4. Timoteos'un onları iman konusunda güçlendirmek için gönderildiğini açıklıyor. (3:1-5)
5. Timoteos imanlarıyla ilgili teşvik edici bir raporla geri dönmüştü. (3:6-10)
6. Pavlus onların Rab tarafından daha da güçlendirilmesi için dua ediyor. (3:11-13)

B. Azizlerin öğütlenmesi. (I Selanıkliler 4:1—5:28)

1. Elçi, Hıristiyanlara kutsal ve doğru bir yaşam sürmeleri talimatını verir. (4:1-12)
2. Rab tekrar geldiğinde ne olacağını anlatır. (4:13-18)
3. O ikinci gelişle bağlantılı kişisel tutum ve davranışlar hakkında öğüt verir. (5:1-22)
4. Kapanış sözcükleri. (5:23-28)

IV. Kitabın ana temaları.

A. Rab'bin ikinci gelişi.

1. Yeni Ahit'teki her 25 ayetten biri İsa Mesih'in ikinci gelişinden bahseder.
2. Bu gelişin tasdikleri çeşitli kaynaklardan gelmektedir.
 - A. İsa tekrar geleceğine dair defalarca söz verdi. (Matta 25:31 ve sonrası; Yuhanna 14:3, vb.)
 - B. Elçiler bunu ilan ettiler.
 - [1] Peter. (Elçilerin İşleri 3:19-20; II Petrus 3:3-10)
 - [2] Paul. (4:16; I Korintliler 15:23)
 - [3] John. (Vahiy 1:7)
 - C. Melekler onun tekrar geleceğini bile söylediler. (Elçilerin İşleri 1:11)
3. Mesih'in bu dünyaya ilk gelişi alçakgönüllülük ve alçakgönüllülükle işaretlendi; onun ikinci gelişi şan, ihtişam ve zaferle işaretlenecek. (1:7-10)
 - A. "Bedensel" ve gözle görülür bir şekilde gelecek. (Elçilerin İşleri 1:11; I Selanıkliler 4:16; Filipililer 3:21)
 - B. Gelişi ani ve habersiz olacaktır. (4:16; 5:2; I. Korintlular 15:52a)
 - C. Ölümler dirilecek. (4:13-14; I Korintliler 15:52a)
 - D. Yaşayanlar da değiştirilecek ve diriltilecek ölümlerle birlikte "havada tutulacak".
 - e. Bütün insanlık yargılanmak üzere Rabbin huzuruna çıkacak. (Matta 25:32; Vahiy 20:12)
 - F. Sonsuz bir ayrılık yaşanacak ve tüm insanlara son karar verilecek. (Matta 25:33-34, 41)
 - G. Yeryüzü yok edilecek. (II Petrus 3:10)
 - H. Krallık Babaya teslim edilecek. (I Korintliler 15:24)
4. Bu dönüşün ne zaman gerçekleşeceğine dair spekülasyonlar anlamsız ve sonuçsuzdur.
 - A. Yıllar boyunca birçok kişi İsa'nın dönüş zamanını tam olarak bildiklerini iddia etti.
 - B. Ne zaman biri Mesih'in ikinci gelişi için bir tarih belirlediğini iddia etse, otomatik olarak kendisini sahte peygamber olarak işaretlemiş olur. (çapraz başvuru Matta 24:42; 25:13; Markos 13:32; II Petrus 3:10)
5. Tarih ne olursa olsun, Hıristiyan, Yunanca'da ikinci geliş anlamına gelen parousia'ya hazırlıklı olmalıdır.¹⁹(5:4)

B. Mesih'in gelişinin ışığında yaşamak.⁷

1. Mesih'in ikinci gelişi doktrini, Yargı ve cennetin ödülü, çağrımıza sadık kalma motivasyonumuzdur. (II. Petrus 3:11-14)
2. Selanik'teki ilk mektubunu Pavlus, geleceğin ışığında pratik öğütlerle bitiriyor. (çapraz başvuru 5:16-24)

II SELANİKLİLER

Giriş:I. ve II. Selanıklilerin yazıları arasında birkaç aydan fazla olmayan bir süre vardır. İlk mektup, İsa Mesih'in ikinci gelişiyle ilgili bazı yanlış anlaşılımları ele alıyordu. Örneğin bazıları, daha önce ölmüş olanların bu görkemli etkinliğe katılamayacaklarından korkmuştu (I Selanıkliler 4:13-18). Diğerleri İsa'nın gelişinin tarihi veya zamanı hakkında spekülasyon yapıyorlardı. (5:1-4)

Pavlus'un Selanik'e yazdığı ilk mektubunda bu kaygılara değinmesine rağmen sorunlar ve yanlış algılamalar daha da kötüleşmişti. (2:1ff) Selanıkliler sağır kulakları nedeniyle Pavlus'un ilk mektubuna dönmüşlerdi, ikinci mektubu çok daha sert ve sert bir tona bürünüyordu.

İsim— Mektubun adı, onu ilk alan kişilerin adıdır.

Yazar— Pavlus (II Selanikliler 1:1:3:17)

Amaç— II Selanikliler iki temel nedenden dolayı yazılmıştır:

1. "Rabb'in günü" ile ilgili yanlışlığı düzeltmek.
2. Sorunlu inananların disiplininden bahsetmek.

I. Kitabın arka planı.

A. İlk Selanik mektubu MS 51'de Korint'ten yazılmış ve gönderilmişti.

B. İkinden birkaç hafta veya ay sonra yazılan ikinci Selanik mektubu.

1. Pavlus oradaki durumla ilgili güncellenmiş bir sözlü rapor almıştı. (II Selanikliler 3:11)
2. Görünüşe göre oradaki Hıristiyanlar arasında sahte bir mektup dolaşıyordu. (II Selanikliler 2:2-3)
3. Bu nedenle Pavlus bu sorunlara hemen yanıt verme zorunluluğu hissetti.

C. II. Selanikliler'in tarihi muhtemelen MS 51'in sonlarıdır.

II. Kitabın ana mesajı.

C. Selaniklilere yazılan ilk mektup gibi, bu mektup da öncelikle İsa'nın ikinci gelişiyile ilgilidir.

B. Pavlus, Selaniklileri daha önce almış oldukları öğretilerde kararlı durmaya ve sahte öğretiyi ve aptalca spekülasyonlara kanmamaya güçlü bir şekilde teşvik ediyor.

C. "O gün, kendi mukaddes kavmi arasında yücelmek ve bütün iman edenler arasında hayrete düşmek üzere gelecektir. Buna sen de dahilsin, çünkü sana olan tanıklığımızı inandın." (1:10)

III. Kitabın ana hatları.

A. Kişisel açıklamalar. (II Selanikliler 1:1-12)

1. Selamlama. (1:1-2)
2. Pavlus Selanikliler için şükran duasını ediyor. (1:3-12)

B. İsa'nın ikinci gelişiyile ilgili ek öğretiyi. (2:1 — 3:18)

1. Pavlus parousia'nın yakın olduğunu öğrettiğini reddediyor. (2:1-2)
2. Aslında "kanunsuzluk adamı" ortaya çıkana kadar Rab geri gelmeyecektir. (2:3-12)
3. Kendi adına sarsılmaz bir iman ve dua çağrısında bulunur. (2:13—3:5)
4. İkinci geliş hakkında yalan öğretenlere karşı disiplini övüyor. (3:6-15)
5. Mektup şu şekilde bitiyor:
 - A. Bir dua. (3:16)
 - B. Bir kutsama. (3:17-18)

IV. Kitabın ana temaları.

A. II. Selanikliler 2:1-12'deki "kanun tanımayan adam" kimdir?

1. Özellikler:

- A. Kanunsuzluk adamı Rabbin Gününden önce ortaya çıkacak. (ayet 3)
- B. Bir isyana öncülük edecek. (ayet 3)
- C. O, "Tanrı denilen veya tapınılan her şeye karşı çıkacak ve kendisini yüceltecektir." (ayet 4)
- D. Kendini Tanrı ilan ederek "Tanrı'nın tapınağına" yerleşecek. (ayet 4)
- e. Onun gelişine her türlü sahte mucize, işaret ve harikalar eşlik edecektir, (ayet 9)
- F. Mahvolanları aldatmak için her türlü kötülüğü beraberinde getirecektir. (ayet 10)

2. Kimliğinin olanakları nelerdir?

- A. Premillennialist'ler, "kanun tanımayan adamı" Deccal'le (ff. I Yuhanna 2:18) özdeşleştirirler; bu, sözde kötülüğün son kişileştirilmiş hali olup, İsa Mesih'in 2. gelişinden ve onun 1000 yıllık bir saltanat kurmasından hemen önce ortaya çıkacaktır.
- B. Pek çok Protestan, kanun tanımayan adamı Katolik papalığıyla özdeşleştiriyor.
- C. Diğerleri kanun tanımayan adamı bir Roma imparatoru veya ilk kiliseye zulmeden imparatorlarla özdeşleştirir (örneğin Nero veya Domitian).
- D. Başka bir olasılık, herhangi bir kişiyle özdeşleşmeyi reddeder ancak kanunsuz adamı isyan ve itaatsizlik ruhuyla ilişkilendirir.

3. Kimdi/oydu?

- A. Premilenyalizmin temelini oluşturan asılsız spekülasyonlar nedeniyle bu olasılık mantıksızdır.
- B. Papa, "İsa'nın vekili" olduğunu iddia etse de, Tanrı olduğunu iddia etmiyor.

C. Kanunsuzluk adamının bir Roma imparatoru (veya imparatorlar soyu) olarak tanımlanması oldukça mümkündür.

[1] v. 4 — Roma imparatorları (örneğin - Domitianus) tanrıya küfrediyor ve tanrı olarak tapınılmayı talep ediyorlardı.

[2] v. 6-7 — Kanunsuz adamı "engellenen" şey, Roma demokrasisinin son kalıntıları olabilir.

[3] ayet 8 — İsa gelişinde onu yok edecek.

[4] v. 9-10 — Kanunsuzluk adamıyla ilgili birçok sahte işaret ve mucizeler olacak. Bu, Domitian'ın kendisine tapınmak için kurduğu sahte rahipliğe bir gönderme olabilir.

[5] Son olarak, Pavlus'un bu kişiden üstü kapalı olarak bahsetmesi, hükümetin baskısını ve Romalı valinin zulmünü önlemek için anlaşılır bir girişim olacaktır.

D. Kanun tanımayan adamın Hıristiyanlıkla Şeytan arasında süregelen mücadeleyi temsil ettiği fikri ise bir sonraki en olası yorumdur.

[1] I Yuhanna 2:18, zaman geçtikçe birçok Deccal'in ortaya çıkacağını belirtir.

[2] Bu yorumla vurgulanan nokta, ne zaman kötülük Hıristiyanlığın devam eden varlığına yönelik gerçek bir tehdit haline gelse, Rab gelip bu tehdidi ortadan kaldıracaktır.

[3] Bu yorumdaki sorun, metnin belirli bir kişi veya kişilere gönderme yapıyor gibi görünmesidir.

e. Açıkçası, hiç kimsenin kanunsuzluk adamını dogmatik bir özgüllükle tanımlayamayacağını kabul etmek gerekir.

B. Peki ya ikinci gelişin "işaretleri"?

1. Her nesilde sansasyonel kişiler depremleri, savaşları, yanardağları ve diğer felaketleri Rab'bin gelişinin yakın olduğunu bildiren işaretler olarak gösterirler.
2. Bu kişilerin çoğu, Matta 24:5-31'deki işaretlere onun parousia'sının göstergesi olarak işaret ediyor.
 - A. Bunlar, Yeruşalim'in MS 70 yılında yıkılacağını önceden bildiren işaretlerdi. (Matta 24:1-3)
 - B. İsa tüm bunların kendi neslinde gerçekleşeceğini özellikle belirtti. (Matta 24:34)
3. Buna karşılık İsa, ikinci gelişini haber verecek hiçbir alamet verilmeyeceğini beyan eder. (Matta 24:36-44)
4. Bazı ilk Hıristiyanlar, İsa'nın her an ortaya çıkacağını umuyorlardı.
 - A. Hatta bazıları çalışmayı bırakmış ve tüm zamanlarını bekleyerek geçirmişti. (II Selanikliler 3:6-10)
 - B. Pavlus Selaniklilere, kanun tanımayan adamın önce geleceğini söyledi. (II Selanikliler 2:3)
 - C. Kimliğine ilişkin daha önce açıklanan seçenekler göz önüne alındığında, bu koşulun karşılandığı anlaşılıyor.
5. Bu nedenle, inancımızı iddia edilen işaretlerin öznel yorumuna bağlamadan, Mesih'in dönüşüne hazırız.

C. Selanik'in aylaklık sorunu. (3:6-13)

1. Selanik'teki Hıristiyanlardan bazıları, İsa'nın hemen geleceğine göre çalışmaya gerek olmadığına karar vermişlerdi.
 - A. Bu insan "aylakçı" (ayet 6-8) ve meşgul kişiler haline geldi. (v.11)
 - B. Pavlus onların davranışlarının, aralarındayken oluşturduğu örneğe aykırı olduğunu söyledi. (ayet 7-9)
2. Pavlus 10. ayette bu prensibi ortaya koyuyor: "Sizi tekrar görebilmemiz ve imanınızda eksik olanı tamamlayabilmemiz için gece gündüz canla başla dua ediyoruz."
3. Bu emir, modern yetkilendirme zihniyetimize çok şey ifade ediyor.

ben timothy

Giriş: Genç vaiz Timoteos, Efes'teki kilisesinde pek mutlu değildi. Pavlus bu mektubu onu cesaretlendirmek için yazıyor. Üç "pastoral mektupta" (I ve II Timoteos ve Titus), Pavlus Yunanca pistos (sadık) kelimesini en az yetmiş kez kullanmıştır. Tema her bölümde işlenmektedir: Söz'e sadık olun, görevinize sadık olun ve hizmet ettiğiniz insanlara sadık olun.

Timothy'nin hem olumsuz hem de olumlu bir hedefi var. Olumsuz olarak, sahte doktrin ve sahte öğretmenlere karşı muhalefeti teşvik eder. Olumlu bir şekilde, kilisenin misyonunu yerine getirmesine rehberlik edecek yetenekli liderliği teşvik eder. Genel olarak bu mektubun yerel bir kilisenin yaşamının yürütülmesine yönelik öğütler verdiğini söyleyebiliriz.

Yazar: Elçi Pavlus, selamlamada belirtildiği gibi (I Timoteos 1:1). Dahili kanıtlar, özellikle onun önceki yaşamına (I Timoteos 1:13) ve yazar ile Timoteos arasındaki yakın ilişkiye yapılan atıflar, yazar olarak Pavlus'u kesinlikle desteklemektedir. (I. Timoteos 1:2; çapraz başvuru Filipililer 2:22)

Alıcı: Timoteos, Pavlus'un "imandaki gerçek oğlu" (1:2-8).

C. Timoteos'la ilk kez Elçilerin İşleri 16:1-3'te tanışıyoruz; burada annesinin Yahudi (ayrıca bkz. II Timoteos 1:5; 3:14-15) ve babasının da Yunan olduğunu öğreniyoruz.

B. Listra ve Iconium'daki kardeşlerin kendisinden olumlu söz ettiği Pavlus, genç öğrencinin kendisiyle birlikte seyahat etmesini istedi ve bu nedenle, müjdeyi yaymaya çalışacakları Yahudilere yer açmak için onu sünnet ettirdi. Bu, Timoteos'un Pavlus'a babasının oğlu gibi hizmet ettiği, Rabbin işinde birlikte uzun bir hizmet ilişkisinin başlangıcı oldu. (Filipililer 2:19-24). Bu hizmet şunları içeriyordu:

1. Paul'la seyahat etmek.
2. Pavlus'un ayrılması gerektiğinde yeni cemaatlerde kalmak Birden. (Elçilerin İşleri 17:13-14)
3. Bu tür toplanmaları teşvik etmek için geri dönmek. (I Selanikliler 3:1-3)
4. Pavlus'un kişisel elçisi olarak hizmet etmek. (I Korintliler 16:10-11; Filipililer 2:19-24)

C. Timoteos, Pavlus'un yazdığı birkaç mektubun selamlanmasında Pavlus'a katılma onuruna sahipti (II Korintliler 1:1; Filipililer 1:1; Koloseliler 1:1; I Selanikliler 1:1; II Selanikliler 1:1) ve Bu tür mektuplardan Timoteos'un Pavlus'un Roma'da tutukluluğu sırasında yanında olduğunu öğreniyoruz.

D. Böyle sadık bir hizmet, Pavlus'un onu neden Efesos'ta bıraktığını anlamamıza yardımcı olur. (I. Timoteos 1:3)

III. Yazılma Zamanı ve Yeri.

C. Bazı yorumcular (Barnes gibi) Pavlus'un I. Timoteos'u Efes'te uzun süre kaldıktan ve üçüncü misyonerlik yolculuğu için Makedonya'ya gittikten sonra yazmış olabileceğine inanıyor. (çapraz başvuru Elçilerin İşleri 19:1-41; 20:1-3) Bu, onun kompozisyonunun MS 58-59 civarında olduğunu gösterir.

B. Ancak genel fikir birliği, Pavlus'un bu mektubu Roma'daki ilk hapsedilmesinin ardından Makedonya'dan yazdığı yönündedir. (çapraz başvuru Elçilerin İşleri 28:16, 30-31)

IV. Mektubun Amacı: Pavlus, Timoteos'u müthiş bir sorumlulukla Efes'te bırakmıştı: Bazılarını, "kutsanmış Tanrı'nın görkemli müjdesine" uygun olan "sağlam öğretiyeye" aykırı hiçbir şey öğretmemeleri konusunda görevlendirmek. (I. Timoteos 1:3-11) Timoteos'un gençliği ve doğal çekingenliği bu görevi yerine getirmesini zorlaştırdı. (I. Timoteos 4:11-12; çapraz başvuru II Timoteos 1:7-8) Pavlus kendisi gelmeyi ümit ederken, bu arada kendisine rehberlik etmesi için Timoteos'a yazar. (I. Timoteos 3:14-15)²⁰Bu nedenle Pavlus şöyle yazıyor:

A. Timoteos'a kilisenin işlerini yönetirken nasıl davranması gerektiği konusunda talimat vermek. (I. Timoteos 3:14-15)

B. Timoteos'u ruhi ilerleyişiyle ilgili öğüt vererek teşvik etmek. (I. Timoteos 4:12-16)

C. Hristiyanlara nasıl davranacaklarını öğretmek.

V. Mektubun Konusu:

Bu mektup, bir cemaatle birlikte çalışma ve onları doğru yolda yönlendirme sorumluluğuyla görevlendirilen genç bir müjdeciye yöneliktir. Yazılan her şey hem kendisine hem de cemaate öğreti ve ahlâk konusunda yardımcı olmak için tasarlanmıştır. Bu nedenle bu mektup için uygun bir tema şu olabilir: "Bir Cemaat ve Onun Vaizi İçin Sağlam

Öğreti."

VI. Anahtar Ayetler.

"Bunları size yazıyorum, ancak kısa sürede yanınıza gelmeyi umuyorum; ancak gecikirim, yaşayan Tanrı'nın kilisesi olan Tanrı'nın evinde nasıl davranmanız gerektiğini bilirsiniz diye yazıyorum. , hakikatin direği ve temeli."(I. Timoteos 3:14-15)

VII. Mektubun ana hatları.

A. Giriş (1:1-2)

B. Sağlam doktrine ilişkin suçlama. (1:3-20)

1. Sağlam doktrini öğretmek. (1:3-11)
2. Rabbin lütfuna ve merhametine şükran günü. (1:12-17)
3. Timothy'nin sorumluluğu. (1:18-20)

C. Kiliseye ilişkin genel talimatlar. (2:1-3:13)

1. Dua pratiği. (2:1-8)
2. Kadınlara yönelik talimatlar. (2:9-15)
3. Kilise görevlilerinin nitelikleri. (3:1-13)
 - A. Piskoposlar için [gözetmenler daha doğru bir çeviridir]. (3:1-7)
 - B. Deacon'lar için. (3:8-13)

D. Timothy'ye tavsiyeler. (3:14-19)

1. Pavlus'un yazma amacı. (3:14-16)
2. Ruh'un irtidatla ilgili uyarısını hatırlayın. (4:1-6)
3. Kendinizi Tanrısallık yolunda egzersiz yapın. (4:7-16)

E. Kilise üyelerine ilişkin talimatlar. (5:1 - 6:19)

1. Doğru ilişkileri sürdürün. (5:1-2)
2. Dullarla ilgili. (5:3-16)
3. Yaşlılarla ilgili. (5:17-25)
4. Hizmetçiler hakkında. (6:1-2)
5. Açgözlülükle motive edilen öğretmenler hakkında. (6:3-10)
6. Tanrı adamının kendisiyle ilgili. (6:11-16)
7. Zenginlerle ilgili. (6:17-19)
8. Timothy'ye son suçlama. (6:20-21)

VIII. Mektubun Anahtar Temaları.

A. Yerel bir kilisenin organizasyonu.

B. Dul kadınların bakımı.

C. Tanrısız yaşamın örneği.

D. Timothy'nin şarap kullanımı (fermente edilmiş veya fermente edilmemiş).

II TIMOTHY

Giriş: Kronolojik olarak II. Timoteos, Pavlus'un ilhamla yazdığı mektupların sonuncusudur. Roma'daki bir hapisaneden yazılan elçi, idamının yaklaştığının kesinlikle farkındadır. Bu, yaşlı havarinin genç iş arkadaşına yazdığı çok kişisel bir mektuptur. Mektup, müjdenin hazinesini korumanın (1:14) ve Pavlus'tan kendisine aktarılan hizmeti sürdürmenin gerekliliğini vurguluyor. (2:2)

İsim— Kitap adını Paul'ün genç iş arkadaşı ve yardımcısı Timothy'den alıyor.

YazarR—Paul. (II Timoteos 1:1)

Amaç— Paul Timothy'ye şunları yazdı:

A. Onu hizmetinde güçlü ve sadık olmaya teşvik edin.

B. Kiliseyi bekleyen sorunlar konusunda onu uyarın.

C. Roma'ya gelmesini talep edin.

I. Kitabın arka planı.

A. Pavlus'un, Roma'daki ev hapsinden salıverilmesi (MS 62 baharı) ile buradaki ikinci hapsedilmesi (MS 64 yazı veya

sonbaharı) arasındaki hayatı ve çalışmaları hakkında çok az şey biliniyor.

1. İspanya gezisini planladığı gibi yapmış olabilir. (Romalılar 15:28)
2. Pavlus bu dönemde Efesos'ta ve Makedonya'ya gitmeden önce Timoteos'la birlikte çalışabilirdi.

B. Görünüşe göre Paul Troas'ta tutuklanmıştı. (II Timoteos 4:13)

1. Ani ve beklenmedik bir tutuklama, Pavlus'un bazı eşyalarına olan ihtiyacını açıklayabilir.
2. Pavlus mektubunda abasını, kitaplarını ve parşömenlerini istedi. (II Timoteos 4:13)

C. Pavlus, Timoteos'a yazdığı bu ikinci mektupta kişisel durumu hakkında fikir verdi.

1. Sadık iş arkadaşlarından bazıları başka kiliselere hizmet ediyordu. (II Selanikliler 4:10)
2. Diğer eski arkadaşları, ihtiyaç anında Pavlus'u terk etmişlerdi. (II Selanikliler 4:10)
3. Sadece Luka Pavlus'un yanındadır ve elçi Timoteos ve Markos'u görmek için can atmaktadır. (II Timoteos 4:9-11)

D. Pavlus tutuklanmasının ardındaki koşulları açıklamasa da tarih onun hapsedilmesinin nedenlerine ışık tutabilir.

1. MS 64 yılının Temmuz ayında büyük bir yangın, dokuz günlük bir süre içinde Roma şehrinin büyük bir kısmını yok etti.
2. Roma halkı trajediden Nero'yu sorumlu tuttu.
3. Nero, suçlanmaktan kurtulmak için Hıristiyan toplumunda bir günah keçisi buldu.
4. Bunu kiliseye yönelik yoğun, yerel bir zulüm izledi ve bu da pek çok zalimce şehitlikle sonuçlandı.
5. Paul büyük olasılıkla bu olayların ardından tutuklandı.

E. Her ne kadar idamı kesin ve yakında (muhtemelen MS 65'te idam edilmiş) görünse de, Pavlus ebedi ödülüne güveniyordu. (II Timoteos 4:6-8:18)

F. Bu mektup Timothy'ye MS 64 sonbaharında yazıldı.

II. Kitabın ana mesajı.

Cevap: Bu mektup Timoteos'a hizmetinde sadık ve kararlı olması konusunda kişisel bir görevdir.

1. Pavlus onu Rab hakkında tanıklık etmektan utanmamaya teşvik ediyor. (1:8)
2. Timoteos'a "Mesih İsa'nın iyi bir askeri gibi" zorluklara katlanmaya istekli olması talimatını verir. (2:3)
3. Pavlus genç vaizi kişisel bütünlüğünü korumaya teşvik ediyor. (2:14-26)
4. Elçi Timoteos'u kötülük yapanlara ve sahtekarlara karşı dikkatli olması konusunda uyardı öğretmenler. (3:1-9)

B. "Kelam'ı Vaaz Edin; sezon içi ve sezon dışı hazırlıklı olun; Büyük bir sabırla ve dikkatli bir talimatla düzeltin, azarlayın ve teşvik edin." (4:2)

III. Kitabın ana hatları.

A. Kişisel selamlar. (II Timoteos 1:1-2)

B. Sadık olmaya teşvik etmek. (1:3—2:13)

1. Pavlus Timoteos'a olan sevgisini ve takdirini hatırlıyor. (1:3-7)
2. Timoteos'a müjdeden utanmamasını emrediyor. (1:8-10)
3. Pavlus kendisini terk eden ve ona sadık kalan iş arkadaşlarını anıyor. (1:11-18)
4. Elçi Timoteos'u sadık olmaya teşvik ediyor. (2:1-7)
5. Koruduğu kişiye Mesih'in sadakatle koruyacağını ve koruyacağını hatırlatır. O'na sadık olanları güçlendirir. (2:8-13)

C. Allah'ın razı olduğu bir işçi. (II Timoteos 2:14-26)

1. Timoteos gereksiz tartışmalardan kaçınmaya teşvik ediliyor. (2:14-19)
2. Ayrıca onu yaşamda ve öğretilerde saf olmaya teşvik eder. (2:20-26)

D. Son günlerde tanrısızlıkla ilgili uyarılar.

1. Pavlus Timoteos'a her türlü kötü davranışın geleceğini anlatıyor. (3:1-9)
2. Pavlus genç vaizi, Pavlus'un kutsal yazılarına ve öğretilerine sıkı sıkıya bağlı kalması konusunda görevlendiriyor. (3:10-17)
3. Elçi, Timoteos'a sağlam öğretiyi vaaz etmesi için son bir görev verir. (4:1-5)

E. Kapanış konuşması. (II Timoteos 4:6 - 22)

1. Pavlus yaklaşmakta olan ölümünü anlatıyor. (4:6-8)
2. Ortaklar hakkındaki kişisel bilgileri Timothy ile paylaşır. (4:9-15)
3. Pavlus, Rab'bin tüm bu denemeler boyunca onun yanında olduğunu beyan eder. (4:16-18)
4. Son selamlar ve dualar. (4:19-22)

IV. Kitabın Anahtar Temaları.

A. Timothy'nin manevi yolculuğu.

1. Görünüşe göre Timoteos, Pavlus'un ilk misyonerlik yolculuğu sırasında din değiştirmişti.
2. Pavlus ikinci misyonerlik yolculuğuna çıktığında ona yalnızca Silas eşlik etti. (Elçilerin İşleri 15:40)
3. Ancak Timoteos Listra'da onlara katıldı. (Elçilerin İşleri 16:1)
 - A. Annesi Eunice de imanlıydı. (Elçilerin İşleri 16:1; II Timoteos 1:5)
 - B. Ancak babası Yunanlı bir kâfirdi. (Elçilerin İşleri 16:1)
4. Timoteos'un etkili öğrencilik konusunda bazı dezavantajları ve engelleri vardı.
 - A. Ev hayatı arzulanan bir şeyi bıraktı. (Elçilerin İşleri 16:1-2)
 - B. Görünüşe göre kronik sağlık sorunları vardı. (I. Timoteos 5:23)
 - C. Muhtemelen utangaçlık ve çekingenlikle ilgili bir sorunu vardı. (1:7)
5. Timoteos'un da bazı önemli varlıkları vardı.
 - A. Onun dindar bir annesi ve büyükannesi vardı. (1:5)
 - B. Kutsal yazılar konusunda mükemmel bir eğitim almıştı. (3:15)
 - C. O, Rabbine derinden bağlıydı.
6. Timoteos, Paul'un en yakın ve en güvendiği iş arkadaşı oldu.
 - A. Pavlus onu iki kez "imandaki oğlu" olarak adlandırdı (I Timoteos 1:2; II Timoteos 1:2).
 - B. Paul, "Onun gibi başka kimsem yok" dedi. (çapraz başvuru Filipinler 2:19-22)
 - C. İdamının yaklaştığını bilen Paul, Timoteos'un yanında olmasını ister. (4:9)

B. Kutsal yazıların ilhamı ve amacı.

1. "Kutsal Yazıların tümü Tanrı'nın esinlemesidir ve öğretmek, azarlamak, düzeltmek ve doğruluk konusunda eğitmek için faydalıdır; öyle ki, Tanrı adamı her iyi iş için tam anlamıyla donatılsın." (3:16-17)
2. "Tanrı'nın üflediği" (NIV) veya "Tanrı'nın ilhamıyla verilen" (KJV) olarak çevrilen Yunanca kelime theopneustos'tur.
3. İlham doktrini, Kutsal Ruh'un belirli bireyleri yetkili Tanrı Sözü'nü konuşmaya ve yazmaya yönlendiren doğüstü sürecini ifade eder.
 - A. İlham süreci yazarların bireysel yazı stilini olumsuz etkilemedi.
 - B. Ruh, Tanrı'nın gerçeğini etkili bir şekilde iletmek için geçmiş ve kişisel ilgi farklılıklarından yararlandı.
4. Kutsal kitaplarda ilhamla ilgili birçok iddia vardır.
 - A. İsa, Eski Ahit'in ilham edilmiş doğasını doğruladı. (Matta 5:17-18; Yuhanna 10:35)
 - B. Elçilere ilham edilmiş Sözü'nün araçları olma yetkisini verdi. (Yuhanna 14:26; 16:13; Matta 18:18)
 - C. Peter'in ikinci mektubu da aslında aynı iddiayı dile getiriyordu. (II. Petrus 2:21)
5. Teolojik muhafazakarlık ile liberalizm arasındaki fark, kutsal metinlere yönelik tutumda yatmaktadır.

C. Paul'un ölüm karşısında inancı. (II Timoteos 4:6-8)

1. Pavlus yaklaşmakta olan ölümünü tasvir etmek için çeşitli metaforlar kullanıyor:
 - A. İçki sunusu gibi dökülüyor.
 - B. İyi bir mücadele verdi.
 - C. Yarışı tamamladık.
2. Pavlus her şeye rağmen 'imanı korumak' dedi ve ödülünü güvenle bekledi.

TITUS VE FİLEMON

Giriş:Kısalıkları nedeniyle Titus ve Philemon birleştirildi. Farklı kutsal metin gruplarının bir parçası olmasına rağmen (örneğin, Titus bir "pastoral mektup" ve Philemon bir "hapishane mektubudur"), her ikisi de dindar adamlara yazılmıştır ve değerli talimatlar sunar.

İsim— Her iki kitaba da onları alan kişilerin adı verilmiştir. (yani Titus ve Philemon)

Yazar— Paul her iki kitabın da yazarıdır. (Titus 1:1; Filimon 1:1)

Amac

A. Titus —

1. Pavlus Şu mektubu yazdı:

A. Titus'a Girit adasındaki kilisede gerekli organizasyon işlerini tamamlamasını hatırlatmak.

B. Onu doğru öğretiyi öğretmeye ve sahte öğretmenleri çürütmeye teşvik etmek.

B. Filimon — Pavlus bu kişisel mektubu arkadaşı Filimon'a köle Onesimus'a aracılık etmek için yazdı.

I. Kitapların arka planı.

A. Titus

1. Titus, Pavlus'un güvendiği ve değer verdiği bir iş arkadaşıydı.

A. Ancak tuhaf bir Şekilde, Elçilerin İşleri'nde kendisinden bahsedilmiyor.

B. Titus hakkında bildiğimiz Şey onun Pavlus'un eserleriyle olan bağlantısıdır.

2. Titus bir Yunandı.

A. Belli ki Pavlus'un vaazı sayesinde din değiştirmişti. (Titus 1:4)

B. Pavlus Titus'un sünnet edilmesini talep etmedi. (Galatyalılar 2:3)

C. Görünüşe göre Pavlus "YahudileŐtiricilere" sünnetin Mesih'e dönmek için bir gereklilik olmadığını belirtmek istiyordu. (Galatyalılar 2:4-5)

3. Pavlus, Korintoslulara yazdığı mektupların arasında Titus'u Korint'teki kilisede çalışması için gönderdi. (çapraz başvuru II Korintliler 8:16-24)

4. Pavlus, Roma'daki ilk tutukluluğundan sonra Titus'u da yanına alarak Girit'e gitti ve işi denetlemesi için onu orada bıraktı. (Titus 1:5)

A. Girit, Akdeniz'de büyük bir adadır.

B. Kilise Pentekost'ta Yahudiliğe dönenler aracılığıyla orada kurulmuş olabilir. (Elçilerin İşleri 2:11)

C. Titus ihtiyaçları atamak ve bazı sorunları düzeltmek için oradaydı.

D. Pavlus'un Nikopolis'te olduğu belliydi ve işini bitirdikten sonra Titus'un kendisine katılmasını sabırsızlıkla bekliyordu. (Titus 3:12)

5. Pastoral mektuplardan biri olan Pavlus bu mektubu MS 63 yılında Efes'ten yazmıştır.

B. Filimon

1. Filimon'a mektup, Pavlus'un Roma'da ilk hapisliği sırasında yazılan dört hapishane mektubundan biriydi (Efesliler, Filipililer ve Koloseliler ile birlikte).

2. Filimon'un Koloselilerle eŐzamanlı olarak yazıldığı anlaşılıyor.

A. Philemon'un Kolose'de yaşadığı anlaşılıyor.

B. Pavlus, Onesimus'a eşlik etmesi ve mektupları teslim etmesi için Tihikus'u gönderdi. (Koloseliler 4:7-9)

C. Koloseliler kilise çapındaki meselelerle ilgileniyorlardı; Philemon kişisel bir sorunu ele alıyor.

3. Philemon'u anlamak için Roma İmparatorluğu'ndaki köleliği anlamak gerekir.

A. İmparatorluğun birinci yüzyıldaki nüfusunun yarısının üçte birinin kölelerden oluştuğu tahmin ediliyor.

B. Bu kültürde kölelik özellikle sertti.

[1] Köleler "yaşayan araçlar" olarak görölüyordu.

[2] Yaşamları, ölümleri ve tedavileri tamamen efendilerinin takdirine bağlıydı.

[3] Köleler savaş fetihleri, doğum, borçlanma vb. yoluyla elde ediliyordu.

C. Yeni Ahit zamanlarında kölelere bir miktar sivil koruma sağlanmaya başlandı. Ancak yine de zalim ve berbat bir yaşam tarzıydı.

4. Onesimus, Philemon'un kölesiydi. (Filimon 18-19)

A. Roma'ya kaçmıŐtı.

B. Üstelik çalıntı malları da almıştı.

5. Bir Şekilde Onesimus Pavlus'la temasa geçti ve iman etti. (Filimon 10)

A. Onesimus, din deđiŐtirdikten sonra Pavlus'a hizmetinde yardım etti. (Filimon 11-13)

B. Filimon'la arasını düzeltmenin ahlaki zorunluluğunu bilen Pavlus, Onesimus'u bir söz ve ricayla geri gönderdi. (Filimon 12-14)

II. Kitapların ana mesajları.

A. Titus

1. Bu mektubun ana mesajı, Titus'a Girit'teki hizmetini yerine getirmesi için talimat ve teşvik sağlamaktır.

2. "Öyleyse öğretmeniz gereken Şeyler bunlar. Tüm yetkinizle cesaretlendirin ve azarlayın. Kimsenin seni küçümsemesine izin verme." (Titus 2:15)

B. Filimon

1. Philemon'un ana mesajı Philemon'u Onesimus'u almaya, affetmeye ve hatta serbest bırakmaya teşvik etmekte.

2. "Eğer beni ortağınız olarak görüyorsanız, beni hoş karşıladığınız gibi onu da hoş karşılayın." (Filimon 17)

III. Kitapların ana hatları.

A. Titus

1. Giriş (Titus 1:1-4)
2. Pavlus Titus'a Girit'te tamamlaması gereken görevleri hatırlatıyor. (Titus 1:5)
3. Elçi ona ihtiyar olarak atanacak erkeklerde aranan şartları hatırlatıyor. (Titus 1:6-9)
4. Pavlus, kendisine karşı çıkacak sahte öğretmenlere karşı onu uyarıyor. (Titus 1:10-16)
5. Pavlus belirli gruplara eğitim vermek için aşağıdakiler de dahil olmak üzere talimatlar sunmaktadır:
 - A. Yaşlı erkekler (Titus 2:1-2)
 - B. Yaşlı kadınlar. (Titus 2:3)
 - C. Genç kadınlar. (Titus 2:4-5)
 - D. Genç adam. (Titus 2:6-8)
 - e. Köleler. (Titus 2:9-10)
6. Elçi, ahlakın temeli olan Tanrı'nın lütfundan söz etmektedir. (Titus 2:11-15)
7. Pavlus tüm inanlılara doğru davranış konusunda talimat verir (Titus 3:1-7) ve farklı şekilde yaşayanları kınar. (Titus 3:8-11)
8. Son açıklamalar. (Titus 3:12-15)

B. Filimon

1. Pavlus'un Filimon'a selamları. (Filimon 1-3)
2. Elçi, Filimon'un tanrısal karakterine duyduğu minnettarlığı ifade eder. (Filimon 4-7)
3. Pavlus, Onesimus için ricasını sunuyor. (Filimon 8-21)
4. Yakında Philemon'u ziyaret etme arzusundan bahsediyor. (Filimon 22)
5. Kapanış selamları. (Filimon 23-25)

IV. Kitabın ana temaları.

A. Vaizin hayatı. (Titus 2:7-8)

1. Pavlus, Titus'a yaşam kalitesinin öğretisini doğrulaması gerektiğini söyler. (2:7)
2. Paul bu sorumlulukları özellikle şöyle sıraladı:
 - A. İyi olanı yapın. (ayet 7)
 - B. Öğretirken dürüstlük gösterin. (ayet 7)
 - C. "Konuşmanın sağlamlığı" var. (ayet 8)
 - D. "Kınamayacağını" söyle. (ayet 8)
3. Bu model ve talimat zamanın ötesindedir.

B. Pavlus neden Timoteos'u sünnet ettirdi de Titus'u sünnet ettirmedi?

1. Pavlus, Yahudileşen öğretmenleri yatıştırmak için Titus'u sünnet ettirmeyi reddetti. (Galatyalılar 2:1-3)
2. Genç adam misyoner ekibinin bir parçası olduğunda Timoteos'u sünnet etti. (Elçilerin İşleri 16:3)
3. Pavlus'un eylemlerinde hiçbir tutarsızlık yoktur.
 - A. Timoteos sahte öğretmenleri yatıştırmak için değil, onu Yahudilere karşı daha etkili bir hizmetçi yapmak için sünnet edildi.
 - B. Eğer Titus sünnet edilmiş olsaydı, bu durum müjdenin bütünlüğünü tehlikeye atacaktı.

C. Uzlaşma Bakanlığı.

1. Hıristiyanlar arasında hızlı ve eksiksiz bir uzlaşma, kutsal yazılarda önemli bir temadır. (II Korintliler 5:17-20; Matta 5:9; 23, 24; 18:15; Yuhanna 17:20-23; Efesoslular 4:31-32)
2. Filimon'a yazılan mektup, pratik, konuyla ilgili ve Mesih merkezli uzlaşmanın harika bir modelini sunar. Bu uzlaşma şunları içerir:
 - A. Dua (ayet 4-6)
 - B. Nezaket (ayet 8-9)
 - C. Gizlilik (v. 10-14)
 - D. Kişisel
 - e. Ortaklık (v. 17-19)
3. Uzlaşmanın anahtarı şunda bulunur: "Her türlü kötülükle birlikte, her türlü kırgınlıktan, öfkeden, öfkeden, kavgadan, iftiradan kurtulun. Birbirinize karşı nazik ve şefkatli olun; Tanrı'nın Mesih'te sizi bağışladığı gibi, birbirinizi bağışlayın." (Efesliler 4:31-32)

Giriş: İbranilere mektup, İsa Mesih'in kusursuz başrahip ve günah için ideal kurban olarak etkileyici sunumuyla benzersizdir. Yazar, Eski Ahit vahiyinin tamamının, yalnızca belirli kehanetleri değil aynı zamanda Eski Ahit'in amacını da yerine getiren İsa'ya doğrudan işaret ettiğini düşünüyor.

Yazar- Bilinmeyen. Dahili kanıtlar, yazarın ikinci nesil bir Hıristiyan olduğunu gösteriyor (İbraniler 2:3). Kitabın Pavlus ya da Luka tarafından yazıldığı yönündeki öneriler, öncelikle Yunan üslubunun bu iki adamın yazılarından çok farklı olması nedeniyle bir kenara bırakıldı. İbranice yazan her kimse, Eski Ahit'e, özellikle Pentateuch'a ve Mezmurlar'a çok aşinaydı; 29 doğrudan alıntıdan 23'ü bu kitaplardan geliyordu. Önerilen diğer yazarlar arasında Apollos, John, Priscilla, Barnabas ve Phillip bulunmaktadır.

Yazıldığı yer— Belki Roma (İbraniler 13:24'te önerildiği gibi). Timothy yazarın yanındaydı. (İbraniler 13:23)

Yazma zamanı— Mektup çok erken yazıldı. Her ne kadar tapınak yıkılmış ve kurbanlar MS 70 yılında durdurulmuş olsa da, Eski Ahit'teki kurban törenlerine yapılan atıflar, bunların hâlâ gerçekleştirildiğini varsaymaktadır.

I. Arka plan bilgisi.

A. Alıcılar — Bu mektupta hitap edildiği kişilerin adı belirtilmemektedir. Ancak yazar oldukça açık bir şekilde Yahudi cemaatine, büyük olasılıkla sevdikleri ve saygı duydukları Yahudilik geleneklerine geri çekilmiş hisseden Yahudi inananlara yönelik bir Hıristiyanlık savunmasını yönlendiriyor. Kitap, ikinci yüzyılın sonlarında İbranilere Mektup' olarak biliniyordu.

B. Mektubun amacı.

1. Mesih'in Antlaşması'nın Eski Antlaşma'ya üstünlüğünü göstermek.²¹Mektup boyunca İsa Mesih, Eski Ahit vahiyiyle karşılaştırılıyor ve ondan daha iyi olduğu gösteriliyor.
2. Yahudi Hıristiyanları Kudüs'ün yaklaşan düşüşüne hazırlamak. Yahudi Hıristiyanlar, hiç şüphesiz, sevgili şehirlerinin, Mesih'in yönetimi altında dünyanın başkenti haline gelmek üzere olduğunu düşünüyorlardı. Bunun yerine hayatlarının şokunu yaşayacaklardı. Roma ordusunun tek bir darbesiyle Kutsal Şehir yok edilecek, Tapınak yok edilecek ve Tapınak ayinleri sona erecekti.

II. Mektubun ana mesajı:

“Geçmişte Tanrı atalarımıza peygamberler aracılığıyla birçok kez ve çeşitli şekillerde konuşmuştu. Ancak bu son günlerde, her şeyin mirasçısı olarak atadığı ve aracılığıyla evreni yarattığı Oğlu aracılığıyla bizimle konuştu. Oğul, Tanrı'nın yüceliğinin ışıltısıdır ve O'nun varlığının tam temsilidir; güçlü sözüyle her şeyi ayakta tutar. Günahların arınmasını sağladıktan sonra, göklerde Yüce Allah'ın sağına oturdu.”(İbraniler 1:1-3)

III. Mektubun ana hatları.

A. Giriş. (1:1-4)

B. İsa'nın Kimliğinin Üstünlüğü. (1:5 — 4:13)

1. Meleklerden üstün. (1:5-14)
2. Daha büyük kurtuluşun yazarı olarak üstün. (2:1-9)
3. Gerçek bir insan olarak üstün. (2:10-18)
4. Musa'dan üstündür. (3:1-6)
5. Uyarı: O'nu dinleyin. (3:7-4:13)
 - A. İsyen, Tanrı'nın halkının dinlenme yaşamasını engeller. (3:7-19)
 - B. İsa'nın sözlerine itaatle karşılık vererek Tanrı'nın rahatlığını yaşayın. (4:1-13)

C. Mesih'in Yüksek Rahipliğinin Üstünlüğü. (4:14 — 7:28)

1. İsa'ya güven. (4:14-16)
2. Bir Yüksek Rahibin Nitelikleri. (5:1-4)
3. Mesih'in eşsiz nitelikleri. (5:5-10)
4. Uyarı: Geri dönmeyin. (5:11- 6:20)
 - A. Olgunluğa doğru yavaş ilerleme bir sorundur.²²(5:11-14)
 - B. İmanın temellerini yeniden atamam. (6:1 -3)
 - C. İsa'yı yeniden çarmıha geremeyiz. (6:4-8)
 - D. O yüzden azimle devam edin. (6:9-12)
 - e. Tanrı'nın sözünü tutacağı ve kurtuluşumuzun güvencede olacağı kesindir. (6:13-20)
5. Mesih'in rahipliği Eski Ahit'inkinden üstündür. (7:1-28)
 - A. Levi'yi değil Melkisedek'i örnek almıştır. (7:1-14)
 - B. Üstündür çünkü:

[1] Kalıcıdır. (7:15-19)

[2] Bu, Allah'ın yeminiyle doğrulandı. (7:20-22)

[3] Bu, Mesih'in sonsuz yaşamıyla garanti altına alınmıştır. (7:23-25)

[4] Onun hizmeti tek bir kurbanla yerine getirildi. (7:26-28)

D. Mesih'in fedakarlığının üstünlüğü. (8:1—10:39)

1. Mesih'in kurban edilmesini sağlayan antlaşma üstündür. (8:1-7)

2. Eski antlaşmanın her zaman yürürlükten kaldırılması kaçınılmazdı. (8:8-13)

3. Eski antlaşma kurban için yalnızca dünyevi, sembolik bir yer sağlıyordu. (9:1-10)

4. Mesih hayvan kanını değil, kendi kanını sundu. (9:11 -14)

5. Onun fedakarlığı bizi günahattan kurtardı. (9:15-22)

6. Onun ilk ve son fedakarlığı yeterliydi. (9:23-28)

7. O'nun ilk ve son kurbanı bağışlanmayı sağlar ve bizi kutsal kılar. (10:1-18)

8. Uyarı: Koruyun. (10:19-39)

A. O'na olan umudumuza şaşmadan sarılın. (10:19-25)

B. Kasıtlı günah her zaman yargıyı getirir. (10:26-31)

C. Acılara ve zulme rağmen Mesih'e olan güveninizi koruyun. (10:32-39)

E. İmanın yeterliliği: (11:1—13:19)

1. İmanın doğası. (11:1 -3)

2. Faith'in ünlüler listesi: (11:4-40)

A. Tufan öncesi inanç. (11:4-7)

B. İbrahim ve Sara'nın imanı. (11:8-19)

C. Patriklerin inancı. (11:20-22)

D. Musa'nın imanı. (11:23-28)

e. Göç kuşağının inancı. (11:29-31)

F. Başkalarının inancı. (11:32-38)

G. Faith'in sözü. (11:39-40)

3. İmanın disipline cevabı: (12:1-13)

A. Mesih'in örneğini düşünün. (12:1-3)

B. Unutmayın ki Tanrı terbiye ettiği kişileri sever. (12:4-11)

C. Bu nedenle sebat edin. (12:12-13)

4. İmanın doğruluğa bağlılığı: (12:14-29)

A. Kişisel kutsallığın önemi. (12:14-17)

B. Şimdiki vahyin görkemi. (12:18-24)

C. Tanrı'ya saygı ve huşu ile karşılık vermenin önemi. (12:25-29)

5. Müminlere öğütler: (13:1-19)

A. Başkalarını sevmeye devam edin. (13:1-5a)

B. Allah'a güvenmeye devam edin. (13:5b-6)

C. Liderlere yanıt vermeye devam edin. (13:7-8)

D. Allah'a hamd etmeye devam edin. (13:9-16)

e. Liderlere duyarlı olmaya devam edin. (13:17)

F. Dua etmeye devam et. (13:18-19)

F. Sonuç (13:20-25)

1. Doksoloji (Tanrı'ya övgü ifadesi). (13:20-21)

2. Son Öğütler. (13:22-25)

IV. Mektuptaki ana temalar.

C. İsa'yı çok fazla onurlandıramayız.

1. O ve Tanrı Baba birdir.

2. Bizi kaldırmak için ayağa kalktı.

3. Kurtuluşumuzu garanti eder.

B. "Dinlenme" itaatle ifade edilen inanç ve güvene bağlıdır.

C. İsa durumumuzu gerçekten anlıyor.

D. Hadi... onbir öğütten oluşan bir dizi:

1. Dikkatli olun. (4:1)

2. Emek. (4:11)

3. Güvenle lütuf tahtına gelin. (4:16)
4. Devam edin. (6:1)
5. Yaklaşın. (10:22)
6. Sabırlı olun. (10:23)
7. Birbirinizi düşünün. (10:24)
8. Tüm engelleri atın ve azimle koşun. (12:1)
9. Allah'a makbul şekilde ibadet edin. (12:28)
10. İleri gidin. (13:13)
11. Bir hamt kurbanı sunun. (13:15)

JAMES

Giriş: Yakup'un kitabı her nesildeki imanlılar için en pratik ve ihtiyaç duyulan mektuplardan biridir. Bu mektupta James doktrinsel konulara çok az değiniyor; daha ziyade gerçek imanın ortaya çıkmasına odaklanır. Mektup, Hristiyanları mesleklerine uygun bir yaşam sürmeye çağırıyor.

James özellikle dünyeviliğe, dini sahtekarlığa ve sosyal adaletsizliğe karşı sert azarlamalarda bulunuyor. Bu azarlamalar birçok kişinin James'i Yeni Ahit'in "Amos'u" olarak etiketlemesine yol açtı.

İsim- Kitap, yazarının adını almıştır.

1. Yeni Ahit kayıtlarında Yakup adında birçok şahsın adı geçmektedir. (çapraz başvuru Matta 4:21; 10:3; Luka 6:16; ve Markos 6:3)
2. Eleme işlemine göre tek makul olasılık İsa'nın kardeşi Yakup'tur.
 - A. Yahuda'nın babası Yakup ve Alphaeus'un oğlu Yakup'un mektupla hiçbir bağlantısı yoktur.
 - B. Yahya'nın kardeşi ve Zebedi'nin oğlu Yakup MS 44'te öldü; neredeyse kesinlikle bu kitap yazılmadan önce.
 - C. İlk kilise liderleri Origen ve Eusebius, mektubu İsa'nın kardeşi Yakup'a atfediyor.

Amaç— Mektup, yaşamları görünüşe göre Mesih'e olan inanç beyanlarıyla uyuşmayan imanlılara yazılmıştı. Yakup onlara (ve bize) gerçek imanın dönüştürülmüş bir yaşamda görüldüğünü hatırlatır.

I. Kitabın arka planı

A. Yakup, İsa'nın kardeşi.

1. İsa'nın yeryüzündeki hizmeti sırasında Yakup, İsa'nın iddialarına şüpheyle yaklaştı. (Yuhanna 7:3-5)
2. Ancak İsa, dirilişinden sonra Yakup'a göründü ve Yakup iman etti. (I Korintliler 15:7; çapraz başvuru Elçilerin İşleri 1:14)
3. Yakup, ilk Kudüs kilisesinin lideri oldu.
 - A. Peter hapisnedenen kaçtıktan sonra James'e haber gönderdi. (Elçilerin İşleri 12:17)
 - B. Yahudi olmayanların dönüşümüyle ilgili Kudüs konferansında kesin konuşmayı yaptı. (Elçilerin İşleri 15:31f)
 - C. Pavlus, üçüncü misyonerlik yolculuğundan döndükten sonra Yakup'a rapor verdi. (Elçilerin İşleri 21:18-25)
 - D. Pavlus Yakup'tan kilisenin "direği" olarak söz etti. (Galatyalılar 2:9)
 - e. Dördüncü yüzyılda yaşamış bir kilise tarihçisi olan Eusebius, Yakup'un "Adil Kişi" lakabını aldığını ve dua ederek o kadar çok vakit geçirdiğini ve "dizlerinin bir deveninki gibi aşım sertleştiğini" anlatır.
4. Ancak Yakup'un mektuba girişine dikkat edin: "Yakup, Tanrı'nın ve Rab İsa Mesih'in hizmetkârı." (Yakup 1:1)
 - A. Yakup, Mesih'le olan ruhsal ilişkisinin, onların bedendeki ilişkilerinden çok daha önemli olduğunu gördü. (çapraz başvuru Markos 3:31-35)
 - B. Bu aynı zamanda James'in gerçek alçakgönüllülüğüne de tanıklık ediyor.

B. Mektup, zulüm nedeniyle Filistin'den sürülen Hristiyan Yahudilere yöneliktir.

1. Bu dağılma, kâfir Yahudilerin saldırıları sonucu meydana gelmişti. (Elçilerin İşleri 8—yaklaşık MS 33; Elçilerin İşleri 12— yaklaşık MS 41)
2. Ancak kitap, Yahudi olmayanların kiliseye kabul edilip edilmeyeceği veya nasıl kabul edileceği konusundaki tartışmadan önce yazılmıştı. (yaklaşık MS 48)
3. Bu nedenle Yakup muhtemelen MS 45 hakkında yazılmıştır ve bu onu Yeni Ahit kitaplarının en eskisi yapar.

II. Kitabın Ana Mesajı.

Cevap: Yakup kitabının ana mesajı gerçek dinin uygulanmasıdır.

B. "Sözcüğü dinleyip kendinizi kandırmayın. Ne diyorsa onu yap." (Yakup 1:22)

III. Kitabın ana hatları.

A. Adres ve selamlama. (Yakup 1:1)

B. Denemeler ve ayartmalar. (Yakup 1:2-18)

1. Okuyuculara, denemeleri iman yapımcılar olarak görmeleri öğütleniyor. (1:2-4)
2. Bilgelik isteyin. (Yakup 1:5-11)
3. Deneme aşamasındaki koruyucu. (Yakup 1:12)
4. Ayartmanın kaynağını ve doğasını hatırlayın. (Yakup 1:13-16)
5. Tüm iyi ve mükemmel armağanları verenin Tanrı olduğunu unutmayın. (1:17-18)

C. Dinleme ve yapma talimatları. (Yakup 2:19-26)

D. Kayırmacılık yasaktır. (Yakup 2:1-13)

E. İmanın ve işlerin gerçek doğası. (Yakup 2:14-26)

F. Dilin doğru kullanımı. (Yakup 3:1-12)

G. "Dünyevi" bilgeliğe karşı "semavi" bilgelik. (Yakup 3:13-17)

H. Tanrı'ya teslimiyet. (Yakup 4:1-12)

I. Tanrı'ya günlük bağımlılık. (Yakup 4:13-17)

J. Zenginlik hakkında uyarılar. (Yakup 5:1-6)

K. Acıya rağmen sabır. (Yakup 5:7-12)

L. Duanın gücü. (Yakup 5:13-18)

M. Hatalı bir kardeşi geri getirmek. (Yakup 5:19-20)

IV. Kitabın ana temaları.

A. İşitme ve yapma. (Yakup 1:22-27)

1. Emir: (ayet 22)

- A. James, kişinin ne yapması gerektiğini duyup da yapmaması tuzağına karşı uyarıyor.
- B. "Dinleyen" olarak çevrilen Yunanca sözcük, İngilizce "denetçi" sözcüğünü aldığımız kök sözcüktür.
- C. Müjdenin gerçeği somut eylemlere ve iman eylemlerine dönüştürülmelidir.

2. Örnek: (v.23-24)

- A. James, "duyan" ama asla "yapmayan" kişiyi, aynada kendi yansımamı gören ve bu konuda hiçbir şey yapmayan kişiyle karşılaştırır.
- B. Kendinizi aynada olabilecek en kötü durumda gördüğünüzü ve öylece çekip gittiğinizi hayal edin!
- C. James bu aptallığı, kendi kötü ruhsal durumunun kutsal yazıların hakikatine yansıdığını gören ve kayıtsızca yürüyen kişiye benzetiyor.
uzak.

3. Başvuru: (ayet 25-27)

- A. Yakup bu gerçeği ilk önce dile uyguluyor. (ayet 26)
- B. Bir sonraki başvurusu dul ve yetimlerin bakımıyla ilgili. (ayet 27a)
- C. Üçüncü uygulaması ise "fail"in, kendisini dünyanın kirletmesinden koruyacak emirlere uymasındır.

B. İman ve işler. (Yakup 2:14-26)

1. Yakup, kişinin iyi işlerle kanıtlanan meyve vermeyen gerçek bir inanca sahip olabileceği yönündeki sahte doktrine saldırıyor.
2. Şu iddialarda bulunuyor:
 - A. Gerçek iman başkalarına yardım eder. (ayet 15-16)
 - B. Yaşayan bir iman iyi işler üretir. (ayet 17-18)
 - C. İnanç yalnızca entelektüel bir faaliyet değildir. (ayet 19)
3. Daha sonra Yakup yaşayan, aktif, üretken imanın tarihsel örneklerini paylaşıyor:
 - A. İbrahim. (ayet 21-23; çapraz başvuru Yaratılış 22:1-19; İbraniler 11:17-19)

B. Rahab. (ayet 25; çapraz başvuru Yeşu 2:1-24; İbraniler 11:31)

4. Yüzyıllar boyunca Hıristiyan dünyası, iman ve amellerin karşılaştırılması konusunda büyük bir tartışma yarattı.
 - A. Kutsal kitaplarda böyle bir tartışmaya rastlanmaz.
 - B. Kutsal Yazılar onların ayrılmaz olduklarını fazlasıyla açıkça ortaya koyuyor.
 - C. "İman aracılığıyla lütufla" kurtulduk (yalnızca lütfu ya da yalnızca iman değil). (Efesliler 2:8-9)
 - D. Yaşayan bir iman (yani ölmemiş olan) her zaman iyi işler ve ameller üretecektir.
 - e. Ancak hiçbir iyi iş kurtuluşu sağlayamaz.

C. Dilin kullanımı. (Yakub 3:3-12)

1. James bu konuyu dil için üç analogi kullanarak tanıtıyor.
 - A. Bir atın ağızındaki bir parçaya benzer. (ayet 3)
 - B. Bir geminin dümeni gibidir. (ayet 4)
 - C. Büyük bir orman yangınına ateşleyen kıvılcım gibidir. (ayet 5b-6)
2. James bu benzetmelerin/metaforların her birinde insan anatomisinin bu küçük kısımdaki yapıcı ve yıkıcı güce vurgu yapıyor.
3. Daha sonra dilin yıkıcı eğilimlerine karşı özellikle uyarıda bulunarak şöyle diyor:
 - A. Evcilleştirilmemiş bir canavar. (ayet 7-8a)
 - B. Huzursuz bir kötülük. (ayet 8)
 - C. Ölümcül zehirle dolu. (ayet 8)
4. Son endişesi tutarsız kullanımıdır.
 - A. Aynı ağızla övüyoruz, lanetliyoruz. (ayet 9-10)
 - B. Yakup, bu tür bir tutarsızlığın Tanrı'nın eserine yabancı olduğunu belirtiyor. (ayet 11-12)

I & II PETER ve JUDE

Giriş: Yeni Ahit'imizde bitişik olmaları da bu üç kitap bu çalışma için gruplandırılmıştır.

Bu üç mektubu birlikte incelemek için iyi bir neden var. Her üç mektup da Hıristiyanların sadık kalması yönünde ortak bir kaygıyı paylaşıyor. Buna ek olarak, II. Petrus ve Yahuda'nın materyallerinin çoğu çok belirgin benzerlikleri paylaşmaktadır. (çapraz başvuru II Petrus 2:1 —3.3 ve Yahuda 4 - 19)

İsimler- Harflerin her birine yazarlarının adı verilmiştir.

Yazarlar- Petrus (I. Petrus 1:1; II. Petrus 1:1) ve Yahuda (Yahuda)

Amac

1. I Petrus, imanlıları çektikleri acıların ortasında cesaretlendirmek için yazıldı.
2. Ölümünün yaklaştığını bilen Petrus, ikinci mektubunda imanlılara bazı öğretileri hatırlatmak ve onları sahte öğretmenlere karşı uyararak istedi.
3. Yahuda kurtuluş konusunda bir mektup yazacaktı (ayet 3), ancak bazı kişilerin imandan ayrıldığını duyunca, irtidada karşı çıkmak için yazdı.

I. Kitapların arka planı.

A. Elçi Petrus,

1. Petrus, İsa'nın yanı sıra Yeni Ahit'te en çok bilinen karakterdir.
2. Petrus, Andreas (kardeşi), Yakup ve Yuhanna bir balıkçılık işine ortak olduklarında İsa onları "insan balıkçıları" olarak adlandırdı. (Luka 5:9-11)
3. Bu adamların dördü de havari olarak adlandırılmıştır ve dört havari listesinin hepsinde Petrus'un adı ilk sırada yer almaktadır. (çapraz başvuru Matta 10:2-4; Markos 3:16-19; Luka 6:14-16; Elçilerin İşleri 1:13)
4. Peter, kariyerinin başlarındaki başarısızlıkları ve inancını kaybetmesiyle tanınır. (örneğin Matta 14:28-31; 16:21-23; 26:69-75)
5. Ancak dirilişten sonra Petrus, adının ifade ettiği "kaya" oldu ve deneme ve zulüm karşısında kararlı bir şekilde durdu. (çapraz başvuru Elçilerin İşleri 4:18-21; 5:27-41; 12:1-17)
6. Pavlus onu Yeruşalim'deki kilisenin "direği" olarak adlandırdı. (Galatyalılar 2:9)
7. Petrus ilk mektubunu daha sonraki yıllarda Roma'nın Pontus, Galatya, Kapadokya, Asya ve Bithynia eyaletlerine dağılmış Hıristiyanlara yazdı. (I. Petrus 1:1)
8. İkinci mektubunun hedef kitlesinin ismini verirken daha az spesifik, ancak bu muhtemelen aynı inanan grubunun devamıydı. (II Petrus 1:1)
9. Gelenek bize Petrus'un MS 65 civarında Roma'da baş aşağı çarpmışa gerildiğini söyler.

B. Jude denen adam.

1. Jude hakkında çok az şey biliyoruz.
2. Kendisini "Yakup'un kardeşi" olarak tanımlıyor, bu da onu İsa'nın üvey kardeşi Yakup'a benzetiyor. (Markos 6:3)
3. Yakup gibi o da İsa'yla özel bir bedensel ilişkisi olmadığını iddia ediyor, ancak kendisini yalnızca "İsa Mesih'in hizmetkârı" olarak tanımlıyor. (Yahuda 1)

II. Kitapların ana mesajları.

A. I Peter, okuyucuları karşılaştıkları acı verici sınağa hazırlanmaya teşvik etmek için 60'ların ortalarında yazıldı.

1. Bu uyarı ve nasihat, Nero'nun başlattığı zulümlerle bağlantılı olarak yapılmıştır.
2. "Yine de bir kimse Hıristiyan olarak acı çekerse utanmasın, bu konuda Tanrı'yı yüceltsin." (I. Petrus 4:16)

B. II Peter kısa bir süre sonra sahte öğretmenlere karşı uyarmak için yazıldı

1. İsa'nın ikinci gelişiyle alay etmek de onların hatasına dahil olacaktır. (II Petrus 3:3-4)
2. "Bu nedenle sevgili dostlar, madem bunu zaten biliyorsunuz, dikkatli olun ki, kanun tanımayan adamların hatasına kapılmayın ve güvenli konumunuzdan düşmeyin." (II Petrus 3:17-18)

C. Jude, Hıristiyanlara inanç uğruna mücadele etmelerini söyleyen genel bir mektup gibi görünüyor.

1. Görünen o ki, Peter'in hakkında uyardığı sahte öğretmenlerin tehdidi gerçek olmuştu.
2. "Çünkü kınanmaları uzun zaman önce yazılmış olan bazı adamlar gizlice arınıza sızdılar. Onlar, Tanrımızın lütfunu ahlaksızlığa izin veren ve tek Egemenimiz ve Rabbimiz olan İsa Mesih'i inkar eden tanrısız adamlardır." (Yahuda 4)

III. Kitapların ana hatları.

A. Ben Peter.

1. Selamlama. (I. Petrus 1:1-2)
2. Petrus yaşayan bir umut için Tanrı'ya şükrediyor. (I. Petrus 1:3-12)
3. Kutsal yaşamayı emreder. (I. Petrus 1:13—2:3)
4. Elçi, Mesih ile inanlıları arasındaki ilişkiyi tanımlamak için çeşitli metaforlar kullanır.
5. Petrus, Tanrı'nın halkının yaşamındaki bir dizi ilişkiyi ele alıyor:
 - A. İnanmayanlarla. (I. Petrus 2:13-17)
 - B. Efendilerin köleleri. (I. Petrus 2:18-25)
 - C. Evlilik ortakları arasında. (I. Petrus 3:1-7)
6. Müminlere Allah için yaşamalarını ve iyilik karşılığında acı çekmeye hazır olmalarını öğütler. (I. Petrus 3:8—4:19)
7. Petrus şunu teşvik ediyor:
 - A. Yaşlılar. (I. Petrus 5; 1-4)
 - B. Genç adam. (I. Petrus 5:5-9)
8. Kutsama. (I. Petrus 5:10-14)

B. II Peter.

1. Selamlama. (1:1-2)
2. Peter okuyucularını çağrılarını ve seçimlerini kesinleştirmeye teşvik ediyor. (1:3-11)
3. Peygamberlerin sıhhatini ve doğruluğunu tasdik eder. (1:12-21)
4. Elçi, sahte peygamberlere karşı sert bir uyarıda bulunur. (2:1-22)
 - A. Peter onların gerçek karakterini anlatıyor. (2:10-16)
 - B. Daha sonra onların yok edileceğini önceden bildirir. (2:17-22)
5. Mektup, İsa'nın tekrar geleceğini hatırlatan bir hatırlatmayla (3:1-13) ve bu gelişi beklerken kutsallık konusunda bir öğütle bitiyor. (3:14-18)

C. Jude

1. Selamlama (1-2)
2. Yahuda, başlangıçta ne hakkında yazmayı amaçladığını (3-4) not ettikten sonra, sahte öğretmenlerin sonunu duyurur. (5-16)
3. Müminleri hak dine sarılmaya teşvik eder. (17-23)
4. Kutsama. (24-25)

IV. Kitabın ana temaları.

A. Peter'in ruhsal gelişimi.

1. "Arka Plan" bölümünde belirtildiği gibi. Peter'ın erken dönem tarihi istikrarsızlıklarla doludur. (Matta 14:28-31; 16:21-23; 26:69-75)
2. Dirilişten sonra imanı güçlendi. (Elçilerin İşleri 4:18-21; 5:27-41; 12:1-17)
3. Ancak kilisenin kuruluşundan çok sonra bile Peter bazı istikrarsızlıklar sergiledi. (çapraz başvuru Galatyalılar 2:10-21)
4. Elçinin hayatı boyunca Rab'le olan ilişkisinde üç şey tutarlıydı:
 - A. İsa'ya olan sevgisi. (I Yuhanna 21:15-23)
 - B. Eksikliklerinin ardından tevazu ve tevbesi. (Matta 26:75)
 - C. İsa'nın bağışlayıcılığı ve sabrı. (Yuhanna 21:15-23)
5. Bunlar Allah'ın kullanabileceği kalbin temel unsurlarıdır. (çapraz başvuru Yakup 4:6; Matta 23:12; Matta 22:37-38; II Petrus 3:9)
6. Tanrı'nın, kararsız Hıristiyanları cesaretlendirmek için geçmişini en iyi şekilde nitelendiren, olgun, kaya gibi sağlam bir Petrus'u kullanması ne kadar yerindedir.

B. II. Petrus ve Yahuda arasındaki benzerlikler.

1. II. Petrus 2:1—3:3 ile Yahuda 4:19 arasındaki güçlü benzerliğe daha önce dikkat çekilmişti.
2. Bu benzerliği nasıl açıklayabiliriz?
 - A. Bu çok büyük bir tesadüf olabilir ama pek olası değil.
 - B. Her ikisi de başka bir kaynaktan ödünç almış olabilirler, ancak bu teorinin el yazması kanıtı yoktur.
 - C. Bir yazar diğerekin çalışmasından ödünç almış olabilir. Bu en makul ve olası açıklamadır.
3. Görünüşe göre II. Petrus Yahuda'dan önce yazılmıştı.
 - A. II Petrus gelecek sahte öğretmenlere karşı uyarıyor. (II Petrus 2:1)
 - B. Jude sahte öğretmenlerin geldiğini belirtiyor. (Yahuda 4)
 - C. Büyük olasılıkla, Yahuda'nın bu konudaki havariyel uyarıya yaptığı atıf (Yahuda 17-18), Petrus'un ikinci mektubuna bir atıftır.
 - D. Yahuda'nın Petrus'un ikinci mektubuyla karşılaşmasının, mektubundaki odak noktasının değişmesine yol açması muhtemeldir. (Yahuda 3-4)

C. Bir Hıristiyan olarak acı çekmek: (I. Petrus 4:12-19)

1. Her insan zorluklarla ve acılarla karşı karşıya kalır. (Matta 5:45; Yakup 1:2)
2. Bazen Hıristiyan olmak bir takım benzersiz sorunları da beraberinde getirir. (Matta 5:10-12; II Timoteos 3:12)
3. Tanrı acılara neden izin veriyor?
 - A. Olgunluk için. (I Petrus 1:7; Yakup 1:3-4)
 - B. Rab'be bağlılık için. (I. Petrus 3:14; II. Korintliler 12:7-10)
 - C. Cenneti özlememize yardımcı olmak için. (I. Petrus 1:3-4; Yakup 1.12)
 - D. Mesih'in benzerliği için. (I. Petrus 2:21)

I, II ve III John

Giriş: Bu mektuplarda "sevgi havarisi" Yuhanna, birinci yüzyılın sonunda kilisenin refahını tehdit edecek şeylerle ilgili kaygılarını paylaşacak.

İsim— Kitaplara olası yazarın adı verilmiştir.

Yazar— Muhtemelen havari Yuhanna.

1. Bu kitaplarda yazarın adı geçmiyor.
2. Ancak bu mektuplar ile Yuhanna'nın müjdesi arasında kelime dağarcığı, düşünce yapısı ve yazı stili açısından şaşmaz benzerlikler vardır. (örneğin Yuhanna 1:1 ve I Yuhanna 1:1)

Amaç

1. I. Yuhanna, İsa Mesih'in kişiliği ve işiyle ilgili yanlış öğretiyi mücadele etmek için yazıldı.
2. Elçi II. Yuhanna'da inanlıları sahte öğretmenlere karşı uyarmak için yazmıştır.
3. Üçüncü mektupta Yuhanna, yakın arkadaşı Gaius'u övmek, teşvik etmek ve talimat vermek için yazdı.

I. Kitapların arka planı.

C. Çalışmamızın başlarında John'un hayatını incelemiştik.

B. Irenaeus, elçinin son yıllarını Efes'te geçirdiğini anlatır:

1. Oradan Küçük Asya'daki kiliselere akıl hocası olarak hizmet edecekti. (çapraz başvuru Vahiy 1:4a)

2. I. Yuhanna muhtemelen aynı cemaat grubu arasında dağıtılan bir genelge mektubuydu.

C. Bu mektuplar muhtemelen Efes'ten yazılmıştır. (yaklaşık MS 90-95)

1. I. Yuhanna herhangi bir kişiye veya kiliseye hitap etmemiştir ve muhtemelen geniş çapta dağıtılmıştır.

2. İkinci mektup "seçilmiş hanımefendiye" yöneliktir.

A. Bazıları bunun yerel bir kiliseye referans olduğuna inanıyor.

B. Büyük olasılıkla, "seçilmiş hanımefendi", Rab'bin çok iyi tanıdığı ve çok sevdiği bir kız kardeştir. (II Yuhanna 1:5, 13)

3. III John, John'un arkadaşı Gaius'a yazılmıştır.

II. Kitapların ana mesajları.

C. I Yuhanna'nın ana mesajı, İsa'nın insanlığı kurtarmak için bedene giren Tanrı olduğudur.

1. Sahte öğretmenler kiliseye sızarak İsa Mesih'in tanrısallığını inkar etmişlerdir.

A. Tanrı'nın bedenle paketlenebileceğini inkar ettiler. (I. Yuhanna 4:1-3)

B. Görünüşe göre günahsız olduklarını iddia ediyorlardı. (I Yuhanna 1:8-10)

C. Başkalarını da kendi dinlerinden dönmeye ikna etmeye çalışıyorlardı.

2. Bu sapkın öğretiyi, Gnostisizm olarak bilinen sahte doktrinin temelini oluşturdu.

A. Gnostikler ruhu tanrısal, maddeyi ise kötü olarak görüyorlardı, dolayısıyla enkarnasyon olasılığını inkar ediyorlardı.

B. Gnostikler, İsa'nın Tanrı tarafından özel olarak kullanılan (vaftizinden itibaren) ve Tanrı tarafından (çarmıha gerildiğinde) terk edilen bir adam olduğuna inanıyordu.

C. Bu sapkının bir kolu olan öğretici Gnostisizm, İsa'nın ilahi bir ruh olduğuna ancak gerçekte insan olmadığına inanıyordu.

3. Yuhanna ilk mektubunda İsa Mesih'in gerçek kimliğini ve misyonunu doğrulamaktadır. "Ve tanıklık şudur: Tanrı bize sonsuz yaşam verdi ve bu yaşam O'nun Oğlundadır." (I. Yuhanna 5:11)

B. II. Yuhanna'nın ana mesajı, müjdeyi korumaya yönelik bir çağrıdır.

1. Seçilmiş hanımın konukseverliği ve misafir öğretmenleri memnuniyetle karşılamasıyla tanındığı anlaşılıyor.

2. John, bu öğretmenlerden bazılarının hakikate yabancı olduğu konusunda onu uyarmak için ona mektup yazdı.

3. "Eğer biri size gelip bu öğretiyi getirmezse, onu evinize almayın ve onu hoş karşılamayın." (II Yuhanna 10)

C. III John'un ana mesajı bir arkadaşı teşvik etmektir.

1. John, Gaius'u iyi yaşamından dolayı övdü. (III Yuhanna 3, 4)

2. Gaius sevgisi ve misafirperverliğiyle başkalarını teşvik etti. (III Yuhanna 5-8)

3. Ancak John aynı zamanda arkadaşını Diotrephes adlı baş belası hakkında da uyarır. (III Yuhanna 2 ve 9)

4. "Sevgili dostum, kötü olanı değil, iyi olanı taklit et. İyilik yapan herkes Allah'tandır. Kötülük yapan kimse Tanrı'yı görmemiştir." (III Yuhanna 11)

III. Kitapların ana hatları.

A. Ben John

1. Yuhanna mektubun genel amaçlarını özetlemektedir. (I. Yuhanna 1:1-4)

2. Kardeşliğin doğası hakkında yazıyor. (I. Yuhanna 1:5 – 2:6)

A. Kardeşlik ve ışık. (I. Yuhanna 1:5-7)

B. Kardeşlik ve itiraf. (I. Yuhanna 1:8 – 2:2)

C. Kardeşlik ve itaat. (I. Yuhanna 2:3-6)

3. John eylem halindeki sevgiyi yazıyor. (I. Yuhanna 2:7-11)

4. Farklı yaş ve kategorideki müminlere hitap eder. (I. Yuhanna 2:12-14)

5. Elçi, inananların "dünyayı sevmemelerini" emretmektedir. (I. Yuhanna 2:15-17)

6. Yuhanna "Deccallere" karşı uyarıda bulunuyor. (I. Yuhanna 2:18-27)

7. Biz Tanrı'nın çocuklarıyız! (I. Yuhanna 2:28 — 3:10)

8. Birbirinizi sevin. (I. Yuhanna 3:11-24)

9. Yuhanna inanlılara "ruhları sınamalarını" emreder. (I Yuhanna 4:1-6)

10. Seviyoruz çünkü ilk önce Tanrı bizi sevdi. (I Yuhanna 4:7-21)

11. Yuhanna imandan söz ediyor. (I Yuhanna 5:1-13)

A. İnanç dünyanın üstesinden gelir. (I Yuhanna 5:1-5)

B. İman her zaman Mesih merkezlidir. (I Yuhanna 5:6-12)

C. İmanı olan kişi sonsuz yaşamdan emin olabilir. (I. Yuhanna 5:13)

12. Hıristiyanlar birbirleri için dua etmelidir. (I Yuhanna 5:14-17) ve günaha karşı uyanık olun. (I Yuhanna 18-21)

B.II John

1. Yuhanna bu mektubu İsa'nın takipçisi bir hanımı ve çocuklarını sevgi ve itaate teşvik etmek için yazıyor. (II Yuhanna 1-6)
2. Kız kardeşini sahte öğretmenlere konukseverlik göstermemesi konusunda uyarır. (II Yuhanna 7-11)
3. Onu yakında göreceğini umduğunu ifade eder (II Yuhanna 12) ve yeğenlerine selam gönderir. (II Yuhanna 13)

C.III John

1. Yuhanna, arkadaşı Gaius'a (III Yuhanna 1-4) iyi dileklerini iletir ve misyonerlere olan desteğinin devam etmesini teşvik eder. (III Yuhanna 5-8)
2. Elçi Gaius'u Diotrephes hakkında uyarır. (III Yuhanna 9-10)
3. Daha sonra Demetrius'u övüyor. (III Yuhanna 11-12)
4. John yakında ziyaret edileceğini umduğunu ifade ediyor. (III Yuhanna 13-14)
5. Kutsama. (III Yuhanna 15)

IV. Kitabın ana temaları.

A. Sahte öğretmenlere karşı Kutsal Yazılara dayalı uyarılar.

1. Daha önceki derslerde sahte doktrin örnekleriyle karşılaştık.
 - A. Galat mektubunda "Yahudileştiriciler" Musa Kanununun unsurlarını müjdeye itaatle karıştırmaya çalışıyorlardı. (Galatyalılar 2:4-5; 5:1-6)
 - B. Kolose mektubunda, Yahudilik ve mistisizmin tuhaf bir karışımı, inananları Mesih'in işi hakkında tuhaf sonuçlara götürmüştü. (Koloseliler 2:4, 8-23)
 - C. II Selanikliler'de bazıları aylıklığı ve dedikoduyu teşvik ediyordu. (II. Selanikliler 3:2, 6-13)
2. Kutsal Kitap sahte öğretmenler hakkında ne diyor?
 - A. II.Petrus 2:1 Ama aranızda sahte öğretmenler olacağı gibi, halk arasında da sahte peygamberler vardı. Gizlice yıkıcı sapkınlıkları tanıtacaklar, hatta onları satın alan egemen Rab'bi inkar edecekler, kendilerini hızla yok edecekler.
 - B. I Yuhanna 4:1-2 - "Sevgili dostlar, her ruha inanmayın; ancak Tanrı'dan olup olmadıklarını görmek için ruhları sınamayın; çünkü dünyaya birçok sahte peygamber çıkmıştır. Tanrı'nın Ruhunu şu şekilde tanıyabilirsiniz: İsa Mesih'in beden alıp geldiğini kabul eden her ruh Tanrı'dandır."
 - C. II Yuhanna 7-10 — "İsa Mesih'in beden alarak geldiğini kabul etmeyen birçok aldatıcı dünyaya çıktı. Böyle bir kişi aldatıcı ve deccaldır. Uğruna çalıştığımız şeyi kaybetmemeye dikkat edin, ancak tam olarak ödüllendirilebilirsiniz. İleriye koşan ve Mesih'in öğretilerine devam etmeyen hiç kimsede Tanrı yoktur; Kim öğretmeye devam ederse, hem Baba'ya hem de Oğul'a sahip olur. Eğer biri size gelir ve bu öğretiyi getirmezse, onu evinize almayın ve onu hoş karşılamayın."
 - D. Yahuda 4: "Çünkü mahkûmiyeti uzun zaman önce yazılmış olan bazı adamlar gizlice aranızda sızdılar. Onlar, Tanrımızın lütfunu ahlaksızlığa izin veren ve tek Egemenimiz ve Rabbimiz olan İsa Mesih'i inkar eden tanrısız adamlardır."
3. İlginçtir ki, Yeni Ahit'te "sahte öğretmen" veya "sahte peygamber" teriminin kullanımı, Mesih'in tanrılığını ve kurtarıcı işini inkar edenler için ayrılmıştır.
 - A. Pek çok kişinin, doktrinin bir noktasında aynı fikirde olmadığı kişileri "sahte öğretmen" olarak etiketlemeye hevesli olduğu bir zamanda yaşıyoruz.
 - B. Doktrinin her noktası önemli olmakla birlikte, bunların uygulanması konusunda her zaman anlaşmazlıklar olmuştur. (çapraz başvuru Romalılar 14; I Korintliler 8, vb.)
 - C. Kutsal Yazılar açısından bakıldığında, müjdenin tam kalbinin inkar edildiği durumlarda "sahte öğretmen" iddianamesinin kullanılması gerekir.

B. "Deccal" nedir?

1. Bu yüzyılın başlarında, Deccal'in, Mesih'in bin yıllık saltanatından hemen önce geleceğini öne süren bir doktrin doğdu.
 - A. Kutsal Yazılara göre, milenyum teorisinin tamamı geçersizdir.
 - B. Gelecekte tek deccal olarak hizmet edecek bir bireyin kavramı da İncil'e aynı derecede yabancıdır.
2. I Yuhanna 2:22, Deccal'i tanımlar: "Yalancı kimdir? İsa'nın Mesih olduğunu inkar eden adamdır. Böyle bir adam Deccal'dir; Baba ve Oğul'u inkar eder."
 - A. Yuhanna ayrıca, bu yazıyı yazdığı sırada "birçok Deccal'in" zaten gelmiş olduğunu belirtir. (I.Yuhanna 2:18)
 - B. Yuhanna, Deccal'i belirli bir bireyden ziyade bir ruh olarak tanımlamaya devam ediyor. (I.Yuhanna 4:3)

C. Kurtuluşun güvencesi. (Ben John)

1. Yuhanna'nın ilk mektubunun başlıca amaçlarından biri, inanlılara kurtuluşları konusunda güvence vermektir. (I.Yuhanna 5:13)

2. "Bilmek" kelimesi küçük kitapta 42 kez geçiyor!
3. Bedendeki zayıflığımız zaman zaman her inanlının kurtuluşumuzun güvencesini sorgulamasına neden olur.
4. John böyle bir güvence için çeşitli nedenler sıralıyor:
 - A. İsa'nın kanının gücü. (I. Yuhanna 1:7; 2:1)
 - B. İtirafımızla yürürlüğe giren [Hıristiyanlar için] bağışlamanın gücü. (I. Yuhanna 1:9)
 - C. Kutsal Ruh'un inanlıdaki varlığı. (I. Yuhanna 4:13)
 - D. Mesih hakkındaki itirafımız. (I. Yuhanna 4:14-16a)
 - e. Kardeşlerimize olan sevgimiz. (I. Yuhanna 4:16b-21)
 - F. O'nun iradesine itaatimiz. (I. Yuhanna 5:1-5)

VAHİY

Giriş:Kutsal Kitabın hiçbir kitabı ortalama bir Kutsal Kitap okuyucusu için Vahiy kadar kafa karıştırıcı değildir. Semboller, şekiller ve tuhaf görüntülerle dolu bir kitap. Bu nedenle, birçok öğrenci adayının onun mesajını anlama çabası cesareti kırıldı. Buna ek olarak, kehanet tacirleri içeriğine kendi yorumlarını kattıklarından pek çok kişi bu kitabın kötüye kullanılması nedeniyle ertelendi.

Yine de Tanrı bu kitabı kafamızı karıştırmak için değil, bizi cesaretlendirmek için gönderdi. Aslında Vahiy kitabının incelenmesi gerektiğine dair birkaç iyi nedeni düşünün:²³

1. İsa Mesih tarafından verilen bir vahiydir. (1:1)
2. Okuyanlara bereket vaad edilir. (1:3)
3. Kitap Hıristiyanların tarih görüşünü sunuyor.
4. Mesaj kurtarıcımıza odaklanıyor. (1:12-13; 5:2, 9-10; 12:5; 20:11)
5. Kitap Tanrı'nın kilisesini teşvik etmek için yazılmıştır.

İsim— Kitap adını, içeriğinin elçi Yuhanna'ya vahiy (yani vizyon) biçiminde gelmesi nedeniyle almıştır.

Yazar— Yuhanna (Vahiy 1:1, 4, 9)

Amaç— Vahiy kitabı şu kişiye yazılmıştır:

1. Birinci yüzyıldaki Hıristiyanları, onların zulmüne katlanmaya teşvik edin.
2. Her nesilden Hıristiyanlar şunu bilsinler ki, Tanrı'nın iyi niyeti Şeytan'ın kötülüğüne galip gelecektir, zira kontrol her zaman Tanrı'nın elindedir.

I. Kitabın arka planı

A. Vahiy, "kıyamet" edebiyatı (Yunanca apokalopsis'ten) olarak bilinen bir yazı tarzına/sınıfına aittir.

1. Daniel, Hezekiel ve Zekeriya'nın bazı bölümleri Eski Ahit kitapları aynı türe aittir.
2. Bu yazı stili, dramatik figürler ve semboller kullanılarak bir mesajın daha canlı ve belirgin hale getirilmesi için kullanıldı.
3. Kıyamet edebiyatı genellikle kargaşa zamanlarında iyimserlik mesajını iletmek için kullanılırdı; özellikle de tarihin Tanrı'nın kontrolünde olduğu mesajı.
4. Bu tarz edebiyat Yahudiler arasında MÖ 200'den MS 200'e kadar gelişti.

B. Kıyametin bazı özellikleri şunlardır:

1. Görme yoluyla iletilen mesaj.
2. İyinin kötüye karşı bir tür çatışmada kişileştirilmesi (örneğin, kadına karşı ejderha — Vahiy 12).
3. Sembolizm.

A. Sayılar semboliktir.

- [1] 2 sayısı = güçlendirilmiş veya kuvvetlendirilmiş bir şey.
- [2] 3 sayısı = ilahi sayı.
- [3] 4 sayısı = insanların yaşadığı dünya.
- [4] 6 sayısı = kötülük veya kusur.
- [5] 7 sayısı = tamamlanma veya ilahi mükemmellik.
- [6] 10 sayısı (ve katları) = insanın tamamlanması.
- [7] 12 sayısı = organize din.

B. Renklerin özel bir anlamı vardır, örneğin —

- [1] beyaz = saflık.
- [2] kırmızı = kan.
- [3] siyah = ölüm.

C.Evcil hayvanlar Tanrı'nın halkını, vahşi hayvanlar ise kötü güçleri temsil eder.
4.Gelecek nesiller için genellikle "mühürlenir".

- C. Vahiy ile ilgili en önemli soru bu kıyametin nasıl yorumlanacağıdır. Dört büyük düşünce okulu vardır:
1. Sürekli tarihsel görüş, Vahiy'in yazıldığı zamandan tarihin sonuna kadar kilise tarihinin bir planı olduğunu savunur.
 2. Fütürist okul veya görüş, kitabın dördüncü bölümünden sonuna kadar olan olayların, gerçek anlamda, Rab'bin dünyaya 1000 yıllık saltanat için geri dönmesinden hemen önce gerçekleşeceğini savunur.
 3. İdealist görüş, kitabın tamamını bir alegori haline getirir.
 4. Preterist okul, kitabı, yazıldığı sırada Roma ile kilise arasında var olan mücadeleye karşı yorumluyor.
 - 5.İlımlı bir preterist görüşün uygun olduğuna inanıyorum.
 - A. Kitabı tarihsel bağlamı içinde tutuyor.
 - B. Kıyamet edebiyatının amacına uygundur.
 - C. Vahiy'in diğer kutsal metin öğretileriyle tutarlı olmasını sağlar.
 - D. Vahiy'in her nesilde yararlı olmasına izin verir.
- D. Vahiy, Hıristiyanların imparatorluk çaığında yoğun bir zulümle karşı karşıya olduğu bir dönemde kaleme alındı.
1. Domitian'ın saltanatının sonlarına doğru (MS 81-96) imparator kendisini "dominus et deus" (yani efendi ve tanrı) ilan etti.
 2. Tapılmak üzere kendisinin heykellerini dikti.
 3. Bu ibadete katılmayı reddeden Hıristiyanlar ekonomik boykota, hatta ölüme maruz kalıyordu. (çapraz başvuru 13:5-10)
 4. Yaşlı bir elçi Yuhanna, Vahiy'i aldığıında Patmos'ta (Ege Denizi'ndeki bir ada) sürgündeydi. (1:9)

II. Kitabın ana mesajı

- C. Ana mesaj İsa'daki zaferdir.
1. Bu özel kitap, zulüm gören Hıristiyanlara bunu bildirmek için tasarlandı Mesih'in davasının eninde sonunda zafer kazanacağını.
 2. Kuşkusuz kıyamet sembolleri ve tasvirlerinin kullanılması Basit düzyazı, mektubun hükümet baskısı olmadan dağıtılmasına izin verdi.
 3. Orijinal alıcılar sembolleri kolaylıkla anlayabilirdi modern siyasi karikatürleri yorumlarken.
- B. Vahiy, tarihsel bağlamından, yazım tarzından ve kullanım amacından ayrı yorumlandığında teolojik saçmalıkların katalizörü haline gelmiştir.
- C. "Tanrı'nın, hizmetkarlarına yakında gerçekleşmesi gereken şeyleri göstermesi için ona verdiği İsa Mesih'in vahyi. Meleğini kulu Yahya'ya göndererek bunu bildirdi." (Vahiy 1:1)

III. Kitabın ana hatları

- A. Giriş. (Vahiy 1:1-20)
1. Kitabın amacı anlatılmış ve orijinal okuyucular tespit edilmiştir. (1:1-8)
 2. Yuhanna, kitabı yazma çağrısını anlatıyor ve yüceltilmiş Mesih hakkındaki vizyonunu hatırlıyor. (1:9-20)
- B. Asya'nın Yedi Kilisesine Mektuplar. (Vahiy 2-3)
1. Efes. (2:1-7)
 2. İzmir. (2:8-11)
 3. Bergama. (2:12-17)
 4. Tiyatira. (2:18-29)
 5. Sardes. (3:1-6)
 6. Philadelphia. (3:7-13)
 7. Laodikya. (3:14-22)
- C. Tahtta Oturan Tanrının Görümü ve 7 Mühürlü Parşömen. (4-7)
1. Yüce Allah, göksel bir orduyla kuşatılmıştır. (4:1-11)
 2. Yuhanna, Baba'nın elinde insanlığın kaderini içeren bir kitap gördü. (5:1-5)
 3. Bütün gökler onu övdüğü için kitap Kuzu tarafından alındı. (5:6-14)
 4. Kitabın mühürleri açıldığında kiliseye karşı dört güç serbest bırakıldı:
 - A. Fetih. (6:1-2)

B. Savaş. (6:3-4)

C. Kıtık. (6:5-6)

D. Ölüm. (6:7-8)

5. Altıncı mühür açılırken şehitler adalet için haykırırlar. (6:9-11)

6. Altıncı mührün açılması kilisenin düşmanlarının yargılanmasını başlatır. (6:12-17)

7. Bu hükümden önce Tanrı'nın azizleri mühürlenir. (7:1-17)

D. Yedi Trompetin Çalınması. (Vahiy 8—11:19)

1. Yedi borazan çalınır. (8:1-6)

2. İlk dördü hızla art arda patlar ve çevre etkilenir. (8:7-12)

3. Beşinci borazan Roma'ya karşı işkenceyi başlatıyor. (9:1-12)

4. Altıncı trompet imparatorluğa yönelik dış istilaları tasavvur ediyor. (9:13-21)

5. Yuhanna, yemesi söylenen tomarı tutan bir meleği görür. (10:1-10)

6. "Tanrı'nın tapınağı" (yani - O'nun kilisesi), onun ilahi korumasının bir güvencesi olarak ölçülür (11:1-14) ve yedinci borazan, düşmanlarının yıkılışını simgelemek için çalar. (11:15-19)

E. Kilisenin ve düşmanlarının vizyonu. (Vahiy 12-14)

1. Yeni bir rakamlar dizisi tanıtıldı.

A. Bir kadın, bir çocuk ve bir ejderha ana karakterlerdir. (12:1-6)

B. Sırasıyla İsrail'i, Mesih'i ve Şeytan'ı temsil ediyorlar.

2. Şeytan, Mesih'i ve halkını yok etmeye çalışır. (12:7-17)

3. İki müttefiki çağırıyor:

A. Denizden gelen bir canavar [Roma İmparatorluğu]. (13:1-10)

B. Yeryüzünden gelen bir canavar [Roma rahipliği]. (13:11 -18)

4. "144.000" kişi Kuzu'nun yanında evlerinde güvende olduğundan, azizlerin zaferi güvence altına alınmıştır. (14:1-5)

5. Bir dizi melek, Tanrı'nın düşmanlarına karşı ilahi hükmü duyuruyor. (14:6-20)

F. Yedi Kase Gazap. (Vahiy 15-16)

1. Yedi melek daha Roma İmparatorluğu'na karşı son ve en yıkıcı belaları salıyor. (15:1-8)

2. Gazap tasları şunlara dökülür:

A. Toprak. (16:1-2)

B. Deniz. (16:3)

C. Tatlı sular. (16:4-7)

D. Güneş. (16:8-9)

e. Canavarın tahtı. (16:10-11)

F. Fırat Nehri. (16:12-16)

G. Hava. (16:17-21)

G. "Babil" in Kıyameti ve Düşüşü. (Vahiy 17 — 19:21)

1. Roma bir fahişe olarak resmedilmiştir. (17:1-6)

2. Canavarın ve fahişenin gizemi anlatılıyor. (17:7-18)

3. Roma (sembolik olarak Babil) devrildi. (18:1-24)

4. Cennet övüyor! (19:1-10)

5. Canavar ve sahte peygamber yok edildi. (19:11-21)

H. Şeytanın ve İnsanlığın Yargısı. (20)

1. Şeytan "1000 yıl"la sınırlıdır. (20:1-3)

2. Şehitler Mesih'le birlikte hüküm sürmek üzere diriltilir. (20:4-6)

3. Şeytan'ın son kez devrilmesi resmedilmiştir. (20:7-10)

4. İnsanlığın yargısı anlatılmaktadır. (20:11-15)

I. Ebedi Ev. (Vahiy 21-22)

1. John'a cenneti görme izni verildi. (21:1-22:5)

2. Sonuç. (22:6-21)

IV. Kitabın Anahtar Temaları.

A. Kitaptaki yaygın yanlış anlamalar.

1. 144.000 kişi kimdir? (Vahiy 7:1-8)

A. Altıncı ve yedinci mühürlerin açılması arasında 144.000 kişi "mühürlenir" (yani kimlik tespiti ve koruma

amacıyla işaretlenir).

B. Yedinci mühür, Roma İmparatorluğu'na karşı korkunç bir hükmün habercisi olacak. (Vahiy 8: Eğer)

C. Bu açıkça zulme maruz kalacak tüm sadık kilisenin sembolik bir temsilidir.

[1] Sayı, organize din (12X12= 144) ve insanın bütünlüğü (10x10x10= 1000) için sayısal semboller kullanılarak türetilmiştir.

[2] 144.000 sayısı yeryüzündeki sadık kilisenin toplamını temsil eder.

D. Vahiy 14'te 144.000 kişi, çetin sınavdan sonra cennette güvendenken yeniden görülüyor.

e. Nihayetinde (tüm insanlıktan) yalnızca 144.000 kişinin kurtarılacağı kavramı, cennetteki "hiç kimsenin sayamayacağı kadar büyük bir kalabalık" sahnesiyle çürütülmektedir. (Vahiy 7:9)

2. Canavarın işareti — "666".

A. "Deniz canavarına" (yani Roma imparatoruna) tapanlar 666 sayısı ile işaretlenmiştir.

B. 666'yı açıklamak için çok sayıda ve tuhaf girişimlerde bulunuldu.

[1] Birçoğu, canavarın işaretini Nero, Hitler vb. ile ilişkilendirmek için harflere sayısal değerler atanan bir Yahudi kelime oyunu olan gematria'yı kullanmıştır.

[2] Spekülasyonlar kişinin hayal gücü kadar genişir.

C. Canavarın işareti büyük olasılıkla türbelerinde ibadet edenlere verilen bir sertifikadır.

D. Katılmayanlar sosyal ve ekonomik misillemelere maruz kaldı.

e. Başka bir olasılık, canavarın "işaretini", Tanrı'nın halkının işaretlenmesinin tam tersi olarak görmektir. (Vahiy 7:3; 14:1)

[1] John, 666'nın "insan sayısı" veya "insan sayısı" olduğunu söylüyor.

[2] Sembolik olarak 6 mükemmelliğe ulaşamaz, dolayısıyla 666 son derece kötüdür.

[3] Canavarın işareti, Tanrı'nın düşmanın güçlerini göksel olarak belirlemesine atıfta bulunabilir.

3. Şeytanın ve milenyumun bağlanması.

A. Bu, İncil'de en çok suiistimal edilen metinlerden biridir ve milenyum öncesi teorinin merkezinde yer alır.

[1] Bu metnin hiçbir yerinde İsa'nın ikinci gelişinden söz edilmiyor;

Kudüs, coşku vb. bunların hepsi milenyum öncesi bir yorumun parçası.

[2] Metin bağlam içinde tutulursa uygun bir yorum bulunabilir.

B. Şeytan'ın "bağlanması", onun imparatorluk müttefikleri aracılığıyla ilk kiliseyi yok etmeye devam etme gücünün azalması anlamına gelir. (çapraz başvuru Vahiy 13:7)

[1] İki canavar ve ejderha (yani Şeytan) yok edilmesi gereken kutsal olmayan bir üçlüydü; yani azizler.

[2] 19. Bölüm iki canavarın öldürülmesini anlatıyor.

[3] Onların yok edilmesinden sonra Şeytan 1000 yıl süreyle bağlı kalacaktır. (20:2)

(a) 1000 sayısı bazen kutsal metinlerde uzun, belirsiz bir zaman dilimini temsil etmek için kullanılır. (Tesniye 7:9; Mezmur 50:10; II Petrus 3:8)

(b) Kıyamet edebiyatında bütünlüğün sembolüdür.

[4] Bu bağlamda Şeytan'ın 1000 yıl süreyle bağlanması Hıristiyanlık çağının süresini ifade etmektedir.

C. "İlk diriliş" (Vahiy 20:5) fiziksel bir diriliş değil, Roma'nın zulmü altında ölen şehitlerin gökteki tahtlarına dirilişidir.

D. İsa'nın 1000 yıllık saltanatı, Vahiy'in yüce şehitleri tarafından paylaşılan bir saltanattır; bu henüz gelecek dünyevi bir deneyim değil.

e. Vahiy 20:6-7 bu bölümün ilgi çekici bir sonucudur.

[1] Bu, zamanın sonuna doğru Mesih'in kilisesine karşı nihai bir zulme işaret ediyor olabilir.

[2] Bu, Şeytan'ın nihai hükmüyle yüzleşmek amacıyla serbest bırakılmasının dramatik bir açıklaması olabilir.

B. Tanrı Muzafferdir.

1. Vahiy'in en büyük değeri, tarihin kontrolünün yüce Tanrımız'a ait olduğunun canlı ve dramatik bir hatırlatmasıdır.
2. Kötülüğün dünyamıza salgın boyutunda yayıldığı doğru olsa da, durum her zaman böyle olmayacaktır.
3. Vahiy bize Tanrı'nın iyiliğinin galip geleceğine ve O'na iman edenlerin kurtarılıp aklanacağına dair güvence verir.
4. Kitabın son iki bölümü, tüm kutsal metinlerdeki en rahatlatıcı ve teşvik edici sözlerden bazılarını sunuyor.

The Outlined Bible'da dipnotlanan BibleWay Online dersleri

¹Kutsal Kitabı nasıl edindiğimiz hakkında daha fazla bilgi için Kutsal Kitabı Derlemek ve Çevirmek konusuna bakın.

²Ruhsal Süt, Sayfa 49

³Tanrı'nın doğası ve O'nun sureti hakkında daha fazla bilgi için YALNIZCA Tanrı'ya İbadet Edin ve O'na Hizmet Edin bölümüne bakın.

⁴Tanrı'nın kurtuluşu hakkında ek çalışma için Planlı Kurtuluş'a bakın

⁵Nehemya ile ilgili dersler için bkz. Tövbe Et, Yenile ve Yeniden İnşa Et

⁶Şu ana kadar sorulan en harika sorular da ilginizi çekebilir.

⁷Şeytanlar hakkında daha fazla bilgi için Beyond The Terrestrial'a bakın.

⁸Çarmıha gerilme ve İsa'nın son sözleriyle ilgili ek çalışmalar için Haç'ı okuyun

⁹Daha ayrıntılı bir çalışma için bkz. Mesih'in Hayatı.

¹⁰Nasıralı İsa'nın erkekken neler yaptığını okuyun.

¹¹Ayrıntılı bir çalışma için Mesih'e Vaftiz'i okuyun

¹²Kilise hakkındaki kitapçık ilginizi çekebilir.

¹³Kutsal Ruh Kitabı derinlemesine bir çalışma için mevcuttur.

¹⁴Ne Yapalım? konulu bir ders Peter'in istediği mevcut.

¹⁵Tanrı ile barışmak tüm Kutsal Kitabın temasıdır. Bakınız [Kurtuluş Yolunun Hazırlanması](#)

¹⁶Bedenin işlerinin üstesinden gelmeye yönelik çalışmalar için Özgür Yaşamak'a bakın.

¹⁷Kilisenin Çalışması, Mesih'in Bedeni olan Kilise'deki işlevinizi anlamınıza yardımcı olabilir.

¹⁸Gnostisizm hakkında daha fazla bilgi için MS 100'den Sonra Kutsal Yazıların Öğretileri, Uygulamaları ve Yorumlarına bakın.

¹⁹Bakın ÖLÜMDEN SONRA mı yaşıyorsunuz yoksa ÖLÜMDEN SONRA mı?

²⁰Pavlus birçok genç Hıristiyanın akıl hocasıydı. Daha fazla Mentorluk hakkında bilgi edinmek için.

²¹Şabat'a derinlemesine bakmak için Şabat'ı okuyun.

²²Kilisedeki yeriniz ve işleviniz hakkında bilgi edinmek için Ruhsal Süt'ü okuyun.

²³Vahiy Kitabı hakkında okunması kolay bir çalışma için bkz. Havari Yuhanna'nın Vahiyi,